

Szerkesztőség:

Városház-palota, Fischel Pál új könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. n. 4-6 óra közt.

Idő intéseendő a lap szellemi részére
vonatkos minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-palota: Fischel Pál új könyv-
kereskedésben.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 12 korona (8 frt — kr.)
Félévre 6 korona (4 frt — kr.)
Negyedévre 3 korona (1 frt 80 kr.)

Nyitólár pótlására 10 krajczár.

Előfizetők, valamint a hirdetői részre
vonatkosok Fischel Pál új könyv-
kereskedésben intéseendő.

Harmadik részre levélnek csak
bél fogadható el.
Egyes szám ára 10 krajczár.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Vasárnap, július 3.

Kapuzárás után.

(N I.) Az iskolák kapuit rendre-rendre már mind bezárták. A tanulók és a tanárok, tanítók megkezdették a nyári pihenőt, amelyet már egyaránt vártak a fászesztő munka után. Mert ma a tanulás éppen olyan fászesztő munka, mint a tanítás. A modern pedagógia vívmányait alkalmazzák ugyan; de mit ér mind az, ha a tanulni valókat napra-napra szaporítják, ha a tanuló-életet hovatovább nehezebbé teszik.

A vakáció sem lehet ma már egészen a pihenésé. A tanárok, tanítók az iskola bezárása után gyűlésekre mennek és ott tanakodnak az iskola sorsáról, a tanítás eredményéről, a sorsuk javításának módzatairól, eszközeiről. A tanulók egy nagy serege a pályaválasztás nehéz kérdése előtt áll, szülője és ő maga gyömlöcsét akarná látni annyi fáradságos és költséges esztendőnek; hová menjen, merre menjen? ezen tanakodnak.

Némelyiket a hivatal készen várja, csak el kell foglalnia, de a szegény, az elhagyatott, hová menjen?

Egyetemre csak a gimnázium gyermekeit eresztik be, a realitást már csak félig meddig, a többit sehogy. A gimnázista kiváltságos ember, mert ez leszédheti bizonyítványának erejénél fogva a tejfölt a vasutnál, póstánál, adóhivatalnál s ráadásul az egyetemi pályánál is, mert az ő bizonyítványa latin nyelvből is kalkulust tartalmaz és még ezen felül legalább görögöt pótol.

Megcsontosodott előítélet. És ha valaki ez ellen felmeri szavát emelni, szemben találja a tanárság egy részét, a hivatalos apparátust, az egyetemmel együtt. Ezek mind védelmére keinek a latinnak, ezek mind a klasszikusok védői. De ha arról volna szó, hogy legalább a latin nyelvi műveltségükről annyi tanúságot tegyenek, mint valamelyik római patriciusnak a szakácsa, akkor kispálna, hogy a klasszikusok védői közül vajmi kevés maradna. De hát ma a műveltségnek az is mértéke, ha nagyképűséggel bölíntgatunk a klasszikusok hatalmas „jellemképző” erejének.

S hogy a kép még teljesebb legyen, megteremtették a leány-gimnáziumot is. Ez a betetőzése a mi iskolai politikánknak.

Ezzel aztán elértünk odáig, hogy kész az operett szöveg, csak a muzsikusi hiányzik, aki a betét kuplékat megzenésítse.

Nincs Magyarországon egyetlenegy ember, aki a nőnevelés fontosságát el ne ismerné, nincs aki a nőt a kenyérkeresetre éppen olyan alkalmasnak, esetleg rászorultnak ne ismerje, — mint a férfit. De viszont engedjék meg, ha a szülők nagy része, akik gondolkozni is szoktak, lányaik fejét nem szívesen töltik tele a sok penészes auktorral és engedjék meg azt is, hogy a magasabb nőnevelésben az a sok pikáns história, melyet a klasszikusok rejtegetnek nem csak nem szükségesek, hanem a lélek megmetyeléseére, az amugy is izgatott fantázia erősebb megzavarására valóok. És ha százszor jellemképröbnekbe kürtölik is a latin nyelvet a szülők — mint első sorban érdekelt felek — ezt csak akkor ismethetik el, ha bebizonyítják, hogy jellemesebbek a latinos iskola neveltejei, mint a más iskolából kikérült emberek.

Iskola típusaikban ma a szülő eligazodni nem tud, mert ahányféle iskolánk van, az annyi ötletnek a szüleménye. Célja mindenkinek más, a célfelé vezető utak szintén mások és ha akár kényszerűségből, akár félreismert hajlandóságból valaki egyikbe tévedt, csak kipótolhatatlan veszteségnek írnak menekülhet. De ha például a kereskedelmi iskolában megkedveli a históriát, vagy a nemzeti irodalmat, a tovább tanulás lehetetlen, mert az egyetem kapuját az orra előtt becsapják. És miért? — mert nem tanult latin nyelvet, mert nem pótol — akár ábrázoló mértannal — görögöt.

Tehát ne keressük a hibát a sokféle iskolában. Mondjuk ki, hogy lehetne sokat egyesíteni mással, de ezzel nem érünk semmit. E helyett a tanár és tanítói gyűlések vegyék heves ostrom alá magát az egyetemet. Azokat a penészes falakat ne zárják el a modern haladás elől. Ne monopolizálják egyetlen iskola számára a tudományt, hanem tegyék közkinccsé. Elégedjenek meg, ha akarják az általános műveltségét igazolja, de ne kívánjanak olyan bizonyítványt, amely sem nagyobb érettség-ről, sem kiválóbb tudásról nem bizonyít, mint a más vele mostoha testvérségben álló iskola.

A megcsontosodott rögeszmék kora lejárt. Ma mindenki tudja, hogy a gimnázium éppen úgy maga alkotja a saját használatára a tantervet, mint akár a még meg sem született hét osztályú polgári iskola. Ebből pedig világosan következik, hogy az egyetem előkészítő iskolája sem lehet különben, mint a többi.

És ha bármely iskola kimondja a végzett növendékéről, hogy érett, akkor engedjék meg, hogy az érett ifju testi és lelki erejének értékelését ne tölje olyanoktól, akik őt soha sem látták, akik egyáltalában nem ismerik. Ekkor aztán e leányokat is meglehetne kimélni a klasszikus svindliktől, a pikáns riporterri hangu sok vizsgálati tudósításoktól és ami fő, magát az iskolát is az izetlen, az émélygésig viitt reklámtól.

És ha bármely iskola kimondja a végzett növendékéről, hogy érett, akkor engedjék meg, hogy az érett ifju testi és lelki erejének értékelését ne tölje olyanoktól, akik őt soha sem látták, akik egyáltalában nem ismerik. Ekkor aztán e leányokat is meglehetne kimélni a klasszikus svindliktől, a pikáns riporterri hangu sok vizsgálati tudósításoktól és ami fő, magát az iskolát is az izetlen, az émélygésig viitt reklámtól.

Élvegre annak az egyetemi hallgatónak valamikor a v. h. t. t., méltóságos és nagyságos professzorok előtt számot is kell adni a tudományáról és ha ez hiányos, ma is elkergetik, pedig a maiak gimnázisták voltak; és éppen így nem lehet elkergetni a többit is, ha készületlen? Mindenki tudja, bizony hogy ellehet, de ime nálunk az iskolai kérdésben a magas pedagógia nevében minden érvelés fontos, csak a szülők érdeke marad figyelmen kívül. Szeretnők tudni, hogy azok a szülők, akik gimnáziumba járatják gyermekeiket, miképpen lelkesednek a latinnyelvért? Szeretnők, ha a tudós tanár urak megszavaztatnák őket, hogy miért is járatják gyermekeiket a gimnáziumba; szeretnők, mert ekkor belátna mindenki, hogy Magyarországon alig 2-300 ember milliók kárára monopolizálta az egyetemi tudományokat gimnáziummal.

Egyenlőséget hirdet minden tanár a katedráján, hirdesse hát ezt az egyenlőséget az iskolák címei között is, hisz az iskola értékét úgy sem a cím adja meg, hanem a lelkiismeretes munka.

A kapuzárás után megnyílt gyűlés terem tehát ettől viszhangozzanak és a modern nevelés előtt tegyék valahára igát közkinccsé az egyetemet.

Es a miniszter maga is végre lássa be, hogy a tudomány mezején nem a leány gimnáziumban, hanem az egyetemi szabályok helyes megalkotásában van az igazi inventúra res k

Ismét csodás szellemtalálkozás!

Az írás-mesterség.

Írta: **Kabos János.**

— Megjelent a „Zala Közlöny” I. évi 17. számában. —

Lapunk legutóbbi számában, a „Szádukok” között több találó megjegyzés jelent meg az újságíróiról. — ezek a megjegyzések arra indítottak engem, hogy megírjam én is mindazt, a mit az írás-mesterségről átérteztem, tanultam és tapasztaltam. Mindez nem lehet sok, mert hiszen csak alig-alig 8 éve, hogy a vidéki hírlapírás keserves kenyerét eszem, de untilg elég volt az idő arra, hogy az írás-mesterség kelleit, segédeszközeit és hatását felismerhessem. Régen egtem már a vágatót, hogy e tárgyról beszélhessek, most meg van a kedvező pillanat győzedelmes szellemem, hadd fújjon át lelkemen szabadítatlanul.

...A természet megkívánja, hogy jelentést tegyenek róla; minden dolog foglalatokodik azval, hogy megírja a maga történetét; a bolygó, a kavics, (árnyékától kísérve halad tovább. — A legördülő szikla nyomot hagy maga után a hegyoldalban, a folyam árkot tör a földben, az állatok csontjait hagyják a föld rétegekben s a mozsát és falevel ott hagyja szerény emléksorait a kőszénben.

A hulló vízcsöpp benyomul a homokba, vagy kivájja a követ; a láb nem léphet a hóba, vagy a földre anélkül, hogy többé kevésbé tartós jelekben, le ne nyomtassa utja térékét.

Az ember minden cselekedete leírja magát társai emlékezetébe, önmaga arcába és modorába. — A lég hangokkal, az ég jelekkel van tele, a föld csupa emlékirat, névaláírás s minden tárgy oly utmutatásokkal van elborítva, melyek az értelmes emberhez beszélni tudnak. — A természetben a magáról való hiradás soha sem szűnik meg, az elbeszélés, a pecsét lenyomata.

Sem többet nem mond, sem innen nem marad a tényen. — A természet fellelé törekszik s ha az ember a fellelé törekvésről jelentést tesz, az valamivel több mint a pecsét lenyomata: új és szebb alakja ez az eredetinek; a kép eleven, vala-

Goethe, vagy az író.

Írta: **Emerson Ralph Waldo.**

— Részlet „Az emberi szellem képzőművészeti” c. kötetből. —

Angolból fordította: Szász Károly.

...A természet megkívánja, hogy jelentést tegyenek róla. Minden dolog foglalatokodik azzal, hogy megírja a maga történetét. A bolygó, a kavics, árnyékától kísérve halad tovább. A legördülő szikla nyomot hagy maga után a hegyoldalban, a folyam árkot tör a földben, az állatok csontjait hagyják a rétegekben s a mozsát és falevel szerény emlékiratát a kőszénben. A hulló vízcsöpp benyomul a homokba vagy kivájja a követ. A láb nem léphet a hóba, vagy a földre, hogy többé kevésbé tartós jelekben le ne nyomtassa utja térékét. Az ember minden cselekedete leírja magát társai emlékezetébe, s az önmaga arcába és modorába. A lég hangokkal van tele, az ég jelekkel; a föld csupa emlékirat és névaláírás; s minden tárgy oly utmutatásokkal van elborítva, melyek beszélnék az értelmeseknek.

A természetben ez a magáról való hiradás meg nem szűnő s az elbeszélés a pecsét lenyomata. Sem többet nem mond, sem innen nem marad a tényen. De a természet fellelé törekszik; s ha az ember tesz jelentést róla, az valamivel több mint a pecsét lenyomata. Új, és szebb alakja ez az eredetinek. A kép

mint eleven az is, a mit mutat. Az emberben az emlékezés oly neme a tükörnek, mely a környező képét hűen veszi fel és ezeket új rendszerebe csoportosítja, megeleveníti őket. — A tények, benyomások, melyeket az emlékezet magához láncol, nem hevernek társai természetben télen; nincs ott bévül soha nyugalom; egyik-másik tény, benyomás elhalványul, másikat jobban tündöklőnek, úgy, hogy nemcsakára újabb képet kapunk, a mely azonban már a kiválóbb tapasztalatokou alapul.

Az ember kezd közreműködni szereti a közlekenységet s a mit mondani akar, ólomsúlyként nehezedik szívére mindaddig, míg el nem mondotta. — Ami a társalgás általános gyönyörén kívül, az író ember fokozottabb tehetséget érez a második teremteshez, mert az emberek, — már a kik, — születnek az írásra. — A kertész is megtart minden oltó ágacsát, rügyet és magot, mert az a hivatása, hogy növényeket neveljen, ojtson, nemesítsen. — Az író ép ily gondos a maga munkájában; a mit lát, hall és tapasztal, az neki impulzus arra, hogy ama minta szerint tesse le és ép ezért bolond bezednek tartja, ha valaki azt meri mondani, hogy ez vagy amaz leirhatatlan, mert az írónak minden a mi gondolható, le is írható, előbb vagy utóbb; akárki, akármi, bármily kicsi, nagy, vagy terjedelmes, ha egyszer tollának kinálkozik, bizony leírja. — Az ő szemében az ember előadó tehetség s a mindenség az előadhatóság. — Minden társalgásban, minden bajban új anyagot talál, mert arra született és így is fejezi ezt ki a nagy német költő: „Úgy is az Isten adja nekem azt a tehetséget, hogy le tudom írni, mit és miért szenvedek.”

Harag és fájdalom, csak jövedelem forrás az írónak; elhamarkodott cselekedetek árán vásárolja meg a képességet, hogy bölcsen szólhasson. Gondok és szenvedés viharai csak jobban duzzasztják életereje vitorláit. — Örök rejtejt marad előttünk az annyi ragyogó szónoklat áradó folyásának eredete; csak tán Amurat szultán kedveskedése tudna belénk halvány fogalmakat árasztani, mert ez a hatalmas

elven, mint eleven az is, a mit mutat. Az emberben az emlékezés oly neme a tükörnek, mely főlvéve a környező tárgyak képét, megeleveníti s új rendbe csoportosítja azokat. A tények, melyeket magába vett, nem felednek benne télen; némelyek elhalványulnak, mások jobban fénylenek, úgy hogy nemcsakára új képet kapunk, mely a legkiválóbb tapasztalatokból alakul.

Az ember közreműködik. Szeret közlekeny lenni s a mit mondani akar, ólomsúlyként fekszik szívére, míg el nem mondotta. De a társalgás általános gyönyörén kívül, némely ember fokozott tehetséggel született erre a második teremtesre. Az emberek születnek írásra. A kertész megtart minden oltó ágacsát, rügyet és magot, hivatása, hogy növényeket neveljen, ojtson és ültessen. Nem kevésbé gondos az író, a maga dolgában. A mit lát és tapasztal, az neki mind minta, a mi ott van, hogy lefesse. Bolond beszédnek tartja, ha valaki azt mondja, hogy némely dolog leirhatatlan. Azt hiszi hogy minden, a mi gondolható, le is írható, előbb vagy utóbb. Akármilyen bármily terjedelmes, bármily kicsi, bármily drága — ha egyszer tollának kinálkozik — ő leírja. Az ő szemében az ember előadó tehetség s a mindenség — előadhatóság. Minden társalgásban, minden bajban, s új anyagot talál; mint német költőnk mondja: „Valamely Isten adja nekem a tehetséget, hogy megmondjam mit szenvedek.”

Harag és fájdalom neki jövedelmi források. Elhamarkodott cselekedetek árán vásárolja meg a képességet, hogy bölcsen szólhasson. Gondok és szenvedés viharai csak jobban duzzasztják vitorláit. Ha ismernék némely szónoklat szépen áradó folyásának az eredetét, az Amurat szultán kedveskedésére emlékeztetné, a ki néhány perzának ledtette a fejét, hogy orvososa Vesalius megfigyelhesse a

TÁRCA.

Egyedül.

— A „Z A L A” eredeti tárcája. —

Írta: **Balgó Sándor.**

...Félek, irtózom a sötétségtől, a süket csendtől.

Hat óra este.

Dobogó léptek hangzaak az ajtó előtt. Erősen, majd meg gyéngében kong, rezeg kopogásuk zaja a hosszú korridor vásóit kockáin.

A szomszédaim, bekécs, szürke beameretek jönnek ilyenkor a poros fülledt hivatalokból, a komor szürke hivatalokból, a lélekölő, sorvasztó munka mellől, haza: a derűs, vidám családí fűzhely melegéhez. Itt is, ott is megszólal a vilamos csengők éles csilingelése, azonnal utána paltan a zárákban a kulcs. Valahonnan a folyosó végéből hullámozva végig szalad valami szószeke, haborsfejű kis bebé érthetetlen gügyögése, de hamar csörrenve becsapják az ajtót, aztán ismét csend van, ijesztő némaság.

Szomorú, színtelen álki nyózat. A terjengő kifáradt félhomály halkan kilópozik, sötétbe vész, mintha félné az én szomorúságomtól.

Lassan, lomhán bontogatja künn fátólyszárnyát a nyirkos szürke kód, ránehezedik a magas épületek lapos tetejére, szoronyetek szájaival elnyeli a hatalmas fáradt kőkolosszusokat, gomo-

lyogva végig hömpölyög, beleölelkezik a csatagos sáros utcákba.

Az érezek rozsdás, kimart csatornájáról kimért időközönként fonnyodottan tebul egy-egy nehéz vízcsöpp. Pici apró gügyögőkben fröccsen az szét ablakom alatt, a mocskos, vizes aszfalton.

Kopp, kopp...

Onfeledten számlálgotom. Tíz, husz, ötven, hetven, kilencven... Fázva, erőtlennül hátra hanyatlók lejem a diván sarkába.

Kopp, kopp...

Tompán szűrődik át az ablakom a pergő vízcsöppek melankolikus hangja. A kód is beerőszkodik, átforja fejét a faion, az ablaknyílásokon, érzem terhes, fojtó illatát, a hogy finom fátólyszárnyával csapdok körültem.

Kopp, kopp...

Azután megint süket csend.

Nem látok már magam előtt semmit, csak a terhes nagy sötétséget, mely betemet. Mindenütt szomorú, kísérteties sötétség, körülöttem, benne. Valami nehéz vaszekkel odaszorít tehetetlenül a pamlaghoz. Valami? Az öregység. Dideregve összerendeztem. Oreg vagyok... Huszon-négy év, de gyér a hajam és fakó, rég elvesztette szét szinét; arcom összeaszott, ráncos, fakult, szürke, mint az ősi kód; a szemeim megtörtek, homályosak; az agyam elsenyvedt, kiszikkadt; a lelkem az dermedt, mindig dermedt, kivált így a sötétben. Nem vigasztál, nem szól hozzám senki, csak kínos gügyörések között tépe ódom. Az én családom nagyon szóltan,

zárkózott, nem beszél soha, hisz egyedül vagyok, mindig egyedül, magányosan.

Kopp, kopp...

Egyre hull, egyre csattan. Fázva, összerokkadvá belezsugorodom a diván sarkába; félek, félek magamtól, a zakatoló gondolatoktól és azoktól a szomorú képektől, melyek lagyas arccukkal hóféhären bontakoznak ki a sötétségtől.

Csak egy finom, cizellált fényugár szövedött bele az áthatlan sötétségbe, egymás mellé rakodtak csakhamar kettő három. Mohón hozzátapadtak szemem.

Kopp, kopp...

Gyors léleketvételem belefulladt a mozdulatlan némaságba; lassan-lassan tompa vörhanyes fényvel tellett meg szobám, halk lélegzetvétel lobogott a kandallóban a kigyulladt fahasabok lángja, a fénykévek halványan törtek át a rostélyajton. A misztiku szinhatás kiragadt dermedtségéből, kéjes szibongás szaladt végig idegeimen, enyhén, szomorúan.

Fáradtan lezáródtak pillám, de csak egy pillanatra. Valaki sóhajtott, jól hallottam, itt egészen, itt a közelemben, mellettem. Ki? Magam vagyok, egészen egyedül, s a hogy akaratlanul felfordítottam fejem a kandalló felé, egy pillanatra belekaprátok szemem a vaktító, izzó tűsugarakba, de a kiereszkolt könnyeken keresztül is megittam valakit ott a kandalló előtt, a nagy karosszékekben...

megrendelés - Hamburgból Szegedre
 elítélők fogdánya, különféle pénzügy-
 tisztek és egyéb népboldogító tár-
 sulatokhoz, holmi pártokba alkíta-
 sa, a falusi nép ostoba előítéleti,
 vagy könnyelműsége felhasználásá-
 val, vagy pedig teljes biztosítási
 megszervezése a től választásokra —
 ez mind gyakorlati és dicséretes
 dolog.

Ha összehasonlítanám a maga-
 sabb színvonalu tevékenységet a
 szemlélőd élettel, nem mernék az
 előbbi előnyre nyilatkozni. Hiszen
 a kutató ember a belső megvilágo-
 sodásban oly érdeket talál, hogy a
 vakbuzgó remete, vagy aszkéta alig
 találhat védelmet szemlélőd és
 imádkozó életedt. — **Elofgultság,**
 megmondhatatlanság és az egyszemély
 elvonatása az ár, a melylyel tevé-
 kenyiségünket meg kell fizetni s a
 mit a költő a lantnak ad, szívének
 mindenik virága életből egy-egy
 drága nap: — **As ember nem bírja**
 meg cselekedeteit. Nincs ember a
 ki cselekedett és ne lett volna ezen
 cselekedeteinek rabja, vagy áldo-
 zata; a mit tesz, az rá viszi, hogy
 újat tegyen; első tette, mely tán
 csak kísérlet számba megy, szent-
 séggé válik neki. A tüzös, újító
 eszményét valamely szertartásba,
 vagy szövetségbe öltözteti és ő meg
 az elvárattal ragaszkodik a for-
 mához és az eszmény elfűstölög;
 fecsegnek aztán lélekről, pedig
 egyikben sincs lélek, csak ismétlése
 mindannak, a mi lélek ellenes. —
 Hol vannak a lélek új dolgai nap-
 jainkban. A lelkesedés tényeiben is
 mutatkozik ez a visszacsúszás. —
 Es nincs egyébb, mint tagadás és
 visszacsúszás azokban az alsóbb rendű
 tevékenységekben, melyeknek nincs
 magasabb céljuk, hanem csak az,
 hogy az életet minél kellemesebbé
 tehessék a furiang, lopás és hazug-
 sággal, hogy üdvözölhessen az alkot-
 tójuk olyan tényekben, melyek a
 bölcselkedő képességet a gyakorlati
 képességtől elválasztják és szégyen-
 bélyeget ütnek az észre és az ér-
 zésre. Pedig csak az lát, ki az elmé-
 letet és gyakorlatot egynek látja.

megrendelés New-Yorkból Szegedre
 elítélők fogdánya, különféle pénzügy-
 tisztek és egyéb népboldogító tár-
 sulatokhoz, holmi pártokba alkíta-
 sa, a falusi nép ostoba előítéleti,
 vagy könnyelműsége felhasználásá-
 val, vagy pedig teljes biztosítási
 megszervezése a től választásokra —
 ez mind gyakorlati és dicséretes
 dolog.

Ha sokkal magasabb színvonalu
 tevékenységet is a szemlélőd
 élettel kellene összehasonlítanom,
 nem igen mernék az előbbinek
 előnye mellett nyilatkozni. Az
 ember oly mély érdeket talál a
 belső megvilágosodásban, hogy a
 barát vagy remete nagyon sok-
 kat mondhat szemlélőd és imádko-
 zó élete védelmére. Bizonyos
 elfogultság, megmondhatatlanság s
 az egyszemély elvonatása az ár,
 melylyel minden tevékenységet
 meg kell fizetnünk...
 — **As emberek nem bírják meg**
 cselekedeteiket. Mutassanak nekem
 embert, a ki cselekedett, s a ki
 áldozata vagy rabja nem
 lett cselekedésének. A mit tettek,
 az ráviszi a kényeszerit, hogy újra
 tegyék. Az első tény, mely csak
 kísérlet akart lenni, szentiséggé
 válik nekik. A tüzös újító eszmé-
 nyét valamely szertartásba vagy
 szövetségbe öltözteti s ő és bar-
 táit azután a formához ragasz-
 kodnak s oda az eszmény. A
 quaker felállította a quakerséget;
 a shaker a maga monostorát és
 táncát; s bár mindenik a Lélek-
 ről fecseg, nincs benne lélek,
 csak ismétlés, a mi lélek-ellenes.
 Hol vannak a lélek új dolgai a
 mi napjainkban? A lelkesedés
 tényeiben is a visszacsúszás mutat-
 kozik; de azokban az alsóbb rendű
 tevékenységekben, melyeknek
 nincs magasabb céljuk, hanem
 hogy kényelmesebbé s gyávábbá
 tegyenek, a furiang, lopás, hazug-
 ság tényeiben, azokban a tények-
 ben, melyek a bölcselkedő tehet-
 séget a gyakorlati képességtől el-
 választják s szégyenbélyeget üt-
 nek az észre és érzésre.
 — **Az lát, a ki az elméletet és a**

mert a nagy tett vonatkozásban
 van a szellemi világgal.
 — **Bármely fajta kiváló embertől,** mások
 becsmérlése nem várható. — Nem
 kérdéseket ezek semmi egyebet,
 csak a mit a józan ész. **Légy valódi**
 és tökéletes, nem abban, a mihez
 én értek, hanem a mihez te;
 képes emberek nem nézik mit
 tud valaki, csak tudjon; a mester
 szereti a mestert, legyen az szónok,
 író, mesterember, művész, vagy
 király.

A társadalomnak nem lehet fon-
 tosbab érdeke, mint az irodalmi
 osztály jóléte; nem lehet tagadni
 ugyan, hogy az emberek nem ismer-
 neknek el és nem üdvözölnek az
 értelem tehetőségét, de az író még-
 sem foglaj el uralkodó állást
 társadalomban. Nem hibáztatom a
 világot; **egy forint sohasem ér többet**
 egy forintnál, de volt idő, mikor
 még szent volt az író; ő írta a
 bibliákat, az első himnuszokat, a
 törvénykönyveket, az époszokat, a
 iagikus verseket s a templom
 falára a hodoigosszokat. — Minden
 szava igaz volt s nemzeteket tudott
 új életre ébresztetni. — **Könyvel-
 mőség és válogatás nélkül** írt. Min-
 den szava be volt véve a földbe s
 a nyavolozatba, a nap meg a
 csillagok betűk voltak, melyek azt
 a tudatot öntötték a népebe, hogy az
 ő utjuk semmivel sem szükség-
 szerűbb az iróénál.

De ma már nem lehet tisztelni;
 elvegyült a tömegben és nem tör-
 vényadó többé, hanem tényérnyaló,
 nem diktál többé nemzetének,
 hanem az eszme nélküli közönség
 változó véleménye előtt hajlong;
 nem vesz részt az ország kormány-
 zásának gondjaiban, hanem szégyen-
 leteles prókator fogásokkal támo-
 gat egy rossz kormányt, vagy kesere-
 g az ellenzékkel; semmit mondó
 kritikákat és sikamos, aljas novel-
 lákat ír; de ír mindent, eszme és
 anélkül, hogy csak valaha is az
 ihlet forrásaiból merítene...

gyűlöletet egynek látja. Mert a
 nagy tettek vonatkozásba kell a
 szellemi világra.
 — **Bármely fajta kiválóbb em-
 bertől** mások becsmérlése nem
 várható..... Es minden, a mit
 Talleyrand, a mit az emberi jó-
 munás kérdez. **Légy valódi és**
 tökéletes, nem abban a mihez
 én értek, hanem a mihez te.
 Képes emberek nem nézik mire
 képes valaki, csak legyen vala-
 mire. A mester szereti a mestert
 s nem tesz különbséget abban,
 szónok-e, művész-e, mesterem-
 ber-s, vagy király?

A társadalomnak valóban nincs
 fontosabb érdeke, mint az iro-
 dalmi osztály jóléte. S nem le-
 het tagadni, hogy az emberek
 szívesen elismerik s üdvözlik az
 értelem tehetőségét. S még is az
 író nem foglaj el uralkodó állást
 közfünk. Azt hiszem, ez az ő hi-
 bája. Egy font mindig egy fontot
 ér. Volt idő mikor szent személy
 volt: ő írta a bibliákat, az első
 himnuszokat, a törvénykönyveket,
 az époszokat, a tragikus éneke-
 ket, a sybilla-verseket, a káld
 jósátokat, s a templomok falára
 írt lakonikus mondatokat. Min-
 den szava igaz volt s a neme-
 zeket új életre ébresztette. **Köny-
 velmőség nélkül** s válogatás
 nélkül írt. Minden szó be volt
 véve szemei előtt a földbe s az
 égbe; s a nap s a csillagok
 betűk voltak, melyek ugyanazt
 jelentették, utjuk nem szükségesebb
 az övénel. De hogy lehetne tisztel-
 teli, ha maga nem becsüli magát
 ha elvegyült a tömegben, ha nem
 törvényadó többé, hanem tényér-
 nyaló s egy eszme nélküli közön-
 ség változó véleménye előtt haj-
 longó; ha szégyenletes ügyvédek-
 keséssel kénytelen támogatni egy
 rossz kormányt, vagy egész éven
 át az ellenzékkel ugatni; vagy
 semmit mondó kritikákat s aljas
 novelákat kell írnia; vagy írnia
 minden esetre, eszme nélkül, s a
 nélkül hogy szentelen, éjjel nap-
 pal, az ihlet forrásaiból merítene?

gát. **Előbb** elszakított tőle, kegyetlenül közbe-
 telt egy férfit, aki mindazt megteszi most, amit
 te tétél volna. Azt hitted, fölötté állás, büszkén
 nézted őt, hittél kiválóságodban. Ennek nincs
 kelendőse ma már, legfeljebb a piruló, tudatlan
 bakfis leány előtt, kiből később szintén sokat tud
 asszony lesz. Széles, domboru mell, erős kifejtett
 izmok, ráadásul egy fekete bajusz. A mit az
 ujonan felvágott, olomszagu könyvek hasábjairól,
 vagy a régi, fakult, kimart foliánsokról a tudni-
 vágy epedő, perzselő, kiélgi:hetetlen szomjúsá-
 gal szedeti lelkedbe s ott csirába hajtvá, gazda-
 gon-fizette meg átvirrasztott éjjeleidet, mindez
 nehéz manóit fáradtan vonszolva, sántítva messze
 elmaradt s fölibe helyezel amazt. Es te, mikor
 kacaghattál volna, gyáván sírni kezdted. Oda vitte
 hozzád sorsod ismét, hülyén azt vártad, hogy ő
 mondja el, mit neked kellett volna. Igen, az
 erkölcs, a meglopott erény! Nagylekűten lemond-
 tál a boszúról. Persze lázongó vered háragos
 tobzódásai középet is benned motoskált: *nem*
élek vissza a helyzettel. Hidd el, *ennyi erőnyességet*
nem bocsajtanak meg soha az asszonyok.
 Nem érted, hogy mért fordítja el fejét, ha az
 utcán szembe jön veled? Gyűlöli, megvet és utál
 és kész volna borzasztó dörögök elkövetni. Örülj,
 hogy senki sem tud arról az estről... Mi lenne
 ebből? Te nem méltányoltad kifizetést, homályos
 szemeid nem keltek végig benned bírársáért,
 pedig ő tudja, hogy zápat, fiatal. Ennyi bárgyúság
 nem érdemel bocsánatot. Elmentél mellette érzé-
 ketlenül, hidegen, mint egy jóllakott eb a mérszár
 szék előtt. Ne keress mentégetted, hogy tiszteleted
 és nagy szerelmed távol állott minden érzékiség-
 től. Bolond voltál, gyáva...
 Kopp, kopp....

Künn egyre hullanak még az elfonyodott víz-
 cseppek. Mintha e fejemen locsannának szét,
 égetve átfurják a koponyacsontot, ki akarják
 mosni agyamból ezeket a bántó, csunya, szennyes
 gondolatokat. Szabadulni szeretnék tőlük, de mégis
 ragaszkodom hozzájuk pusztú ő eróm utolsó von-
 naglásával. Mindenféleként, ha sértő, ha nem,
 csak én érzem a kínjait.
 Kopp, kopp...
 Hosszabbak már az időközök, utánuk csend
 A világos ablakfüggönyök mozdulatlan hullama
 közül öszönével vigyorgó rémes, arcok buknak elő
 és halk susogásuk tompán, mormolva borzalma-
 san terjeszkedik körültem. Hiába rejtem el arcom,
 elibém takarodnak és a lezárt pillákon át élesen
 kiformalódik lonnyadt, csotigaszott torzvonásuk,
 bedugott föltemet át beárószakoskodik éles, rika-
 sódó sipongásuk, ott rezeg zugva, tombolva, hő-
 rögve dobhartyáimon.
 Nem hiszek a visszatérő szellemekben, nem
 hiszek semhíven, még csak az imádságnak sem
 érzem soha szükségét, tudom, hogy ott nincs
 semmi, de azért én mégis látom s rittegek, irtó-
 zom tőlük.
 Kopp, kopp...
 Nem bírom tovább, a zavaros gondolatok
 égetőn folynak szét agyamon, szétszakgatják
 koponyámat, torkom elszorul, valami fojtogat,
 megfulladok. Érzem, tudom, hogy beteg vagyok.
 Megyek, megyek ki a csatások utcára, megyek,
 emberek közé, mert végre megőrülnek.
 — **Megyek, mert félek,** irtószom ettől a kárhoza-
 tosan fényes, cudarul telerajzott sötétségtől, ettől
 az ezerejku süket csendtől...

Gyilkosság az utcán.
 Pirosan kelt a hajnal éjjeli álmából, hos-
 szu vérvörös sugaraival telecsókolta a két éket,
 a lomhán nekiterpeszkedett bárányfelhők szegé-
 lyét. Mintha csak ebből a szép színből szakadt
 volna le hirtelen egy nagy darab, hullott, gyors
 keringéssel bukott lefele, mignem bele hűdött
 a kihalt utca finom porába. Sűrűn, piszkosan
 folyt szét a kikopott rozsdaszínű téglaikon; hő-
 rögve, zihálva, tehetetlenül vergődött mellette a
 földön egy fiatal szép asszony, sápadt arccal, sze-
 derjés sikkakkal, megrémült, kidülledt szeméin a
 halál deliriumával. Meggémberedett ujjai vad erő-
 vel szakgatták a téglát, a körmök alól kiserkent
 egy egy csepp vér, hogy nagyobb legyen az élet
 útja, melyen kiköltözökdehetik a testből. Mégégy-
 szer utóljára valami visító állatias hógés tödült
 ki a két sikkakon, aztán vége volt. Eltűnt a regg-
 hajnal pirja, büszkén lépett a nap égi pályájára
 és a földön a feketén megaladt vértócsát belepte
 a por...
 Pénteken reggel öt órakor három erős, gyors
 egymásutánban elhangzott fegyverdurranás riasz-
 totta fel a Magyar-utca lakóit. A zajtalanul éb-
 rűdők, kihalt utca egyszerre benépesült álmából
 felzavart, ijedt, megrémült alakokkal. Az Arany
 János utca sarkán, a gyalog járón egy asszony
 fektűt. Bal arcaán egy nagy lövedék tönkelt, erő-
 sen patakzott beléle a vér. Értéketlenül dadogott,
 nehezen emelte kezét segítség- után, de mire
 utánna nyultak, visszahanyatlott, késő volt már
 úgy is minden segítség, a golyók biztos halált
 okoztak. Mire a vizsgáló-bíró, a rendőr-orvos és
 a főkapitány megerkeztek, halottat találtak már

a hely színe. A gyilkost egy elzárt rendőr vette észbe.

Az áldozat Antal Lajosné, szül. Kóvács Mari mosóné, ki már több éve szerelmi viszonyt folytatott Bali Péterrel egy székely, szőlőt emberrel, ki faluról falura csavargott, minél óras és ebből tartotta fenn magát. Soknem tanult semmiféle mesterséget, és órajavitást egy székely titotta el látásból. A műveletlen ember mohón olvasgatta mindig a ponyva irodalom termékeit és ezekből sok ekstravagáns sajátosságot, bolond hőbortokat szedett magába. Egy ízben már 3 hónapra elidőlték életveszélyes fenyegetés miatt, de zabolátlan vére egyre valami regényes kalandra vágyott. Visszatért régi szerelméhez, Antal Lajosnéhoz, megbocsátotta neki az elszenvedett börtömbüntetését és elkezdte ott, hol a viszony félbe szakadt.

Az utóbbi időben gyanu ébredt benne, hogy szerelme boldogító kegyeit a férje és rajta kívül még másoknak is osztogatja. Féltekenysége úzte. Bizonyságot szerzett és akkor határozta el magát a véres tette.

Pénteken kora hajnalban az Arany-János utca sarkán várta Bali az asszonyt, ki ily időtájt ment rendesen munkába. Gyanútlanul semmi védelemet sem sejtve sietett az asszony meg szokott útján, mikor egyszer csak egész váratlanul elébe állott féltékeny szeretője. Lassan beszélgettek, de csakhamar szenvedélyes szóváltás tört ki közöttük, minek a vége az lett, hogy a férfi ökélvel az asszony arcába vágott, ki erre el akart szaladni. Bali rákírlott, mire akaratlan is megállt. A következő pillanatban biztos ödből eldőrdült a fegyver, a golyó mélyen befuródott az asszony nyakszirtebe. Megtántorodva fordult vissza, s ekkor a gyilkos közvetlen közelébe lépett, s ütötte el egymásután fegyverét. Az asszony vére borult arccal rokadott össze. A második két lövés közül egyik arcát érte, a másik a bordái közé szaladt.

A gyilkos néhány pillanatig még nézte viődő áldozatát, aztán futásnak eredt, mert a lövések zaja figyelmessé tette a közeli szomszédokat.

Rögtön értesítették a rendőrséget az utcai tragédiáról és Varga János, a 30-as számú rendőr főbe vette a gyilkost, ki az Arany-János utcán átvágott, le az Oriási-utcán keresztül míg a Petőfi (cigány) utcába nem ért. Fegyverrel a kezében szaladt Bali, sőt annyi időt is szakíthattott, hogy nyolc golyókat helyezhetett a kilőtt ágyakba. A bator rendőr elezántan nyomos követte, bár többször figyelmeztette az üldözött, ne kövesse, hagyja őt menekülni, különben lelővi. Varga nem tárgyolt, bár minden pillanatban előtte lebegett a kézs halál, és igazán különös szerencsésén mullott, hogy ez be nem következett.

A gyilkos Récafe felé ügyeskedett, a hivatásának önfeláldozóan élő rendőr mindenütt követte. A réceai gáz mögött, az erdőben el is érte. Alig voltak tíz lépés távolságra egymástól. Kardot rántva rá kiáltott, hogy adja meg magát. Feléje is sujtott a közelből, de egy lombos fa kihajló ága hátul felfogta a kardospapát. Bali lövéssel felelt erre. A golyó talált. Felső lábszárában sebesítette meg súlyosan a rendőrt. Varga nem vesztette el erejét, a következő pillanatban egy nehéz vágást mért a gyilkos fejére, ki erre ölmös botjával akart védekezni, de egy újabb vágás érte ismét, majd egy harmadik. Varga vad erővel markolta meg ezután a vérszomjas embert, a földre teperte, de így is elég munkát adott neki, míg ártalmatlanná tette. Ebben a munkájában segítségére sietett néhány vidéki ember, kik a heti vásárra ügyekestek. A gyilkost jól megkötözve egy paraszt kocsiára tették. Varga szemközti állt vele és csak a rubáján erősen átszivárgó vér tette figyelmessé, hogy meg van sebesítve.

Óriási népcsoport töltöngt körül a városban a kocsi és megéjlenéztek a bator-rendőrt, a kőről senki sem sejtette, hogy sebet is kapott.

Varga János még jelentést tett előbb a főkapitány előtt. De alig végzett bevallásával, duntán össze esett. Nem árulta el addig sérülését...

Bali Péter a gyilkosságot előre megfontoltan követte el. Erről tanuskodik egy nála talált levél, mely bolond, hőbortos gondolatok halmozza, telve a legszenyesebb kifejezésekkel, és többek között benne áll, hogy ő már gyermek kora óta érzi, hogy addig meg nem halhat, míg valakit meg nem öl. Ő tudta, hogy meg fogja ezt az

asszonyt gyilkolni, csak éppen Péter napját, a saját neve napját várta, mert egyszer még mulatni akart, mielőtt örne és önmagát is kivégezné.

Úgy látszik az utolsó pillanatban még is elvesztette bátorságát az öngyilkosságtól ez a vérszomjas vad állat, mert a halál helyett jobbnak látta a futásban menekülést keresni.

Kiballagás után átállították Bali az ügyéségi fogházba.

Varga János rendőrt asonnal a kórházba vitték, hol Réca Károly rendőrségi orvos kímosta sebéit és a golyót, mely a csontot is érte, elárvoltotta. Sebe igen súlyos, de nem életveszélyes. A sebláz rövid idő alatt bekövetkezett, de a beteg a körülményekhez képest ma már kissé jobban érzi magát.

Varga csak egy év óta áll a rendőrség szolgálatában. Azelőtt a csendőrségnél szolgált és a honvédelmi miniszter bator magatartásáért egy ízben ki is tüntette. Most is szigorúan betartott hivatásának áldozata. A legnagyobb önfeláldozással felelt meg nehéz feladatának. Csúpan a kardja volt nála, míg a gyilkosnál revolver, nehéz ölmös bot, azonkívül egy hosszú kés. A méltó jutalom, bizonyynyal ez alkalommal sem marad el.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** Vicsny Zsigmond, polgármester hat heti szabadságot pénteken megkezdte és még az éjjel elutazott Nagy-Kanissáról. — **Hentaller** János orsz. képviselő csütörtökön délután városunkban időzött és az 5 órai gyoravonattal visszatért a fővárosba.

— **Külföldi hírek.** Geisler Gábor ungvári nagyiparost a brüsseli nemzetközi kiállítás magyar osztályai körül szerzett érdemei elismerésül a belgák királya a Lipóttrend tiszti keresztjével tüntette ki.

— **Külföldi hírek.** Az igazságügyminiszter a nagykanissai kir. törvényszék területére vizsgálóbíróul ismét Vber Károly kir. törvényszéki bírót és vizsgálóbírói állandó helyettesül Csicsvárd Miklós kir. törvényszéki bírót rendelte ki.

— **Házasság.** Schönfeld Tivadar fakereskedő, ma veseti oltárba Plohn Ilona kisasszonyt, Győrött.

— **Negyed százados jubileum.** Burány Gergely dr., a csorna-prémontrei kanonok, a főigazgató, a helyi logimnázium igazgatója szerdán ünnepelte tanárkodásának 25 éves jubileumát. Tanártársai díszes albummal lepletk meg ez alkalommal a jubileumát, a kir. Illés Rafael, tőrjei jószágkormányzó, a tanári kar nevében szed beazéddal üdvözölt.

— **Halálozás.** Dr. Oesterreicher S. Jenő, alsódomborui körorvos június hó 28-án Bécében 37 éves korában elhunyt.

— **Az óvodák záróvizsgál.** Hatalmas nagy karácsonyi kirakat, hol barna, fekete, kenderszőke, aranyárka haju pici kis babák sorban ülnek egymás mellett, viasz arcukon a rálehelő pirossággal. A pillák merevek, nem mozdulnak a legkínosabb színű, csillogó szemgolyók fölött. Olyan szép, olyan kedves, a tiszta, az érintetlen ártatlanság szelid szimbóluma. Ilyen volt a kep szerdán délután a „Polgari Egylet” nagytermében, a kisdnevelői intézetek záró-vizsgál. Habos, hullámos feji kicsi leánykák féltéken, nagyzemű, apró cseprő, alig néhány arasznyi fiucskák büszkén, valami furcsa, érthetetlen magatartással rajzoltak a zsúfolt teremben, tekintetük áhíttal csüngött a kedves óvónénik arcán. Megmutatták, mire tanították őket, mennyit tudnak. Az eredmény igen szép, elismerés illeti az összes óvónőket e fáradságos, nehéz munkáért. Dr. Bereckyi Viktoráné növendékei kezdtek a vizgát, utána Szabóné Kozó Anna, a VI. és VII. kerület növendékei jöttek. Lenkei Malvin, az Arany-János utcai óvoda, — végül Hajós Janka a Petőfi-utcai óvoda növendékeivel számolt be. Külön dicserni a lelkiismeretes óvónők nehéz munkáját felelőleges, egyenként és együttesen az elért szép sikerben találhatják a kisdnevelésügy magaslatos hivatásában kifejtett szép tevékenységük legméltóbb jutalmát. A nagyszámu közönség között, hiába kerestük a „Kisdnevelői Egyesület” elzástmányát. Ok bizony, aszép onthon maradtak. Ezzel öre hasonló érdeklődést tanúsít a választmány, a mely körülbelül 40 tagból áll. Vidor Samuáné elnököt, ki távol van, Wassil Lajosné alelnök helyettesítette. Kivülre a választmány három tagja volt még jelen: Ném Albertné vál. tag, Baumfeld Lajos tikkár és Ném Albert pénztáros.

— **Aratás előtt.** Ezen az aratás előtt, mikor az aranyos, dus kalásztenger ingva, langva várta már a kaszát, lexuhant a természet nagy haraga és hatalmas kesse pusztítva végig szöprt a rónakon. Kézen állt minden már a pajtában, csak a hajnal várt, nézték a csillagos eget és ima lebegett minden ajkon. Aztán jöttek a fergeges, tornyos felhők, terhes mézők haraggal visszahajították a földből serkent szep vésznek fejjét oda, honnan fölemelkedtek. Jaj és panasz kelt a dörgések megszüntével, pusztulás képe látszik sok felé az országban. Nem szabad azonban elvesztenünk a fejünket. Osmerni kell a rémület első percében született hírek forrásait. Igaz, hogy a pusztulás elég tetemes; de alapos okunk van rá, hogy a hírek tulzolt voltára utaljunk. Nem kételkedünk a tudósítók jóhiszeműségében; de a kárt egyáltalában nem vagyunk hajlandók abban a mennyiségben elfogadni, a mit azt a tudósítók a vihar s az első ijedelem hatása alatt per centekben csakhamar kiszámították. A kár nagy, de nem olyan, a minővel némely lap jónak találja olvasó közönségét rémitgetni. A tőzde is felült a rémhíreknek, s a határidő-buzgó csütörtökön reggel egyszerre / harminc krajárral emelkedett. De alig hangzott el a déli harangszó, tizenkét krajáros emelkedésre sülyedt. Ki az egész Dunántul pusztulásáról beszél, az föltétlenül tuloz. Csakis a felső Dunához közelebb eső megyék szenvedtek a jégverés alatt. Sokat szenvedtek Fehér-, Esztergom-, Moson- és Vasme-gyék; de már Veszprém megye csak jelentéktelenebb károkat szenvedett, míg a Veszprém megyétől délre eső összes vidékek, beleértve Horvát-Szalvon-Dalmátországot is, teljesen ép terméssel dicsekedhetnek. — Vármegyénk nem berült el teljesen a vihar; bár a mi vidékünkön nem tett kárt. Sümeg fölött — írja tudósítónk — kedden délután nagy eső sötét felhők vonulnak el. Néhány dörgés — villámás után sűrű, de apró jég kezdett esni, minden eső nélkül. Ezt csakhamar óriási zápor követte, mi közben mogoró nagyszámu jég esett olyan nagy mennyiségben, hogy lapátolni lehetett. A gabonatermés jórészt esz tönkre tette. A szőlőket, melyeket óriási község és fáradsággal rekonstruáltak és melyeken az az előző évek jégverésén is meglátszanak, teljesen elverte. Szüretéről szó sem lehet. A kukorica, kruppli s egyéb kápas növények szintén sok kár szenvedtek. Szerdán újabb rámeletet okozott a kitörő vihar Sümegen. Este ugy fél tíz óra körül iszonyu villámás szelte ketté a levegőt, melyet óriási durranás követett, hogy megremegtek bele a házak. A villám Németh Lajos ujjonnan épült, modern házába csapott, a ké-ményt ketté szelte, a tetőt megrongálta s innen Gombár Imre házára pátant, est is megrongálta. Szerencse, a villám nem gyújtott, másként ki-számíthatatlan kárt okozott volna. — Csabrendek-ről hasonló tudósítást kaptunk, de itt jobbra a szőlőt verte el a jég. — Kacorlak községben este nyolc órakor a villám fölgyújtotta Fetrich József földbírtokos istállóját a egy ökröt agyonváltott, Negyedóra alatt az épület a benne levő nagymennyiségű takarmánnyal együtt porrá égett.

— **Népmozgalom városunkban.** Az állami anyakönyvi hivatalban vezetett anyakönyvek alapján 1898. évi január hó 1-től június hó 30-ig vagyis a folyó év első felében a népmozgalmat a következő adatok világítják meg. A születési anyakönyvbe bejegyzetelt: 231 fiú és 182 leány összesen 403 eset. — Házasságkötés végett jelentkezett 138 pár, a házassági anyakönyvbe bevezetett vagyis házasság kötött 116; ebből vegyes 3. (ev. f. a. róm. kath. nő: 1; róm. kath. férfi ev. nő: 1; iar. férfi róm. kath. nő: 1.) A halotti anyakönyvbe bejegyzetelt: 160 férfi és 137 nő, összesen: 307 eset. Születés a halálozást 96 esettel mulja felül, vagyis az elmúlt fél évben 96-an emelkedett városunk létszáma. Érdekes még megemlíteni: hogy ikrek 5 esetben születtek és pedig 2 esetben mindkettő leány; 1 esetben mindkettő fiú és 2 esetben egyik fiú és egyik leány; halva született vagy születésközben elhalt: 4 fiú és 5 leány.

— **Pedilásek réme.** Március hó folyamán nem kevesebb, mint tizenhárom padlást törtek fel Nagy-Kanissán, legtöbbször azonban fel sem kellett törnie, mert úgy is nyitva volt. Ezekről a szállításra felterített fehérenemű tünede-zett el, néhol ép a legértékesebb, a legdrágább

darabok. Az ismeretlen tolvaj mindig ki tudja számítani, hol jut a legjobb zsákmányhoz. A tömeges feljelentés az esetet útolt a rendőrség lejébe. Végre erélyes nyomozás után kérekerítették a padláskedvelő tolvajt Zsidi Ferenc, facéf kézenyás-prón-as személyében. Beidéztek Gál Dániel palinkás butikost és ennek feleségét: az orgazdát. Egy honaszusszakra való felhívemű volt a vizsgálót idején felhívta a rendőrségnél, a honnét ezt csakugyan székereen kellett átállítani a vizsgálóbíróhoz, hova Zsidi Ferencet is átkidérték. — Pénteken tartották meg ebben az ügyben a végvárszűrését a helybeli kir. törvényszéknél. Zsidi Ferencet, a tizenkilenc éves beütöt négy évre tilták el, míg Gál Dániel és felesége, mindenyik egy évi fét kapott.

Árva suik ingyon felvétele. A halotatfűrédi Erzsébet-meresetázháza ez évi augusztus hónapban mintegy 10 árva fiu fog felvételt; a pályázatnál a következők tartandók szem előtt: növekedéskül a teljesen árva és vagyontalank vétetnek fél első sorban, a csak ezek hiányában vétetnek: fél másodsorban félárvak. A kérvények az igazgató-tanácskoz intézendők, vagy a tanács elnökéhez: dr. Segesdy Ferenc kir. járásbíróhoz, vagy Kanovics György igazgatóhoz küldendők augusztus 1-ig. A kérvényhez következő okmányok melléklendők: a) családi értesítő (nem pedig keresztelelével), b) szegénységi bizonyítvány, c) orvosi bizonyítvány a fiu testi és szellemi épességéről a az újróljáról, d) netáni iskolai bizonyítvány. A kérvények a melléklelek bélyegtelenek, a mennyiben szegény árva iránt ítétek a kérvényezés. Csak oly árvak vétetnek fel, kik hat évek elmultak, de 10-ik életévüket még nem töltötték be és magyar honosak.

Véres mulatság. Bakaról írják Pfejfer Antal ott mulatott a falu többi legényével együtt a nagy korcsmában, a hol vidáman póstoltak a fiatalaság. Ott mulatott Marcali József táncokos is a együtt táncolt azzal a leánnyal, a ki már régen odaadta cserébe a szívét Pfejfer Antálnak. Marcali csókot kért a leánytól s habár a leány meg nem adta, Pfejfer olyan dühbe jött, hogy kését oly erővel dőtte Marcali nyakazirtjébe, hogy a legény nyakerét is teljesen keresztülvágta. Marcalit haldokolva vitték el a korcsmából, míg a késelő legényt a csendőrök vették parfügaszukba.

Nyári mulatság. A szepetneki önkéntest tüzoltó-egyesület ma délután Erdély János cigány-zenekara és saját tüzoltó-zenekara közreműködése mellett a „corinali” erdőben zárkórú táncmulatságot rendez. Beléptidj személyenkint 30 kr., családijegy 50 kr. Kezdeté 3 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot reá következő vasárnap, 10-én tartják meg.

A Gemi-főle színház estéről-estére egész szűlölség megteltik és a közönség két órán át a legügyesebb mutatványokban gyönyörködik. Az igazgató spirituálisai mutatványai között sok, valóban meglepő, teljesen ismeretlen számok vannak és ügyessége bámulatra késztetik a nézőt. A heti műsoron különösen a sötét búvészakamrával arított nagy sikert, hol az áthatlan sötétből paracsoszóra jelenik meg és tűnik el minden. Különös tetszést arat naponta a két mozgékony, rendkívül ügyes kis gimnasztá, és zajos sikerei vannak a zenébőlöknek is. Zarádékul mindig egy néma játék következik, és itt a tükörvetítés tisztá, szép képei kötik le a figyelmet. — A színház ma tartja utolsó előadásait, egyet délután és egyet este. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

Veszett eb. Csabrendekhez tartozó Sárkány pusztán a napokban egy veszett eb garázdálkodott, Blau Adoli bérlő majorjában előbb néhány ebet mart meg, aztán belarokodott a szerényalkába és ott végzése pusztításait. A megszertett sertéseket a hatóság 8 hónapig tartó istálló-zár alá helyezte. A kutyát dorongokkal üzdbe vették, de ez Nyírád felé elmenekült.

Tűz. Szerdán délután három és négy óra között Roseberger Bernát felsőháthóti lakos istállója eddig ismeretlen okból kigyuladt és egy fél óra alatt már 3 lakóház és 5 melléképület lelt a tűz martalékává. A gyorsan érkező segély és az akkor lezuhanó zápor csakhamar gátelt a lángoknak és két órai szakadatlan munka után már csak a füstölög romok mutatják meg a vész színhelyét. Nevezetnél egy rövid fél év alatt ez már a harmadik eset, hogy tűz van. Legett már a háza, pajtája és most az

istállója. A kár jelentékeny csak kevés térül meg belőle, mert többben nem voltak biztosítva. — Egy teljesen elárvtut leány, ki a polgári iskola IV. osztályát jó sikerrel végezte, uri családnál kis gyermekek mellett keres foglalkozást. Bővebbet a szerkesztőségben. — **Kerékpár.** Egy teljesen jó karban levő használt pneumatik kerékpár eladó. Bővebbet a lap kiadóhivatásában.

A gabonalizletről.

Nagy-Kanizsa, 1898. július 25-én.

Az időjárás e hét elején száraz és meleg volt, később az ország legtöbb részére kiterjedő esőzés következett be. A hivatalos kimutatások szerint, — dacára a sok eleini csspásoknak, jó közpeen termés várható. Az árfolyamok kisebb nagyobb hullámzások után változatlanok maradtak.

Piaci áraink:

Buza	frt 11.50—70
Ross	" 7.80—90.
Tengeri	" 5.40—50
Zab	" 7.
Új rosz	" 7.10—15
Új buza	" 9.25—50
Új rejté	" 11.50

métermászánkint kani-sai paritással.

NYILTÉR.*

Menyasszony-ruha 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színez **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb, svédés, szin és mintázatban. **Privát fogvasatóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldünk

HENNEBERG G. selyemgyárai

(sz. és kir. udvari szállító) Zárkóban. (6)

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

*)Az e rovatban közzétettért nem vállal felelősséget a szerk.

VASUTI MENETREND.

Kérvényes 1898. május 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Irány	Indulás				Erkezés			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Prágából	sz. v.	4 42	regg.		gy. v.	5 32	regg.	
	sz. v.	2 35	d. u.		sz. v.	12 09	d. u.	
	gy. v.	12 17	este		sz. v.	11 22	éjjel	
	v. v.	7 33	este		v. v.	7 59	regg.	
	gy. v.	12 10	déib.		gy. v.	4 53	d. u.	
Szombh. Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6 05	regg.		sz. v.	11 01	este	
	gy. v.	12 20	d. u.		sz. v.	3 42	regg.	
	v. v.	5 15	d. u.		v. v.	8 04	regg.	
	sz. v.	2 05	d. u.		sz. v.	1 35	d. u.	
	sz. v.	12 45	éjjel		gy. v.	7 05	este	
Budapest	gy. v.	5 47	regg.		sz. v.	3 52	regg.	
	v. v.	9 30	regg.		sz. v.	1 40	d. u.	
	sz. v.	2	d. u.		v. v.	8 50	este	
	sz. v.	12 15	éjjel		gy. v.	12 17	éjjel	
B.-Szl.-Gy.	gy. v.	5 03	d. u.		gy. v.	11 55	d. e.	
	sz. v.				sz. v.	8 9	regg.	
Barcs Gyékény	sz. v.	4 57	regg.		sz. v.	1 29	d. u.	
	sz. v.	2 25	d. u.		sz. v.	11 41	éjjel	
	sz. v.	7 25	este		sz. v.	11 14	regg.	

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHELFÜLÖP.

Hirdetések:

3423/tk. 1898.

204—1

Arverési hirdetmény.

A kanizsai kir. tsvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Csitkovics Ignác fülöp-majori lakos végrehajtonak Gál Istváné szűli, Tóth Katalin sormási lakos elleni 265 frt tőke, ennek 1896-ik évi márczius hó 23-tól 8 $\frac{1}{2}$ kamatai 11 frt 28 kr. zálogjog előjegyzési, 23 frt 65 kr. per, 9 frt 85 kr. végrehajtás kérelmi, 10 frt 15 kr. jelenlegi — még felmerülőndő költségek iránti végrehajtási ügyében a sormási 372. sz. tjkvben I 1—2, 4—15 soroz. 426 frtra becsült, — az eszteregnyei 1023. sz. tjkvben + 884 b. hrz. 32 frtra, — a homokkomáromi 377. sz. tjkvben + 470 hrz. 548 frtra és végül az 1881. évi LX t.c. 156. §. d. pontja alapján a sormási 97. sz. tjkvben 111. hrz. alatt Gál Istváné szűli, Tóth Katalin és Gál Mihály tulajdonául felvett 453 frtra becsült ingatlanok Sorn.aa község házána!

1898. évi augusztus hó 13. napján d. e. 10 órakor

Varga Lajos ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog. Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltótt kezehez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tsvszék mint telek-könyvi hatóságnál 1898. évi máj. hó 18. napján. GÓZONY kir. tsvzéki albiró.

2895/tk. 1898.

206—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Schwarz és Tauber nagykanizsai bej. kereskedő cég végrehajtonak Günsberger Sándor és neje Weiss Pepi végrehajtást szenvedő dióskálai lakosok elleni 240 frt 45 kr. tőke, ennek 1896. évi november hó 23-tól járó 5 $\frac{1}{2}$ kamatai 83 frt 73 kr. eddigi per és végrehajtási 10 frt 85 kr. jelenlegi s a még felmerülőndő költségek iránti vhatási ügyében a fent-nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó az ungjakabfai 304. sz. tjkvben + 314 hrz. alatt felvett és 602 frtra, — ugy a dióskálai 843. sz. tjkvben + 106. hrz. alatt felvett és 400 frtra becsült ingatlanok még pedig az utóbbi ingatlan Horváth Teréz özv. Gyulai Istváné javára bekebelezve lévő holtiglani haszonélvezeti szolgálalijog fenntartásával,

1898. évi augusztus hó 8-ik napján d. e. 10 órakor

Dióskál községhezánál dr. Rothschild Samu felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kikiáltótt kezehez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tsvszék mint telek-könyvi hatóságnál 1898. évi április hó 28. napján. GÓZONY, kir. tsvzéki albiró.

4226/tk.

203—1

Póthirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint Bőröcz Pap János pacsai lakos végrehajtonak Bacsiacs Mátyás mint kiskoru Bacsiacs Mária és Kati t. és i. gyámja pacsai Jakó végrehajtást szenvedett elleni 37 frt 85 kr. s jár. iránti végrehajtási ügyében 3109/98. sz. alatt kibocsátott árverésű hirdetményben a pacsai 817. sz. tjkvben I 1—9 soroz. alatt felvett ingatlanoknak Bacsiacs Mária és Kati ill. és 813 frtra becsült fele részére kikiáltási árban

Csak fiatal embereket

Ardekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOJTON

Injeccio Orientál

már néhány napi használat után elmulasztja még a legérgebb bántalmakat is, főlegesen tehát sántalást, vagy csapva hátrammal kiadrotanni, mert csak csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton injeccio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerész Budapest, V., Nagykörút-telep 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerésztárban.

524/525 Postai megrendelések címe:

Zoltán gyógyszerész Budapest

Főraktár Nagy-Kanizsán:

Práger Béla gyógyszerésztárban.

Óvakodjunk utasításoktól!

Aranyéremmel kiállításon az arany érdemkeresztrel és a millenniumi nagy érmmel kitüntetve.

WEISER J. C.

Aranyéremmel kiállításon az arany érdemkeresztrel és a millenniumi nagy érmmel kitüntetve.

gazdasági gépgyár és vasöntődéje Nagy-Kanizsán.

Tudomására hozza a n. é. gazdaközösségnek, hogy

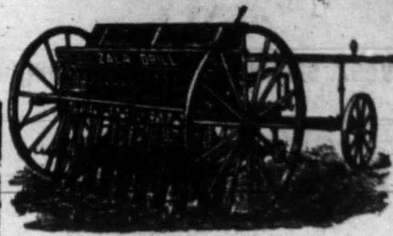
Magyarország legjobb sorvetőgépe a Zala-Drill

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által 1897. október hóban Kéden rendezett nemzetközi vetőgépversenyesen a legjobb díjjal, az állami aranyéremmel és az 1897. szept. hóban Lévan megtartott vetőgépversenyesen a legjobb díjjal: „nagy územre” aranyéremmel tüntetett ki.

Ajánlja szab. kiváltható kapocsuklyókkal ellátott

ZALA-DRILL és PERFECTA sorvetőgépeit

Felülmunkáltatnak az egyetemes és kétféle acélkék, az egyetemes ekákhoz alkalmazható összes felszerelvények, és a talajmívelő eszközök, szénagyűjtők, darálók és egyéb gazdasági gépek.

Felhívom a n. é. Gazdaközösség figyelmét

a legújabb amerikai

„Planet jr” rendszer

egykerekű kézi répakapáló és töltőgető eszközökre,

mellyel a répakapálásnál és töltésnél óriási megtakarítás érhető el.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Különbözősége poloska balha-, konyharovar-

moly-, és háziállatok tetre ellen.

Kapható:

Nagy-Kanizsán:

- J. Fesselhofer József
- Deutsch Lajos
- IMarton és Huber
- Neu és Klein
- Pauk Jakab
- Rosenfeld Adolf és fia
- Schlesinger Izidor
- Schwarz és Tauber
- Strém és Klein
- Weiss és Schmidt

Barc:

Dorner S.

XX

Pacs:

Schleiffer M. G.

Periak:

Kramarits Victor

Sosterics Pál.

Német:

Bodis Mátyás

Darnay Kálmán

Márkus Salamon fia

Barcstelep:

Szabó Sándor

Weiss Sándor

Courgo:

Kreissler Géza

Schwarz R.

Fischer Simon

Nagy-Bécsé

Dedinszky J. gyógyszer

Zacherlin

csodálatra méltó a hatása. Megöl mindenféle rovar. Meglepő biztossággal és kiirtja a sok férget biztosan és gyorsan úgy, hogy semmi nyoma sem marad. Azért dicsérik is az egész világon. Milliók és milliók veszik is.

Ismertető jele: 1. A lepecsételt üveg. 2. A ZACHERL név.

Szerkesztőség:
Városház-épület. Fischer Fülöp könyv-
kereskedésében.

A szerkesztővel ártakanni lehet napon-
ként d. n. 4-5 óra közt.

Idő intéseendő a lap azonosít: rennere
vonalakon mindig külsimény

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischer Fülöp, könyv-
kereskedésében.

ZALÁ

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (8 frt — ar.
Félévre 6 korona (8 frt — ar.
Nagyedévre 8 korona (1 frt 60 kr.

Nyiltár pótlásra 10 krajcár.

Előfizetők, valamint a hirdetői
vonalakon Fischer Fülöp könyv-
kereskedésében intéseendő.

Börzsöntési levelet csak ismeri kaneh
ből fogadunk el.

Egyes száma ára 10 krajcár.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felölös szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Csütörtök, július 7.

Országos csapások.

Épen aratás ideje előtt, egy két nappal Péter és Pál napja előtt, mikor az ország majd minden gazdaságában kezdődik az aratás, rettenetes itélőszéket tartott a Gondviselés Magyarországot olyan jégveréssel látogatta meg, melyhez hasonló talán soha sem volt s mely a magyar gazda fáradozásának nehéz munkával jól megérdemelt gyümölcsét nagy részben megsemmisítette.

A gazdák egy része biztosította a vetését a jég ellen; de ha a kár pénzzel teljesen pótolva lesz is, jóvátenni akkor sem lehet, mert a rossz aratás okvetlen a kenyér drágulását vonja maga után, ami kétszeres súlylyal nehezedik a gazdára, kit az isten-ítélet sújtott. A biztosítás mindamelltt pótolja a kárt s azért ez uton is figyelmeztetjük a gazdákat, hogy a jég által okozott kár megállapításával ne várjanak addig, míg a biztosító-társaságok kiküldik képviselőiket és szakértőiket, mert a károk nagy számánál fogva ezek nem jelenhetnek meg mindenütt rögtön a kár bejelentése után, holott később nem igen lehet teljes nagyságában felismerni a kárt. Törekedjenek tehát a gazdák kárukat, illetve káruk nagyságát két tanuval idejekorán megállapítani, hogy kártérítési joguknak megszerezzeék a helyes, törvényes és megfelelő

alapot. De ennek gyorsan kell történni, mert itt a várakozás hanyagságot jelent, a mely okvetlen keservesen fogná megboszulni magát.

De nemcsak jég, fagy, mindenféle fereg és rozsdá egyestül a gazda ellen, hanem az emberek is megteszik a magukét a gazda megrontására, megsemmisítésére. A gabonauszorára hivaokozunk csak itt. A gabona-uzsora nem mese; létezik az és uralkodik az ország minden tájékán, leginkább a Bácskában, Torontál, Temes- és Krassó Szörény megyék vegyesajku népe közt. A gabonauszorás eljárása egyszerű és biztos. Ha a gazda kisebb kölcsönre szorul, az uszorás szállítási üzletet köt vele az aratás egész eredményére. Az adott kölcsön mint foglaló szerepel és az aratás egész összegéről fedezeti váltót vesz az uszorás Ez az uszóra. A gazda csak kölcsönt veit, a gabonauszorás pedig határidő-üzletet kötött, mely 200—300 százalékot jövedelmez neki.

A legtöbb áldozat Temes- és Torontál megyékben van, hol a gazdák többnyire nem tudnak magyarul és szorultságokban szivesen aláírják mindent, ami a zavarból kisegíti őket. A dolog azért aktuális, mert az efafta üzletek most jutnak napfényre s akinek a télen vagy a tavasszal ilyen határidő-üzlet hurkát vetették a nyakába,

az most ismeri fel a szomorú helyzetet és levegő után kapkod, hogy meg ne fulladjon és kell is segíteni, nehogy a szegények legszegényebbjéi végkép tönkremenjenek.

Gazdasági egyesületek, birtokosok, az értelmiség álljanak össze, hogy kiragadják a szegényeket a gabonauszorás karmai közül és hathatós jogvédelemben részesítsék. A hitelügyeteket le kell bonyolítani, de a határidő-üzletet stornirozni kell, hogy a kisgazda ne legyen kénytelen meglehető magas gabonaárak mellett potomáron mindazt a gabonauszorás telhetetlen gyomrába dobni, amije az Isten áldásából még megmaradt.

Percel Dezső belügyi és dr. Darányi Ignác, földművelésügyi miniszter szigora felügyeletet gyakorol a gabona-uzsora felett. Az uszorások üldözöttek s az üzletet megnehezítik nekik, ha lehetetlenné nem tehetik is, mert a váltó öl. Az összes értelmiség együttműködésének kell, hogy sikerüljön itt is fordulatot teremteni s az áldozatokat a teljes megsemmisülés sorsából kiragadni. Ha a paraszt panaszkodik, hogy megcsalták, — papnak, tanítónak, jegyzőnek s az egész intelligens osztálynak meg kell őt hallgatni, szavának hitelt kell adni és segíteni kell rajta, nem pedig közönyösen vállat vonni.

TÁRCA.

Tükör Bandi.

— Rajz. —

Írta: Bogdánovics György.

Tükör Bandi nem keresetség által kapta nevét. Tulajdonképpen Sáros András volt a neve. De a falu népe olyan igazságszerető, hogy a nem illő neveket olyanokká változtatja, melyek az egyénhez pásszolnak. Sáros Bandi kis kora óta nevével ellentétes labon állt. Kis labravalója vasárnaptól szombat estig tisztán maradt. Labáit mindig megmosa, hol a falu patakjában, hol a ludak vályujában, a mitől szegény ludak majd pipét kaptak nyelvükre, olyan iszapossá tette Bandika ivóvizüket.

— Hiu volt a mi kis hősünk, s ha csak tehette, fölágaskodott anyja almáriumához s ott nézegette magát a mézeskalács-szív tükrében. Legfőbb vágya a tükör volt, mert ebből meglátta piros-pozsgás kepecskéjét, pisze orrát, rózsás, széles ajkát, s fekete göndör haját.

— Rubintusom — így hívta édes anyja — te tisztá, feketé, báránycám, rád ugyan nem kell sokat mosnom, ugy megtollaszokdol, fürdesz, mint a gunárunk.

Anyja imádtá e kis pufók kölyket, s mivel (bár szép nem volt) mindig tisztán, csinosan nézett ki, magával hordta mindentüvé.

Az özvegy később Mormocs kántor felesége lett.

Tükör Bandi női-nőtt! Már olyan nagy lett, mint édes anyja, még sem jarta ki otthon az új apja iskola tudományán fenekét. Legjobban szeretett kocskázni, lovat hajtani, Mormocsnak lovai voltak. Ezeket Bandi keléfte, Bandi pántikázta föl es fonta be hajukta, hogy bodrosak legyenek, mint az ő fúrtejé.

Szerette a kerlet szép virágokat, melyekből bokréttát kötött a pörge kalapja mellé. Szerette a temetésekor vinni a főbokréttázott kereszket, mert ilyenkor mindig hallotta, hogyan dicserik szép tartaásért, fényes csizmaáért. Boldog volt, ha azt mondták valamire; fényes, mint a Tükör Bandi!

Anyja mindig azon főhászkodott urának, adja valami mesterségre a fiut, ha a tanulással nem boldog. De a fiunak nem tetszett semmi.

Vegre elérte a tizenkilenc évet s bevették katonának, még pedig huszárnak.

Bandi elment. Elvitték egy nagy városba. Legelső pénzéből a mashina elé állt s lepingáltatta magát a fotografsz állal, hogy itthon gyönyörködhessenek képmásában. Főnökei meg voltak elégedve vele, mert mindig csinosan jelent meg, s mind lova, mind maga példányképe lehetett a festői huszárnak.

Harics huszártábornok is ugy megkedvelte, hogy gyakran kérdésöködött utána, s csakhamar küldöncül használtá, s lovait is föl-fölcsinosítottá Tükör-Bandiival.

Tükör Bandi pedig fonta, fonta kis kezeivel a

grófi istálló paripájának sörényét, s addig fonta, míg majához halózta vele a lovagiasról megjött tábornokné szívet. Harics grófnő a mint meglátta a sugár legényt extra ruhájában a lovak közt oly műterőleg torgolódni, bodros fejét, érzéki ajkait, s nagy lekete szemét, rögtön oda ment hozzá és kérte, hogy az ő lovat is fodrosza föl es csinosítsa ezental. De Bandi kis-kézével tagadólag intett. Nem en asszonyom! En csak a tábornok urnak teszem meg sziveségébbé, de e földön senki fának, leányának, másnak!

Dacosan dobantott a tábornokné lábával s elkötörodött, hogy fölrobogjon a grófi férjhez.

Tükör Baudi miért-miért nem nyolc napi arisztomot kapott. Váltig erősíté, ő ártatlan, nem lett volna illelen, ha csak egy kis csillagot lát is a nőn, de mikor ez volt éppen a baj, hogy azokba a szenvedélyes csillagokba nem nézett, melyek megszokták a tündököltestét.

Alig szabadult ki, föl lett rendelve egészen a tábornokni istálló katonai felügyelőjévé. Jó állás volt ez. Jó fizetés és hozzá ezen kis lovászmeisteri rangjában benn keozozott a grófi palotában. A grófnő lovat ő gondozta, sőt ennek határozott kívánataira ő segítette föl a lóra.

Bandi háboruban nem jart, de a kereszt-tüzet minden egyes alkalomkor kiállotta a tábornokné szeméből. Sebezhetetlenül állta ki, mivel csakis hiúságának hízeltet é kegyteljes bánásmód, de szíve meg se dobant.

— C'est un badeau! — Hallá gyakran kiállant a tábornokné, midőn az ostromállapotnak végén elvágatott megsarkanyuzott paripáján. —

Udvardy Ignác jubileuma.

Egy kiváló tanfőruinak, Udvardy Ignácnak jubileumát ünnepelték Zalaegerszegeen július 3-ikán.

Udvardy Ignác neve nemcsak a tanfőruak körében, hanem a megyei intelligenciának minden rétegében ismert és tisztelt név, mely kört az iskolában és a körélet terén bemutatott nagy munkásság, lankadatlan buzgalom, lelkes odaadás fényes nimbusza fósodott. Ő nem csupán mint igazgató és tanfőru, hanem csupán mint szakember vivta ki pályatársai és a vele közvetlenül érintkezettek tiszteletét, elismerését, hanem a társadalmi életben való szereplésével, kiváltképen pedig a hírlapirodalom terén elért sikereivel is szép pozíciót biztosított magának a megyei értelmiség sorában.

Mint a zalaegerszegi polgári- és felsőkereskedelmi iskolának igazgatója, soha egy pillanatra sem tévesztette szemé elől az általa vezetett tanintézet érdekeit és minden szigorú, erélyes intézkedésének hatásába a megnyugvás érzetét szőtte az a tudat, hogy azoknak mindegyike az ő őszinte, őnzetlen figyelméből fakadt.

Mint tanár a szó szoros értelmében apai szeretettel csüngött tanítványain, akik viszont fűi tisztelettel és szeretettel ragaszkodtak hozzá.

Mint társadalmi ember, egy véletlenül itt maradt prototipusa a magyaros őszinteségnek. Nem hajhászta, nem kereste soha a szereplést, de hova őt a közbizalom, vagy valamely ügy érdeke állította, ott megállott mindig férfias öntudatossággal és egy pillanatra sem lépett le szilárd meggyőződésének talajáról. A meggyőződésből elfoglalt pozíciót mindig hűségesen, odaadással megvédte; a lelkeben megérett véleményét kimondta bátran, ha mindjárt egyéni hátrányával járt is az. Soha senki kedvéért, még önmaga kedvéért sem tagadta meg magát. A férfias őszinteség nemes alakja maradt minden körülmény között.

Mint a »Zalamegye« című lapnak felelős szerkesztője abban a rendkívül szerencsés helyzetben volt mindig, hogy soha egy pillanatnyi differenciája sem volt a lap

kiadójával, mivel a kiadó is ő maga volt. Így azután módjában volt lapja szellemére rányomni az ő egyéniségének lelkét, szellemét. Mély maggondoltság, szigorú következetesség, nagy tapintatosság jellemzik az ő lapjának szellemét s ezeknek a jellemvonásoknak lehet tulajdonítani, hogy bár a közérdekű kérdések egyikével, másikkal mélyebbrelhető kritikai szempontokból is foglalkozott: lapjában azoknak honcolgatása a szokásos módon soha el nem mérgesedett, sem a himnuszok zengésébe át nem csapott.

Rövid jellemzéssel azt mondhatjuk, hogy Udvardy egész életében a becsületes munka fölkenjtje volt, aki mindenütt maga vivta ki és maga tartotta meg pozícióját.

A mai stréberkedő világban — fájdalom! — a közélet terén egyre ritkul ama szereplők száma, kikről e rövid, de mindencsakító beszélnél ragyogóbb jellemzést igaz meggyőződéssel el lehet mondani. Nem egyszer elszomorítólag is hat a becsületes munka erejével haladni akaróra, hogy a társadalom a megdöbbentő módon elharapódzott stréberséger már szinte akceptálni látszik. Amde egy-egy ilyen alkalomkor, mikor a társadalom a valódi érdemét, a becsületes munka fölkenjtjét koszorúzza meg, fötemeli a verejtekezés munkások csüggedő lelkét az a tapasztalat, hogy az ünneplés fényébe az őszinte lelkesség melegét még is csak a valódi érdem elismerése varázsolhatta. Ez az őszinte elismerés gyújtott lelkesedést Udvardy Ignác jubileumán is az ünneplők szívében s ez a lelkesedés tette azt oly meghatóvá és felelhetetlenné, aminővé az ugynevezett mindvacsinnál ünneplést a szemképráztató költő fény és csillogás egész özőnével sem lehet lenni soha.

Július 3-ikán Udvardy Ignácnak huszonöt éves igazgatói jubileumát ünnepelték tulajdonképpen megyénk székvárosában; de ez ünneplés fényének s melegének lélekemelő sugaraiból igen sok jutott bizonyára azoknak az érdemeknek is, miket Udvardy társadalmi terén és a hírlapirodalom terén vivott ki magának.

Sőt az ünneplők elismerésének, lelke-

sedésének sugari beragyogták az ünneplőnek családját is, különösen pedig angyallelkű nejét, akinek példafűhűségű, odaadóan szerető szíve bizonyára nem egyszer simult biztató, kitartásra bátorító varázs-erővel a küzdő férjnek mát-már lankadva libbentő szárnyaihoz.

Ezekből a sugarakból reánk, nagykanizsaiakra is árad egy kis jóleső melegség, mert az ünneplőnek neje városunk szülőtte: leánya néhai Horváth Pál, népiskolai igazgatónak.

De általában az egész ünnepség örömmel és büszkeséggel tölti be lelkünket, mert Udvardy Ignác itt, a mi városunkban, a nagykanizsai polgári fiu-iskolánál kezdte meg működését azon a magasatos életpályán, melynek huszonötévi lankadatlan buzgalmaért most illesztették homlokára a jól megérdemelt koszorút.

Az ünneplést tanfőru most van élete delelőjén s így remélhetjük, hogy koszorújához még igen sok új babér fog fűződni, nemzeti nevelésügyünk javára és megyénk büszkeségére.

Ugy legyen!

Az ünnepség lefolyásáról kiküldött tudósítónk a következőkben számol be:

Július 3-án az Udvardy-jubileum napján a jubileum és családja, az ország minden részéből összerögzött tanítványai, az egyesület és testület képviselői, jó barátai s ismerősei megjelentek Boncz József komibelyi segéd alkalmi mondott ünnepsége. Te Deumon, buzgó hitvallással kezdte a Műndebátót, hogy a jubileumot a szeretett igazgatót árasztza el bő áldásával és gondatlan hosszú életeit.

A hálszó intenzívelet után a nagyözönöség a polgári iskolának az alkalomra szépen díszített rajzterembe vonult, hol az ünnepség rendező bizottság gondnokot hozt elhelyezésre.

Pont 9 orator Bódy József felsőkereskedelmi isk. tanár elnyolván a dráperival födizített emelvényen a közéleti helye, mely förtöt őt föggött Udvardy Ignácnak koszorúját a nagy-sáru arképe, minán üdvözölte a jelenlevőket, a díszület megnyitá s a jubileumért Boncz József vezetés mellett egy hataga küldöttség küldött ki.

Alig egy negyedóra tövöltet után, mely alatt az ő és fellögzéselet, a födizület föhallgatás ugra s ugra kitörő, szónoki nem akor eljenzés jelszó, hogy közleg az ünneplést. Ami ezután

Azt hitte Bandi, hogy a kőnek szől, nem is érte, csak azt látta, hogy dűbös rak az a grófné. Főment tehát nagy lüdelimessen a tábornok urhoz, bejelentette magát s kérta, bocssássa el őt hazai szabadságra.

Bandi elutasította. Haza ért falujába, hogy megállapítsa két esztendői távoléte után magát s halibellekkel, s hogy megőlelje anyját.

Anyja kímélte már neki a legzsebb leányt, a legzsebbagabbat és a legzsebbat egy személyben a haliból, úgy terelgette őket őnzte, mint csibéit szókta.

Ádógg beszélt a fának, míg ez elhitte, hogy a leány nélkül nem élhet, s hogy ur lehet mellette, mert gazdagata nagy, a csakis felgyűelni kell neki a bérésekre, hogy Tűkő Bandi leányzóba indult.

Ei is jegyzete mindjárt, kikötve, hogy esztendő múlva mikor hazakerül a kalocsától, lesz a lakodalom.

De alig ért a fővárosba, hol ezrede tanyázott, előgta őt az a gondolat, mily pusztában lényképzése le magát gazdag menyasszonyának.

Jelenkezett a tábornok ő kegyelmségénél.

Hűdögn fogadta, de újból megbáta előbbent állattal. Nagyon lélt, pedig önkénytelenül, etől Bandi.

Bandi alkatasán felelte, hogy szabadságon volt.

- Tőlem nem kérted!
- Ő kegyelmsége a tábornok albocsátott!
- De én nem nélkülözhetlek!
- Grófné, én a lovat rendben találtam. Eppen egy gondoktat, mint magam!
- De én csak a te munkádat szeretem! Hol voltál?
- Hol voltam? Szüleimnél!
- Kedvesednél egy-e?
- Az nincs, nem volt soha kegyelmes asszonyom.
- Hazudsz!
- Soha! Grófnő kérem, én nem hazudok.
- S te talán nem is szeretted soha? Nos, felelj!

- Mostanig soha.
- Es most?
- Most szeretek nagyon! Azért utaztam el! Szeretem-menyasszonyomat.

— Menyasszonyodat? Ki az? Oh istenem! Ilyen buta egy embert, ki látott? Ő hazamegy főelőlni, mi-ör látja, látja, ha csak egy csepp eze van, hogy én...

— Hogy gyűlölni méltózat engemet, azt ugy is tudom, de kegyelmes asszonyom én nem vagyok oka; szivesen kedvében járok, lovat egy csinosított, hogy lényük, mint a seylem, haja bodros, szerzama fényes. Tudom, hállatlan vagyok, hogy ennyi kerget nem tudok megbecsülni és nem járok kedvében a grófnőnek. De én visszavágyom talumba, hol elő vagyok! Menyass-

zonyomban, ki szeret Szüleimhez, kik imádnak.

— Nyergelj! ne fecsegj! Most kilovagolok rűgton.

— Ily későn?

— Nyergelj! Ne raisonirozz!

S a szép szerelmes, deliriumban levő grófnő kilovagolt. Arabs lovat majd agyon kintosa. Csurgott róla a hab, izmai kifeszűtek s Bandi családokora tekintett a vérező, töakrement állatra. Gondosan mosta ki a sebet. De a jó csak horokolt, nem evett.

Alkatasán állított be másnap a tábornokhoz, hogy mit tegyen a paripával, mivel beteg.

Dűbösen dobantott a tábornok egy ily drágán veti ló bajának hallatára és lenyegtetődött, hogy vasra vereti Bandit, ha a jó elpusztul.

A jó elpusztult és Bandi ártombba került.

Néic napig tépelődhetett tűkő nélkül azon, mily igaztalan gazdája van.

Kiszabadulás után azonnal irt is levelet tábornokának, hogy ő nem állja ki a kat-onaságnál. Inkább megölje magát! Ne keresek, mivel őt meg nem találják soha! Megírva levelet, elszökött.

Egy beti xinos gyűlölet után közösga hátárahoz ért. Míg fenn volt a nap, nem mert bátran bemenni háiba keressik. Hajdants a tanyai korcsanatos lojcsénél sokat kötött háiba ehhez bemenne. Be is ment. Bort rendelt leig, mikor megálta, oly-n karjantott örömben, hogy édes hát illethette volna az ily szívbeli kifakadás, nem egy pusztán ismerőset. Ledűltet. hallta s. Bandi ivott. Majd egyedül hagyta őt a oszádban.

történt, a midőn az ő jószágos, szelíd arca a terem külsőben megjelent, azt leírni nem lehet.

Ot perenél tovább tartott az eljenzés és lelkesedés, s csak akkor szűnt meg, a mikor Bódy J. tanár kártársai nevében üdvözölte Udvardyt, az igazságos vezért, a szerető kártársat és jó barátot, oly megbízóan és szívhez szólóan, hogy könyveket csalt a jelen voltak mindegyikének szemébe, magát a jubiléum pedig sokogásra indítá. A szép és nagy szónoki hévvel elmondott üdvözlőbeszéd végével pedig átnyújtotta jubiléumának a tabesztület ajándékait: egy remek kivitelezésű művésziesen készült, kívül a jubiléum monogrammjával ellátott fehér ságrén bőr albumot, a polg. fu. poig. leány- és felsőkerék iskolá tanárainak arcképével.

Dr. Rosenthal Jenő a volt tanítványok nevében szívből jött meleg szavakkal adott kifejezést ama mélyen érzelmi szeretetnek, ragaszkodásnak hátának, amelylyel volt igazgatójuk iránt viseltetnek, kérvén őt, hogy fogadja el s engedje meg, hogy a nevérel egy alapítványt tessenek, a melynek kamatát mindig egy szorgalmas és jómaga viselő szegény sorsú tanuló fogja megkapni.

Dr. Buzsicska Kálmán, kir. tanácsos, tanfelügyelő a következő nagy szónoki hévvel elmondott beszéd kapcsán nyújtotta át jubiléumának a vallás- és közoktatásügyi Miniszter Urnak a mai jubileum alkalmából küldött elismerő magasliratát:

Takintatos Igazgató Ur!

Munkában és a nemesért való küzdelemben gazdag igazgatói pályájának huszonötödik évfordulóját, a szerelteseljes becsülés és elismerés megható ünnepevé avatták azok, kik Igazgató Ur emlékéit az élet évtizedes viharában is híven megőrizve, megjelentek ma tanúságot tenni azon mélyeséges ragaszkodásról, melynél van a földnek nagyobb ékessége, fényesebb csillogása, de nincs nálánál magasabb megnyilatkozása az emberi léleknek.

A halás nívendékek szívével összeforr mindazok érzése, kik hatóság, társadalmi, vagy egyéni keretben, Igazgató Ur vezetésének kiváló nevelői hatáának, odaadó buzgalmának s példás életének varázsa alatt állottak.

Ámde a huszonöt éves évforduló ünnepege nem végződik a mi szívünkkel!

Részt kívánt abból a nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Ur is, a mai alkalmából külön leiratával tüntetvén ki azon lértut, ki a város tanügyét huszonöt éven át anyai odaadással és szereltesel szolgálta.

Midőn Ő Exsistentiaja megbízásából az ő elismerő leiratát átadom, legbensőbbben üdvözlöm Igazgató Urat, Zalamegye királyi tanfelügyelősége nevében is.

De külön is kifejezést adok szívem örömeinek a mai napon is.

Hiszen azon tizenégy év alatt, melyet a huszonötödik egy és ugyanazon magasatos eszme szolgálatában eltöltöttünk, mindig oly lértünk ismeret Igazgató Urat, kinek szellemi képeése és sok irányú lelkes tevékenysége az adás és tanulásg lorrása volt ifjúságunknak.

Megsejtete már a gyermek is, hogy Igazgató Ur pályájára, a magyar mivelődés ragyogó eszménye veti azt a fényes szuzart, mely nemcsak világit, de vezet a melenget egyaránt.

Ez a titka a paedagogiai példa nagy hatáának, midőn egy ember a maga légkörében kifakasztja és megérteli száz és ezer szív boldogságát s bizalmát a földi lét becséhez.

Legyén érte áldott Igazgató Ur!

...S ha volna mégis egykor életének egy nehéz, lelket kipróbáló perce, gondoljon vissza a mai napra; gondoljon vissza és intodja meg, hogy az a sok szeretel, hála és elismerés, mely ma Igazgató Urat körülveszi, nem szubjektiv fellebbasások botlyó-tűze, de örökké kifogyhatlan erkölcsi tökéle egy életpályáj legnemesebb jutalmának.

Éljen Udvardy Ignác!

Botfy Lajos polgármester, Z.-Egerszegy rendezett tanácsú város nevében üdvözli Udvardyt, különösen kiemelvén a város érdekében kifejtett buzgó tevékenységét.

A Zalamegyei Alt. Tanítótestület központi választmánya nevében Pordus Antal tesztületi főjegyző a következő beszédet intézte a jubiléumhoz:

Mélyen tisztelt Igazgató Ur!

A „Zalamegyei Alt. Tanítótestület” központi választmánya csekélységemet tüntette ki azval a megbízással, hogy mélyen tisztelt Igazgató Urat huszonöt éves jubileuma alkalmából üdvözölve, egyesületünkben kifejtett nagy buzgalmu működésének hatását méltassam.

E kiüntető megbízással könnyű feladat jutott nekem. Az egyes életpályák kiváló munkái között ugyanis vannak varázskész emberek, a kik minden munkájukkal, működésük minden mozzanatával a saját egyéni hatáának halhatatlanságot vélik munkástaivaik szívébe. Mélyen tisztelt Igazgató Ur is ezek közé a varázskész nagy munkások közé tartozik, aki a „Zalamegyei Alt. Tanítótestület” működésé keretében kifejtett lánghuzgalmu tevékenységével mindnyájunk szívébe írta, szívébe véste egyuttal a saját fejedhetetlen érdemeit, a saját megérdemelt halhatatlanságát. — Mindnyájunk nek méltában él annak a munkás kirenc évtérk emléke, mely alatt mélyen tisztelt Igazgató

Ur megyei tantestületünk ügylet, mint elnök, lankadatlan erejellyel vezette és az egyesületi élet iránt tanusított felelős idealizmusával, lánghol lelkesedésének tisztá fényével egyesületi életünk minden mozzanatát megarányozta. — Ezért könnyű az én feladatam, midőn a hatást méltatnom kell; mert csak red kell mutatnom erre a kimagasló kilenc évre, mely az egyesületi életnek minden mozzanatával szívünkbe kötötte mélyen tisztelt Igazgató ur emlékezetét.

Az a tisztelet és ragaszkodás, mely a „Zalamegyei Alt. Tanítótestület” központi választmányát képviselők uton a mai szép és megható ünnepege díszes keretébe elhocta, csak gyenge visszahuzgálás ama lánghol lelkesedésnek és nagy ügybuzgalmának, melylyel mélyen tiszt. Igazgató Ur elnöki működésének hatását lelkiünkben és egyesületi életünk történetében örök emlékezetűvé tette.

Fogadja e mélyen érzelmi tiszteletünk és ragaszkodásunk kifejezését a mai lélekemelő ünnepege alkalmából ama lorró óhajtaunk kapcsán, hogy nagyon tisztelt Igazgató Urat egyesületi életünk varázskész, főként vezér-munkásta, edes hazánkunk, a népnevelés szent ügyének magasatos hivatása apostoli lángholában lsten még igen-igen sohaig tartan meg.

Paukovics György el. igazgató a Z.-egerszegy áll. elemi népiskola nevében üdvözölte szép és határos beszéd kapcsán, utalva ama jó és belső viszonyra, mely e két intézet között fennáll a mely egyedül Udvardy I. érdeme.

A kereskedő osztály és kereskedelmi-kör nevében Bächler Jakab szép és tartalmas beszédet intézett az ünnepegehez, kinek a nevezett egyesületek körül is jeleülhetlen érdemei vannak.

Üdvözölték még:

Dr. Boschón Gyula, az önk. tüntetőegylet; Breiczak Sándor, a keresk. tanoncsikola tanfelügyelőbizottsága- és Lakatos, a Z.-egerszegy iparos ifjúság nevében.

Miután meg főloivasták Könyg Gyula miniszteri osztálytanácsos és a felső kereskedelmi iskolák miniszteri bizottságának meleghangos ir. elismerő leveleit: Udvardy Ignác, az ünnepege igazgató, meghatott hangon, könyvekkel szemében mondott köszönetet az őt oly imponans módon ért kiüntetésekért, s annak jeléül, hogy mily jól esett neki s hogy mennyire örül szereltesel tanítványai azon elhatározásának, hogy nevérel alapítványt tessenek: a maga részéről 200 forinttal járul az alaphoz.

Az általános eljenzés és lelkesedés lecsillapul-tával dr. Strausz Sándor kir. albiró üdvözölte a tanítványok nevében a tanári kar öbbi jubiléumát, nevezetesen: Bódy József, Schmidt József, Udvardy Vince, Paukovics József és Fallay József tanárokat.

Bódy József, mint az üdvözölt jubiléumok legidősbike, meghatva mondott köszönetet tanártársai nevében is.

Miután dr. Buzsicska Kálmán kir. tan. tanfelügyelő Zalamegye tanfelügyelősége nevében legnagyobb elismerésének adott kifejezést a tanári kar öt jubiléumának, a magyar cultura röge pályáján szereltesel hervedhatatlan érdemeik felett, dr. Rosenthal Jenő, a végrehajtó-bizottság nevében megköszönte az ünnepegeen oly nagy szám-mal megjelent köszöneteknek szives részvételét, mivel hozzájárultak az ünnepege fényének emeléséhez: a szép és megható ünyepély 11 órákor véget ért.

A polgári iskola rajzterme és tolyosja szu-folva volt közönséggel, s így a jubiléum tisztelet-ének a barátainak nagy része már nem térhető közelébe, miert is lakásán keresték tel a halmozták el a szereltesel és ragaszkodás ózintá jelével.

Egy órákor a Bárány-szálloda nagyszobában társasabéd volt, amelyen körülbelül 200-an vettek részt, kik csak a késő esti órákban kezdtek onszádni.

A felköszönlők sorát Botfy Lajos polgármester nyitotta meg, eltervén a királyi, a királynéi és az uralkodó családot; dr. Haldus Miksa; Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterre; Bóncz József költői lendüllettel és hasoulatokkal: Udvardy Ignác jubiléumra; dr. Hajós Ignác szintén a jubiléumra emelte poharát, kiűzőösen rámutatva az ő atyai szerelteselre, mely egész működését átlenyi; dr. Buzsicska Kálmán kir. tan. tanfelügyelő a tanítványok szerelteselből font koszorúból kivesszi a legzsebb rózsát s azt ányújtja Udvardy Ignácra Ő Nagyságának, a ki

a csaplaros, s kiment, — ugymond, értesitem a szükeket, hogy kocsiat küldjenek a beteg Bandi elé! Mert Bandi betegnek mondta magát, ki szabadságra jött

S Bandi várt, várt jó óráig. Egyszerre megállt egy asztél. Az ő szive oly rémségen dobogott; kinyitott az ajtó s ott állott egy szakaszvezető katoná őrséggel, hogy elfogják leg a hátuk megett röbögött.

Keservesen ordított föl Bandi dühében, és kirántva oldalgyveret, félretaszitva az őrséget, keresztül szarta a korcsmáros.

Halálra itélték. Halálra három nap mulva.

Bánta is ő! Mikor a siralomházba vitték, tükröt kért. Belenézve, földhöz vágta. Két hete nem látta magát.

S el kezdett sírni keservesen. Majd kérte az őrséket, ne tudassák anyjával, hogy ő halálra van itélve.

Késő volt!

Leg halála után egy órával tudta mindenki a a közönségen, hogy a szép Tükör Bandi a halála.

Anyja lejött rögtön s térdén rimánkodott kegyelemért fának a tábornoktól. Hasztalen. Szélesre szuycsbita a gyilkosságot. Mikorra már minden utat kijárt hiába, akkor éppen az utolsó nap következett, fának akasztás napja. Bement hozzá a siralomházba és végig csokolta azt a mátkor szelíd, csinos, engedelmis fut Lányképű fiat, ki most halványan, de tisztán kicinovitva várta a bakót.

El is érkezett a bakó! Átadták neki a szép legényt s aludozó anyja szemé láttára kötötték föl hajnalban. Esett az eső, az ég is hullatta könyeit.

Még nem hült meg a tetem, még alig törték meg a fényes szemek, midőn egy kocsin berobogott a tábornokné és előtte egy katoná lobogtatta a pardont jelző fehér kendőt.

Késő volt!

Az áldozat anyja meg látta e kendőt, s óriási féjadalomban is halásan nézett a szép grólnéra.

S a grófné állt, s oda rohanva a bitófa elé, elkezdett szólni a halottnhoz.

— Bandi! nézz rám! Látsz-e? Felelj! Emberek! Vágját le!

Hanem a szolgálattelvő tiszt odalépett a grófnéhez, és karját nyujtá a hangosan kirenc beszélő asszonyoknak.

— Jöjjön asszonyom! Szerencse, hogy az örök nem magyar szabadsbeli katonák.

S az asszony ment. Géplig ment. Sőt kacagott is nagyon!

Ma is kacag! Pedig mily rémséges kacag! Majd fehér kendőt lobogtat s fut, fut, rohan a korlátig, hol ájtultan rogy a tébolyda őreinek karjaiba.

nélkül aligha volna a jubiléumnak annyi érdeme. *Huber Gyula*: Bódy, Schmiéd, Udvardy, Paukovics és Fallér színtelen jubiléum-tauarokra ívott; *Udvardy Ignác* ismételtelen köszönetet mondva a szép és megható üdvözlésekért, poharat Zala-Egereség polgáira ültet; dr. *Strausz Lajos*: Balaton József apát-plébánosra; Balaton József: Udvardy Ignácra; *Miltényi Arpad*: Zalamegyére, gróf Jankovich László főispánra, Csörtán Károly alispánra és a jelenlevő Arvay Lajos főjegyzőre; dr. *Füsti János*: dr. Ruzsicska Kálmán, kir. felfelügyelőre; *Bódy József*: a volt tanítványokra; *Bonc József*: Udvardy Ignác családjára stb. stb.

A társas vacsora alatt felolvasták az ország minden részéből érkezett táviratokat és leveleket.

Körül-belül 200 ilyen távirati és-levelbeii üdvözlöt érkezett, ami fényes tanúságtétel annak, hogy milyen szívtelen ragaszkodással fűződnek az ünnepeit igazgatóhoz volt tanítványai és sorosai.

A valóban lélekemelő módon lefolyt ünnepség minden mozzanata egy-egy feledhetetlen emlék erejével fog élni azok lelkében, akik a hatalmas közvetlenségét végigélték.

Községi eljárásságaink munkaköre a nyári évszakban.

A míg a tanügyi igazgatás munkásai a nyári szünet jöveteményét élvezik, míg a kir. bíróságok működésében is némi szünet áll be a nyári évszakban, addig a községi közigazgatás munkásaira ép a nyári évszakban zúdul az agendák nagy tömege.

A mi a községi háztartást illeti, miután a tavaszi hónapokban alig képes az eljáróság az adó- és katonai-ügyi igazgatás által emelt igényeket kielégíteni, rendszerint elmarad a községi számadások elkészítése s letárgyalása a tavaszi évszakban s így a nyári évszakban kell ezen feladattal az eljáróságoknak foglalkozni.

De azért a pénzügyi igazgatás feladatainak köréből is nem csekély rész jut a nyári évszakra. A fegyveradó bevallások gyűjtése, annak kivetésén kívül az egyenes adók nagy részének előírása tulajdonképpen csakis a nyári évszakban teljesíthető a községi adókönyvekben, mert hiszen az ősszel egyenes állami adók kivétisi munkálatai alig fejzhető be a nyári évszak megnyitja előtt.

Az egyes adózók adókönyvecskéinek beszédését s azokban az évi adónak előírását szinte csak a nyári hónapokban lehetséges teljesíteni.

A községi közmunkakötelesek, továbbá az óvoda és iskolaköteles gyermekek összeírása szintén oly feladat, melyre csak a nyári évszakban kerülhet sor.

A nyári iskolai szünet alatt kell a közs. eljáróságoknak arról gondoskodni, hogy az iskolai tantermek alapos tisztításnak és javításnak vetteszenek alá, hogy az iskolák felszerelésének hiányai kiegyenlítessenek.

Nem szabad megvárni azt, hogy a tantermek a nyári szünet alatt a tanító által éléskamra, magtár vagy lomtárként használtassanak s ez uton fertőző anyagokkal szennyeztessenek be.

Az aratási munkaidő az idegen illetőségű mezőgazdasági munkások nagy tömeget hozza össze az alföldi községekben. A közrendészeti és egészségügyi rendészeti feladatok egész tömege hárul az illető községek eljáróságaira.

Első sorban az 1898. évi II. t.-c. végrehajtása körül kell fokozott tevékenységet kifejteni. A községbe érkezett munkásokat névjegyzékre kell összeírni, a körorvos által szemvizsgálatot kell tartatni, trachomában szenvedőknek talált munkásoknak gyógykezelésbe vétele s elkülönített elhelyezése iránt rendelkezniök. Egyáltalán nem szabad azt megvárniök, hogy a munkások tömege elszállásolása az uradalmi pusztákon a nemre, korra, családi hozzátartozására való tekintet nélkül történjék. A legnagyobb szigorral kell a munkaadó uradalmaktól megkövetelni, hogy vasár- és ünnepnapokon gondoskodjanak a munkás válaszkerülői szükségleteinek kielégítéséről. Egyáltalán annak kell módját ejteni, hogy a községek területére érkezett idegen községbeli illetőségű mezőgazdasági munkások tömegei, különösen

azok, kik 5-6 hónapra vállaltak munkákat, az illető községi lakossággal a társadalmi közszervezet köteleivel kapcsolatosan egybe,

Első sorban pusztabírákat kell a munkások által az egyes tanyákon választani. Ezen pusztabírákat a községi szervezési szabályrendelet megfelelő módosítása mellett be kell venni a községi eljárásügyi szervezet körébe, azokat bizonyos jog- és hatáskörrel kell felruházni. Ilyen eszközök útján lehet csak gátat vetni a szocialisztikus igazgatásoknak.

Nagyon kár, hogy az 1898. évi II. t.-c. a községi szervezetet s annak önkormányzati és autonómikus testületi életét nem használja fel a mezőgazdasági munkások életviszonyainak szabályozására.

Nem elégséges a mezőgazdasági munkások életviszonyainak rendezésénél a munkaszerződés megkötésének formai kelleit szabályozni, a szerződés teljesítését megfelelő bíraskodás szervezése által biztosítani, hanem magát a munkás is társadalmi gondozás alá kellett volna helyezni.

A mezőgazdasági munkást nem szabad a munkaidény 6-7 hónapja alatt a társadalmi szerkezeten kívül hagyni, mert akkor könnyű prédájává lesz azoknak, kik a lenálló társadalmi szerkezetnek ellenségei, kik a társadalom és állam elleni harcot hirdetik.

A cseplőgépek mellett dolgozó munkások testi épségének megóvására különös figyelmet kell fordítani, szigorú ellenőrzést kell az iránt gyakorolni; vajjon az előirt óvintézkedések a cseplőgépek birtokosai által fogantatottak-e, a vér-csillapít és kötszerek készlete meg van-e?

De legnagyobb éberséget követel az aratási évad alatt a tűzrendészet gyakorlása.

A kazlak elhelyezésénél ellenőrzést kell gyakorolni, nehogy azok az előirt tűztilaton, belül rakassanak. Nem szabad megengedni, hogy a lakóházak padlására szalmát és takarmányt rakjanak. Nem szabad megvárni, hogy a cseplést a lakóházak előtti utca- vagy udvarrészen eszközöljék. A dohányzást el kell tiltani a község területén s a falvakban és csak a lakóházakon belül engedhető meg. A házbirtokosokat a tüzelőszerek készletben tartására kell szorítani, vízzel felt hordókat kell a házak elé s a szérűkertben felállítani.

A tartófelteletés körül elkövetni szokott visszaélések megállítására kell intézkedni. Nem szabad megvárni, hogy addig, míg a gabona behordva nincs, a tartók legeltessenek.

A községi állatállomány számára megfelelő delelő és itatóhelyeket kell a határban kijelölni, s a mennyiben patak vagy folyó hasítja keresztül a határt: megfelelő uszátókat kell kijelölni. Nem szabad megvárni az utóbbi esetben arról sem, hogy közfürdőhelyek jelöltesse ki.

A mennyiben patak vagy folyó hiányzanék, már megelőzőleg kell mesterséges víztartókban eső és forrásvizet gyűjteni.

A kenderátatók kijelölését és megfelelő berendezését sem szabad elmulasztani. Kenderszárító és kenderitáló telepeket kell falvainkban berendezni s szigoruan eltiltani a kendernek folyóvizekben való áztatását. Nem szabad megvárni a lakóházak falain a kenderszárítást, az udvarokon és utcákon való kenderitálást. Veget kell valahára vetni a víz és levegő azon iszonyu befertőzésének, melyet falvainkban a kender feldolgozásával elkövetnek.

De egyik legfontosabb feladata a községi rendészetnek a nyári évszakban a kutyák vosztettség elleni védekezés. Az idegen kóbor kutyák kiirtása s a házi ebek megfelelő gondozásának ellenőrzésére szigorú gondot kell fordítani. Gyanus körjékben szenvedő ebek kiirtandók a vesztettség felmerülével pedig minden óvintézkedést azonnal meg kell tenni. Ha ember lett a vesztett eb által megmarva, azt haladéktalanul a budapesti Pasteur intézetbe kell elszállítani, s miután az illető megmárt egyén hazakerkezett, gondosan kell ellenőrizni, nem mutatkoznak-e rajta a bizonyos kritikus időpontok beálltával körtünetek. Az eredmény annak idején a Pasteur-intézet igazgatóságának jelentendő be.

Dr. Kiss Mihály.

A nagykanizsai Tárházak Részvénytársaságának közgyűlése.

A nagykanizsai Tárházak részvénytársasága július hó 3-án a részvényesek éntek érdeklődése mellett a nagykanizsai Takarékpénztár helyiségében tartotta évi rendes közgyűlést. — *Ebenspanger Lipót* igazgatósági elnök távollétében a közgyűlés *Eperjesy Sándort* kérte fel a közgyűlés vezetésére, ki is az elnöki széket elfoglalva, konstátálta a közgyűlés határozatképességét a jegyzőkönyv vezetésére *Schwarz Gusztávot*, annak hiteltelítésére pedig *Knortzer György* és dr. *Rothschild Jakab* részvényeseket kérte fel.

Az igazgatóság jelentését *Schwarz Gusztáv* terjesztette elő. Ezen jelentésből a részvényesek sajnálattalunkra az üzletigazgatás előttünk megmagyarázhatatlan okokból, melyek természetesen hatáskörünkön túlesnek és a Déli-Vasut intern ügykezelésére vezetendők vissza és dacára annak, hogy elnökünk városunk polgármesterével az üzletigazgatásnál eljár, 1897. december 14-ről kell beadományunk csak ez év június 14-én nyert oly irányu elintézt, hogy a Déli-Vasui egy lényegesen módosított szerződés tervezetét küldötte be hozzánk, mely szerződés azon alapul, hogy társaságunk egy a vasut által kijelölt és alkalmas körülbelül 5000 négyszög méter területet bérel mintegy 1000 forintnyi évi bérért. (A terület a Csengerly-utca végén a Bay-féle ház átellenében, a vasuti rakárnak 16-szomszédságában.) A Déli-Vasut helyi forgalmában a recapeditio kedvezményét megadja és a reekspeditio: alis jog elnyerését a köteleki bel- és külföldi igazgatásnál erőlyesen szorgalmazni fogja... A szerződés előfeltétele oda irányul, hogy az építkezések tekintetel a pályaudvar kedvezőtlen felkérésére, csakis a vasut telken eszközöndök. Mig a szerződés egyrészt a sablonzerű pontozatokat tartalmazza melyekből a vasut semmi körülmények között el nem térhet, addig másrészt igazgatóságunk az ismételt személyes érintkezés után a on impressiót nyerte, hogy a Déli Vasut igenis óhajtja a tárházak létesítését és hajlandó társaságunkat hathatós pártfogásába venni. Érdekeink a Déli Vasut érdekeivel karöltve járnak és így egy közös cél felé törekedve, biztosan számíthatunk nevezett vasutársaság igényeinek teljesítésére. — Felemlíti a továbbiabban a jelentés, hogy a „Magyar Általános Hitelbank” kebelében alakult *Országos Tárházak Részvénytársasága* igazgatósága maanáron kérdést intézett a Tárházak igazgatóságához, nem-e lenne többi hajlandó a létesítendő nagykanizsai tárházakat az Országos Tárházak Részvénytársasága üzletkörébe bevonatni. Ezen ügyben azonban a hivatalos tárgyalások meg nem indultak meg, tehát ezen tervvel foglalkozni legálabb is még korai.

A közgyűlés az igazgatóság jelentését, nemkülönben az elnök *Eperjesy Sándor* erre vonatkozó ismertető előadását tudomásul vette, hasonlólag a lefolyt év zárszámadását a felügyelőbizottság jeentésével együtt és az igazgatóságnak valamint a felügyelőbizottságnak a felmentványt megadta.

A kitüntetett 547 forint kamatból eredő nyereség a jövő évi nyereség-számlára iratik elő.

A 200.000 korona alapítókere eddig csak 60.000 korona lévén befizetve, a közgyűlés elhatározta, hogy az igazgatóság további 20% befizetését a maga hatáskörében, a hártralekos 50% befizetését a szükséghez mérten, kiirbassa.

Hivatalos lapnak a Zala jelöltetett ki.

A közgyűlés dr. *Friedl Odón* indítványára *Grüshut* Henriknek a tárházak létesítése körül önzellenl táradozásáért, mely az igazgatóság támogatásában minden alkalommal nyilvánult, köszönetet szavazott.

Schwarz Gusztáv és *Stolzer Gusztáv* kisorsolt igazgatósági tagok egyhangulag 3 évre újból megválasztattak, nemkülönben a lelépő felügyelőbizottsági tagok: *Goldschmidt David*, *Knortzer György* és *Reinitz József* 1 évre. A tárgysorozat kimerítve lévén, a közgyűlés az elnök éltetésével véget ért.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Orosdy Lajos dr. királyi ügyész, a nagykanizsai királyi ügyészség vezetője 6 heti szabadságidejét a mai napon megkezdte.

— **Külföldről Járásbíró.** A királyi Simon Lajos csakornyai kir. járásbíróak az itéltőbírái bírói címet adományozta.

— **Athelyezés.** A vallás és közoktatásügyi-miniszter Guy Karoly zala-görögorségi polgári iskolai tanítót a szombathelyi polgári iskolához helyezte át.

— **Háziezredünk Jubileuma.** Háziezredünk ez év folyamán üli meg 100 éves fennállásának jubileumát Sopronban. A rendező-bizottság a legszélesebb körű intézkedéseket már hónapok óta folytatja, hogy az ünnepség minél fényesebb és impozansabb legyen. Az ünnepségre készülő ezred most egy ezred múzeumot akar felállítani, ezért az alábbi sorok közé-tételeire kérte fel lapunkat:

Felhívás!

Az Ernő főherceg nevét viselő cs. és kir. 48. gyalogezred, mely az 1798. évben történt felállításától egészen 1860-ig Vas-, Sopron, Somogy és Zala megyékből egész zítette ki magát, jelen évben 100 éves fennállásának ünnepét üli meg.

Kegyes tisztelet jeléül és hogy a vitéz elődök emléke, — a kik vér- s élet áldozatukkal az ezrednek becsülettel s dicsőséggel koszorúzott mulját mint örökséget hagyták reánk, — örök időkre fenmaradjon, egy ezred múzeum létesítése kezdeményeztetett.

Hogy e gyűjtemény menél gazdagabb legyen, kívánatos volna, tisztí és legényeségi kitüntetések beszerzése, különösen vitézségi érdemek Ő Felsőgeik I. Ferenc, I. Ferdinand és I. Ferenc József császár és király uralkodása idejéből, továbbá agykereseti az 1814. évből, a pápai emlékérem 1849. évből, szolgálati érdemek, melyek az ezred tagjainak adományoztattak és talán még ma is utódjaiknak birtokában vannak, továbbá oly képek, melyeknek tárgya az ezred történetéből van merítve.

Az ezred parancsnokság hajlandó volna ilyen nemű erek-tyeire a kitűzött cél elérésére, vásárlás útján is megvásárolni.

Erre vonatkozó szives közlemények az ezred parancsnoksághoz Pozsonyba intézendők.

A főtisztelendő pápás, a szolgabíró, jegyző és tanító urak, ugyancsint az érdemes hadastya- és tüzőti egyétek felkéretnek ezen hazafias vállalat támogatására. *Csanády ezredes.*

— **Holdfogyatkozás.** Az érdekes természeti üzemény, a melyet vasárnap estére jeleztek a tudósok, néhány órán át a hold felé terelte a figyelmet. Szürkületkor még narancsvörös színben tündökölt a felhőből és olyan nagynak látszott, mintha háromszor akkorrá nőtt volna meg mint amilyenek megszoktuk, de alighogy be-ötétedett, visszanyerte ezüstfehér színét. Nyolc óra negyvenhat perckor megkezdődött az égi üzemény. A föld árnyéka lassan-lassan ráereszkedett a szoralmesek fölött kísérőjére és háromnegyed óra múlva már csak egy keskeny kerekalakú sáv látszott belőle, mely 10 óra 48 perckor érte el a részleges holdfogyatkozássa jelzett minimális nagyságot. Alig látszott belőle valami. Aztán megint fogyni kezdett az árnyék, a hold egyre jobban kezdte kibontakozni a fátolszerű sötétség alól és 11 óra 49 perckor ismét teljes fényében tündökölt a csilagos, felhőtlen égbolton.

— **Kanizsai csendélet.** Jul. 8-án éjjel tizenkét óra tájban egy nagykanizsai földmives leányfia a zart kapun át beugrott egyik Bajthány-utcai ház udvarába és ott az udvari kövezeten elcsúszva fel-alá sétálgatott, később pedig midőn észrevette, hogy az általa okozott zajra fölébredtek és lámpát gyújtottak, egyenesen oda ment az ablakhoz és zörgött. Az egyik hási küsszony, kinek ablakán a zörgés történt kiszült, hogy ki az? és mit akar? A kérdésre válasz nem érkezett. Az illető legény tovább sétálgatott. Most a házbellek kinezték az utcára nyíló ablakon, hogy ha szükséges, segítséget hívassanak. A kiskanizsai buscuroi éppen akkor érkezett meg a szomszédban lakó házaspár. A férfi azonnal behatolt az udvarba,

a házbellek is kijöttek az udvarra, de egy árva lelket sem találtak. Már azt hitték, hogy elme-nekült valamerre a kertekhez, de a hási kutya szakadatlanul ugatott, vonított, jelesve, hogy az idegen még mindig közelebb van. Keresték, kutatták, de nem találták sehol. Ez alatt az egyik házfűszeszszony kimeut és utcáról-utórára futott, talán valahol talál egy szál rendőrt, de egész a város központjáig egyet sem talált. Itt talált egy szemet, annak elmondta a dolgot és kérte, hogy jöjjen vele. Ez azonban kijelentette, hogy nem mehet, mert posztot áll. E közben ismerős uriemberök is csatlakoztak a küsszonyhoz és nagy nehezen előteremtettek három rendőrt, köztük egy tizedessel. Most megszálltak a zaklatott ház udvarát és keresték az éjszakai csendháborítót. A kutya az egyik kerti pad felé ugatott erősen. Oda néztek a házbellek csakugyan a pad alatt láttak valami ruhafélért fehérleni. Figyelmeztették is az egyik rendőrt, aki oda ment, hatalmasan rugott a pad alatt kuporgó legénynek csizmáján, azután agyonüthetetlen flegmávi azt mondta: „Dohogy van itt, kerem! Itt egy lélek sincsen!” Ekkor azután az ott levő civil urak szállították elő a pad alatt rejtőző

gavallért és mondták a rendőröknek, hogy kiér-jék be. A rendőrök kérdőre vonták a legényt, hogy mit keresett ott, mire az kijelentette, hogy a szolgálóval akart találkozni. Ez a kijelentés feltűnő-módon imponált a rendőröknek és tudat-ták a házbellekkel, hogy most lakosirák a legényt, de reggel korán tessék a panaszt megtenni; mert munka idő van; nem tarthatják sokáig zárva. Tehát még külön panasz is kellett; az nem volt elég, hogy az illető legény tetten érték, hogy idegen zart udvari helyiségbe hatolt és ott csendháborítást követett el. Maanap reggel jókor lementek panasztételre, de a legény már akkor nem volt ott, mert a rendőrök még az éj folya-mán elbocsátották. Az egyik rendőr azután olyasfélért rebesgetett, hogy ha a szolgáló a legénynek kedvese, akkor bizony nem lehet el-lene semmit so tenni. No hát, ez a rendőri oktatás szomorúan bizonyítja, hogy mi itt Nagy-Kanizsán egyben-másban nagyon kedélyesen M. A. V. A. szolgálót tartó gazdák megerhetik kibamarabb, hogy az éjszakai gavallérok ren-dőri asszisztenciával hódíthatnak Z-uzsák és Bökéék körül.

— **A „Hadastya-egylet” zenekara.** A „Hadastya-egylet” mindeddig szép csendben, feltűnés nélkül működött, csak a diszlelvonulások, nagy ünnepek alkalmával váltak ki zstrke egyen-ruhájukkal, tollas csákójukkal a többi egye-ülek közül. Ez a zajtalanul, szerényen munkálkodó egyesület, most egyszerre hatalmas életjelt adott magáról, Zenekara lesz. A régi bekésséges csendet egy idő óta az egyesületi helyiségben a nagy rézkürtök recsegése, dobpergés és a pikkoló finom, vékony hangja sávarja meg. Az eszme Pietsch Jakab főparancsnoké, ki fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki, maga is nagy anyagi ál-do-zatokkal járult hozzá az eszme megvalósításához, úgy annyira, hogy az egylet zenekara jövő hónap 14-én már a nyilvánosság elé lép, de a tényleges zenekarmegnyitási ünnepséget csak augusztus 20-án fogják megtartani. A „Hadastya-egylet” Szt. István napján tombolával egybekötött nagy népnépszerűséget rendez a „Polgári-Egylet” kethelyi-ségében. Az ünnepség programja még nincs teljesen egybeállítva, de a rendező bizottság ez uton is megkéri városunk közönséget, hogy a tombola-tárgyak adakozásához saiveskedjenek hozzájárulni. A zenekari oktatásban a székesfehérvári vasuti zenekar karmestere részesítette a hadastya-egylet. — Az egyesület vasárnap tartotta rendez évi közgyűlést. Előnöknek Pietsch Jakab eddigi főparancsnokot választották meg Oroszváry Gyula díszelnök marad, Tuboly Viktor pedig tiszteletbeli előnk.

— **Zászló szentelés.** A déli vasuti mozdony személyzet temetkezési társulata jövő hónap 14-én szenteli fel új zászlóját, melyet nagy ünneppel kapcsolnak össze. Eszen az ünnepségen fog először nyilvánosan szerepelni a „Hadastya-egylet” zenekara.

— **Táncvigalom.** A nagykanizsai építő-iparosok betegsegélyző egylete vasárnap este sikerült táncmulatságot rendezett a „Polgári Egylet” kethelyi-ségében, mely a legkedélyesebb hangulatban egész reggelig tartott. Az első-négyest 56 pár táncolta. A vigalom rendező bizottság mindent elkövetett a mulatság érdekében és ügykezeteket fényes siker koronázta. A mulatságon felidűzet-tek: Saller Pál építész 5 frt, Herman N. 3 frt,

Saller Lajos, Szántó János 2—2 frt, Wittinger Antalné, Molnár György, Kovács Mihály, Tollár József, Kohler testvérek, Kripác Ignác, Szigetthy Károly, Fehér Pál, Fischel Lajos, Perko Péter, Tripammer Gyula, Nyakas Ferenc, Franer Lajos, Reichenfeld Gyula, Cvetkó Ferenc, Halvax Fri-gyes 1—1 frt; Szabó Ferenc 70 kr. Török Fer-dinand 60 kr., Domási László, Szívós Gyula, Sándor Gyula, Ködmenc Károly, Szegedi István, Horváth György, Gottlieb Vilmos, Muzikár Vince, Görtner Ferencné, Orszag Kálmán, Folkmayer József, Csillag Lajo, Kótoagya József, Kaika Ferenc, Staab József, Pesovics József, Szabó József, Imrei Ferenc, Virág N., Juk István, Dob-rovics Milán 50—50 kr.; N. N., Buzak Ignác 20—20 kr.

— **Kérdő uton.** — **S = a „Keszthelyi Hírlap”** kanizsai tudósítójával, e kettőnek látszó egy pedig ekvivalens Seregély Dezsővel, ki előtt itthon elzártak már minden teret, melyen irodalmi tevékenységét kifejthetné, leledzik ő is abban a furcsa betegségekben, a ki más földjén szeret kasszáni. Ennek a betegségnek a bacillusai szörnyen elterjedtek a mi levegőnkön. Seregély irodalmi munkásságának színterét így athe-lyezte Keszthelyre és kérdő utakon fuja ki izzasztó haragját a nagyvilágba. Rendzeresen csütörtöki-lapunkból oltozza ki leveleit, csakhogy egy kissé föereszt az ekstraktumot háborgó lelkének keserűségében és így a szomszéd Keszthelyről zsebredugott kezekkel mutogat fűgét Kanizsa felé. A héten is, Babi Péter, a revolveres gyilkost összeházasította Antal Lajosnéval, a kinek a térje még él. Ezt csak egy kis szórakozottságnak, vagy inkább a szokás hatalmának tudjuk be, ámbár az áldozat és a gyilkos is, mindketten katolikusok. A hiba onnan ered, hogy mi is csak vasárnapi számunkban hoztuk e hírt. — Gyakran csodálkozunk már, hogy Seregély Dezső sehol sincs jelen és mégis ir... ir... A „Keszthelyi Hírlap” persze jóhisze-műleg feltű mindig az ő személyeskedéseinek. Legutolsó levélben, a „Hungária” kerekpá-egylet virágkorzójával is foglalkozik. Nem is csodálkozunk semmin, mert ha Seregély ur személyeg nélkül csak 14 kerekpárost látott 30 hezvet, úgy a szép virágdekorációt is zöldnek láthatta, olyan zöldnek, mint a mi az ő leg-utolsó levele. Ajánlunk valamit a figyelmébe: a bazár-épület fényképraktában a telvonulás egy részét megláthatja, ez csak egy kicsi ut felvétele, hanem ott megúesheti utólag, mekkora közönség tolongott az utcákban. Csak valahogy azt ne higgye Seregély ur, hogy itt Kanizsán bárki is komolyan veszi az ő tudósítását, melyekkel a jóakaratu „Keszthelyi Hírlap”-ot felidű-teti. Nem, de azért ne sühogtassa annyira hara-gas ostorát, sebet ugyan nem üt — hanem az egy kis széproteszké teszi őt a saját érdekében ajánljuk ezt, hisz a nagy közönség nem hibás az ő örökös mellőztetéséért.

— **Köszönet.** A bor ellenőrző bizottságok szervezeti szabályzataiuk megalakotása céljából folyó hó 12-én délelőtti 9 órakor Zala Egerse-gem, a vármegyeház gyűléstermébe rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűlést tartanak.

— **Kozma Sándor üzemlékése** a nagykanizsai kir. ügyészség iván a következők adoztak: Orosdy Lajos dr. 10 frt, Schwarz Gusztáv, Grünhut Földő és fi-eg, Nagy-kanizsai sörgyár részv. társ., Hirsch Ede, Kendi Elemér dr. 5—5 frt; Scherz I. M. 2 frt.

— **Nyári mulatság.** A szeptemberi önk. tüztöltő-egyesület vasárnap délután a cerinai erdőben igen szép nyári mulatságot rendezett, melyen nagyszámú közönség vett részt. Az érkező vendégeket üdvözlésekkel fogadta az egyesület. Alig mulott négy óra, a szépen feldisített tánc-helyen megindult a mulatság, mely csak a késő éjjeli órákban ért véget. A zenét felváltva a szeptemberi tüztöltő zenekar és Erdélyi János zenekara szolgáltatta.

— **Revolver.** Maholnap külön rovatot kell nyitnunk a dühöngő revolveres szerelmeknek. Alig csillapult le a pénteki szenz-ció láza, már ismét sivitott a golyó a levegőben, szerencsére áldozat nélkül. Vasárnap este a kiskanizsai buscun Prinz Mihály bábolegény rálított öv. Spakindra. — Az ép-neeggel fiatalnak nem mondható By-morék bábolegény négy évig volt öv. Spakind-nál alkalmasva, a kinek ugyancsak tele hintette már az idő hóval a fejét. De hát a szerelm utja kiárkészhetetlen. Valami történeteket közöltük, mert a múlt héten a legénynek kiadták az útját. Ez el is ment Letenyére, de vasárnap visszajött

és megkereste Spakinét Kis-Kanizsán a bábos-
sátorban. Este felé fegyverdurranás zajára sza-
ladtak össze az emberek a bucsuban. A sátorban
már ekkor négyen öten szorongattak a lövöl-
dőző szerelmei, kinek a golyója horvát lévszert.
— A rendőrségnél ugyan azt vallotta, hogy ön-
magát akarta agyon öni, de nem igen voltak
hajlandók ezt neki elhinni és egy időre atkiserték
az ügyességi fogházba.

— **Elítélt lelkészek.** Muraközben a
választások alatt, mint ismeretes, a néppárt
segítségére még Horvátországból is átjött néhány
horvát lelkész és a muraközi horvát lakosság
között erős agitációt fejtett ki a magyarság, de
egyszermind a más párton lévő képviselő meg-
választása ellen. Hogy azután odahaza is válasz-
tások voltak, már kipróbált eszközökkel reked-
tek a könnyen fanatizálható népre hatni. Ennek
lett azután következménye a brozsjaki és szjen-
icsaki vérengzés. A bozsnjeci zavargások intel-
lectuális szerzőjét a felsőbb törvényszék hat heti
börtönrre, társait, szintén választási kihágás miatt
3—7 heti börtönrre ítélte. Ugyancsak Tomljenovics
lelkész 6 heti börtönbüntetését 3 hétre leszálli-
totta. Utóbbi a büntetés egy a templomban tar-
tott lazító prédikációt ért.

— **Katonaszűkevény.** Horedth József
nemes vitai illetőségű katona Komaromból, hol
mint tüzér szolgált, most már harmadszor meg-
szűkült. A tapolcai csendőrbőrgyárt a körözött
szűkevényt a napokban a Badacsony hegy tete-
jén elfogta és a nagykanizsai katonaparancsnok-
ságnak átiszolgáltatva.

A gabonaüzletről.

Nagy-Kanizsa, 1898. július 6-án.

A kedvezőtlen időjárás megsziárdította az
irányzatot és a gabonáarak néhány krajczárral
emelkedtek. A ma érkezett távirat szerint azonban
a búza készáru 5—10 krajczárral olcsóbban ada-
tott e.

Határidőüzlet:

Búza	szeptemberre	frt	8.82—84
Róza	szeptemberre	"	6.67—69
Tengeri	július—augusztusra	"	5.14—16
Zab	szeptemberre	"	5.61—63
Új reppce	"	"	12.15—

Piaci árszámok:

Búza	frt	11.50—75
Róza	"	7.75—8.—

Tengeri	"	5.45—85
Zab	"	6.75—90
Új róza	"	7.10—25
Új reppce	"	11.25—50

mérmázsánkiint kanizsai paritással.

Szerkesztői Hírek.

Ismét csodás szellemtalálkozás. Kákos Jenő,
álnév alatt nem Uferbach Jenő, hanem Emgl Jakab a
„Zalai Közlöny” belső dolgozója ír. — Az előzetlédott
védekezésen nemcsak én, hanem is jól mulattak, bár sokak
előtt igen homályosnak, érthetetlennek tűnt fel. Igaza van
Kósi János munkáját két ember bizonyosan nem ismerte,
kivülök azonban sokan olvasták és így Görgő urnak nem
volt szükséges azt az ismeretlenség homályából előringatni,
hogy magának lonjon belőle érdemtelen koszorút. Emeráos
Kósi János) híre: munkájába — valaki szerint — Görgő
ur leiket öntött és saját életadó aromájával csinált belőle
valamit. Ehhez nem szólnak már semmit olyannyira
nevetősek. Mi nem kerestük benne Görgő ur e leiket-
életadó aromáját, mint én. A plagium még akkor is plagium
marad, ha mindjárt a „Bpesti Napló” 175. számának 13.
oldalán nem egy regény, hanem egy hirdetés állana.
U. V. Hozzuk.
M. M. Most Bpsten tartózkodik.
Homo. Bármely délután 4—5 között.

Laptulajdonos és kiadó:

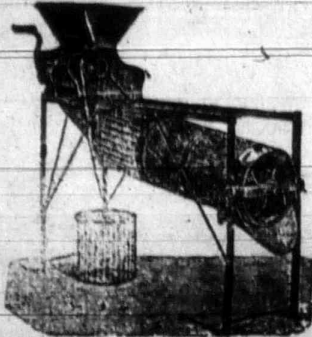
FISCHEL FÜLÖP.

Millenniumi kiállítás 1896: Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur és lemezlyukasztó gyár.

GYÁR: Keltza József-utca 8. szám, Margithid és nyugati pályaudvar közt.

Ajajljuk az általunk gyártott legjobb minőségű
Trieurók: a konyki és búkkönynek a búza, árpa vagy róza
közeli kiválasztására.
Trieurók: a zabnak vagy árpának a búza köztől és a göm-
böllyű magvak kiválasztására.
Lemecslisztító és osztályozó trieurók: az árpa
kiválasztására és lemece osztályozására.
Osztályozó-Trieurók.
Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek
minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására.
— Elvállalunk Guthjar és Müller, illetve Mayer rendesert
trieurók csekély költséggel a trieur beállítását mellett esen
szabadalmazott trieurókke átállítását.
Mélom-Trieurhengerek vagy burkolatai.
Lyukasztott vagy hasított lemecek tetszés szerinti
nagyrágban ipari vagy gazdasági célokra.
Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Phönix-Kenőcs

a stuttgarti közegészség-
ügyi és betegápolási ki-
állításán 1890-ben érde-
met nyert, orvosi véle-
ményezés és a közönség
levelek-csere szerint ki-
tűnőnek elismerve. Az
egyedül létező, kipróbált
és ártalmatlan szer, sűrű és gazdag hajnöves-
előmozdítására bőggyeknél és uraknál, a haj ki-
hullása és a korpa képződés megállítására;
egészen fiatal embereknél erőteljes bajuszt lé-
tesít. — Jótállás az eredmény- és ártalmatlan-
sáért. Tégely 80 kr., postán küldve vagy utá-
vittel 90 kr. K. Heppé Wien, I. Wipplinger-
trasse 14.

165—26

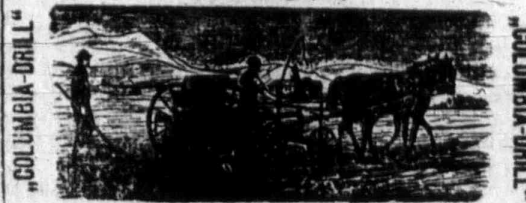
CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és göcsaplógép-készletek 2^{1/2} és 12 lóerőig, szalma-kasz-
ológépek, here-csoplók, tisztító-resták, konykolyosok, kaszáló- és arató-
gépek, szénágyúók,

„COLUMBIA-DRILL”
A legjobb sorvetőgépek, borenák, mecskavágók, répvágók, kukorica-
metszők, daráló, őrlő-malmok, egye-
temes szénkók, két- és háromvas-
tók és min-
den egyéb
gazdasági
gépek.

Készletek árjegyzékek bűdapestre ingyen és bérmentve küldetnek.

Tüdőbetegségek

(chronikus katarrhusok és tüdősorvadás)

gyógyíthatók

o kitűnő hatású és teljesen ártalmatlan

„GLANDULEN” használata által

Glandulen a legjobb szer bármilyen nemű tüdőbetegségeknél. Bámulatos sikert
régben és előrehaladottabb tüdőbetegségeknél; bizonyítottan gyógyult be-
gek és hírneves orvosok által.
Glandulen a megbízhatóbb ismert szer, minok segítségével a természet a testben
gyógyítja a tüdőbetegségeket. — A szervezet Glandulen hiányával megbeteg-
szik. Glandulen celszerű használata fokozza a természetes gyógyulást.
Glandulen nem mesterséges uton előállított vegyi szer, melyeknek többnyire nem
kívánt kellenetien mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan, hasznosabb
használatnál is.
Glandulen előállítatik Dr. Hoffmann utóda által Moorene (1/3) vegyi gyárban
egészséges állatoknak tüdőmirigyéből. Tablettákban, kelleme és alkalmas
alak bevétele. Minden egyes tableta tartalmaz 0.25 Glandulen-ek megfe-
lelő 0.06 beűrtített mirigyanyagot és 0.30 íjajzó tájékmakrot.
Glandulen törvényileg védve és szabadalmazva van, utánaotktól óvakodják. —
Változatlan alakban minden gyógyszerbolt tartalmaz Glandulen kapható
minden gyógyszerboltban: 1 üveg 3 frt 75 kr. (100 db.) és 1 frt 50.—kr.
(50 db.) — Ott, hol nem kapható, forduljon a főraktárhoz:

Diana gyógyszerár,

BUDAPEST, Károly-körút 5-ik szám,

honnan kívánatra terjedelmes ismertetés és használati utasítás orvosoknak, valamint
betegeknek bérmentve küldetnek.

166—10

Bevezető:
Városi-épület, Fiumei Pályák könyv-
kereskedésben.
A munkatársai érdekei lehet nap-
ként 4. n. 4—5 óra közt.
Már lakosság a lap szellemi részére
vannak minden kétséggel.
Kiadóhely:
Városi-épület, Fiumei Pályák könyv-
kereskedésben.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Kisbörze 12 koronára (12 fr) — 12-
Válasz 4 koronára (4 fr) — 12-
Nagybörze 2 koronára (2 fr) 12 fr
Nyitási költsége 10 koronára.
Kisbörzék, valamint a kisbörzékhez
vannak Fiumei Pályák könyv-
kereskedésben.
Munkatársai érdekei lehet nap-
ként 4. n. 4—5 óra közt.
Egyes szám ára 10 koronára.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felüls szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Vasárnap, július 10.

A magyar autonom vámtarifa.

A monarchia két állama közt való köz-
gazdasági viszony rendezéséhez egy nagy
lépést tett a magyar kormány.

Tavaly decemberben, mikor a provizórium
felett folyt a vita, Enyedi Lukács szabad-
elvű párti képviselő határozati javaslatot
nyújtott be, hogy utasítsák a kormányt,
hogy tegyen meg minden előkészületet az
önálló vámterület létesítésére és az autonom
vámtarifa tervezetét elkészítse el még oly
idejében, hogy azt idejekorán le lehessen
tárgyalni és törvényerőre emelni.

Báró Bánffy miniszterelnök akkor azt
a rövid nyilatkozatot tette, hogy a kormány
elfogadja Enyedi határozati javaslatát s
ennek következményeképp tette közzé a ma-
gyar kereskedelemügyi miniszterium azt a
kétaszaldalas hatalmas kötetet, mely a
magyar autonom vámtarifát, ennek indokol-
lását, továbbá a vámtarifáról szóló törvény-
javaslatot és indoklását foglalja magában.

A tervezetet minden érdekeltnek és az
ország minden kereskedelmi kamaráinak
megküldték és tárgya lesz az annak a
szaktanácskozmánynak, mely f. hó 14-én
kezdődik a kereskedelemügyi miniszterium-

ban s melynek elnöke maga báró Dániel
kereskedelemügyi miniszter lesz.

Ezt a felette fontos lépést, melyet köz-
gazdasági viszonyaink rendezéséhez tett a
kormány, mindjárt a szaktanácskozmány
kezdeten követni fogja egy második lépés,
mert bevezetésképen a felett is lesz vita,
vajjon a közös, vagy pedig az önálló vám-
terület van-e Magyarország érdekében.

E kérdésben most világos és érthető
nyelven kell beszélni, mert a magyar ál-
lam legfontosabb érdekeit nem szabad
tovább is politikai jelszavak kiszámíthatat-
lan befolyásának kiszolgáltatni, Most nem
nemzeti veletlésekről van szó, hanem az állam
életfeltételeiről. Tehát félre a fiázissal; most
a számoknak és a tényeknek kell be-
szélniök.

Az autonom vámtarifa, mely a szak-
tanácskozmány előtt fekszik, három szem-
pontból oldja meg a kérdést.

Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk,
hogy a kormány a vámtarifa összeállításá-
nál szigorúan alkalmazkodott a most érvény-
ben levő tarifához, annak csoportosításához
és beosztásához, mert először az osztrák-
magyar vámtarifa a legjobb az európai
vámtarifák közt és másodsor a beosztást

már azért is meg kellett tartani, hogy a
külkereskedelemben zavart ne vigyenek és a
magyar kereskedőket ne tegyék ki félre-
értéseknek.

Tekintve a vámtarifa lényegét, az há-
rom elv szerint oszlik meg.

A magyar földmivelő állam mezőgaz-
dasági érdekeit minden irányban meg kel-
lett védeni; a még gyöngye magyar ipar
fejlődését és felvirágzását várnok által meg
kellett védelmezni és a belföldi termelést
ha nem is egyenjogúvá tenni a külföldivel,
de legalább versenyképessé kellett tenni és
harmadszor figyelembe kellett venni a fel-
szaporodó költségeket és több kiadásokat
és ezért a pénzügyi várnok egész sorát
kellett jrvaslatba hozni.

Ezekre a szempontokra a magyar
autonom vámtarifa tervezete legkisebb rész-
leteiben is figyelemmel van és nem szabad
elismérésünket megtagadnunk a múltól és
annak alkotóitól.

De maga a tény is teljes dicsőretet ér-
demel két okból.

Először mert bizonyítékot szolgáltat
Ausztriának, hogy Magyarország egész
komolyan veszi az önálló vámterület léte-
sítését; másodsor a magyar nemzetnek el

TÁRCA.

A III. §.

— Rajz —

Írta: Serly Antal.

Csak imit-amott rezgett még néhány csillag
az égbolton; kelet felől már szűzök-kéknek lát-
szott az égbolt.

A tündök «Kopaszos» messziről a szokot-
nál siénkebben pirultak, mintha már maguk is
megreztették volna, hogy a napnak mindennap
megújuló melege, lényre, nyom nélkül hatja át
hideg falainak. Mint mindennap, most is Agoston
Mihály portájának óra a Marci kakas örvénylő
legelőszőr a hajnal hasadási. Csinos állatka is
volt ám; tollai verékedtek simaszagra, lényre
nézve s p-va tollaival, taraja pedig — nem
hiába volt legelső hímőke — olyan dazsadt s
elevenen égett, mintha miadig a déli nap tűzén
pirítana.

Erszike ugrott fel először a házbellek között
a Marci kakas hangjára. Gyorsan felőrződött,
s benyitott a kamarában még javában horkoló
apjához, felőrzette, mert itt az ideje, hogy indul-
janak. Melleleg még azt is hozzátette, hogy
az idő oly szép, oly tiszta, mint akár az ő peres
űgyük.

Bőny furcsa egy dolog is az, hogy Agoston
uramat, — aki szonfeld, hogy két helyes gazda,
senkinek egy állatjával sem tartozik, — beperi-
tők. A mint Szalay körgyöző úrnak nagy titok-
tartás igérete mellett kezdte nyomon a hosszú

levelet, nem felt bele két óra, a fali nagya és
apraja már tudta az esetet.

Az a Sonnenfels, az a vörös orru korsama-
árendés pörölte be. Keret 500 forint követelt rajta.
Olyan ékesen, körülményesen meg volt írva Sonnen-
fels panaszja abban a hosszú levélben, hogy más
emberfia, aki nem jártos az ilyen dolgokban, tisztá
igazságnak is vehetné.

Agoston uram azonban nem volt ebben a véle-
ményben. Tegnap este őszentülék szepen; nagy
tanácsot tartottak. Peraxe, hogy a tanács ózini-
tőbb és egy némely ajkról pergőbb legyen, az
esegi sem hiányzott. Kondor és Peták szomszéd
dokon kívül, még Ficsár Kelemen kántor uram volt
hivatalos. Pistike olvasta fel a hosszu levelet.
Ebben el volt mondva: hogy Sonnenfels uram
megvett Agoston uramtól 500 méter-mázsza rozso,
minthogy szonban neki Agoston uram csak 250
métermázsza adott el, ő kénytelen volt a hiányzó
másik 250 métermázszaat mástól és pedig, mint-
hogy a gabonára felszökött, métermázszaunkent
2 irtal drágábban vászrolni, mint a hogy ezt
Agoston uramtól kialakulja. Világos tehát, hogy
neki Agoston uram 500 forint kárt okozott; kéri
tehát a járásbírószágot, hogy Agoston uramat az
500 forint megérítésére és perköltsegeinek meg-
fizetésére ítélje.

— Hamis a lelke is! szolt indignálódva Agos-
ton. Egy szo sem igaz belője. Először is nem
kötöttünk ki semmit sem irgában, csak szóval
ígértem oda neki a rozsoerzsémet, de nem 500
métermázsza. Ilyen bolondot nem hisz el a bíró-
szá; hiszen ennyi rozsoam sohasem is tartott.
Azután meg éppen drágábban adtam el neki, mint
a hogy az ára most folyik. Peraxe ez hánja Son-

nenfels uramat, s így akarja az elvesztett hasznát
rajtam kipótolni.

Tehát homlokegyenest ellenkező lényállás.
Bizony erdekes kis pör. Ambrus uram később is
rá erősen. Fikaris nem kell neki; mert igazsága
a napnál is lényesebb.

Pistike olvasta az idéző végzet is; hogy t.
l. a lonti királyi járásbírószág ezen som-
án pernek tárgyalására határidőül a holnapi nap-
nak reggeli 8 óráját tűzte ki, melyre peres felek
akként idézetnek meg, hogy meg nem jelenedik
esetén a prta. III. §-a értelmében fog illet
hozatni.

Az idézős cifra magyarságot csak megértették,
de a prta. III. §-a értelmét sem Pistike sem a
többi jelenlevők nem bírták kibetűzni. Pap sem
volt a taluban; a körgyözős sem fordulhattak,
mert az elutasított valahová, kántor uramat kivéve
pedig okosabb ember nem volt a taluban. Esen
kivételos állásának önézetében tehát Ficsar uram
bölcsen meg is magyaráta, hogy az hajdanta a
szolgabírói palca-igazságszolgáltatás idejében
annyt jelentett, hogy a prta. azaz: protesztáló,
III. §. azaz szaxtizenegey palcaütésben részesül;
az a két egymás fölébe hajló turcsaság az a pal-
cát jelenlétén. Mostanság azonban enyhébb értelme
van, vagyis, a protesztáló, azaz a meg nem jelenő
makacsokodó a III. törvény szaxszas értelmében
minden kihallgatás nélküli elítéltek. Jó lesz tehát
ha Agoston uram peres dolga véget végig meg-
jelen a bíróságnál, mert egyébként baj lézen
belője.

A hajnal pirkadása tehát Agostonuramat és
Erszike leányát ugyan találta. Alig tizenhat éves
kedvös, kék szemű, karcsú teremtes volt, való-

kell ismerni, hogy olyan kormánya van, amely Ausztriával való közgazdasági viszállyunkban olyan határvonaljal találkozott, a hol megazdultik előzékenysége és engedékenysége.

Tul a Dráván.

A horvátok magyarai onos harcias kedvét, fanatikus gyűlöletüket a nyári napok forrjak izzóvá, de a rettenetes pánszláv agitátorok hagymázos álmai messze, hibetelen távolságra esnek a valóság messzeitől.

Vármegejék kis szigetere, a magyarságban kitartóan fejlődő Muraközre lenik egyre óhes fogukat. Minden áron el akarják szakítani tőlünk.

Muraköz lelkesései között előttem tuluslyban van a magyarellenes elem és slattomos aknamunkáiknak északi a zagrabi érseki palotában szeladnak ószoze. Innen indul ki minden mozgalom, innen nyerneik tápot, buzdítást minden törekvésükhöz, de a melyek hajótörést szenvednek a lelkiismeretes, hazafias tanítóság odaadó munkásságán.

A zagrabi klerus nagy gondot fordít arra, hogy a Muraközbe csak olyan papokat küldjön, kiknek lelkükbe azivon belepántáltak a nemzetgyűlölet érzéseket, külön pr-paralják őket erre a szemináriumban. És így a tanítóság és a kulturális egyesületek ott bármely tevékeny munkásságot fejtenek is ki a magyarosodás érdekében, nagyon kétséges sikerrel kecsegethet mégis bennünket. Szisztematikus munka ez, mert míg egyrészt a tanítóság vállvetett erőlködéssel hintegeti a magyar hazafiasz szenge magvait, ott lenelkedik az izzódo, kiláradó földimvis háta ógót a sötét felleg, mely vad záporral kimosza a felvert talajból a csiránkat indult szemeket. Még a hazafias magyar papság is feltetlen hódolattal tartozik a pánszláv zagrabi érseknek, az egyházkerület leljenek on így ha a klerus intencióinak teljesen meg nem felel, szemközti kerül vele. Az ó helyzetük talán a legkegyetlenebb.

A pánszláv agitációk veszedelmes elmérgedését nagyban elősegítette a *hasafas* (1) néppárt. Nem pusztá gyanúsítás ez, tények igazolják. Lepényi lapja a „*Chriettisches Volksblatt*” erős támadást intézett a múlt évben a varasdi lömpán és közigazgatási hatóság ellen, mert *Papstovics* érseket nem támogattak abban az értelemben, a hogy est a klerus szerezte volna. A varasdi törvényesek Lepényi lapját ezért kitiltotta. Igen, a *liberalis*, a *hasafas*ot nagy dobbal hirdető néppárt, a magyarországi Pozslavcsot vette védősármnyai alá s ezért az érsek ur házából kitiltották.

Ujabbán ismét erősen kezd feszegedni a horvát ellenzék Muraköz dolgát. Megszeretnek változtatni minden áron Magyarországot térképét azon réven, hogy egyházzal a zagrabi érsekséghez tartozik Muraköz. Az agitáció most teljes erővel indul utnak és a plébánosok, káplánok fanatizálása boszus arcot óit.

A zagrabi lapok *Jankovich* László gróf főispánt és dr. *Hussiczka* Kálmán tanfelügyelőt támadják, újabbán megsezt nyíltak ó lelejük irányul. Különösen bosszanja őket a tanfelügyelő rendíthetetlen hazafiasága, ki a múlt hónapban a perlaki iskolai ünnepélyen egy kis leány ó szavaira:

„Mily szerencsétlenek voltunk, mikor még a szép magyar nyelvet nem tudtuk. De most, hogy tudunk magyarul, mily szerencsésnek vagyunk?” a tanfelügyelő így szólt: „Törökdedetek arra leányok, hogy mindnyájan magyarokká lehessünk s e dicső nevet vise hessük!”

Az ellenzéki lapok napok óta sokat foglalkoznak *Jankovich* László grófnak ugyancsak Perlakon elhangzott beszédével, a melyben főispánunk azerintök így szóltok:

Nekünk, magyaroknak bizony kellemetlen, hogy Muraköz még mindig a zagrabi érsekséghez tartozik, de ez az anomáliát *nemsokára megfogják szüntetni*. Komolyan és ünnepesen kijelentem, hogy *Wlassics* miniszternél elővetek mindent, hogy *Muraköz valahára teljesen elválasszassék Horvátországtól*.

Az agitáció élén *Tomac György* szelnici káplán áll, ki a múlt évben egy pánszláv magyarellenes lapot is akart szerkeszteni, de a hazafias ellenzéki horvátok közönyön hajótörést szenvedtek tervei. Ó annak idején az „*Obsor*” hasábjairól sirta el jeremiádjait és szórtá szennyes piszkolódásait. A hírhedt káplánosokak most arra tüzelik, hogy szervezze a *végső küzdelmet*, hogy megóvja Muraköz horvátjait a magyarság veszedelmétől.

Kissé izzó a levegő a Muraközben, ennek az elévenségnek a magyarázata az, hogy az iskolák most zárták be, az egyetemi halgatók és a gimnaziumi tanulók hazakerültek és komoly munka híján vannak. Kiváltképen a fiatal klerikusokat elszánják arra, hogy Muraközben a horvát érsekeket szítsák és a magyarok ellen állásfoglalásra bírják a horvátokat.

Nem nagyon aggaszt bennünket, mit ul a Dráván történik, hanem azon innen már a mi határunk kezdődik és első köteleességünk itt megvédeni jogainkat.

A magyar nemzet hagyományos türimének burjait már a szétpattanásig feszítették a szent talárba bujt nyelvöltozgetők, kik a szeretet oltára előtt gyűlöletet szítanak minden ellen, a mi magyar.

Lázító erővel markolt idegeinkbe az a gondolat, hogy szent hazánk földjén, magyar kenyéren élő hazatárulok fertőzik meg testvéreink szívét, véret átkos gyűlölettel.

Meglepő a dolgok mai állásában, hogy Muraköz több parokiáján arra gyűjtenek pénzt, hogy támogassák azt az agitációt, mely a zagrabi érsekségtől való elszakadás ellen irányul.

Itt már kíméletet nem ismerő erélyességgel kell fellépni, mert elvégre is mi volnánk saját házukban az urak s nem a zagrabi papok.

Bizunk a muraközi tanítóknban, bizunk a magyar hazafiasz fáradszatlan bejnokaikban, kik lángoló hazaszeretetük teljes erejével fegyverkezik nek fel a horvát-ultráknak ez újabb bódításterve ellen. Hiszük, hogy a kormány a magyarság ez új határfreit még a kellő pillanatban a veszelő nagyságához mérten támogatni fogja.

Udvardy Ignác beszéde.

A *Zala* legutóbbi számában megemlékezttünk *Udvardy* Ignác, zalaegerszegi felső keresek, és polg. iskolai igazgató huszonöt-éves igazgatói jubileumának lefolyásáról s egyuttal méltattuk az ünnepelt férfit szereplését.

Az üdvözölő beszédekre adott válaszát helyszüke miatt akkor nem közölhattuk; most utólagosan közöljük szép beszédét, melyből a jubilánsnak jelleme, egész egyénisége gyönyörűen domborodik ki, még az ót közelebből nem ismerők előtt is.

A beszéd:

Mélyen tisztelt község!

Az első szó, amely ez ünnepélyes pillanatban ajkamra jó, a hála szózata a Gondviseléshez, hogy megérem engedte ó napot, melyely igazgatói működésemmek 25 éves pályafutását é tanítézet falai közt betöltöttem. Miért utköljem el, ez volt egykor, mint a tanügy kezdő harcosának, legfőbb óhajom és amidőn ma, sok küzdes és fáradsalom után, e vágyam révpartjához eljuthattam, mit tehettek első sorban más, mint halált adni a mindenek Urának, hogy ezt az időt megérem engedte.

Legbőszőbb köszönetet mondok városunk büszkeségének és díszpolgárának, dr. *Wlassics* Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter ul ónagyméltóságának, valamint dr. *König* Gyula felső kereskedelmi iskolai miniszteri biztos ur óméltóságának, akik ez ünnepég rendezéséről értesítést nyervén, meleg hangon iri üdvözölő

ságos felső himbő. Atya már régen megígérté, hogy beviszi a megye legcsinosabb városába. Meneltek is már sokat róla, hogy milyen tisztá, szép közeve l utcal. Csinos és sok emeletes háza vannak, mennyi szép uri nép lakja, tarka öltözött katonák, kardcsörtétek nyalka katonaiatizek aétálnak az utcákon, a kik közül csak elvétve látnak egyet-kettőt szegényes falujokban: hát még a katona muzsika a piscon. ettől aztán valóságos a menyország felé lépődő a kis leány szive. Már azt is hallotta, hogy olyan legényt, mint a szomszéd ra:avert arcu *Kondor* Pali, a kit pedig neki szántak, akár tucát száma találhat csak egy sarok n is. Ki is csippte magát takarosan. Babos kendőt kötött fejére, piros keszkenőt derekára, új rímás kordován csizmáját pedig a kezére akasztotta, hogy ne kopjek: aztán úgy mezíllal ballagott, hogy a csizmat a város előtt azon lenyenes hushasra lábára.

Szólanul mendegéltek; mindegyik a magagondolatain töprengött.

A nap lenyes korongja már magasan ragyogott, midőn vándoraink Lontra érkeztek. De még mindig korán volt. A nagyobb kereskedő-ek még csakva voltak, az apróbbakat pedig most nyitgatták. Csend uralkodott az egész városban, csak egy-két pek-inas szaladgát a triss sötényenyekké jobbra, balra, napaszmások, kőmvis-legények bakattak ásitva rendezetetésük helyére, meg-megállva késben a palinkás boltoknál.

Erzsike nagyokat nésett; látta, hogy itt a legcsinosabb épület is különb, mint nálunk a legjó háza a mely pedig legszebb falujokban. Megbámulta a sárgára meszelt, karcos és magas református tornyot, de még jobban a rajta levő

nagy káskat, melyet még ó fellege is megmosolygott átutaztában, bizony különb még az ó Marci kakasánál is; délcsg forinjai, egészen fekete színű. Végre a járásbírósg komor, mogorva egy emeletes épülete elé értek. Itt szent borszalom szállta meg őket, mint az olyan embert, a ki először tesz életében komoly, elhatározó lépést.

A folyosón hivataloszlók futkosnak portörölő rongyokkal. Még javában tisztogatnak. Agoston uram kalapelve húzodott egyik szögletből a másikba.

— Mit akarnak itt ilyen korán? hisz még csak hat óra mult rivalt rájuk a szemközti jövő nagy és hegyes bajusszal.

— Könyörgünk alásan, szóltak egyszerre, mit citalva vagyunk.

— Mutassák a citációt.

Erzsike reszkető kézzel húzta ki kebléből, a horvá gondosan elrejtette.

— Keimetek Szopó János aljárásbíró ur elővannak idézve, szólt a hegyes bajussal cerberusz, mintha csak ó lenne sz a bizonyos Szopó János miután megelőzőleg hivatalos komolysággal összevissza forgatta az idéző levelet Han: m meg jókor van, folytatá, az urak csak 9 órákor jönnek be, s meguk ráérnek délig, ha ugyan akkor is rájuk kerül a sor. Ha pedig ki akarnának egyezni, elmehetnek Pióca fiakális urhoz, mond látom, az adtábe a kereset levelet; — mondá ismét hivatalos komolysággal, a miből az uraktól ráragadt valami.

Jövévényeink a jó tanácsot megköszönve, balagtak le a lépcsőre.

— Édes apám, tán mi is folytathatnánk

valami jóraváló ügyvédhez, szólt félénken Erzsike mikor kijöttek.

— Nem értesz te ahhoz, szólt vissza az órag, magam mondom el az igazaimat, az ügyvéd csak jobban ószekoniudálna.

Mentek, mendegéltek, a merre a szemök látott. Kimentek a vásártérre. A heti vásár már javában készülődött. Találkoztak ismerőseikkel, — a Csepri koma élénk elbeszélése után pedig elhatározták, hogy a komédiás bódét, melynek eleje citrabból citrabb képekkel volt tarkázva, s elején ki vannak téve a nyoremény tárgyak, melyekből minden látogatónak jut egy darab, ók is megtekintik.

Be is mentek, meg is nézték; Erzsike csupa szem volt, csak egy nyelte a sok tarha-burka képet tekintelével.

A jó atyafiak és komám uram, de loginkább éhes gyomra kedvéért betért aztán Agoston gada egy kis fölötökőmre a kocsamába. Erzsike gada kint maradt, elővette kis kendőjét, kiszedte belőle a maga keze sőtötte finom póvácskát, s a mig azokat morsozógatta, gyönyörködött a járó-kelőkben. Nem egy fiatalember ment arra, kik hamisan mosolyogtak feléje, mire sejtöben, amint állik, le-szólt: ó buzávirág színű szeme!

— Istennem! sohajtott fel olykor magában, de jó dolog is lehet így szép városban, ennyi finom uri nép között élni.

Egyszerre egy csinos, szentikete bajussal, villogó sötét szemű fiatal ember az akad meg a szemre. Nem is lehetett az máséjén, mert az a fiatal ur barátiságos mosolylyal állott meg.

— Jaj istennem, ez a legcsóbb! Kis hiba, hogy ki nem mondotta. Szerencsére azonban csak sósajtotta. Ószlánszerűleg be akart régtön szaladni az

sorukkal üdvözlőjeget megfizetni méltóztak.

Köszönettel tartozom a mélyen tisztelt köszönések, hogy a jelenlegi év előttem az egész napot letelepedtem tenni kegyes volt. Jól tudom én mélyen tisztelt köszönés, hogy az szives megjelenés nem kis dolog üdvözlő személyiségemnek az, hanem inkább az én magának a szent ügynek, amelyek a város felől hozott negyedszázados kérelmével szolgálatában állók. S az az, ami fokozza örömeim. Megjeleléseikkel ugyanis fényes tanácsot szolgáltattak a tanácsot iránt való-meglepetésüknek, melyre nekünk, a tanács szívesen napaszkodnak, oly égetően szükségünk van; mert kiűszött magasztos célunkat a szó-szoros értelemben csak úgy érjük el, ha a város község szives érdeklődése és a hatóság támogatása kéri munkásságunkat.

Köszönettel tartozom a nagyságos tanfelügyelő urnak, aki a tanács szívesen napaszkodásnak működését méltatni a nagy község előtt elismerését nyilvánítani kegyes volt. Nagyságos Tanfelügyelő Úr! Midőn 25 évvel ezelőtt, 1873-ban megnyitott ünnepélyt tartottuk, még abból az időből maradt meg emlékezetemben a megnyitási ünnepélyen az egybegyűlt községhez intézett amas ígéretem, hogy mindenben, amit egy, az intézet minden ügyét szívén hordozó igazgatótól elvárhatunk, számíthatnak ránk! Ez volt Nagyságos Uram, az én hivatalom! Erre tettem csak 25 évvel ezelőtt lelkem mélyében! Ez az eskü lebegett előttem a lefolyt negyedszázad alatt minden pillanatban! Ezt az esküt megtartani s intézetünk jó hírnevét szeretettel kártartani s a jövőre munkásságával megsegíteni és fenntartani, törekedtem minden időben. Hogyan sikerült ezt elérnem, annak elbirálására nem felelhetem magamat hivatalomtól; azonban nyugodt lélekkel merem elmondani, hogy legjobb meggyőződéssel, lelkeimnek teljes erejével törekedtem ezt a célt megvalósítani. S biztosítom Nagyságodat, hogy míg csak dobog szívem, ez a szent eskü fogja vezérelni a jövőben is működésemet.

Köszönettel tartozom a tekintetes polgármester urnak, valamint a képviselőtestület tekintetes tagjainak, hogy az ünnepélyen megjelentek s hogy tekintetes polgármester ur-embem, mint a város negyedszázados polgárát, kiáltottál méltóságában részesíteni szives volt. Minek titkoltam el, midőn a magas kormány kezéből 25 évvel ezelőtt igazgatóvá kineveztettem, azzal a szilárd elhatározással foglaltam el új állásomat, hogy itt élnem, halnom kell. Még inkább gyökereket vettem lelkemben az a meggyőződés, amidőn a város polgárainak jóakarati támogatásában részesült szíves munkásságom. Örömmel kelybébe — mit tagadjam — örömszép gyánadt szolgál, hogy a

tanítást, amely negyedszázados fennállása alatt feladatát derekasan megoldotta és amely az ország egyik legnépesebb tanintézte volt, negyedszázados pályafutásával megszünt s csak vezére maradt meg meglepett, de becsülettel megörözt szíjával. De szent a meggyőződésem, hogy az sokáig így nem maradhat a jóni fog mihamarabb egy szebb jövő, amely vissza fogja állítani azt az iskolát, mely első sorban hivatalos a hazának értelmes polgárokát nevelni. Régi szolgálatra városunk polgársága, amely a tanács oltára mindenkor szívesen meghozta a haladó kor követelte áldozatot.

Köszönetem illeti még a kereskedő tanonciskola tek. felügyelő bizottságát, hogy irányomban, mint a tanonciai iskolának éveken keresztül volt igazgatója s jelenleg is tanítója iránt, és alkalommal is jóindulatának kifejezést adni szives volt.

Fogadják hálás köszönetemet a tek. kereskedelmi kör, a tek. tüdőoltó egyesület, úgy az ifjúsági egyesület, hogy szívesen tagjainak negyedszázados jubileuma alkalmával küldött legmegtisztelt és jószáru kívánatukkal alkalomzani sziveskedtek.

Köszönetet mondok az elemi iskola igen tisztelt tanítónak, hogy az ünnepély alkalmából engem szerencse-kívánatával megtisztelt szives volt. Megemlékezésként annyival inkább kedves előttem; mert a tantestület nem egy tagjához régi barátai kötelek fűz, akiket már negyedszázados szolgálom városunk tanügyét.

Köszönettel tartozom a vármegye tanítótestületnek, hogy a mai napon költözésük megjelenni s a vármegyei tanítótestület körében kifejtett munkásságomat méltatni szives volt. Jól esik és megismerkedtem a vármegyei tanítótestület részéről; mert lelkeim egykoronról ezrel az egyesülettel. Ott álltam egykor, mint később tanító, telve reményvel és lelkesedéssel bölcsőjénél; hosszú időn keresztül voltam kegyes bizalmukból annak elnöke és ma, midőn a közharcosok közé szegődtem, azzal a rajongó szeretettel csüngök rajta, mint edes anya drága gyermekén. Ragaszkodjunk is egyesületünkhöz; mert ez van első sorban hivatalos fokozni bennünk a lefolyt évekkel, az érzelmek, az összetartást, amelyre magasztos hivatásunk céljaitos beteljesítésénél oly nagy mértékben szükségünk van.

Hálával és köszönettel tartozom Önöknek, kedves kártartásim, akikkel a lefolyt negyedszázad alatt együttműködni szerencsés voltam, szíves megemlékezésért és irányomban tanúsított gyengéd figyelméért, amelyreél meg egy rész kártartási szeretetüknek oly megható kifejezését adták, más részről kedves és felejtethetetlen emlékek ajándékoztak meg azt a férfit, akinek minden időben egyedül törekvése volt egyező

mértékben kívenni a részt a munkálatok és munkái az életről sikerében. Kétszerezem el látnom Önök irányában a hála érzete annak tudatában, hogy Önök hosszú együttműködésükkel és szíves támogatással az ismereteket gyűjtötték a városunkra hisztől övendékek eljövetele és becsapottságát, hanem úgy kifogástalan tanulmányi vállalkozásokkal, mint elismerést érdemlő családok felállítás és hazafis érdeklődés előmozdítását szolgáltattak mindenkor a gondjainkra hisztől üdvözlőnk, nem előtt tartva, hogy mit se használ az ifjúságnak a puszta szó és/elelem, ha tudnak ellenkezni ügyelméleteseinkkel. Az Önök kitartó munkásságából, lelkiismeretes pontosságából merítetttem és minden időben a lelkesedést s együttes munkálkodásunk megteremtőitől gyümölcsöt Midőn újból megköszönöm szíveskedését, arra kérem Önöket, hogy vállaltat munkásságukkal, együttműködésükkel s kártartási szeretetükkel gyűjtötték a jövőben is hivatásunkat betöltsék!

Végül Önökhöz fordulok szeretettel tanítványaim, akikhez talán első sorban kellett volna fordulnom, akik a mai napon oly szép alkalommal egybegyűltek, hogy szeretetüknek kifejezést adjanak egykori tanítójuk irányában. Kedves előttem megjelentek; mert azzal egyetemben boldogultak, hogy az a szeretet, mely gyermeki szívvel egykor irányomban megbodogított, nem halhat el idővel, hanem el szívökben ma is és megmaradva 25 évvel ezelőtt tett ígéreteikre, körülmények egybesereglenek.

Az idő sebes repülését soha sem éreztem jobban, mint a mai napon. 25 évvel ezelőtt től szíves lelkesedéseimnek lángját szívesen érzem. Most is a Jaj! érzem, hogy meg kell élni tagadnom. De magam is abban a körülményben, amikor az érzékelésnyekben az emberre jut az emberben, hogy meggyőződésem az, hogy a hátrahagyott magamról a gyermeki szívvel emlékeztetést, arra kérem Önöket, hogy ismét 25 éves fennállásuk megemlékezésére részeseimként ebben a megismerkedésben. Ha pedig a köszönetem nem engedné megpernem azt az időt, jöjjének ki nyugvó helyemre s hullásomkor legyen annak szíjával, aki nem szíves megismerkedésével önkéntes szeretettel. Hala a Gondviselőnek, hogy megteremt engem ezt a napot és az időt, szíves láthatom Önöket. Kétszerezem rájogított szeretetűre és ragaszkodásomra, valamint hálámra, amidőn nemcsak szíves szíjával érzetem, nem a költözés után indulok, hanem kegyes szíjávalunkkal elmozdított tettek miatt a tanítótestületnél, ahol első kiképzéstőlket nyertek. Ha hogy igazojam tétel is, mennyire önjogom azelőtt teljesítették egykori tanítójukat, magam is a kegyes nevelést tétel alapítványuk gyarapításához 100 forint hozzájárulok.

Végül midőn Önöknek újból köszönetet mondok

apjához, de nem tudott szabadulni a látsmányaival. Oly érzés fogta el, mint az álmodót, ki üldözői elől futásnak ered, s lába mégis fojtaton csak egy helyen tapos.

— Feláz tölem szívem? kérdés az idegen.

— Erzsike csak a fejéről lekapott babos kendővel bábrál, de nem bír szólni.

— Mi járban vagy itt lelkem? — Kire várom?

— Edes apámra. És a korcsmá-bejáratra mutatott.

— Aztán hova lesz legközelebb, kis jószágom?

— Jaj Isteneim, nagy póré van az edes apámnak. Tetszik tudni, az a csaf zsidó, az az arondás. — Úgy tőtetem kérem, hogy a rozs termés....

— Az idegen közebe volt.

— No, akkor siessetek a bírósághoz, hogy el ne kőssetek! S a fiatal ember mosolyogva ott hagyta Erzsikét.

Erzsike még akkor is látta, mikor már elült az sokaságban.

Fehér az arca, fekete a zseme és fekete a ura ruha rajta. Ilyen színpet, ilyen dolog újult még soha sem látott. Nincs is több ilyen a keresk földön. Kondor Pali a ragyavert arcvál, ő be semmivé olvadt össze egyszerre szívesekájében.

Bizva még hangzott lelkében. Mit is mondott? Siessenek a bírósághoz. Igen, ezt... Nagy bámulásban majdnem megfőledkezett róla. Pedig már kőssé jár a déra. Hátha már el is kőssék? Be-szűntél és hívja apját.

Bszopó aljárásbíró ur szobájában már véget érték a tárgyalások; csak egy két prókátor futkerosott ki és be a hivatalos helyiségekben, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvre a kellő bélyeget rátehesse.

A csendesség meglepte Ágoston gazdát, midőn Erzsikével belepelt az ismeretes tornácra.

— Elkéssünk volna? | Hm! Hm! mormogás a kisné életkebben villogtak sötétes szemek.

— Jaj atyafi, rivalt rájuk a nagy bajszos szolga, későn érkeztek. A makacsági ítélet ki van mondva.

— Házen azt mondta, rá íránk délig, sőt délutánra bízattok.

— Hja atyafi, de a törvényes időben meg kell ám szert jelenni és várakozni türellemmel.

— De már azért csak bevegünk, szót az öreg s magával rántotta Erzsikét, aki úgy meglapult, mint egy megriasztott kis galamb.

Állanatosan, jevet halappal kopogtatt az aljárásbíró ajtaján.

— Lehet! hangzott erősen, Erzsike úgy érezte, hogy nem oly nyájas és olvadékony, mint az a kedves fiatal ur.

— Könyörgök nálsan, be vagyunk idevé.

— Kelmed, jó ember, elkéssét, nyolc órára volt beidézve, a polgári perrendtartás III. szakasza értelmében még két órára várakoztunk, vagyis 10 óráig, de mivel nem jelent meg, eltiltett.

— A kántor uram pedig azt mondta, hogy ráértek délig.

— Mondtam, ugy-e, szót könnyezve Erzsike, hogy fákis is hoz forduljon az edes apám, hátha az a mi kántorunk olyan buta, hogy a haragságát se bírja rája.

— Halgass! szót rá Ágoston, hisz annak a hegyes bejussa kicsodának jobban kellenek érteni és az meg-épen délutánra bízattok. Aztán meg nincs annak a zsidónak egy makacsmerényi igaza,..... az a rosvérel nem úgy történt,..... szászor lehettem rá a hitet..... megkár rantani....

— Ne beszéljen össze-vissza öreg, hanem segítsen a baján, a mennyire még lehet, szót az aljárásbíró ur. Aztán jegyzőkönyvbe vette vilkát a megjelenésükről szóló tényállást.

— Most nem érek rá, mondta az idegen, hanem jöjjön el kélsed mákor, de az időnköztes 15 napon be'él, mert magának igazolási kérellemmel kell élnie, vagyis igazolnia azt, mért maradt el a tárgyalásról, különben irgalmasan elmegezkérváljak.

Mit volt mit tenniük, megkésztették állan-as kegyes jókarulat, s Ágoston uram — midőn az aljárásbíró ur is melegen tanácsolta — szilárdan készült az ügyével, jóllehet, borzongott érteite őt, hogy ki nem beszélte magát! — No de semmi, gondolta — én itt leszek a jövő tárgyalásnál, s ha az ügyvédem nem beszél, majd nyílté állom én a dolgot.

Megint csak a mély nagy bajussa hivatalosbághoz fordultak, jóllehet az előbb nem voltam jó tanácsot szolgált, hogy valamilyen jóvaló ügyvédet kommanda'jon.

— A halálát az...

dok nemesszív elhatározásukért és tanítványi szeretetüknek így fényes megnyilatkozásáért, kérve kérem önöket, hogy ezt az ősszini ragaszkodást ezt a forró szeretetet tárták meg számomra a jövőben is. Biztosíthatom önöket, hogy valamint eddig, úgy a jövőben is gondolatban Veidk fogok lenni; Velük együtt örülök elért sikereiken, és ósztanom mindenkör a sors által reájuk mért bajainak elviselésében.

Még egyszer fogadják egyenkint és összesen hátra köszönetemet és záradékal kiáltás egy szível, egy lélekkel: Éljen a Haza! Éljen a Király!

H I R E K.

— Személyi hír. Szalay Sándor lapunk felelős szerkesztője, több heti betegségből felgyógyulván, a lap vezetését Rosenfeld Lajos kollegánktól a mai számmal átvette.

— Új számlálj-parancsok. *Talács* Jánost, a marosvásárhelyi 22. sz. honvédegyalgesred őrnagyát a helybéli 20. honvédegyalgesred 1 zászlóaljának parancsnokává neveztek ki és a bétén már el is foglalta állomását.

— Házasság. Strom Tivadár, a nagykanizsai Strom és Klein nagykereskedő cég beltagja, ma vasárnap vezető oltárhos Ebenspanger-Hermina kisasszonyt, Ebenspanger Lipót kereskedő leányát, Vasaradon.

— Kinevezés. A zalaegerszegi pénzügyigazgatóság Holly I. Ferenc és Monda Alajos gyakornok-jelöltekét díjtalan adóhivatali gyakornokokká nevezte ki.

— Eljegyzés. Majthényi, kessellekei és herencsi Majthényi Sándor Zala-Egerszegben a 7. honvédbuzár ezredben tényleges szolgálatot tevő hadnagy, eljegyezte bessenyei és velkei özv. Skubics Sándornak leányát: *Mariška* kisasszonyt, Zalacsentmihályon.

— Templomszentelés. *Balaton-Edericsem* mult hó 26-án szentelte fel *Dunst* Ferenc dr. keasthelyi apátplébános az újonnan épült templomot nagy ünnepélyességgel. Ez alkalomból Edericsem a környéki falukból és Tapolcáról is sokan megjelentek. A templomszentelés után a nemess-vitai plébanos vendégszerető háza várta területet asztalokkal az uri vendégeket.

— Gyász-hír. Ebenspanger Lipót, kir. kereskedelmi tanácsost és köztisztelőt családját váratlanul mély és lesújtó gyász érte. Neje, szül. *Weiss* Sándonia, folyó hó 7-én Bécsben, hová beteg édes anyját *Weiss* Manoné úrnőt kísérte, szívvelbűdés következtében fia, Ernő karjai közti hirtelen elhunyt. Ebenspanger Lipótnéval nemcsak társ-dalmanak egyik feakölt szellemű, általánosban ismert tagja száll sírba, hanem a női erények

mintaképe is, kibén a gyermeki, hitvesi- és arúli szeretet nagy harmoniában éltek. Mint anya rajongó szeretettel csöngött szép tehetségtől fain és életének legszebb feladatainak tekintve, hogy derék, hasznos polgárokat neveljen a házának belülről és ebből törekvésével siker is koronázta. Mint hitves, busgó tamassza volt a kőügyek terén nagy tevékenységet kifejtő férjének, mint gyermek, nem ismert kedvesebbet, mint édes anyja közelét. A gyermeki szeretet ezen ténykedése alatt érte utól a kérelhetetlen halál, általános részvétet kelve városunkban.

— Az I. r. jótékony Nőgyűlés mely 17 éven át, mint választmányi tagját tisztelte, szombaton délielött választmányi ülést tartott és megállapította, miképen ad *gyászának* kifejezést. Több gyászlobogó hirdeti a derék úrnő elhunytát, melyről a család a következő jelentést adta ki: „Ebenspanger Lipót és fiai: Ernő és Géza fiamal és bánattal szível jelentik úgy a maguk, mint az alulírt rokonok sorában forrón-szeretettel felejthetetlen neje, illetve édes anyjuk Ebenspanger Lipótné szül. *Weiss* Sándonia úrnökét folyó hó 7-én este 7 órakor rövid szenvedés után, életének 46 ik és boldog házasságának 30-ik évében, Bécsben történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó hó 10-én, vasárnap, délután 3 órakor fognak a *gyász*-házból a helybéli izr. sírkertben örök nyugalomra helyezni. Nagy-Kanizsán, 1898. július 8-án. Áldás és béke drága halottunk hamvaira! Orvogy *Weiss* Manoné szül. *Blau* Mina édes anyja. *Weiss* Henrik szül. *Pressburger* Ottilia Politzer Ignác szül. Ebenspanger Fáni sógor-női. *Weiss* Henrik átvéte. Ebenspanger Leo, Politzer Ignác sógorai.”

— Csodás szellemtalálkozás. A „*Zalai Közlöny*” roszakaratnak tudja be, hogy ez évben, most már másodikban lepleztünk le oly irodalmi visszaélést lapjáná, melyet minden tollforgató embernek kell, hogy elítéljen. — Mi jól tudjuk, hogy a „*Zalai Közlöny*” ezekben a plagiumokban egy cseppet sem hibás és célnak korántsem volt az, hogy a szerkesztőséget a közönség szemében diszkreditáljuk. Az irodalmi tisztesség azonban kötelességünké teszi az irodalomba való ilyen betolakodást minden időben meggátolni.

— Megreklamált „sajátom”. *Kabos* Jenő ur nyilatkozott jól tette. Elismeri, hogy plagizált, bár ő ezt úgy nevezi, hogy cikkjének alapjául szolgált a forrás: *Emerson* munkája, de a mi igazságerzetünk fogyatékoságára hivatkozott, midőn elhallgatott azt, a mi a plagizált cikkben az ő sajátja. Mi készséggel hely adunk kívánságának és hozzuk a nevezett cikkéből mindazt, a mit ő irt. Ime:

„Nem folytatom tovább; olyan kor gyermeki vagyunk, a melyben a szabadság, függetlenség és önállóság ezer bilincsel van a lét kérdéseibez láncolva. Nem lehetünk többé a nemzet faklyáiviról, mert a nemzet rég elfordult tőlünk, de nem lehetünk még csak szószólói sem a legjelentektelenebb ügynek sem, mert senki sem hisz az írők, különösen a hírlapírók önzetlenségében.

..... A nagy római nemzet egyik vezérszelleme, *Vergilius*, ha letekintene a magasságos menyből és látná ezt a felfordult világot, elmondaná az íróról most, amit annak idején *Hektorról* irt:

„Heu mihi! qualis erat; quantum mulatus ab illo *Hectore*.”

Ennyi az egész. Ezt ő irta. Ezek után pedig készséggel elhisszük, hogy inkább szeretne mindenkor *Emerson* szellemével találkozni, mint a miénkkel.

— Tíz Kis-Kanizsán. Kedden délután *Coondor* János pajtája kigyuladt Kis-Kanizsán. Az erős szél a felcsop plágokkal gyorsan a szomszédos házak melléképületeire roham, mire a tűzoltóság megérkezett, három négy háznál égett már egyszerre. A tüzoltók emberfeletti munkát fejtettek ki, hogy a veszedelmet tovatverjedésében megakadályozzák. Pokoli hőség uralkodott a veszély színhelyén, és így az erősen feyegeteit házak csak nehezen voltak védhetőek. Egyik helyen egy hatalmas szalmakazal lángjai nyaldosták a falakat szemben ezzel több öl a gyuladt ki hirtelen, és így a két tüz között folyt serényen, de életveszélytel az oltás. A délelőtti eső annyira lehűltette a levegőt, hogy a röpöködő tűzes tűzököt

nem vihette tova az erős szél és így mérhetően nagy károktól mentette meg Kis-Kanizsát. A mentési munkálatok körül gyorsan osztogatta parancsait *Franc* Lajos, ki gyakorlati ismerével azonnal megálta hol legveszedelmesebb a tüz, a *szomszéd* tüzoltók *Grünfeld* József főparancsnokkal már a veszély első negyedórájában átjöttek segíteni, igen derékas munkát végeztek. A 48-as bakák szintén kivonultak. — A kiskanizsaiak egyébként bemutaták ez alkalommal, hogy tudják, mi az emberbaráti kötelesség. Közféllel felletti embereket a szivattyuhos fogdosni, azt közvetlen a bertek alatt alig kétszáz lépésnyire a tüztől, valaki nyugodtan kaszált réjén. Azt állítják, hogy ez a valaki egy városi képviselő volt. A tűzvizsgálatot szerdán délután ejtették meg, oka nem volt kinyomozható. Elégelt egy lakóház, négy men. épület, két darab szarvasmarha két sertés, több szekér széna, és különféle gazdasági eszközök. A kár körülbelül 2500 forint, melynek nagyobb része biztosítva volt.

— Táncmenet. *As dől idős munkálatok* egyenlőtlen jövő hó 7-én nagy nyári mulatságot rendez a Polgári Egyes. kerthelyiségében. A bevételék jövedelmét a dalárdá alap javára fordítják.

— Hatal a templomban. A mura-szmartoni róm. kath. templomban a vasárnapi isteni ütszetelet alatt *Zalák* Ferencnek kolduaszonny hirtelen rosszul lett és összeszett; eltelesenl vitték ki a templomból.

— A Balatoni szőlők felújítás. „*Meg fogom vizsgálítani a balatonmelléki szőlők talaját*” — mondá a földművelési miniszter a mult évi október hó 11-én *Keasthelyen* tartott szőlőszéki értekezleten. A miniszter ezen ígértét tett követte. A talajvizsgálatot folyó évi május hó 3-tól június hó 12-ik napjáig *Engelbrecht* Károly szőlőszéki és borászati felügyelő vezetésével alatt keresztülvittek s vizsgálgó geológusok a helyszínen eszközölt 5 heti társadags munka eredményét június hó 29-ik napjáig feljölgozták, munkálataik eredményéről jelentést tettek a felülvizsgáló eszközölésre a miniszter által felkért báró *Radványky* Béla v. b. t. tanácsos, koronásrnek, a ki a felülvizsgálatot *Engelbrecht* Károly főfelügyelő, dr. *Szentgyörgy* Tamás osztálygeológ, *Treits* Péter és *Hornátsky* Henrik agrógéológok, *Rác* Sándor központi szőlőszéki felügyelő, *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, az ország szőlőföldtanyai részvénytársulat elnöke, *Talács* Mihály jöszággazgató, *Kövessey* Ferenc, *Pittenhoffer* Sándor és *Vertán* Jenő szőlőszéki felügyelők társaságában június hó 29-én *Almádi*, vesprémszeregyei község szőlőszéki ülésebe meg. A bizottságot *Almádi*ban dr. *Jankovich* László gróf vármegyének főispánja fogadta, a ki azután szintén a bizottsághoz csatlakozott. Június hó 29-én a bizottság a helyszíni felülvizsgálatot *Balaton-Füred*ig, 80-án innen *Badaonyig*, június hó 1-én pedig *Badaonyon*ban fejezte be a sznap délután a „*Kelen*” gőshajóval *Keasthelyre* érkezett. Július 2-ikán a *Keasthely* vidéki szőlőket tekintette meg a bizottság a 3-án délelőtti 10 órakor a vármegyey földbirtokosai s a balatonparti szőlőbirtokosság jelenlétében szakeladást tartott, melyet báró *Radványky* Béla koronásr a vizsgálatok eredményét feltűntető szakszerű beszéddel nyitott meg, mely után *Treits* Péter géológus a talajvizsgálatok eredményéről, *Engelbrecht* Károly főfelügyelő a gyakorlati szőlőműveléséről, *Rác* Sándor központi felügyelő a kibirtokosok részére szükséges oltványok termeléséről, *Kövessey* Ferenc a szőlőköznegetés talajokról és *Mágócsy*-*Diets* Sándor egyetemi tanár a szőlők gombabetegségeiről tartottak gyakorlatilag is bemutatott igen tanulságos előadást. Az előadásokon résztvettek: *Nemeskür* Kis Pál földmivelesi államtitkar, gróf *Festetics* Tassiló kir. főpárnokmester, dr. *Jankovich* László gróf főispán, *Csertán* Károly alispán, *Bogys* Mihály országgyűlési képviselő, gróf *Baththyány* Ernő és *József*, báró *Puteány* Géza.

— Jótékony. Ebenspanger Lipót kir. kerek. tanácsos egy levél kíséretében 100 forint kútidót *Rauch* Zsigmond druk, az „I. r. szegyeget” szőlőszéki, hogy azt felejthetetlen neje temetése napján a helybéli szegény szőlők között sziveskedjék kiosztani.

— A tárházakról. Lapunk megjelölő számában a közgyűlési jelentés alapján megírunk, hogy tárgyalások folytak az iránt, vajjon a *Magyar Általános Hitelbank* kebelében *Állami Országos Törházi Részvénytársaság* nem-e lenne hajlandó a Kanizsán létesítendő tárházakat ütsz-

már pedig azt tartja a közmondás, hogy az uj seprő jól seper.

Erzsike szive nagyot dobbant. Az a kedves, felejthetetlen alak futott el zemei előtt.

— Jaj, de jó lesz, kiállott fel örömmel.

— Hogy hívják, hol lakik? dönyyög az öreg.

— Széplaky Pálnak hívják, a kertész-utcában lakik.

Széplaky is, Pali is, gondola Erzsike. Csak azért se gondol többé arra a csuf Kondor Palira. Az uton megeregd pergő nyelve, tele beszélte az öreg fejét, hogy mégis jobb így, mint amugy, megléssa, szerencsésebb vége lesz a pörnek.

Ez alatt az ügyvéd lakásához értek. Erzsike szive mindig jobban és jobban dobogott. Csakugyan ez az. Fényes aranyozott betűkkel van kiírva a házra: Széplaky Pál köz- és váltó ügyvéd.

Béleptek.

A fehér oszlopos, szalaszányi téglával kirakott pítvarban meghusodtak félnéken, nagy tisztasággal.

Erzsike zemei élénken fürkésztek valakit. De nem jött. Ugró kilépett egy cinos fiatal asszony, szép világot két pongyolában.

— Üljének csak le oda a lócára, biztató őket várakozának egy kisse, mindjárt itt lesz az uram.

— Erzsike megfogozott a falban, mintha elvesztette volna a földet lába alatt. Aztán lassan lebecsútkozott a lócára. Szeme megtelt könnyvel.

körbe belevonni? A részvényesek, valamint az érdekelt körök bizonyára szívesen fogják hallani, hogy alapos kiutazás után arra, hogy a tennemléti társaság fogja a tárházakat Nagy-Kanizsán létesíteni. Ez ügyben *Kilényi Hunó*, az Országos Tárházak Részvénytársaságának igazgatója a napokban városunkban időzött és a tárházak igazgatójával tanácskozásokat folytatott, a nélkül azonban, hogy már döntésre került volna a dolog; de a megállapodások után itélve, biztosra vehető, hogy a Nagykanizsai Tárházak Részvénytársasága mint ilyen nem fog lemaradni, hanem a kanizsai tárházak az Országos Tárházak Részvénytársasága körébe fognak belevonni.

Gomba-mérgesés. Egy szegény család megdöbbentő szerencsétlenségéről tudosi bennünket sümegi levelezők. — *Kis Ferenc* és neje *Oros Rozalia* csurgói teknőcigányok i. hó 8-án Sümegre jöttek a másnap megtartandó országos vásárra. Útközben gombát szedevettek, megütötték és a legjobb étvágygyal elfogyasztották. De szerencsétlenségükre, mert a gombák mérgesek voltak. Nagy nehezen bevásárolták meg Sümegre a legközelebbi házhoz, hol a férj csakhamar súlyos kínok közt meghalt. Kérette őt nemcsak neje is a halálba, ki szintén a mérges gomba áldozatává lett. Holttestüket beszállították a sümegi kórházba, a hol felboncolták és konstatálák, hogy csakugyan gomba-mérgesés esete torog felett. — *Kis* utólag, ki szintén evett a gombából, minden orvosi segítség ellenére most a meghalál virodik.

Megölte a bika. *Szölcs Károly* felsőmándi köcsis a szarvasmarhák bekerítési helyén keresztül szállította az uraság szénáját. Abban a pillanatban, mikor a görget tologat visszakararta helyezni, a bennelevő bika nekirepült, felöklelte. A szerencsétlen embert magasan lelépítette a levegőbe és mikor nyögve leesett, agyontaposta, úgy, hogy csak holt teste maradt ott. Feleségéről és kis gyermekéről *Szabó Lajos* szolgálatadó gondoskodni fog.

Nyimészét Alsó-Lendván. Alsó-Lendván ez idő szerint *Jeszzenszky Dezső* szingizgató 28 tagból álló jól szervezett társulata működik. Eddig előadásra kerültek: Négy évszak, Valjünk el, Keress a szived, Niobe, Folt, a mely tisztít. A város közönsége a társulatot eléggé pártolja, a mire rá is szolgát Jeszenszky, mert minde felkövet, hogy a közönség tetszését megnyerje.

Gyógyszertár Csabrendeken. Csabrendek község, melynek közel 3500 lakosa van, már régóta azon fáradozik, hogy gyógyszeráriát kapjon, de a belügyminiszter mindig elutasította kérelmükkel. Most végre engedélyt adott *Dervarics István* sümegi gyógyszerésznek, hogy ott főkögyógyszertárt állíttasson fel. Egy év alatt kötelese a gyógyszerterület megújítani és ahhoz egy okleveles gyógyszerész-segédet alkalmazni, ellenkező esetben az engedély a kiszabott határidőn túl hatályát veszti.

Kerékpár. Egy teljesen jó karban levő használt pneumatik kerékpár eladó. Bővebbet e lap kiadéhvatalában.

Kaschmitter Mariaka ajánlja magát mint okl. ápolónő és ügyes masszírozó. — **Lakása: Hunyady-utca Erdőssy féle ház.**

A gabonaüzletről.

Nagy-Kanizsa, 1898. július 9-én.

A gabonaüzletben e héten korlátolt forgalom volt, és változatlan árak mellett történtek kötések.

R pce néhány vagon 11 frt 50 krért kelt el. ab Bal.-Szt.-György.

Rozsért jövő heti elszállításra 7 frt 50 kr. elérhető.

A budapesti tőzsdétől ma érkezett távirat szerint a készárúüzletben szilárd hangulat uralkodik.

Fincl árak:

Ó Buzs	frt 11.40—80
Ross	" 7.80—70
Tengeri	" 5.80—50
Zab	" 6.80—80

métermasszáknint kanizsai paritással.

Szerkesztői Üzenetek.

Szeiler Ferenc, Hahót. Szívesen helyet adunk kívánóknak. Ön sosem küldött lapunknak tudósítást és a legutóbbi társasági és rendez leveleink tudósítást küldötték. Célzatosság nincs benne, ezt legfeljebb élénk fantáziája egyet-egy megvárszák bele. Rosenberg ur szerencsésje, hogy csak most volt házáni először itt, mióta Hahóton lakik. — Hogy tudósítsunk mit írjunk, azt mindig mi szoktuk meghatározni és így az ön jó tanácsait nem használhatjuk.

M. G. Gyöngy. Kárjak mielőbb, **F. E. Tapolca.** Türelem. Mikélyt csak egy pillanat szabad idő lesz rendbe hozunk minden.

Bébe. A kárt sorokat postára adtak. K. váncsiak vagyunk szöke-s, vagy barna. Nem hagyjuk elvezni kedves kis levelét, megörizünk. Szívesen kések vagyunk, ha bármiben is hoznak fordul. Üdvözlés.

N. J. K. Szt.-Mihály. Tudósítást mindenkor szívesen fogadjuk.

Köszönet. Mai számunkhoz már késő érkezett Csatörtökös honak. Üdvözlés.

NYILTÉR.*)

Fouard-selyem 65 krtól

3 frt 95 krtig méterenként — japán, kínai stb. legújabb mintákkal és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krtig méterenként — a legdivatósabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint káron szállítja — mintákat pedig postafordulattal küldünk.

HENNEBERG G. selyemgyáral

(a. és kir. udvari szállító), Zárthokban. (3)

Magyar levelezés. Svájcba köztársas levélbőlyög ragasztandó.

Kérdezzük meg a háziörvost!

KRONDORFI SAVANYÚVIZ

mint

GYÓGYITAL

minden hurutos bántal ma knál

legjobban ajánlva.

*) Az e rovatban közzétett árt nem vállal felelősséget a szerk

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

13144|1898.

210—1

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város r. tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a hivatalszolgák, erdő-őrök és rendőrök részére az 1898-ik évre járó egyenruházati cikkek szállításának biztosítása tárgyában 2723 frt 80 kr. költségelő-irányzattal a f. évi július 23. napján d. e. 10 órákor a város ház tanácsstermében szóbeli árlejtéssel is összekötött zárt írásbeli versenytárgyalás log a megállapított minták, költségvetés és feltételek alapján tartatni.

Ajánlatok külön teendő az összes fővegekre és külön az összes ruhane-műekre és egyéb cikkekre.

Az árlejtésen résztvevők tartoznak bánatpénz tejében a fővegekre nérvé 12 frt 35-kr., a ruhaneműekre és egyéb felszerelési cikkekre nérvé pedig 123 frt 80 krt készpénzben vagy ovadékképes papírban, esetleg helybeli takarékpénztári betétkönyvben a szóbeli árlejtők az árlejtést vezető bizottság kezéhez, a zárt írásbeli ajánlatot tevők pedig ajánlataikhoz mellékelve letenni.

A zárt írásbeli ajánlatok az árlejtési nap d. e. 10 órájáig vagyis az árlejtés megkezdéseig a v. iktatóba annál inkább beadandók, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A minta-szövetek, költségvetés és árlejtési feltételek a v. tanácssteremben a hivatalos órák alatt a v. levéltárnoknál betekinthezők.

Nagy-Kanizsán, 1898. június 24.

A városi tanács.

KLITTBIA a bőr ápolására
szőpítésére és
finomítására
P u d e r

Legelőkeltebb ártású, hál és szerencsés PUDER.
Fakt., Rozsán, és más.
Vegylag analízis is elvégezt. Dr. Póhli J. J. Cs. Kir. udvar által megalapított
Kilimnori leveleik a legjobb körítől minden dobozhoz
mellékelve vannak.

TAUSSIG GÖTTLIEB

Kapható a legújabb illatszere- győgyeztetőkereskedés
dehben és egyégy szerkezetben. N.-Kanizsán: Alf-
Béhm, Keleti W. Mór és Kreiner Gyula cégkezelésél.

Utárvételel vagy az
Orszeg előlőges bolti-
a tég után küldelk.

Hirdetések
felvétetnek
FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

Arverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nikanizsi kir. járásbírósg 4446/98. sz. végzése által Márkus Frigyes végrehajtó javára Krausz Ignác és neje nagykanizsai lakosok ellen 24 frt 56 kr. tőke, ennek 1898. év január hó 8. napjától számító 5%, kamatai és eddig összesen 21 frt 55 kr. perktöltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfigyelt és 362 frtra becsült butorok agyneműek, 30 berti asztal, 100 kerti szék és egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 5867/1898. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Nagy-Kanizsán, az alperes lakásán leendő eszközölésére

1898. évi július hó 14-ik napjának d. n. 5 órája

határidőül kitétik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárveresendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. évi június 24 ik napján.

BARTS GYÖRGY,
kir. bír. végrehajtó

Butor-eladás.

Med. Dr. S. I. Österreicher alsó-domborui orvos halála s özvegyének elköltözése folytán az összes butorok u. m.: ó-német háló és étkező-szoba, salon-garnitúra, zongora, rendelő-szoba, vendégszoba, továbbá könyvek, orvosi műszerek, lámpások, tükrök, képek stb. jutányosan eladtnak.

Bővebbet örv. dr. Österreicher-nél Alsó Domboru, Zala m. 212

Óvakodjunk utánaesektől!

Építézek, építőmesterek, és háztulajdonosok figyelmébe ajánlja gyártmányát az **ELSŐ MAGYAR**

„SCAGLIOL” építőlemez-gyár
TATA-TÓVÁROS.

A szabadalmazott építőlemez, nyaralók, lakóházak, gazdasági és egyéb épületeknek vagy ezek alakításának kiválóan alkalmas.

Tűz és fagymentes, teljesen száraz mennyiségű, boltosított, kerítésfalak védelmezésére, kőanyag és szőlőfalak csövekkel alkalmas, gomba fűrés és szőlőmentes anyag.

Új, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer. Magyarországi fiátelek és egyes anyagok árai díjtalanul küldetnek.

201-4 Széchenyi Gyula, építész.

A világhírű Steyeri

WALFENBERG

PEGYVERGYÁR **KERÉKPÁRJAINAK**

képviselete és raktára

Nagy-Kanizsa, Csáktornya és Zala-Egerszag területére:

Unger Ullmann Eleknél N.-Kanizsán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát kerékpárcikkekben.

Az amerikai pneumatik védőanyag „SENSELESS” raktára. Nélkülözhetetlen minden kerékpárnál, miután szegek által támadt lyukakat azonnal beragasztja.

Kerékpár-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Bécsi élet- és járadék biztosító-intézet
HIRDET M É N Y.

A „Bécsi élet- és járadék biztosító-intézet” tisztelettel értesíti biztosított feleit, hogy az 1897. évi külön mérleg alapján az általános nyeresémény-határozatok értelmében a folyó évben kifizetésre kerülő

nyereséményrészlet az évi tiszta díjnak 4 1/2 %-át

teszi ki, mely nyeresémény folyó évi június hó 15-től kezdve fog a jogosultaknak kifizetvni. Ezen nyereséményrészletben, mely a lejárt 3 évi szűjési időszak teljes nyereséményosztalékát kepezi, mindazon 1896/96., 1898/99., 1891/92. és 1894/95-ben garantizozott nyereséményjogosultsággal kötött biztosítások részesülnek, melyek a nyeresémény-határozatok értelmében az idén nyereséményjogosultak.

Az illető felek erről egyentint levélben is értesittetnek. Budapest, 1898. évi június hó. 16-án.

A „Bécsi élet- és járadék biztosító-intézet” magyarországi fiókgazdálkodója

212-2

WEISER J. C.

gazdasági gépgyár és vasöntődéje Nagy-Kanizsán.

Tudomására hozuk a n. é. gazdálkodásnak, hogy

Magyarország legjobb korvetőgépe a Zala-Drill

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület által 1897. október 1-én és Kibéres rendezett nemzetközi vetőgépvárosban a legelő díjjal, az általmi aranyéremmel és az 1897. szept. hóban Bécsben megtartott vetőgépvárosban a legelő díjjal: „nagy díszre” aranyéremmel tüntetett ki.

Ajánlja szab. kivátható kapcsolóklyókkal ellátott **ZALA-DRILL és PERFECTA sorvetőgépeit**

Felülmutatásnak az egyetemes és kétféle arálók, az egyetemes arálók által használt összes felszerelvények, összes talajmívelő eszközök, szénegytűk, daráló és egyéb gazdasági gépek.

Felhívom a n. é. gazdálkodózság figyelmét a legújabb amerikai „Planet Jr” rendszer egykerekű kézi répakapáló és töltőgető eszközökre, melylyel a répakapálásnál és töltésnél óriási megtakarítás érhető el.

Árjegyzék—ingyen és bérmentve.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Ficzol Pálly hány-
kerületében.

A szerkesztővel értekezni lehet napo-
ként a. u. 4-5 óra közt.

Idő intéseknél a lap azonnali részére
vesszőzni minden külsőnek.

Kiadóhivatal:
Városház-épület, Ficzol Pálly hány-
kerületében.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

KLÓPIKÉRTÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (12 frt) — az.
Félévre 6 korona (6 frt) — az.
Negyedévre 3 korona (3 frt) — az.
Nyiltár pótlásra 10 krajnár.
Előfizetők, valamint a hirdetőidőre
vonatkozóan Ficzol Pálly hány-
kerületében intéseknél.
Bérmintion levelet csak levoert ha-
ból fogadjunk el.
Egész szám ára 10 krajnár.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felölös szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Csütörtök, július 14.

Egységes jogosítás.

(N. J.) A mint az évek telnek, a tanítói
gyűlések is egyre érdekesebbek kezdenek
lenni. Az anyagi kérdések mellett sohasem
szorul háttérbe a tanítás ügye sem.

Csáky miniszter dobta az iskolai harcok
közé az egységes középiskola eszméjét és
amíg anketettek, tárgyalgattak, cikkeket és
brozsúrákat írogattak az érdekelt tanárok s
amíg a gimnázium és realiskola polgári
házassága körül folyt a vita, az egységes
középiskola fogalmát felcserélték az egységes
jogosítás eszméjével. Ma tehát az egységes
jogosítás a hangzatos címe a szervezeti
kérdés körül folyó harcoknak.

Sajátságos változása ez a különböző fel-
fogásoknak. Amíg az egységes iskolázást
tárgyalták, addig oly erősen védte mindenik
fél a maga iskoláját és oly erővel igyekezett
a latin és realiskola egymás között a vá-
lasztó vonalakat megtalálni, hogy az egysé-
gesítés cégre alatt a disparáció győzedel-
meskedett. És most, mint az ügyes hadvezér,
más oldalról támadott az ellenfél. Az egy-
ségezés emberei belátták, hogy végre is
nem az eszköz a lényeges, hanem a cél. A
célja pedig minden középfokú iskolának az
általános műveltség megadása, tehát a melyik

iskolában ezt megtalálják a tanulók, annak
az iskolának a jogosító bizonyítványa is
legyen egyenlő értékű.

Es e harcban a legérdekesebb, hogy a
különböző iskolák emberei most szabadon
fejleszthetik a saját iskolájukat, mert azzal
nem vonják el növendékeiket az általános
céltól: az egységes jogosítástól.

Legszébb bizonyítéka ennek a tanító-
képző tanárok javaslata. Ők ugyanis a tanító-
képzőket úgy akarják átalakítani, hogy a
négy középosztályra szervezett négy éves
képző elvégzése után a tanuló előbb érettsé-
gi vizsgálatot tegyen, a mely csak az ál-
talanos műveltséget igazolja és az egyetemre
képesítsen. Ezzel a bizonyítvánnyal ideiglenes
alkalmazásban egy-két évig tanítson a jelölt
s akkor jelentkezéssel képesítő vizsgálatra, a
mely alkalmazom csak az elméleti és gyakor-
lati pedagogiából vizsgálja meg valamely
országos vizsgáló bizottság.

Ezzel tehát az egységes jogosításu bizo-
nyítványt ki tudják adni a tanító képzők is.

A polgári iskolák fejlődésének sem
áll semmi az útjába. Hogy új közép-
iskola lesz belőle, az is nyereség, mert
végre erre is szükség van. A hétosztályu
polgári iskola tanterve elég biztosíték arra,

hogy ebből elég művelt ifjuság kerüljön ki
s ha egy évvel hamarabb végez az ifju,
mint a gimnáziumban vagy realban, általá-
nos műveltségének ez nem válik kárára,
mert ez az iskola csak egyetlen egy idegen
nyelvnek a nyűgét érzi. És ha akár a latin,
akár a francia nyelv óráit levonjuk a más
két középiskola összes óráiból, az az évi
különbséget bizony ki fog telni ebből.

A polgáriskolai tanárok a végső bizo-
nyítványokat még nem merik érettséginek
nevezni, nyilván attól félnek, hogy ezzel a
más két középiskola embereit kihívják maguk
ellen. A miniszter azonban már azt mondta,
hogy a középiskolai kérdéseket a polgáriskola
nélkül megoldani nem tudja.

Ime tehát, a miniszter már belátta, hogy
ez is középiskola, hogy nem az iskola címe
adja meg a jelleget és képesítés értékét,
hanem az iskolában végzett munka. Tehát
nemsokára megéri az eszme egészen, hogy
az egységes jogosítás keretébe bele tartozik
a polgári iskola is.

Ennek még egy nagy akadályja van és
ez a pedagógium, melynek polgáriskolai
tanárképzőjében osztogatott oklevelek tudomá-
nyos értéke nem tti meg azt a mértéket,
amelyet az egyetemi képesítés nyújt. Ezt

TÁRCA.

A kántorék gyermekei.

— Eaja a falnál áleltől. —

Irta: **Szeredy Izabella.**

Zsángés-bongás van igaz András bíró uramék
házában. Kevernek a kanalak, sodor a sodróla
piros pozsgás szolgálók keze alatt. Trézsi a tejlel
egy szalad ma a konyba felé, mintha lopta
volna. Jancsi meg egy seprí az udvart, hogy majd
beleszakad, s a veríték csak úgy veri az ábra-
zatát. Mindenki megketöltözti szorgalmát; még a
kapusarka is töböt fordul ma, mert egyik látogató
a másikat adja a kilincset, s bíró uram alig
győzi kikisérni a látogatókat s ismerősöket; közbé-
közbe egy-egy kis rendelkeztést is téven az udva-
ron és konyhán.

— Jancsi te! Ügyelj, ha a csordát haza tereli
a gulyás, eleve nyiss kaput, nehogy nagyot bőgjön
a marha és sivakodjanak a malacok!

Általános figyelemmel h ilgatja Jancsi a kiadott
parancsot, és a szerint kíván cselekedni, tudja,
hogy ez a jó bíróné asszony iránti figyelemből
történik.

Mert nagy dolog esett meg a háznál, a mért
bíró uram szeme olyan szánó, de mégis mosolygó
— a miért mindenki sűrűg-torog, de a mellett
mégis csak lábujjhegyre lép, s minden, bizonyos
ünnepies színezetet hord magán, a mért tisztá
kendőbe kötött süteményeket hordják a hához,
s a bonylóba hosszú asztal: teritenek, leírakva
rá pecsenyét, bort, rétest, puha cipót, nyers-és jó

szárlott gyümölcsöt, mit a gondos gazdák a ta-
valyi termésből eltartogattak, a mért ma megjön
a sok rokon, koma, s Hangos Imre kántor ura-
mékat a két gyerekkel is meghívták a uzsonnára
és a nagy eset nem má, mint a kis Marciika
keresztelője.

A másik szobában pörkölt cukor és kőmény-
magfűst illatával elárasztott tornyos nyoszolya
dagadó vánkossal közöt fekszik bíró uram legna-
gyobb kincse, kedves élete párja, karján a kicsi
fiu, ki öregségére támasza, vigaszra leendő. De a
kit úgy megirigyel tőle kántor uram kis Mariskája
s Palikája, hogy ha azt bíró uram tudta volna,
bizonyosan nem árulja el nekik, hogy Tyukos
néni hozza az ilyen a sasosból, mert im: már a
gyermekek azon erősködnek, hogy hát ha a bíróné
asszonyt úgy szereti Tyukos néni, hogy még ilyen
gyönyörű kis babát is hoz neki, mért nem szereti
őket is, s mért nem hoz az ő házukhoz is.

A gyermekek ösdzedugtak bohó fejceskeiket,
s nosogtak, esacsogtak, s alig várták, hogy vége
szakadjon az evés-ivásnak, hogy jól megrakva
zsebeiket, tisztességes köszönet után mehesse-
nek. Hazaérve kántoruraméknak is meggyűlt dolguk-
bajuk a hosszú uzsonna alatt, sietve vetették le
ünnepi köntöseiket s mentek jobbra balra, kiki
dolgára, s csak késő este yették észre, hogy Ma-
riskája s Palika nincs hon.

Eleinte kántor uram jól kipróbált hangján
kurjanguatta gyerekeket, de biz ezek nem felelt-
tek. Lett aztan keresés, látás-futás, még a csirkék
nyugalma is háborgatták a gyerekek keresésében,
de azok nem jöttek elő.

Hátha a szénapadláson aludtak el! Hátha meg-
ártott nekik az úrmós?

Igen ám! de hogyan felmenni éjnek idején a
szénapadlásra? Ezen volt már most kántor uram
megakadva.

— Hol a létra, hol a dupla üveges lámpa?
Hol az Andris, hogy a létrát tartsa?

A lámpát ki nem adta volna keszéből kántor
uram, mert azt hitte, hogy mindjárt lángba borul
a világ.

Ilyen elővigyázat mellett meg nem gyuladt
ugyan a széna, de azért a gyerekeket sem talál-
ták meg.

Kántorné asszonyom sirt, rítt, s elmondogatta:
„Istenem! istenem!” Számon kérte az istentől,
hogy vétett-e neki valamit, a miért ezt a nagy
bajt mérte rá.

Nagy későre járt az idő, már nem tudták mi-
tévők legyenek, mikor a szolgáló azt jelenté, hogy
bíró uraméknál már mindenki csendesen alszik,
s be van zárva a kapu. Ott tehát nincsenek a
gyerekek.

De hol vannak hát? De hol! mikor már
összeszaladgáltak az egész falut, aztán meg tövé-
tették a házat!

Kántor uram nekikeseredve nyult lurkósa
után, hogy már most majd ő megy a gyerekeket
keresni, az anyjukot pedig jó szóval nyugtata s
kéré, feküdnék le.

— De-hogy tekszem! de-hogy tekszem ilyen
fájdalommal! Veled megyek apjukom, nehogy
bajod essék, úgy sines senkim, a ki miatt itthon
maradnak.

Kétség és remény között indult meg a szo-
moru házaspar s ment volna viradig, ha az utca
sítő előtt meg nem áll két csevegős lovával a

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischer Flóop könyv-
kereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet nap-
ként d. n. 4-5 óra közt.

Idő intézkedő a lap szellemi részére
vonatközi minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-épület, Fischer Flóop, könyv-
kereskedésben.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

KLÓPIKÉRTI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (8 frt — 20.
Félévre 6 korona (4 frt — 10.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.
Nyitólár pótlásra 10 krajczár.
Hírlapok, valamint a hirdetések
vonatközi Fischer Flóop könyv-
kereskedésbe intézkedni.
Bármentés levelet csak ismert hang-
ból fogadják el.
Egyes szám ára 10 krajczár.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felölös szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Csütörtök, július 14.

Egységes jogosítás.

(N. I.) A mint az évek telnek, a tanítói
gyűlések is egyre érdekesebbek kezdenek
lenni. Az anyagi kérdések mellett sohasem
szorul háttérbe a tanítás ügye sem.

Csáky miniszter dobta az iskolai harcok
közé az egységes középiskola eszméjét és
amig anketettek, tárgyalgattak, cikkeket és
brozsurákat írogattak az érdekelt tanárok s
amig a gimnázium és realiskola polgári
házassága körül folyt a vita, az egységes
középiskola fogalmát felcserélték az egységes
jogosítás eszméjével. Ma tehát az egységes
jogosítás a hangzatos címe a szervezeti
kérdés körül folyó harcnak.

Sajátságos változása ez a különböző fel-
fogásoknak. Amig az egységes iskolázást
tárgyalták, addig oly erősen védte mindenik
fél a maga iskoláját és oly erővel igyekezett
a latin és realiskola egymás között a vá-
lasztó vonalakat megtalálni, hogy az egysé-
gesítés cégre alatt a disparáció győzedel-
meskedett. És most, mint az ügyes hadvezér,
más oldalról támadott az ellenfél. Az egy-
ségezés emberei belátták, hogy végre is
nem az eszköz a lényeges, hanem a cél. A
célja pedig minden középfokú iskolának az
általános műveltség megadása, tehát a melyik

iskolában ezt megtalálják a tanulók, annak
az iskolának a jogosító bizonyítványa is
legyen egyenlő értékű.

Es e harcban a legérdekesebb, hogy a
különböző iskolák emberei most szabadon
fejleszthetik a saját iskolájukat, mert azzal
nem vonják el növendékeiket az általános
céltól: az egységes jogosítástól.

Legszébb bizonyítéka ennek a tanító-
képző tanárok javaslata. Ők ugyanis a tanító-
képzőket úgy akarják átalakítani, hogy a
négy középosztályra szervezett négy éves
képző elvégzése után a tanuló előbb érettsé-
gi vizsgálatot tegyen, a mely csak az ál-
talanos műveltséget igazolja és az egyetemre
képesítsen. Ezzel a bizonyítvánnyal ideiglenes
alkalmazásban egy-két évig tanítson a jelölt
s akkor jelentkezék képesítő vizsgálatra, a
mely alkalommal csak az elméleti és gyakor-
lati pedagógiából vizsgálja meg valamely
országos vizsgáló bizottság.

Ezzel tehát az egységes jogosítási bizo-
nyítványt ki tudják adni a tanító képzők is.

A polgári iskolák fejlődésének sem
áll semmi az útjába. Hogy új közép-
iskola lesz belőle, az is nyereség, mert
végre erre is szükség van. A hétosztályú
polgári iskola tanterve elég biztosíték arra,

hogy ebből elég művelt ifjúság kerüljön ki
s ha egy évvel hamarabb végez az ifju,
mint a gimnáziumban vagy realban, általá-
nos műveltségének ez nem válik kárára,
mert ez az iskola csak egyetlen egy idegen
nyelvnek a nyűgét érzi. És ha akár a latin,
akár a francia nyelv óráit levonjuk a más
két középiskola összes óráiból, az az évi
különbséget bizony ki fog tenni ebből.

A polgáriszkolai tanárok a végső bizo-
nyítványokat még nem merik érettséginek
nevezni, nyilván attól félnék, hogy ezzel a
más két középiskola embereit kihívják maguk
ellen. A miniszter azonban már azt mondta,
hogy a középiskolai kérdéseket a polgáriiskola
nélkül megoldani nem tudja.

Íme tehát, a miniszter már belátta, hogy
ez is középiskola, hogy nem az iskola címe
adja meg a jelleget és képesítés értékét,
hanem az iskolában végzett munka. Tehát
nemsokára megérke az eszme egészen, hogy
az egységes jogosítás keretébe bele tartozik
a polgári iskola is.

Ennek még egy nagy akadályja van és
ez a pedagógium, melynek polgáriszkolai
tanárképzőjében osztogatott oklevelek tudomá-
nyos értéke nem üti meg azt a mértéket,
amelyet az egyetemi képesítés nyújt. Ezt

TÁRCA.

A kántorék gyermekei.

— Rajz a falusi életből. —

Írta: Serédy Izabella.

Zsöngés-bongás van Igaz András bíró uramék
házában. Kevernek a kanalak, sodor a sodrolta
piros posztag szolgálok keze alatt. Trézsi a téjjel
ugy szalad ma a konyha felé, mintha lopta
volna. Jancsi meg ugy seprí az udvart, hogy majd
beleszakad, s a veríték csak ugy veri az ábrá-
zatát. Mindenki megkeltőzteti szorgalmát; még a
kapusarka is többet fordul ma, mert egyik látogatót a
másiknak adja a kilincset, s bíró uram alig
győzi kikísérni a látogatókat s ismerősöket, közbe-
közbe egy-egy kis rendelkezést is tévén az udva-
ron és konyhán.

— Jancsi le! Ügyelj, ha a csordát haza tereli
a gulyás, eleve nyiss kaput, nehogy nagyot bőgjön
a marha és sivakodjanak a malacok!

Alázatos figyelemmel hallgatja Jancsi a kiadott
parancsot, és szerint kíván cselekedni, tudja,
hogy ez a jó bíróné asszony iránti figyelemből
történik.

Mert nagy dolog esett meg a háznál, a mért
bíró uram szeme olyan száno, de mégis mosolyog
— a miért mindenki sűrűg-lörög, de a mellett
mégis csak lábujjhegyre lép, s minden, bizonyos
ünnepies stínezetet hord magán, a mért tisztá
kendőbe kötött süteményeket hordják a házhoz,
s a benyilóba hosszú asztal: terítenek, felrakva
rá pecsenyét, bort, rétest, puha cipót, nyers és jó

szárított gümölcsöt, mit a gondos gazdák a ta-
valyi termésből eltartogattak, a mért ma megjön
a sok rokon, koma, s Hangos Imre kántor ura-
mékat a két gyerekkel is meghívták a uzsonnára
és a nagy eset nem más, mint a kis Marcika
keresztelője.

A másik szobában pörkölt cukor és kőmény-
magfűst illatával elárasztott tornyos nyoszolya
dagadó vánkossai között fekszik bíró uram legna-
gyobb kincse, kedves élete párja, karján a kicsi
fiu, ki öregségére támasza, vigasza leendő. De a
kit úgy megirigyel töle kántor uram kis Mariskája
s Palikája, hogy ha azt bíró uram tudta volna,
bizonyosan nem árulja el nekik, hogy Tyukos
néni hozza az ilyen a sasosból, mert im: már a
gyermek azon erőködnék, hogy hát ha a bíróné
asszonyt ugy szereti Tyukos néni, hogy még ilyen
gyönyörű kis babát is hoz neki, mért nem szereti
őket is, s mért nem hoz az ő házukhoz is.

A gyermekek összedugták bohó fejcskéiket,
susogtak, csacsogtak, s alig vártak, hogy vége
szakadjon az evés-ivásnak, hogy jól megrakva
zsebeiket, tisztességes köszönes után mehessenek.
Házserve kántoruraméknak is meggyűlt dolguk-
bajuk a-hosszu uzsonna alatt, sietve vetették le
ünnepi köntösüket s mentek jobbra balra, kiki
dolgára, s csak késő este vették észre, hogy Ma-
riska s Palika nincs hon.

Eleinte kántor uram jól kipróbált hangjár
kurjangatta gyerekeket, de bia ezek nem felel-
tek. Lett aztán keresés, lótas-futás, még a csirkék
nyugalmat is háborgatták a gyerekek keresésében,
de azok nem jöttek elő.

Hát ha a szénapadláson aludtak el! Hát ha meg-
ártott nekik az ürmös?

Igen ám! de hogyan felmenni éjnek idején a
szénapadlásra? Ezen volt már most kántor uram
megakadva.

— Hol a létra, hol a dupla üveges lámpa?
Hol az Andris, hogy a létrát tartsa?

A lámpát ki nem adta volna kezéből kántor
uram, mert azt hitte, hogy mindjárt lángba borul
a világ.

Ilyen elővigyázat mellett meg nem gyuladt
ugyan a széna, de azért a gyerekeket sem talál-
ták meg.

Kántorné asszonyom sirt, ritt, s elmondogatta:
„Istenem! istenem!” Számon kérte az istentől,
hogy vétett-e neki valamit, a miért ezt a nagy
bajt mérte rá.

Nagy későre járt az idő, már nem tudták mi-
tévők legyenek, mikor a szolgáló azt jelenté, hogy
bíró uraméknál már mindenki csendesen alszik,
s be van zárva a kapu. Ott tehát nincsenek a
gyerekek.

De hol vannak hát?! De hol! mikor már
összeszaladgáltak az egész falut, aztán meg tövé
tették a házat!

Kántor uram nekikeseredve nyult lurkósa
után, hogy már most majd ő megy a gyerekeket
keresni, az anyjukot pedig jó szóval nyugtata s
kéré, fektüdnék le.

— Dehogy fekszem! dehogy fekszem ilyen
fájdalommal! Veleđ megyek apjukom, nehogy
bajod essék, ugy sincs senkim, a ki miatt itthon
maradjak.

Késég és remény között indult meg a szo-
moru házaspár s ment volna virradig, ha az utca
ajtó-előt meg nem áll két csengős lovával a

a melyek valahogy, de mégis csak ártnak, nem az ügyek, hanem a védőjének.

Hogy mire képes az elszánt keszthelyi had, s hogy mily felelték a keszthelyi viszonyok, szolgáljanak arra nézve szelidebb példaul a következő sorok:

Egy, sikasztásai miatt elcsapott tűzoltó-szolga és négy barátja kifogástalan helyesírással szipen kicirkalmazott levelet nyújtott be az eddig nagy tekintélynek örvendő *Társaskör*-nek, illetve elnökének, amelyben azt állítja, hogy egy a szabadelvűségéről ismeretes és éppen ezért a szó-szoros értelmében vett intelligens közönség előtt tekintélynek örvendő szereplő egyéniség, — nevezik A.-nak — a minapában hallomásom szerint is itt járt, és iskolatársalt meglátogatás hírhedt zalamegyei „szekesztő”-vel beszélt!!

A sikasztásáért kicsapott tűzoltó szolga és többé-kevésbé hozzá méltó barátai által ezen rettenetes vád tudomásul vétele után a *Társaskör*nek elnöke választmányi ülést hivatott össze részünt választmánytagok kívánságára, részünt pedig a saját tiszteletreméltó elhatározásából (oh, halld Zalamegye!) asiránt, hogy A. urat a *Társaskör*ből zárják ki!

Itt, kérem, az embernek megá! az esze!

A választmány összedült s még sávíta tárgya lehetett az vajjon belemenjenek-e a dolog tárgyalásába?

Szerencse, hogy a választmányban nem a sikasztásikért kidobott tűzoltó-szolgák elvtársai ülnek, így hát a kérvényt (melyet valószínűleg a reverendás urak fogalmaztak) szép csendesen visszautadták, mint nem társasköri tagoktól eredtetet.

De most jön azután a keszthelyi viszonyokat jellemző rész!

Egy merész fordulat szele (a kizsivárgó hírek szerint) megváltoztatta ugyan a választmánynak eleinte tanúsított gondolkodásának irányát és most arra határozta el magukat, miszerint jó jó, ha A. ur beszélt B. urral, az nem baj, de nyitkozok: vajjon összekötésben áll-e vele irodalmilag?

Hogy honnan szedte a tekintetes választmány ily kérdésnek még csak a felvetéséhez is megkívánható alapot, arról halgat a keszthelyi krónika.

A. urnak azonban nyilatkoznia kell, hogy áll-e valakivel irodalmilag összekötésben.

Mert ha áll, azaz ha meri útni-vétni az itteni fekete-fehér ártatlan báránykakat, ha ennek a szerencsétlen néppárti nagyterületnek egy részét megtisztítani jóhiszeműleg bármely uton is törekednek, hát akkor ugy kipöndörítik a keszthelyi *Társaskör*ből, mintha benn se lett volna.

Megjegyzem, kérem, hogy ezt csak a sikasztásikért elcsapott tűzoltó-szolgák elvtársai hiszik így.

Ime: ilyenek az aranyos keszthelyi állapotok. Most már a *Társaskör* azt kérdi tagjaitól, hogy igaz-e az a *mende-monda*, mely szerint ok, a tagok, ide vagy amoda irnak.

A mende-mondával azután körülvesznek minden tollforgató embert, a kik tudniillik nem magasztalják a hecckaplón urak eljárását.

És a keszthelyi uri-társadalom nyakára zúdított art a fekete-fehér lovagok vastag póznáikkal tovább keverik.

Keszthelyi.

Tollifuttában.

Ne szóljon senki ellened, vármegyémet disze: Nagy-Kanizsa!

Mi, elégedetlen, aszórtólódó újságírók, szakadatlanul ütünk, verünk, szapuunk téged, és érdemes poláradat, hogy miért nincs itt idealizmus! miért nincs nagyobb endület! miért nincs nagyobb egyetértés! miért nincs egészségesebb közszellem! szóval: miért van a „nincs”-ből olyan sok!

Es mig téged szapolunk, porolunk és a szeretetnek szinte lázas elkészereltségével akarnánk vinni, ragadni arra a magasabb színvona ra, ahova küzdelmink közepette téged olyan sok-

szor álmodunk: nem nézünk se jobbra, se balra; nem hasonlítjuk, nem viszonyítjuk helyzetet, körülményeidet más városokéhoz; mert mi ebben a mindent akaró, hatalmas szarnyak után vágyódó nagy szeretetünkben azt kívánjuk, hogy téged a te haladásod abszolút nagygyá tegyen. Azért nem mérjük össze viszonyaidat más városokéval.

Ez a nagy szeretetből fakadó elégedetlenség igazságtalanná tesz bennünket. Sőtét szemüvegen nézzük társadalmi életünk hullámzását s a közügyek terén fölverődő küzdelmeket. A birkózó, vívódó, küzdő felekről azt hisszük, hogy egymást akarják megenni, és tiltakozunk ez ellen a modern csemegézés ellen.

Pedig mind ez, amiket mi olyan rémségesen tragikus pózban szemlélünk s amik fölött csak a „Miatyánk” tartja, hogy sekszipiri jambusokra nem fakadunk: csak gyerek játék s a legrosszabb esetben talán egy-egy futó felhő, ami csak pillanatokra takarja el a társadalom élteő napját: az alkuvas nélküli szeretetet. Hisz ezek a mi nagykanizsai birkózóink, vívódóink, küzdőink talán a legközelebbi pillanatban, a leghevesebb küzdelem közben egyszerre nagyot kacagnak s ahelyett, hogy egymást lelepernek, egymás karjaiba omlanak.

Nem, ez nem megdöbbenő fenekedés!

Most, hogy keszthelyi dolgozóztársaink egyike lelepete az ottani társadalmi viszonyokat, a lokalpatriotizmus teljes bűnbánatával verjük melitnket és beismeréssel válljuk meg, hogy nagyon elfogultan itéltünk Nagy-Kanizsáról; nem minálunk laknak az emberevők; sőt — ugy látszik — relative mi Zalavarmegye legiámborabb galambjai vagyunk.

Istenem! hát csakugyan igaz volna az, amit dolgozóztársunk a keszthelyi viszonyokról lapunk más helyén közölt levelében ír?! A társadalmi viszonyok romlottak-e ott ennnyire vagy talán dolgozóztársunk szeme? Őszinte emberbarátok vagyunk; de ebben az esetben az utóbbról győződnénk meg szívesebben. Mert hiába: egy ember „látsói” erejénél még is csak drágább egy külsőleg szépen fejlődő város társadalmi békéje.

Hát igazán lehetséges volna az hogy ott, a mi kedves Balatonunk egyik „gyöngye” fölé olyan sugártemető módon terölök az egy-nellenség, a gyűlölet sőtét iszapja? OU, abban a külsőleg oly kedves, vonzó fészkekben, amit szinte csendes, vízparti galambfészkeknek jelölt ki a gondos természet anyai szíve? Ott, az ábrándok, az édes álmok istenadta, embervágyott tanyáján, amelyről éddig csak azt tudtuk, hogy ott csupán *turbékolni* lehet, ahol s még a legengesztelhetetlenebb gyűlöletnek is szeretetté kell varázsolódnia, ha felken osókol bennünket az elragadó vidék költészetének génusza?!

Keszthelynek saját fiai támadtak volna szelid békéje, boldogító, varázslatos csendje ellen?!

Vajha újságírói rémlátás volna az egész!

Vajha ok is úgy járnának mint mi! Valahová, egyik ú vágy másik szonozód portájára átkandidva, lennének kénytelenek belatni, hogy mégse náluk laknak az emberevők, sőt hogy relative ott is elég jambor galambok: az emberek.

Vajha mielőbb mondanak el ok is bűnbánó mellveréssel:

„Ne szóljon senki ellened szép Balatonunk egyik „gyöngye”, vármegyéneknek egyik galambfészke: Keszthely!”

H I R E K.

— **Személyi hír.** *Frigys* főherceg az V. hadtest parancsnoka ma este 7 órakor városunkba érkezik. A 48 ik gyalogezred itt állomásozó zászlóaljja felett fog szemlélet tartani. A főherceg tiszteletére a várost fellobogózták.

— **Kifejezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Biróné* Nimbagern Mária keszthelyi polgári leányiskola kézimunka tanítóőnt ugyanezen iskolához a XI. füzetési osztály 3-ik fokozatába segéditanítóőné nevezte ki.

— **Gazdasági tudósítás.** A földmivvelésügyi miniszter *Tóth* Sándor perlaki áll. iskolai igazgatót, a perlaki járásban állandó gazdasági tudósítóit tisztelet bízta meg.

— **Ebenspanger Lipótné temetése.** Vasárnap hajnalban érkezett meg a Bécsben elhunyt Ebenspanger Lipótné urnó hült teteme Nagy-Kanizsára, hogy még néhány órán átcsendes lakója legyen édes otthonának, melynek 30 éven át éltető lelke, igazi örangyala volt. A gyászháznál és annak környékén már a korai délutáni órákban óriási közönség gyűlt össze, hogy az elhunyt iránti kegyeletének és a család iránti részvétének impozáns módon kifejezést adjon. A megye számos jelese, társadalmunk előkelői, hatóságok, testületek és a magánosok ezrei mind mind eljöttek, hogy elkísérjék Ebenspanger Lipótné urnót utolsó útjára. A gyászháznál dr. *Neumann* Ede főrabbi mélyen átértzett, nagyhatású gyászbeszédet tartott, melyben ékes szavakkal ecsetelte az elhunyt érényeit. Miután elhangzottak a korus megható gyászdalai, becsukódott a ház derék urnője után a kapu és megnyílt a sir, melynek ölében örök álmát fogja aludni. — Édes leszen álma, mert a szeretet és tisztelet virágai borítják és a kegyelet virraszt felette.

Koszorúkat küldtek: Ernő és Géza: „drága édes anyánknak”.

Leo: „a legjobb sógornőnek”.
Henrik és Otília: „a szeretett testvérnek”.
Fanny u Ignaz: „der besten Schwägerin”.
Lina Izidor: „unsere unvergesslichen Tante”.
Eisinger Henrik és neje: „a felejtethetlen rokonok”.
Kürschner Matild: „a felejtethetlen rokonnak”.
Dr. Fried Ödön és neje: „rokonai szeretet jeleül”.

Hoffman-család: „őszinte részvéttel”.
Dr. Tub-ly Gyula és neje: „Tiszteletük és részvétük jeleül”.

Fischl Pál és neje: „mely részvétük jeleül”.
Blau Lajos és neje: „tisztelőtök jeleül”.
Unger Ullmann Elek és neje: „legbensőbb részvétük jeleül”.

Fesselhofer család: „őszinte részvete jeleül”.
Scherz Richard és neje: „Részvétünk jeleül”.
Sommer Sándor és neje: „őszinte tisztelet jeleül”.

Sommer Ignác és neje: „nagybecsülésük jeleül”.

Reik Gyula: „felejtethetlen háziasszonyának”.
Schwarz Gusztáv: „őszinte részvéttel”.

Nagykanizsai Takarékpénztár igazgatósága: „őszinte tisztelete és részvét jeleül”.

Nagykanizsai Takarékpénztár tisztviselői: „tisztelőtök jeleül”.

Izraelita jótékony nőegylet: „áldott legyen emléked”.

Bankegyesület részvénytársaság: „őszinte tisztelete és részvete jeleül”.

Nagykanizsai Bankesület tisztviselői: kegyeleük jeleül”.

Nagykanizsai Casino: „mely részvete jeleül”.
Nagykanizsai Vörös-Kereszt-Egylet: „Régi és úgybuzó választmányi tagjának”.

Kereskedő Ifjak Onképző Egylete: „őszinte részvete jeleül”.

Nagykanizsai Kereskedők Társulata: „Halártalan tisztelete és kegyelate jeleül”.

Koszorút pótló adományokat küldtek a Chevra Cadusa útján több jótékony egyletnek: Ebenspanger Lipót azonnali kiosztásra 100 frt. Ebenspanger Leo

azonban a polgári iskolai tanárok is így tudják és első sorban ők maguk kívánják a képzés megváltoztatását. Ugyancsak ezt kívánják a tanítóképző tanárok is.

Ezzel aztán ők is oda mentek a harcban, ahova tulajdonképpen menni kell: az egyetem kapujához. Ezt kell megostromolni, mert az egyetemi képzés helyes módosításától függ az iskoláknak az érvényesülése. A latin nyelv nem lehet sokáig akadály a haladásnak, hisz ma is fennáll az az anomália például, hogy reáliskolai tanuló egy néhány gyógyító szer latin neve miatt nem lehet orvos, de a gimnáziumi tanuló beiratkozhat a francia nyelvi kollegiumokra is, pedig a gimnáziumban soha sem tanult franciát. Es ez nem áll egyedül. Ilyen még sokszor fordul elő.

Az egységes jogositás kérdésével kapcsolatban van a minősítő törvény módosítása is. Ebből az iskolák részletes felsorolását szintén ki kell hagyni, mert például a jegyzői vizsgálatra bocsátásnak nagyon is hibás mérték a hat középiskolai osztály megnevezése, ezért van az, hogy a tanítói oklevél ma erre nem képesít; de ha a törvény azt rendelné, hogy a ki jegyzői vizsgálatra jelentkezik, annak az elemi iskola négy osztályának a befejezése után bármely magasabb iskolában még hat osztályt sikerrel kell elvégezni, ilyen anomália nem állhatna elő.

Az idei gyűlések a maga egészében meggyőznek arról, hogy az így is lesz. Az a lázas munka, amelylyel Magyarország tanárai, tanítói a szervezeti kérdések megoldásában fáradoznak, meghozza a gyümölcsét, ha felülről is segítenek rajta.

le nem ugrik rozant bricskájáról Buzás Laci ur, a szomszéd bároék ispánja.

Kántor uram épp jókor ért ki, hogy nyakába borulhasson az ispánnak; de a mint az ölelkező kántor orra egy félarasztal tulért barátja vállán két szöke, göndör fejet pillantott meg a kocsi aljában, — s torkán akadt a szö.

Kántorné asszonyom első dolga volt a két rossz gyereket leszedni, a konyhába vinni s össze-visszatepogni: megjöttek-e igazán? s meghozták-e kezűket, lábukat.

Midőn ezt ezer csók közt megtéve, azt kérdezé tőlük: nem éhesek-e?

De már kántor uram másként cselekedett. Megtudván az ispántól, hogy: midőn hasasietében a rövidebb utat a sásos mellett választván, az ingoványos rész töltesén hajtatott volna el, gyermekhangok tették őt figyelővé, melyek néha jajgatással váltak.

Ő maga is apa levén, leszállt s gyalog ment tovább, s ekkor már világos lón előtte, hogy a sás között gyermekek vannak, s már-már az ingoványba kerültek.

— Gyere no! fogd meg a kezemet! Mariska! Huzak! — „Jaj nekem! nem lehet!” — „Ej! dehogyan nem! „Jaj Pali! No! Pali!” s keserves sirásba tört ki mindkettő.

Ekkor már egészen tisztában volt Buzás ur. Ezek nem mások, mint a Hangosék gyermekei. Az a csengő sirás elárulja, hogy kántorgyermekek. Nem is késett egy percig sem, leiramodott a töltesről, megfogta a két gyereket s felrakta székérré.

Ezt egész könnyűséggel vitte végbe az ispán bácsi, de az már nem volt könnyű dolog: az elbámult gyermekekből egy szót is kihozni.

Csendesen meghúzódtak a kocsi aljában vetett széna között, s hazáig hallgattak, mint sz. János.

Eddig szomorú a történet, de a mi ezután történt, az még szomorubb volt, mert a mint kántor uram a bőbeszédű ispánnal beért a kony-

Versenygés.

Ma a vívmányok korát éljük. Tegnapról mára, máról hónapra új és újabb találmányra ébredünk, és fölfedeznek az emberek ugyszólván mindent a legelőkeltebb pokolgépig és még mindig új csodákat teremtenek.

Igy azután ipari ágakban is tökéletesedünk. Világhírű gépek, tökéletes szerszámok, remek és mindennemű hivatásos szerszámok, eszközök között százával választhat az ember a jó és jobb között s ha valaki tud választani, értelmes és okos, hát bizonyára a legjobbat óleson választja.

De bizony nagyon sokan vagyunk — emberiségünk javarésze ilyen — kik nem tudják megkülönböztetni a rosszat, az ideig-óraig tartót a célszerűt, a primitívet a legjobbitól, az olcsót a drágától, a silányt a tökéletestől. Ezek azután becsapódnak csufol, de úgy, hogy még sem okulnak saját kárukon vagy legalább is későn okulnak.

Ezért akarunk mi most megemlékezni a versenygésről és pedig azon neméről a versenygésnek, mely már piszkos, csalárd szándéku és így egészen hatással az igazí fejlődésre nincsen.

A szép, nemes versenygés mindig hasznára van a különböző iparágaknak. A tisztességes versenygés abból áll, hogy mindenki a legjobbat és legelőadhatóbb aron akarja nyújtani a közönségletet kielégíteni szándékozó közönségnek és ez a versenygés egy általánoságban emeli és elősegíti az ipart. De a tisztességtelen versenygés az iparnak, a kereskedelemnek épp annyit árt, mint amennyi kárt okoz a becsapott közönségnek.

A tisztességtelen verseny egy országban sem olyan nagy, mint minálunk. Valósággyalázat az, mit egyes ágakban éppen legelőadhatóbb hírd kereskedőink és iparosaink végez visznek. Tullitadják egymást. Nincs az az ár, melynek kicsinysegénél ők egy kicsinyebb vételart ne tudnának a piacra kiáltani, legelőadhatóbb persze a legkisebb vételár is felülmúlja a kínált árú értékét, mely valósággyal csak szemnek való és haszná vehetetlen.

De tekintünk el attól, ha rossz árú olcsó aron nyakába szólnak a közönségnek. Ez csak egyik árnyékoldala a piszkos versenygésnek, van egy sokkal fontosabb körülmény, melyre figyelmet kell terelnünk. És ez: az az eset, mikor a legjobb és értékes árú értékek sokszor csak alig tizedrészeivel egyenlő árban bocsátatnak a közönség kezébe. Ezek azok a kereskedők, akik boltokat nyitnak egy félesztendőre, vásárolnak

haba, megállt a gyermekek előtt, szemükbe nézett, azaz csak nézett volna, ha a két kis fogoly szemeit le nem súli, meghuzogatta nadrágszíját, mintha azt akarná magától tudakolni, vajjon ne vegye-e le s ne napszámolja-e el vele ezt a két csavarzó vásott kölyket.

Egész harajva s ijedsége azonban csak egy dühös kérdésben tört utat, azt menyőrdörögven, hogy:

— Hol jártatok semmirekellők?

— A sásosban — volt az egyhangú, de alig hallható válasz.

— Mit csináltak ott? Hé!

— Semmit! — szölt Mariska.

— De igen! monda Paika, kerestünk valamit.

— Ugyan mi az islen csodáját kerestetek a sásosban? No, csak mondjátok meg, de hamar, mert nagyon haragos édes apátok, — szölt kántorné asszony egy édes, kérő pillantást vetve a szigorú apa szemébe, hogy csak végezze be hamar a vállatást.

— Hát édes! — hebegé Mariska, — azt a bíró uram is tudja, meg a Tyukos néni is, de mi még sem találunk.

— De hát mit kerestetek? Hamar ki vele.

— Gyereket kerestünk, olyan szép vánkókása, mint a milyet bíróékhoz hozott Tyukos néni, olyan kicsike eleven babát, a ki nyitogalja a szemét, a ki sir, hogy felvegyék és hordozzák, a melyet fürdetni, etetni lehet. Ilyent akartunk keresni, hogyha már bíró uraméknak van, nekünk is legyen, — szölt a két kicsi, s lelkesül, örömtől csillogó szemekkel néztek a szülőkre.

Hogy lehetett volna tovább haragudni a gyermekét ösztinéség e nyilatkozatánál.

Az isten meghallgatta a két gyermek óhaját, s pár hét múlva meghozta Tyukos néni kántor uramékhöz a gyermekek örömeire a szép kis eleven babát.

sok ezer forint értékű árut hitelbe és azután elvesszegetik potom áron. A potom árakat persze zsebre rakják s a nagy cégeknek semmit sem fizetnek. Előnnnek, nem léteznek. Előbb ugyan csódot kérnek maguk ellen, a nagy kereskedőket pedig érzékenven érinti ez a kár s sokszor csódot hoz rájuk is.

Ime ez is a tisztességtelen verseny egyik neme. De ki tudná e szerencsétlen állapot minden fázisát felsorolni! És a közönség kezd hitetlen lenni, mindentől fél, mi drága, mindentől fél, mi olcsó s így kezd a legzűlésebb bevásárlásokra szorítottok, sokszor ezeket is elodázza, mi pedig az ipar és kereskedelemnek végtegen károkat okoz.

Tény, hogy elsőrangú gyárakat, cégeket, iparosokat, kereskedőket elnyom, tönkre tesz a tisztességtelen konkurrencia. Aki jó dolgot készít, jó munkát, jó árut ad, annak azt meg is kell fizettetni. Sokan azonban inkább rossz anyagot gyors módon összetakolnak, hogy a közönségnek jó olcsón dobhassák a piacra és így sikeres versenyt csináljanak és a jó cég, a szolid cég érzékeny károkat szenved és a jó áru, a jó gyártmány, a jó cikk nem fog, nyakán marad a cégnek.

Ezeket segíteni kell. Okutjon a közönség számtalan családosaán, mely a tisztességtelen versenygés fejlődése óta egyre éri és forduljon el azon cégektől, melyek olcsó árakkal, silányanyagokkal milliókat vágta zsebre. Partoljunk az ipart, mozdítsuk elő a tisztességes versenygést, de tartjuk magunkat távol a piszkos konkurrenciától. Legyünk óvatosak s ne higgyünk a látszatnak, az olcsóságnak, mely alatt teljes értéktelenség lakozik.

A versenygést vissza kell terelni a maga tisztességes szabályozott medrébe, ezt sürögősen parancsolják kereskedelmi és ipari érdekeink!

Szülőgyi Gyula.

Keszthelyi levél.

Keszthely, 1898. július.

Keszthelyről most írni: annyi mint belenyulni a legmérgeesebb darazsfészekbe.

Soha oly félszeg és kínos társadalmi helyzet nem állott fenn, mint a jelen időben. Két óriási párt áll egymással szemben. Az isteni néppárt felszámolói és az ezek által nemcsak fanatizált, hanem felbőszített mesterember-osztály és a liberális kutyák, a kiknek sorában működő tollforgató emberek leginkább celtáblai a népboldogító lelete-leher Jovagok behatása alatt áll, mondhatjuk: tömeg a nem legkeresztényebb nyilatkozatok alakjába öntött rozsda nyilainak. Nemcsak a „Zala”, hanem más lapokban is eléggé szelöltetett korhadt viszonyokat a toll nem tudta kiirtani, mert a reverendás bajnokok sok mindent átölelő hosszú karja mintegy megközelíthetlenné teszi azokat a dolgokat, melyek rendszer körülmények között a sajtó egy-két cseppára ryonút.

Rettenetes állapot az, hogy egy-két önző cél, épen a krisztianusokat arcon csapó hiúságsértett uracska a keszthelyi uri társadalom nyakara zúdít egy árt, a melyben céltalanul evez mindenki s forgódik ide- és amoda aként, amint az ár fölött áhó urak az ugynevezett társadalmi, főképp pedig üzleti összeköttetés vastag póznáival az arat, megizmosodni engedett karjaikkal időközönként meg-megkeverik.

Az emberek kerülük egymást, s a felekezeti jól ismert alapon álló urak villogtatják az ő haragos szemeket azokra, a kik a széles szabad-elvű tábor meglehetősen szűk, de jelzett terület feléretve minden személyes tekintet és elzárkózva a befolyás elől, nyílt mellé örkődnek azoknak az eszméknek beuzdálása ellen, a mely megnyekre örök szegényül elég lelete aranyat vet a jovan felfogás előtt.

A fegyver, a melylyel a jogosság örve alatt küzdenők lehetne, oly gyöngye, oly kopott, hogy azzal védekezni már nem mernek. Annak hegyét a „Zala” már rég letörte.

Jönnek hát a gunyolódással, a denunciaciással, a gyanúsitással, az ijesztgetéssel, a névtelen bombavető levelekkel, szóval azokkal az eszközökkel, a melyekkel egy a lehetetlenség szűle dühűl tajtékzó csoport végső elkeseredésében felléphet.

Ha nincs nemes fegyver, a melylyel a szabadság bástyafokán küzdő ellenfelet leteríteni lehetne, hát akkor olyan eszközöket kell keresni,

40 frt, Ebenspanger Ernő 25 frt, Ebenspanger Géza 25 frt, Polltzer Ignác 25 frt, Lóti Izidor 10 frt, Weisz Mina urnó 100 frt, Weisz Henrik és Otília 50 frt, Blau Arnold 25 frt, Blau Berta 25 frt, Pozsonyi Aladar és Zseni 25 frt, Heisler Ignác 3 frt, Danneberg I. és Weisz cég 10 frt, Einsinger Henrik és neje 5 frt, Kürschner Ignác 4 frt, Stern Mór és neje, Löwy Adolf és neje, Weiser József és neje, dr. Kothschild Samu és neje 10—10 frt, dr. Schwarz Adolf és neje 5 frt, Zerkovits-család 10 frt, Stern Sándor és neje 10 frt, Graner Géza 10 frt, Löwinger Ignác 10 frt, dr. Lóke Emil 5 frt, Engländer Otó és neje 5 frt; összesen 567 frt. Közvetlen az Izr. jótékony nőegyletnek Weisz Berthold és neje szül. Blau Hermina (Budapest) 25 frt; a városi szegények közti kiosztásra Ebenspanger Lipót 100 forintot küldött a városi tanácsnak.

Piaristák új rendfőnöke. A magyar kegyes tanítórend kormánytanácsának tagjai hétfőn reggel kilenc órakor ültek össze, hogy a májusban elhunyt Frank Ferenc rendfőnök helyett új főnököt válasszanak. A kormánytanács Magyar Gábor rendi kormánytanácsost, a szegedi főgimnázium igazgatóját választotta meg egyhangulag helyettes rendfőnöknek, fölruházva őt a rendfőnöki megilletés minden joggal. — Magyar Gábor 1842. január 10-én született Felsőegyházán. A kegyes tanítórendbe 1859. szeptember 20-án lépett be. Tanulmányainak bevétele után Talán tanított harom évet, majd Nagykanizsán, hol *Wlassics Gyula* közoktatási miniszternek is tanára volt, később pedig Kecskeméten. Innen Szegedre került, a hol öt évi tanári működés után 1871—2-ben a főgimnázium igazgatójává lett s ezt a tisztelet huszonhét évig viselte.

Kardparba. E hó elején kardokkal fejezték be egy vitás ügyet Pécán Baranyay Odón és Dervarics Akos földbirtokosok, mely az előbbi súlyos sérülést el végződött. Mindjárt az első csapásnál oly súlyos sebeket kapott Baranyay, hogy összeesett. Véréne oly erős volt, hogy az egyik orvos is rosszul lett. Négy sebet kapott: a tülk mellett, az orr mellett a száján keresztül, kezén és mellén. Állapota a nagy vérvesztés miatt aggodalmas, mert egy tütere is át van vágva. Segédék voltak Dervarics Akos részéről: Bathányi gr. és Majthényi huszárhadnagyok; Baranyay részéről: Lenkey postásztizt és Csesznák árvaszéki illók.

Új csendőrszakasz-parancsnok. Bilkei Lipsey András, a honvédelmi minisztériumban beosztott hadnagy, Budapestről Keszthelyre vezényeltetett, megbízva a csendőrszakasz-parancsnoksággal. — Kenedy Andor keszthelyi ideiglenes csendőrszakaszparancsnok Sárobgárdra helyeztetett át.

A bezerédi csoda. A minap Zalabér község határában — írja tudósítónk — körülbelül 1200 méternyi magasságon egy léghajó tört fel, mely a szomszédos Bezeréd község határában szállt le. A mikor a hatalmas gömb a földet elérte, a határban dogozó munkások mind összehajoltak és r-szben megdőbözve részben pedig összetett kézzel, imadkozva bámultak az égi jelt. A léghajóban egy katonatiszt ül, a ki csak nagynehezen bírt kiszállni. Az összesereglett nép ezalatt találgatni kezdte, hogy vajjon ki lehet. Hallatszott mindenféle babona s ali hogy kilépett a léghajó csónakából, a nép odarohant hozzá és különösen az asszonyok kíváncsian fogták körül. A katonatisztet végre is *Fábián* nagybirtokos mentette ki különös helyzetéből. A léghajó Becsből érkezett Bezeréd község határába és ezt az utat négy óra alatt tette meg. Utasa eredeti egy Grazba akart menni.

Dalosok kirándítása. Az irodalmi és művészeti kör dalárdistái hétfőn este saját mulattatásukra a legzűkebb körben élvezetes estét rendeztek a Sörgyár kerthelyiségében. A dalosok teljes számban jelen voltak és gazdag műsoruknak legszébb színeit énekeltek el szépen s legjobban kedvvel. A kedélyes estének azonban volt egy kis bosszantó bibije is. Eddig azt hittük, hogy a mi villamos világitásunknál rosszabbat keresve sem lehet találni, kislult azonban, hogy a Sörgyár villamos fénye meg ennél is rosszabb. Mintha csak arra volna ez teremtve, hogy a vendégeit és vendégeit bosszantja örökké. Tíz perccel tovább állt világít, kigyulad, meg újabb elalszik; így volt ez kedden este is. A vidám dalárdisták egész tizenegy óráig ültek együtt, de kitartó türelmükkel ekkor már alaposan visszaélt a világítás.

Félelvi maradványadása. A nagykanizsai kerületi betegsegélyező pénztár ügyvitelének ez év január hó 1-től július hó 30-áig terjedő zárómadványa: Mult évi maradvány 1775 frt 30 $\frac{1}{2}$ kr. Kötelezett tagoktól bevételzetett 8043 frt 19 kr., kötelezett munkaadóktól 1522 frt 17 kr., az önkéntes tagoktól 91 frt 98 kr. Pénzbüntetések címén 51 frt 50 kr. Tagkönyvek címén 148 frt 30 kr. Orvosi gyógykezelési költségeknek visszatérítése címén 3 frt. Orvosszerek és kötszerek visszatérítése címén 92 kr. Táppénzeknek visszatérítése címén 7 frt 50 kr. Beiratási díjak 1 frt 50 kr. Az összes bevétel 6645 frt 36 $\frac{1}{2}$ kr. Ezek ellenében felmért kiadások: Táppénz címén kifizetett 1375 frt 89 $\frac{1}{2}$ kr. Temetkezési költségek címén 205 frt. Gyógy- és kötszer címén 993 frt 33 kr. Gyógyászati segédesszközök 20 frt 97 kr. Furdók 22 frt 90 kr. Kórházi apólati díj 805 frt 11 kr. Kórházi szállítási költség 15 frt 55 kr. Orvosoknak 592 frt 51 kr. Szülészőknek 5 frt. Betegellenőrnek 7 frt. A szolgálmányok főösszege 4043 frt 26 $\frac{1}{2}$ kr. Fűtés és világítás 05 kr. Általános irodaköltség 1 frt 70 kr. Tagkönyvek 52 frt. Nyomatványok és bekötő-ek 183 frt 25 kr. Irodakarbantartás 162 frt 50 kr. Egyéb irodai költségek 20 kr. Fizetések 779 frt 88 kr. Szolgafizetés 150 frt. Rendkívüli díjak 12 frt 83 kr. A bizalmi férfiak fizetése és kész kiadásai: 128 frt 67 kr. Postaköltség 40 kr. Ellenőrzési költség 15 frt. Az igazgatási költségek főösszege: 1486 frt 48 kr. Letét tárgyakért 7 frt 15 kr. Tartalékkamat 2 frt 70 kr. Végrehajtási költségek 4 frt 37 kr. Bevételeiből visszatérített összeg 15 frt 52 kr. Vegyes átmeneti kiadás 16 frt 55 kr. Egyéb kiadások főösszege 46 frt 34 kr. Az összes kiadások együttes összege 5576 frt 08 $\frac{1}{2}$ kr. 1898. júl. 1-én maradvány 1066 frt 28 kr.

Talált zálogjegy. Folyó hó 11-én a város belterületén egy zálogjegyet találtak. Felhívják a tulajdonost, hogy azt, mint igazolt tulajdonát a hivatalos órák alatt a rendőrkapitányi hivatalnál átveheti.

Tiszturak a vasuton. A helybeli állomáson történt. A pesti gyorsvonat egyik első oszályú kocsiában két hadnagy ül. Az állomásra érve, lezárták és bemenetek egy pohár sörre az ésterembe. Az óvatosságból honvédhadnagy kiitta poharát, aztán vissza-lelet a kupéba.

Mindjárt megyek én is, kiáltott utána a pajtása. A mindjárt addig tartott, a míg két söröskoróval megbirkózik az ember. Egyszerre rémülten ugrott föl helyéről, mert hallotta a kalauz szavait: *Mehet!*

A vonat lassan elindult, a hadnagy pedig izgatottan kiáltozott:

— Alljon meg! Alljon meg!
De a gyorsvonat nem físker, a mit dirigálni lehet, hanem vasszörnyeteg, a melynek még a kard sem imponál, hát még az olyan li-zt, a kinek kard sem lóg az oldalán. A honvédhadnagy észrevéte a kupé ablakából bajtarsa veszedelmét, hát fogta a kardot és a köpönyeget s kidobta a perronra. A után visszavonult, min a ki jól végezte a dolgot.

Két perccel később nyílik az átjáró s berohan thelyre a lemaradt hadnagy.

— Te itt? kérdezte megdőbözve a honvédhadnagy.

— Folugrottam az utolsó kocsi, felelte örömmel.

— Szerencsétlen, azt hittem lemaradtál s kidobtam az ablakon a kardodat és a köpönyegedet.

Persze nem utaztak haza Pestre, hanem a legközelebbi állomáson kiszálltak s egy órával később köpönyegben, kardos sörözetek meglint a pályaudvaron és várakoztak a második pesti vonat indulására.

Drága a politika. Politikai körökben sokféleképen kommentálják azon tény, hogy gróf Zichy Nándor, a néppárt világi vezére fejérmegyei ősi birtokát 2 millióért eladta Springer bárónak. Azt mondják, hogy a grótot ez eladásra a viszonyok kényszerítették, hogy fedezze azokat kiadásokat, melyeket a néppárti szervezkedés, ténfoglalás és különösen a néppárti hírlap-vállalatok anyagi támogatása okoztak és megkivántak. — Hja bizony, aki a kolompot felkötö, annak ellát kell járni és — Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen. — Nem o csó dolog bizony a politika és különösen nem az a néppárti politika.

Egy leányt köröznek. Országszerte köröznek most egy szép leányt, a ki *Sarkoszeher* néven egyik kávéházban, mint kasszafőnök m-

küldött. Sikkasztókat, családokat, tolvajokat mindennap keresnek, de ritkán esik meg, hogy a kávéház tündereit körözések holmi néhány frírt. Rendesen akad ezeknek a tündereknak egy-két pártfogója, a ki szó nélkül kifizeti azt a pár forint adósságot, a mit a 10 frt havi bér mellett csinál egyik vagy a másik. Székesfehérvárott ez másképpen van. Legalább azt mutatja az az eset, hogy a rendőrség kerestet egy Fehér Ilona nevű leányt, aki 38 frt adósság hátrahagyásával ismeretlen helyre utazott.

Elgázolta a kocsi. A napokban a muraszendrőhelyi országoton *Norosz*; Ferenc fuvaros kocsija keresztül gázolt Baróth Mihály munkaszahelyi lakos 2 éves fiacskáján. A gyermek azonnal kiszendet. A vétkes kocsist letartóztatták.

Értesítés. a tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület eperjesi Collegiumának jogakademiján az 1898—99. tanévre a beiratások i. évi szeptember 1-étől 8-ig eszközleődök; az előadások pedig szeptember 9-iken veszik kezdetüket. Utólagos telvételnek szept. 9—11-ik napjain delkánj, azutan pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye. Azok az egyéves önkéntesek, a kik tényleges katonai szolgálatukat i. évi szeptember hó végén fejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok határideje szeptember 1-étől 15-ig terjed (A jogakadémiai hallgatók vallásfelekezeti kööség nélkül részesülhetnek a Collegium kebelében fennálló tapintézet kedvezményeiben (Az erre nézve megállapított félelvi díjak a következők: ebéd és vacsoraért 31 frt, ebédért 19 frt.) Az erre érdemeken igényt tartóknak a Collegium által éventéki kiosztatni szokott ösztöndíjakra; valamint a szegény sorsnak tandíjmenlességre, tapintézeti díj elengedésre s a jelentékeny állapotával rendelkező „Jogász szelvényegylet” támogatására számíthatnak. A jogakadémiai ifjúsági, valamint a collegiumi nagy könyvtár s hallgatóság rendelkezésére fog állani. Mindezenmül felvilágosításokkal szivesen szolgál a jogakadémia igazgatósága.

Iparostanoncui ajánlkozik. A balatoni-füredi „Szeretetházban” nevelt, egészséges, erős fejlődésű, 13 éves, rom. kath., 4 elemi osztályt végzett fiút, ki az irásban és rajzban: kitűnő, a viselkedésben és szorgalmában: dicséretes, asztalos- vagy épész-lakatos üzembe, vagy évi időtartamra, teljes ellátás mellett tanoncui ajánl a „Szeretetház” igazgató-ága. A ki őt telvenni hajlandó, írjon Kanovics György szeretetházi igazgató urnak s küldjön hozzá utiköltséget. Ő a fiút azonnal küldeni fogja.

Kaschmitter Mariska ajánlja magát mint okl. ápolónő és ügyes massirozó. — Lakása: Hunyady-utoza Erdőssy-féle ház.

Felejthetetlen emlékl, Istenben boldogult drága nőm, illetve édes anyáuk,

Eben-spanger Szidonia
urnó

elhunytá és temetése alkalmából, a megpróbáltatás e nehéz óráiban, ugy egyesek, mint testfiteltek részéről a bennünket mélyen megható részvet oly számos jelével találkoztunk, hogy mindnyájuk részére igaz köszönetnek egyleőre csak ezen uton adhaunk kifejezést.

Nagy-Kanizsán, 1898. július 12.

Eben-spanger Lipót és fiai: Ernő és Géza;

A gabonaüzletről.
Nagy-Kanizsa, 1898 július 13-án.

A budapesti tőzsdén az ő buza három nap alatt 70 krral emelkedett, ellenben a ha áridó-üzletben változatlan lanyka irányzat volt. A ma érkezett távirat szerint a buza ismét 15 krajcárral javult.

Határidőüzlet:

Buza	őszre	frt.	8.87—89
Rozs	szeptemberre	„	6.96—98
Tengeri	júliusra	„	6.15—20
Tengeri	őszre	„	3.45—87
Zab	„	„	5.76—78
Repece	„	„	12.30—

Piaci árak:

Ó buza	frt 11.75—12
Új buza	" 9.25—50
O rozs	" 7.60—80
Új rozs	" 8.10—20
Tengeri	" 5.25—50
Zab	" 6.70—80
Új repce	" 11.20—40

métermázsankint kanizsai paritással.

TANÜGY.

— Hivatalos. —

A „Zalamegyei Ált. Tanítótestület“ elnökétől.

96/898. sz.

A „Zal. Ált. Tanítótestület“ járási körői
Tekintetes Elnökeihez.

Igen tisztelt Elnök Ur!

Az alábbi jegyzőkönyvet azzal a kérelemmel küldöm meg, hogy a befoglalt határozatokat részben tudomásul venni, részben pedig foganatosítani sziveskedjék.

Legközelebb értesíteni fogom igen tisztelt Elnök Urat a közgyűlés tárgysorozatáról is, hogy a meghívókat kellő időben szétküldhesse.

Kiváló tisztelettel vagyok

N.-Kanizsán, 1898. jul. 12.

tisztelő kartársá:

Szalay Sándor s. k.,
megyei tant. elnök.

Jegyzőkönyv

a Zalamegyei Általános Tanítótestület központi választmányának 1898. június 30-án Nagy-Kanizsán tartott üléséről.

Jelen vannak: Szalay Sándor elnök, Valigurszky Antal alelnök, Poredus Antal főjegyző, Kertész József pénztáros, Krámer Lajos könyvtáros, Kovács Miklós és Szabó István jegyzők, Váryné Szakonyi Józsa, Farkas Vilma, Bartha Gyula dr., Hajgató Sándor és Váry József, választmányi tagok.

1. Szalay Sándor elnök az ülést megnyitván, fölolvastatja az 1896. márc. 3-án és 1898. június 18-án tartott v. ülésekről felvett jegyzőkönyveket.

Észrevétel nem tételezn, hitelesítetek.

2. Szalay Sándor, tekintettel beteges állapotára, melynél fogva nem tehet eleget a választmány ama megbízásának, hogy Udvardy Ignác z. eger-szegezi polg. és felsőkereskedelmi iskolai igazgatónak f. év július 3-án tartandó 25 éves jubileuma alkalmából a központot képviselhesse, a szives bizalmat megköszönve, kéri a választmányt, sziveskedjék e tiszttel valakit megbízni.

A választmány a központnak a jubileumon leendő képviselésével s a jubileumnak egyesületi életünk vezetése és fejlesztése körül kilenc évi elnökösködése által szerzett elévülhetlen érdemeinek méltatásával Poredus Antal tantestületi főjegyzőt bizza meg.

3. Bartha Gyula dr., a számvizsgáló bizottság elnöke, jelenti, hogy a bizottság megvizsgálván a pénztári, azt a legnagyobb rendben és pontossággal kezelte találta. Az egyesület pénztárosának kezelése alatt van összesen 2233 frt 29 kr és pedig a „Tanítói Arvház“ javára 1966 frt 10 kr. a pénztár jelenlegi állománya pedig 268 forint 19 kr.

A választmány a számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul veszi s a közgyűlésnek a felmentvény megadását fogja indítványozni.

4. Olvastatik az ügyvezető bizottságunk 1898. márc. 18-án tartott üléséről felvett jegyzőkönyve, melyben ama javaslatot terjeszti elő, miszerint a választmány Józsa Mihály, miniszterumba besorozott ált. tanító által az a landó szakserű felügyeletre vonatkozó megküldött kérdő pontjait, tekintve az ügy nagyfontosságát, mely az összes tanítókat a legmélyebben érdekli, küldje meg a járáskörök elnökeinek, hogy azok a jkór egy vagy több tagja által fildogoztatván, a közgyűléseiken körvonalozott és elfogadott véleményeket

Józsa Mihálynak leendő beküldhetés előjából a központnak megküldeni sziveskedjenek.

Elnök ama jelentése után, hogy az ügyvezető bizottság eme javaslata alapján a kérdőpontokat az összes jkórok elnökeinek akkor mindjárt megküldötte, a választmány tudomásul veszi.

5. Elnök bemutatja az ügyvezető bizottságunk 1898. június 25-én tartott ülésén fölveti jegyzőkönyvét, melyben:

a) a „Magyar Néprajzi Társaság“-tól érkezett felhívásra vonatkozólag, melyben a tagul leendő belépést s az általa kiadott „Etnografia“ című folyóirat megrendelését kéri, az ügyvezető bizottság em a tagul való belépést, sem pedig a folyóirat megrendelését, amennyiben a tantestületnek sem olvasóköre, sem helyisége, hol az a tagok által hozzáférhető lenne, nincs: nem tartja szükségesnek.

A választmány egyhangulag hozzájárul az ügyvezető bizottság határozati javaslatához.

b) A Beszerce-Naszódvarmegyei Ált. Tanítótestület által a Hazai Tanítók Országos Bizottságához és az Állami Tanítók Országos Szövetségéhez intézett megkeresését a Nagyméltósági Vall. és Közoktatásügyi Miniszter Urnak 1898. márc. 24-én 64825. sz. alatt kelt rendelete ellen s ama kérelmet, hogy a Zalamegyei Általános Tanítótestület hasonló megkereséssel forduljon a fenti két országos egyesülethez, az ügyvezető bizottság magáévá teszi s ily értelemben tesz javaslatot a központi választmányra.

A választmány az ügyvezető bizottságunk eme határozati javaslatát, tekintve a magas miniszteri rendelet általános jellegét, mely reánk egyáltalán nem vonatkozik, nem fogadja el, hanem a rendelet tudomásul veszi.

c) „Szathmáry síremlék és alap“-bizottságának felhívása kapcsán megküldött gyűjtőívre vonatkozólag az ügy. bizottság hozzájárulás címen 5 frtot hoz javaslatba.

A választmány hozzájárul s a pénztárost az 5 frt elküldésével megbizsa.

d) A kir. tanfelügyelőség 1898. május 18-án 827. sz. leirata kapcsán megküldte K. Jónás Odón országgyűlési képviselő elnöklete alatt alakult „Vedeget“-nek levelére vonatkozólag, melyben kéri, hogy sziveskedjék od. hatni, hogy a tankerületben működő tanítók az ügynek megnyerhető legyenek, s az egyesület által egyes községekben fölláttandó előleylek jegyzői teendőit s azok szemelmi vezetését, melyvel évi 100—250 frt fizetés jár, magukra vállalni ne vonakodjanak: — az ügyvezető bizottság tekintve az egyeslet humanus és kulturális célját, mely szerint míg egyrészt a mezei munkásokat betegség e-eten p-nzbeli, a tagokat és cs-ládjaikat ingyenes orvosi és gyógyszer-segélyben részesíteni, másrészt tagjai részére előadások, társas-esték rendezése által tanulságos és hasznos szórakozást kíván nyújtani s így a szociáldemokrata izgatók és népbujtatók befolyása alól a mezei munkásokat elvonni törekszik, indítványozza: keresetesenek mezei járáskörök elnökei, miszerint saját hatáskörükben hassanak oda, hogy a jkór tagjai a „Vedeget“- elnökségét az előhely k föllátása körül támogatni, azok vezetését magukra vállalni s az egyeslet által kitűzött szép és nemes cél érdekében tehetségük szerint közreműködni törekedjenek.

A központi választmány egész terjedelmében hozzájárul az ügyvezető bizottság határozati javaslatához s a jkórok elnökeinek megkeresésével e nökséget bizza meg.

e) A nagykanizsai járáskör tavaszi közgyűléséről beküldött jegyzőkönyvnek tudomásul vetele mellett Szita Boldizsár és Lendvai Józsefnek a közgyűlés határozata folytán a központhoz áttett indítványainak bekérését hozza javaslatba,

A választmány a nagykanizsai jkór jelenlévő elnökének ama szóbeli jelentését, mely szerint ő az ügy. bizottság ülése után azonnal megkereste a jkór jegyzőjét a két indítvány betérjesztése iránt, tudomásul vevén, mivel az indítványok még most sem küldettek be, azok tárgyalásába nem bocsátkozhatott. Különbösen úgy a jegyzőkönyv, mint az évi jelentés örvendetes tudomásul vétetik.

f) Mencsey Károly, a csáktornyai tanító-kör alelnökének a központhoz intézett ama megkeresésére vonatkozólag, mely szerint kéri Brauner Lajos hodosáni áll. elemi népisk. igazgatótanítónak: „A tanítók egységes képességének előnye a nemzeti nevelésnek és a tanítók társadalmi állása szempontjából“ című tétel feletti

szabadelődésének a megyei közgyűlés tárgysorozatába leendő fölvetését, — az ügyvezető bizottság a kérelem teljesítését hozza javaslatba.

A központi választmány a bizottság javaslatát határozatba emelvé, Brauner Lajos szabadelődését a tárgysorozatba fölveszi.

g) A keszthelyi járáskörnek Cserszegesen tartott tavaszi fűléséről beküldött jegyzőkönyve tudomásul vétetik.

h) A zalaegerszegi járáskör jegyzőkönyvének tudomásul vetele mellett a jkórvy III. pontja alatt foglalt következő indítványokhoz:

1. „Fordultjan a jkór a tek. Közigazgatási Bizottsághoz azon kérelemmel, hogy a hanyag iskolafelügyelők szűlöinek büntetési ügye ne a községi bíró, hanem a járási fűlszolgabíró által intéztessek el.

2. A zalaegerszegi tanítói járáskör fejtsen ki aktiót az iránt, hogy a tankötelezettség a 8 éves kortól 14 éves korig terjedjen. Az iskolázás ügy osztásak be, hogy 8—12 éves koru gyermekek az eddig érvényben levő 8—9 hónapig, a 13—14 évesek pedig nov. 1-től március hó végeig rendszeresen mindennap iskolázzanak. Az ismétlő iskola pedig, mely céljának úgy sem felel meg, mellöztessek. Városokban a középiskolákra készülő gyermekek számára szerveztessek előkészítő iskola, hol a tanulás kezdődhetik a 6 éves korban:

az ügyvezető bizottság a maga részéről hozzájárul s a tanterv reviziója alkalmával a „Magyarországi Tanítók Országos Bizottság“-hoz leendő fölterjesztésüket javasolja a választmányra.

A választmány elfogadja az ügyvezető bizottság javaslatát s annak leendő keresztfűlvetelével elnökséget bizza meg.

Békefi Eleknek a IV. pontban foglalt amaz indítványhoz: „Mivel az igazolatlan mulasztók feljelentése a tanítót igen gyakran különféle inzulzusoknak teszi ki, tetessék ezen feladat más, pl. a jegyző hatáskörébe; a tankötelezés korban levő gyermekek rendes iskolafelügyelését pedig a csendőr-örjárattól őrizze ellen“ — az ügy. bizottság tekintve, hogy az iskolamulasztók ellenőrzését és bejelentését legkisebesebben a tanító maga gyakorolhatja s mert ezért inzulzus alig érheti, de ha mégis érné, az ellen kereshet magának orvoslást, nem járul hozzá s ezen véleményét a központi választmány is magáévá teszi.

Zaborszky Imrénnek a „Tanítók nyugdíjaztatásáról“ című értekezése kapcsán tett indítványát mely szerint: „A megyei tantestület elnöke egy indítson országos mozgalmat az iránt, hogy a nyugdíjalap kezelése tetessék olcsóbbá, s mert az alap magánjogi természetű lévén, a tanítóknak a nyugdíjalap kezelésénél nagyobb befolyás biztosítsassék; adassék meg minden tanítónak a törvényben is előírt 300 frt nyugdíj; végül szállítsassék le a szolgálati idő, mert nem lehet az a cél, hogy a mai nemzedék saját jövőrására csak a jövő nemzedéknek jobb jövőjén taradozzék“ — az ügyvezető bizottság miután a Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának ez ügyis egyik föttűrvését kepezi s programmjában is benne foglaltatik, egyszerűen tudomásul vételét javasolja, mihez a központi választmány is hozzájárul.

A jegyzőkönyv XIV. pontjában foglalt indítványhoz, miszerint: „Kerestessék meg a Zalamegyei Ált. Tanítótestület elnöke, hogy a közgyűlés végén a vendégek és társadalom bevonásával az anyagi körülményeinknek tekintetbe vételével rendezzen tanulmányi kirándulást Siótokra, a kor színvonalán álló fűrdő megtekintésére és Tihanyba az apátsági könyvtár megtekintésére“ — az ügyvezető bizottság, tekintve, hogy a tantestület tagjainak legnagyobb része ugyis Siófokon kereszttől utazik haza s így annak megtekintése után már B. Fűrdőre úgy sem terne vissza, a siófoki kirándulást nem, hanem a tihanyi apátsági könyvtár megtekintésére irányuló kirándulást hozza a választmányra javaslatba.

A központi választmány határozatba emelvé az ügy. bizottság javaslatát, megbizsa elnököt, hogy keresse meg Kanovics Gy. szerzetesházi igazgatót az iránt, sziveskedjék kies-közölni az illetékes helyeken, hogy a megyei tantestület a közgyűlési nap delutánján a tihanyi apátság könyvtárát testületileg megtekinthesse.

Jámor J. tagtársunk a jkórvy XVI. pontjában foglalt indítványát, mely szerint: „Addig is, míg a tanító büntető jogi védelme törvény a tal biztosítottatik, a megyei törvényhatóság más vármegyék példájára szabályrendelet alkotása által védje meg tanítóit a különféle inzulzusok ellen,

Hirschler Soma hasonló indítványával, melyhez Keoskeméi ö. törvényhatóság város és öölből alkotott szabályrendeletét is mellékl. — az ügy. bizottság a választmányok elfogadásra ajánlja és Zalavármegye törvényhatóságának íly értelemben leendő megkeresését hozza javaslatba.

A választmány az ügy. bizottság javaslatát elfogadván, megbizta elnököt, hogy a megyei törvényhatóságot az indítványok szellemében keresse meg.

i) Az ügyvezető bizottság a sümei tanítói járó jegyzőkönyvének tudomásul vevését, Hirschler Somának pedig a járóny kapcsán beküldött és az állami szakaszerű felügyeletet tárgyaló dolgozatát, a csaktornyai járó, választmányának ugyanerre vonatkozó véleményével együtt Józsa Mihálynak megküldeni javasolja.

A közp. választmányi az ügy. bizottság határozati javaslatát elfogadván, a dolgozatot elköltésével elnököt bizza meg.

j) A hevesmegyei általános tanítótestület f. évi május 25—26-án tartott közgyűlésében tárgyalt: „A flu polgári iskola az ipar, kereskedelem és mezeti gazdászati szolgálatában” című tételre és 10 pontban összevont javaslatához, tekintve, hogy a polgári iskolák reformja ugyis munkában van, mindaddig, míg konkrét tervszellet nem áll szemben: az ügyvel foglalkozni korainak tartja.

A választmány hozzájárul az ügy. bizottság határozati javaslatához.

6. A közgyűlés napján a választmány I. évi augusztus 24. 25-ikét jelöli, a tárgysorozat összehívásával pedig az elnökséget bizza meg.

7. A választmány a tantervtől f. évi augusztus 4. drb. arany tiszteletdíjjal állapított meg.

Kml.

Pordus Antal s. k.
tant. főjegyző.

Szalay Sándor s. k.
tant. elnök.

CSARNOK

A három Csetry lány.

írta: **Burkusz Bárd.**

Besseney György becsülválása, pipás, bocskoros nemesemberei közé tartozott Csetry Huba uram is, ki nem arról nevezetes, hogy nagy szerepet vitt a vármegye közné-ügyes bírálban, hanem arról, hogy gyönyörű, szép három leánya volt: Arabella, Izabella és Myrabella, vagyis — mint tetszik látni, — míg „Szemerént az „ér” végzetű férfi nevekbe; addig Csetry Huba a „belle” végzetű nőnevekben volt szerelmese, mert amit Szemerént — barátjának kérdésére azt felelt, hogy: a harmadik fiának neve Balambér leendő: az Csetry Huba negyedik leányának —: Izabella lett volna; csak hogy nem Szemeréntnek, sem Csetrynek nem lett harmadik ér-lel, illetőleg bella-vaj végzetű neve szükséges. Eppen ezért és csak három Csetry lány élet-történetét írhatom meg a „Zala” kedves olvasói számára; csak hogy mielőtt ezt megírhatom, ismerünk kell Csetry Huba jó és rossz nevelési elvét.

.....Csetry Huba, mint a Csetry család egyedüli öröke, kapta a Csetryfalva határában elterülő szeszüzös földes gyönyörű birtokot. A szeszüzös földet egytárgban mérte ki az indószelér, — perze az öreg Csetry kedvéért, mert az indószelér urak 6 nala voltak Csetryfalván.

Bánska is volt erre Csetry Huba, mert akárhányszor elmondta barátai előtt, hogy hiába: az ur, pokolban is csak ur, — ilyen egytárgban lévő, rendezett kis birtokkal nem sokan rendelkeznek a környéken. És igaza volt Csetry Hubának, mert olyan gyönyörű birtok volt, mint az már látni sem lehet, mert Csetry Huba udvarát nyolcpár szőlő ökör, s két pár almás péj tepszta években keresztül.

Mert is a munka — ha kellett — kora reggeltől — késő estig, hiszen volt erő elég. És míg Csetry kltm, addig Arabella — legidősebb leánya — ottthon nézett a dolgozó családtagok után, mert Arabella nem csak, mint kltmő háziasszony szerepelt a háznál, hanem a szónorok értelmében jobb keze volt Csetrynek, úgy a belső, mint a külső gazdaságnál.

Arabella alig volt tizenöt éves, midőn már az egész háztartás vezetése az 6 vállaira nehezedett, mert Csetry Hubának elve volt leányait kltmő háziasszonyokká nevelni. S ezen elvét a végleteig iparkodott Arabella leányában meg-

valósítani, mert ugymond: — tanulj, hogy leendő férjed kereseményei ok és célszerűen úgy tudd beosztani, hogy a megélhetés folyton emelkedő sebességével megkötödni mindenkor megüdj! S e szép; de kissé lura nevelési elvvel szemben a szellemi nevelésre csak anyai gondot fordított, hogy miit mondá: Leánynak csak anyai ész szükséges: ha csak az eső, az eresz alá ne álljon.

.....Kiköté, beköté ruhakért, pelerinékért, kalapokért, napernyőkért stb. félekért pénz sohasem adott leánynak. Ugymond: ezek nélkül mind meg lehet élni.

Csak hogy perze s mama nem így gondolkodott, mert volt a leányoknak mindenből egy kevés a papa tudta és beleegyezése nélkül is; de kivált Arabellának, ki a mama kedvenc leánya volt.

Mikor Arabella tizenöt éves volt, akkor Izabella nyolc és Myrabella öt. A legkisebb mindig a legkedvesebb szokott lenni. És ezért nem ritkán a nagyobbak haragudni is szoktak, pedig hát nem-e a legkisebb csemeté igényel leggondosabb ápolást? Erre talán Arabella is gondolt; de azért mégis fajt az apai méltatlankodás, mert ő volt az egész ház bünbakja.

— Ha reggel négy órák a fejénél nem volt jelen, erkölcsi prédikációt hallott. Ha a sertészetést nem nézte végig, dorgálást kapott. Ha az ebéd nem volt inyére, az egész család előtt — legorombított...

És Arabella nem csak hogy mindent békével tűrt, hanem még viszonzással az apai szív gondolatát is iparkodott elvenni és teljesíteni, — de mind hasztalan! az apai szív kegyetlen volt bozák.

Évek multak, Arabellát a nő rendeltetésének szerencsése kereste és az apai szív fácsult lett. Fasult egész a legvégé határig. Arabella az ifjun szive osztalnan szerelmével csöngött, s az apai szív nem akarta, hogy boldog legyen. Csak hogy az isteni határozat ellen hiába küzd az apai szív összes kegyetlenségével, mert az egymásnak való jelölések nem a földön, hanem az égben történnek; de talán még ez sem lett volna elég a kegyetlen apai szív megfőrsére, ha az ifju — Arabella választotta — a mamának nem lett volna szemeszékja, tehát nő-üledő fiatal emberek — jegyzettek fel magatoknak, hogy: első a mama, második a mama és harmadik is a — mama. Vagyis — nézd meg az anyját, s ha megszeret, elvetheted a lányát, mert a p-pa, ha kenyértörésre kerül a dolog — egy mellékes semmi!

Igaz ugyan, hogy így csak az nőüljön, kinek feleségre, nem pedig hozományra van szüksége, mert Arabella az öt illető kelengyen kívül semmit sem kapott; de Arabella férje kapott egy olyan feleséget Arabellában — kivel, mint szokják mondani: a jég után is meg lehet élni.

Arabella elhagyta Csetryfalvát, ami Csetry Huba uram háztáján is megtávozott, mit Csetry uram maga is beismert: elvették jobb kezemet!

Talán mégse vitték el Csetry uram! Hiszen ott van Arabellánál a sokkal erősebb testalkatú s kiskorától dédelgetett libling — Izabella; kit ezelőig a szőlőtől is ovtott kinek még a gondolatát is leste és akinek szivébe olyan fényes jövő utáni ábrándozást oltott, mielőt soha, de sohasem várhat. A mindig gyűlölt, kiálthatatlan Arabella helyét nem tudja betöltetni vele?

De nem ám! mert míg Arabella a megtestesült szorgalom, addig Izabella a feltűnni vágyó sarga tulipán. Vagyis Izabella, Arabellának sokban ellentéte. Mert míg Arabella az apai fölény előtt meghunyászkodó bárány; addig Izabella a szembeszálló, dacoló oroszlán. És mégis az apai szeretet osztalnan Izabellát, mert mikor Arabella Csetryfalváról elköltözött, mindjárt lettek masamódnói számlák, vagyis a vándor madarak költözésével — jöttével érkeztek a divatosabbnál divatosabb téli-nyári ruhák, belépők, kalapok stb. Izabella öngyátsága nevére. És — Csetry Huba szónélkül fizette.

Es ez tartott addig, míg nem Csetry Izabella kezéért eljött a varva várt kéré — Csetry uram szerint — legalább is egy báró, vagy gróf. Csak hogy ki sokra vágyik, az rendszeren levelet kap. Így járt Csetry uram is Izabella lányával, mert elérkezett az idő és Csetry Izabellából egyszerű iparosnő lett. Perze: a szivnek megiltatni nem lehet...

Amde Csetry uram annyit megtett, hogy grófi lakodalmat csopott és bárói kelengyét adott

Izabella leánynak. Hja, régen is voltak választottak, mint ahogy vannak most is, mert egyedül csak Isten igazságos!

.....Evek multak el, mióta Csetry Arabella és Izabella férjénél vannak. Csetry uram Arabellát és Izabellát is meg-meglátogatta már egyrészer.

Arabella meszebb, Izabella közelebb van Csetryfalvához. És Csetry uram mégis szívesebben megy Arabellához, mint Izabellához, mert Arabella most is a régi, — Isten tiszparancsának negyedik parancsát megartó gyermek, — míg Izabella is szintén a régi, szőlő durva modorban részesítő, nem ritkán mogorva, udvariatlan gyermek. Csetry uram mind több-ször fordul meg Izabella lányánál, annál jobban meggyőződik ezen közmondás igazságáról, hogy: „jó tettért, jót ne várj!”

— És vajjon nem fájt-e ez az apai szivnek? Ha igen, úgy van-e szemrehányásra oka az ilyen apai szivnek? Lányos apák — gondolkodjatok ezen! Es ne legyetek Csetry Hubák!

.....Nemde t. olvasóim, önök kíváncsiak Myrabella — a harmadik Csetry leány — élet-történetére is? Myrabella, Arabellánál tíz, Izabellánál pedig három évvel fiatalabb; tehát Csetry Huba tizenhárom évvel később adta férjhez Myrabellát s így élet-története is Arabellától tizenhárom, Izabellától pedig tíz évvel később veszi kezdetét.

Figyeljenek kérem, elmondom.

Szabadság! A muzsák kapui bezáródtak. Egyes városok, taluk néptelenebbek, mások népesebbek lettek. A tudomány szomjuzó ifjak, leányok elszédtek a szelroza irányában, hogy az egy tanévi iskolai port lerakassanak magukról s a jövő tanévre ujerő gyűjtve, folytathassák megzestett pályájukat az előbbre haladást.

.....Tíz évvel ezelőt Csetry Myrabelláért is a közeli városba ment — ilyen tájban — a két almás péj, mert a mama unszolásának engedve — eltérőleg Csetry Huba nevelési elvétől — Myrabella elvégzte a polgári leányiskola negyedik osztályát, — meg pedig általános jeles eredménnyel.

.....Csetry Huba azt, hogy Myrabella polgári iskolába járjon azzal a kikötéssel engedte meg, hogy Myrabella vacatiókban kétszeres szorgalommal fog hozzájárni a gazdasági teendő elvégzéséhez.

Myrabella ezt annak idején megígerte és ígretének bevéltása annál inkább lokozódott, minél felsőbb osztályokat végzett, úgy annyira, hogy mikor a negyedik osztályt végezte, nemcsak hogy a háziasszonyi teendők vezetésében tannított ritka ügyességet, hanem a szellemi öszeveve a gyakorlatival, a külső gazdaságban is akárhányszor tanácsadója volt Csetry uramnak.

Csetry Huba nem sokára kezdte belátni, hogy nőnek is jó, ha az orránál tovább lat. De későn, mert Arabella terjesl volt már, Izabellának pedig menyekzőjére készülnék. Amde, nem tudom és hányadik dédapjától örökölt, leánynevelési elvét — többé nem hangzattala, hanem megfogadta, hogy leányával szemben megvalósítani sem törekedne soha, de soha.

.....Izabella férjhez menetele után Myrabella vállaira nehezedtek a háziasszonyi teendők végeése, mit Myrabella bámulatos ügyességgel teljesített mindenkor. És Myrabella, az öreg Csetrynek mégsem telzett. De nem ám! Es miért? Csopán azért, mert Myrabella megtövelte fardozásának gyümölcsöt...

Es az öreg beszélhetett bármit, Myrabella a szelid humor hangján iparkodott atyjának haragját elomlatni. Nem volt dacoló, de hunyász-kodó sem volt.

A oszult gyémántnak sohasem szabad vagy karopni, mint a oszolatlanok. Ezt tartotta Myrabella és célt ért, mert az öreg Csetry uramot végre is Myrabella arra hajthatta — a merre akarta. Nem csoda! hisz a legkisebbet — legjobban szeretik!

.....Ritka kellemék júliusi nap délután volt, midőn az öreg Csetry uramot, Myrabella leánya — egyik fővárosi dásipár szenáció híreinek felolvasásával mulattatja a csetryfalvai nemes porta tágas udvarának hársája alatt lévő padon, midőn a közeli város felől egy fogat porfelhők közt közeledik Csetryfalva felé.

Már a fogat tompa dübörgése is hallható.

mikor Myrabella az újáglap betűiről letekint — szive észrevehetőleg erősebben kezd dobogni s szoran gyengéd rózsapír vonul végig.

— Nelelejesse! glüvirozott kis arany óráját veszi elő Myrabella s nézi — halkán mondja: félháromkor itt lesz, s most egynegyed három. Ottmár szavattartó, pontos ember...

— Myrbellam, olvass tovább! — szólal meg örv Casetry uram.

— Etes atyuskám! vendégünk érkezik.

— Vendégünk? — az öreg feláll és a közeledő fogat felé tekint — Isten hozza akárki az! — a fogat megérkezve — berobog Casetryék údvárába.

„Szervus Huba barátom! — szólal meg a fogatról leszállók egyike — hogy vagy? Van-e szükséged vendégekre?”

— Szervus Hugó barátom! Isten hozott beneteket!

Míg a párbeszéd folyt az öregek között, addig a fiatalok is, már t. i. Ottmár és Myrabella s kölcsönös üdvözléseket elvégeztek.

— Isten hozta Ottmár öcsém! Foglaljon helyet! — Köszönöm Huba bátyám!... Engedelmeivel Myrabella Nagysága!

— Kerem, méltóztassék Padosay ur!

Es az öregek csakhamar szaválkodni kezdenek, pedig — csak úgy szó-beszédhen. A fiatalok pedig ábrándoznak a kert-virágain repedő pillangók s a bokrok alján csöszörgő madarok boldog-ágyairól.

— Nemsokára a háziaszony is fogadni jön az érkezett vendégeket, s csakhamar virg terelő fejlődik a nagy hárs alatt.

„René nyílem vacsorára lesz szerencsénk Urain!” Szóal meg Casetryné, az előzékeny kedves háziaszony.

„Nagysága engedelmeivel”. Fogadja el Padosay Ottmár — árvaszéki úrnök — a meghívást.

Még néhány szóváltás, s a mama és Myrabella — Ottmár legnagyobb sajnálatára — a vacsora mielőbbi elkészítése végett távoznak.

...A nap még nem szédült je az ég pereméről, midőn a kedves háziaszonynak az estebédre hívó szavai elhangzottak.

Az estebédet vig beszégetés közt — fogyasztották el, s Casetry Myrabella árvaszéki úrnöké lett, ki a felsőbb körökben éppen úgy otthon érzi magát, mint ott a falu egyszerű magányában. Amde Myrabellának is van egy hibája s e hibája az, hogy apijához: se hideg, se meleg.

Es Casetry Huba arra a meggyőződésére jutott, hogy kit ő gyűlölt, az szereti legjobban. Tehát ti szerető szülők — gyermekeiteket egyenlően szeressétek, mert a szülői szeretet legparányibb hidegtüése, olyan sebet ejt gyermekeitek szívében, mely önnönmagatoknak fog fájni egykoron legjobban, amiért most Casetry Huba is mellét verve mondja: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa!

Szerkesztői üzenetek.

Mr. S. Kossuthely. Várat csak kivételre alkalommal küldünk, ebben egyébként új hang épenéggel nem csendül meg. Valami érdekes prózával keressen fel bennünket.

K. I. Fordaljon egyenesen hozzájuk, nekik nem szabad ilyen titkot árulni.

Gy. y S. Epeut. Boosás meg, de kimerítően sokat akarok írni, azért késik. Sok érdekes külsőit valóm lesz.

K. Homa helyben. Tárója nagyon rövid, tartatjuk egy olyan alkalomra, mikor hasonló társat találunk hozzá.

VASUTI MENETREND.

Királyas 1898. május 1-ül.

KANIZSA Állomás.

Irány	Indulás				Erkezés			
	Kanizsáról				Kanizsára			
Pragmat	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
	Pragmat	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	32
sz. v.		2	35	d. u.	sz. v.	12	09	d. u.
gy. v.		12	17	este	sz. v.	11	22	éjjel
v. v.		7	33	este	v. v.	7	59	regg.
Szombh Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	11	01	este
	gy. v.	12	20	d. u.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	52	regg.
	v. v.	9	30	regg.	sz. v.	1	40	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	50	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	17	éjjel
B.-Szl.-Gy.	gy. v.	5	03	d. u.	gy. v.	11	55	d. e.
	sz. v.	8	—	—	sz. v.	8	—	—
Barcs Gyékény	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	41	éjjel
Gyékény	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	regg.
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	regg.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Pályázati hirdetés.

A nagykanizsai kerületi betegsegélyző-pénztár igazgatósága 500 frt fizetés és 250 frt óvadék mellett pénztári ellenőri állásra pályázatot hirdet.

A felszerelt pályázatok folyó hó 30-áig a pénztár igazgatójához betérjesztendők, hol bővebb felvilágosítás is szerezhető.

Nagy-Kanizsán, 1898. július 12-én. 217-1

BUCSUZÓ.

Miután komoly betegségem arra kényszerít, hogy üzletemtől néhány hétig távollegyek, tehát ezuton veszek bucsut nagyon tisztelt vendégeim és ismerőseimtől, kérvén őket, hogy kegyeskedjenek továbbra is szives pártfogásukban megtartani.

Kész szolgáljuk

Tivolt János
kávén.

216-1

524/1898. szám.

219-1.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1898. évi VIII 163/1, Sp. III 175/3, Sp. I. 332/1. V III. 190/1, V III 188, 189/1, V III. 228/1 V III. 113/1, VIII. 27/1, Sp. 344/1. számú végzése következtében Klein Sándor, Schick Jakab, Rotschild Albert, Jak, Deutsch, Kohn Zsigmond, Jak Deutsch Kohn Zsigmond, Fekete József, Back Adolf Knispel és Schnitzer és Hercg. Baitváni Strattmann Ödön javára Reich Ignác nagykanizsai kereskedő cég (tulajdonosa Reich Salamonné) ellen 80 frt, 109 frt, 105-, 224 frt 02 kr., 36 frt 10 kr., 300 frt, 19 frt, 200 frt, 108 frt 33 kr., 41 frt 37 kr., 168 frt 49 kr. és 205 frt s. jar. erejéig fogantatott biztositási és kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 694/37 frtra becsült rőfös árak, bolti berendezések, szobabutorok stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbíró-ság V III 163/2/1898. számú végzése folytán a fenti tőkék és járuléai erejéig Nagy-Kanizsán, a helyszínen leendő eszközésére

1898. évi július hó 25. napjának délelőtti 8 óraja

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becáron alul is el fogna kadtani.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. július hó 12. napján.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. bírósági végrehajtó.

13772/1898.

214-1

Hirdetmény.

Nagy Kanizsa r. t. város képviselőtestületének f. évi június hó 27-én tartott közgyűlésében hozott határozata alapján ezennel közhírré tétetik, hogy az új vágóhíd belső berendezése, a szuró helyiség megépítése, a pacalmos épület berendezése a vágányok építése, mégis a forrázó épület berendezése tárgyában az összes munkálatoknak együttes vállalatba adása végett 7403 frt 85 kr. kikiáltási ár mellett a **f. évi július hó 25-én d. e. 10 órakor** a városház tanács termében szóbeli árlejtéssel és összekötött zárt írásbeli versenytárgyalás fog a megállapított terv, költségvetés és feltételek alapján tartatni. Az árlejtésen résztvevők tartoznak 370 frt 85 kr. bánatpénzt készpénzben, vagy helybeli takarékpénztári illetve bank betéti könyvecskében esetleg a benyújtást megelőző napi budapesti tőzsdérfolyam szerint számítható óvadékképes érték papirosban, szóbeli árlejtők az árlejtést vezető bizottság kezéhez, a zárt írásbeli ajánlatot tevők pedig ajánlatukhoz mellékelve letenni.

A zárt írásbeli ajánlatok az árlejtési nap d. e. 10 órájáig vagyis az árlejtés megkezdéseig a v. iktatóba annál is inkább beadandók, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A tervek, költségvetési és árlejtési feltételek a v. tanácssteremben a hivatalos órák alatt a v. levéltárnoknál betekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1898. július 8.

A városi tanács.

Lampionok

mindenféle

kerti díszítések,

meghívók

mulatságokra

legjutányosabban kaphatók

Fischel Fülöp

könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Szerkesztőség:
Városház-épület Fischek Fülöp könyv-kereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta d. u. 4-6 óra közt.

Idő intéseendő a lap tanulmányi részére vonatkozó minden kérelemény.

Kiadóhivatalt:
Városház-épület: Fischek Fülöp, könyv-kereskedés.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr.
Félévre 6 korona (3 frt — kr.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 fr.)

Nyitólár példány 10 krajczár.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozólag Fischek Fülöp könyvkereskedésébe látogassanak.

Hármasított levél csak ismert kassából fogadható el.

Egyes máss ár 10 krajczár.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Vasárnap, július 17.

A vallási türelem.

Egy nagy erkölcsi szövetség: a szabadkőmivesek szövetsége szigorúan megkívánja tagjaitól, hogy együttlétek alkalmával politikai és vallási kérdések boncolgatásával ne foglalkozzanak. Ez a szabály első pillanatra majdnem különösnek tetszik az ember előtt; de ha mélyebben gondolkozunk fölötté, be fogjunk látni nagyerkölcsi horderejét a szabadkőmivesség ama magasztos céljával szemben, hogy a földön élő emberek millióit a testvéri szeretet és béke kötelékével fűsödjének egymáshoz.

Ha t. i. figyelemmel kísérjük az élet egyes nagyobb arányu mozzanatait, azt fogjuk tapasztalni, hogy semmi sem képes olyan erős ellentéteket támasztani ember és ember között, mint a politikai és vallási különbözőség kérdésének kiélesítése, ami leginkább vallási és politikai vitatkozás közben szokott előtérbe nyomulni.

Hogy az ily vitatkozásból a leghevesebb ellentétek ne támadjanak, oda a vitatkozók részéről már a szívnek igen magas színvonalu finomultsága, nagy erkölcsi fegyelmezettsége kell. Ez pedig az értelmiség magasabb fokán álló egyéneknél is csak

ritkán található. Mivel azonban az emberek a vallási és politikai kérdések fölött mégis csak vitatkoznak: tényleg ezek a vitatkozások hatolnak be legrombolóbb erővel a társadalmi békén, az egyetemes testvéri szeretet hódításán munkálók világába.

Még a politikai ellentétek hatásának elsimulása könnyebben megy, de azok a válaszfalak, melyek a vallási különbözőség kiélesítésével építenek, ledönthetetlenek; mert azokat a legengesztelhetetlenebb rém: a vallási fanatizmus őrzi, támogatja. Hiába jár e talakhoz szelíd, fénytsugárzó isteni képével a vallási türelmesség: az a rém kacagva vagy fogcsikorgatva mutat neki utat. Pedig milyen mennyországot várászol, üdvösségszóztó hatással járhatna körül az embermilliók között a vallási türelmesség jószágos szelleme, ha minden lépten nyomon szembe nem állana vele az a rettenetes rém: a fanatizmus!

Miért kell azt szakadatlanul itt is, ott is feszegetni, hogy ez ilyen, a másik olyan, a harmadik amolyan vallásu? Hisz mindenkinek: *egy az Isten!*

Mért kell lépten-nyomon azzal találkozunk, hogy áldatlan kézzel meg-megtépdeszik azt a magasztos, szent köteleket, mely

Isten és a közös lét-ok alap-eszméiből eredve, végre a testvériség szétféphetetlen erejévé izmosodva fűzhetné egybe az egész emberiséget?!

Miért nem tudjuk a gyakorlatban megvalósítani azt a gyönyörű szép elvet, mely fényes sugárként ragyog át minden valláson, a felebaráti szeretet isteni elvét!

Vagy talán azért olyan megvalósíthatatlan elv ez, mert mindenek között a legistenibb? Gyarló talán az emberi lélek ennek az isteni eszmének diadalra emeléséhez?

A legerzményibb küzdelemben vérejtkező nemes lelkeket is bizony-bizony csüggedésbe ejtheti egy-egy olyan jelenség, aminőről a napilapok alig néhány napja közöltek rövidke hirt.

Az volt abban a tudósításban, hogy a békési evangélikus esperesség egyházi törvényészéke Szarvason, hivatalvesztésre és minden egyházi hivatalra képtelenné tett egy Raksányi Árpád nevű tanítót, mert római katolikus lányt vett nőül és rezervalist adott, hogy gyermekeit katolikus vallásban fogja nevelni.

A ridegen mérlegelő jogosság szempontjából azt fogják erre igen sokan mondani, hogy ez másként nem is történhetett.

TÁRCA.

Mrha Jano tervei.

— Raja. —

Irtá: Kürthy Emil.

A nap éppen lenyugóban volt a Viszoki mögött; sugarai már csak a magasban uszó bárányfelhőket aranyozták meg, mikor Mrha Jano hazakeresztelt az újbányai vásárról.

Apko! — kiáltott az eléje futó Misó gyerek, — apko! testvérkét hozott a golya... lyánka...

— Lyánka! — dörmögte Jano, — már a hetedik. Es most adtam el az utolsó malackámat. A fabrikában beszüntették a munkát, nincs kereset, a krumpli pedig, a sok esőtől elrothadt egytől egyig... mind...

Ezzel belépett a fenyőgerendákból durván összatákoló gunyhóba, melynek egyetlen szobájában felesége, a hűséges Anca, szendergett a puhára vetett szup-ágyon.

Jano léptei fölbeszattették a beteget.

— Megtörtént? — kérde Jano, feleség mellé kuporodva.

— Meg! — volt az alig-hallható válasz. E rövid párbeszédet mely csend követte. Anca újból elaludt, Jano gondolatokba merült.

Az új világlolgár pedig mosdatlanul hevert a bölcsővé előléptetett táknóben. Csak kívülről hangzott be a többi gyerek lármája.

Egyzserre sirva lakadt valamelyik es bőmbőlve futott a szobába:

— Mamiúcska éhes vagyok, — kiáltott zokogó hangon.

— Marka, cátt! mánka alszik. — Feddés az apja.

— De mikor már reggeltől kérek kenyérkét. Hát miért nem ad?

— Mert nincs! — suttogá az anya és szalmaparáját könyvek áztatták.

— No, no, Anca... anyicska... ne sírj! No, no... mire való az. Tudod, hogy most minden megárt, pedig iparkodnod kell, hogy hamar löi gyógyulj, mert... én elmegyek...

— Hova?

— Elvándorlok... messze... Amerikába...

— A tengeren túl? Hova Hamran Fero és Vityi Misa ment?

— Oda. Eero minden hónapban küld egy pár forintot az apjának. Misa pedig uti-pózt küldött, hogy felesége és gyermekei utána mehessenek. Nagyon jó élet van ott. Sok az arany.

— Nekem nem kell arany. Ha elmég, meghalok.

— Így is meghalsz te szegény asszony — éhen. És a gyermekek is utánad halnak. Eressz. Megládd, pénzesen térek vissza.

— Ugy hát mi is veled megyünk.

— Mit gondolsz! Hajóra kell ám szállni, az sok pénzbe kerül. Én csak kikoldulom magamnak valahogy odáig... de ti... nem, nem... egyedül akarok menni.

Új szünet támadt, melynek csendje azonban nem volt oly zavartalan, mint az előbbi, mert a kis leány (lőlebredt és anyja lonnyadt emléje valószínűleg nem volt képes csillapítani farkas étvágyát, miért is egetrázó sirással iparkodott jogos igényeit érvényre juttatni.

A rögtönzött hangverseny derek megerősítést nyert Jozsó, Misó, Pavel és Ondrej közreműködésével.

dése által, kik Marka példáját követték és sirva jöttek kenyeret kérni.

Jano farisznyájából szaraz sabkenyeret vett ki. Elosztotta a síró gyerekek közt, egy darabot a betegnek nyomott markába és egy kis kenyérbél, pálnkájának utolsó cseppjeibe mártva, a csecsemő szájába lömött. El is hallgattak a szegényke rögtön és az alkohol hatása alatt elaludt.

— Megyek! — kiáltta Jano, nyakas elhatarozással lölugorva a fekvő mellől. Be sem várom a keresztelőt. Hivasd Ongyéléket keresztesszölknek, azok ha egyebet nem adhatnak is, legalább étellel látnak el a betegséged alatt. Aztán lás a munkához. Kata leányunk a piabános urnál szolgál és keres annyit, hogy nekiek is jusson neha egy kis falat kenyér.

— Tudod mit Jano, — nyögé a szegény asszony. Gondoltam én valamit. Ne menj te Amerikába. Nagyon messze van az. Az arany se mindeniknek terem. És ha megrakodva gyönnél vissza, mit érne a nagy mód, ha a hajó elaludne. A tengernek nincs fenéke... és mivel löbb aranyad lenne, annál mélyebbe hullna. Mi lenne belölünk?... De el kell menned. Pongyolokról, az szent. Itt annyian vagyunk, hogy lig ferünk el egymás mellett; kereset meg nincs. Muszaj elvándorolni. Menj Pestre. Az gazdag város, szép város, nagy város és évről évre nagyobb lesz. Minden évben ezer házat építenek hozzá.

Dicska Józsoné mondta, kinek ura kőmives Pesten és nagyon sok pénzt szerez. Ott munka van elég, munkás meg kevés. Oda menj. Az is nagyon messze van. Onnan is csak nehéz szivel leszel vissza. De legalább nem lesz tenger közöttünk, legalább hallok rólad, olykor, olykor. No... nincs igazam...

H I R E K.

Frigyes főherceg Nagy-Kanizsán. Frigyes főherceg, az V ik hadtest parancsnoka csütörtökön este 7 óra 5 perckor a bécsi vonattal Szombathelyről Nagy-Kanizsára érkezett *Schikofsky* Károly ezredes, az V-ik hadtest vezérkari főnökével az állomáson a főherceget *Cserlán* Károly alispán, *Lengyel* Lajos városi főjegyző, helyettes polgármester, dr. *Bencsik* Ferenc v. ügyész, *Nagy Dezso* tanácsos, *Deák* Péter rendőrőrkapitány és *Viozz* Ferencz fősolgabíró várta. Katonai fogadtatás mellözése kéretlenül, csak *Heil* Károly a 48 ik cs. és kir. gyalogezred 4-ik zászlóaljja 13 ik századának délcég káplárja rendeltetett ki a főherceg fogadására. A főherceget leszállásakor *Cserlán* Károly alispán majd *Lengyel* Lajos h. polgármester üdvözölte. Ezen üdvözlésekre a főherceg az ő ismert leereszkedő, rokonszenyes modorával válaszolt, köszönetet mondva a nem várt fogadtatásért, kijelenté, hogy szívesen jön Nagy-Kanizsára, hol mindenkor igen jól érzi magát. Ezután még *Deák* Péter rendőrőrkapitánynyal fogott kezet, kit mint régebb ismerőset üdvözölte. A kijáratnál fogadta *Heil* káplár jelentését, ezután a közönség éljenzése közt a tellobogózt városba hajtattott, hol az Arany-Szarvas szállólában szállt meg. Itt fogadta *Füspök* honvédelezredes, állomásparancsnok és *Jemrics* cs. és kir. alezredes, zászlóaljparancsnok jelentéseit. A vacsorát ő fensége a tisztikar társaságában az Arany-Szarvas szálloda éttermében költötte el. A katonai gyakorlat, melynek szemlélésére jött ő fensége városunkba, péntek délelőtt Bajcsa és Kis-Kanizsa közötti gyakorlóterén regeli 4, 8 órától 11 óráig tartott; a zászlóaljat *Götz* Virgil százados vezényelte. A gyakorlat befejeztével ő fensége a leghízelgőbb szavakkal nyilatkozott az egybegyűlt tisztikarnak a katonaság kiképzéséről és ismételen a legnagyobb megelégedésének adott kitéjezt. Ő fensége déli 12 óra 20 perckor a bécsi gyorsvonattal hagyta el városunkat.

Az az illető felekezeti hivatalnok igen jól tudhatta, hogy milyen szigorral kötik meg az ő szabad-akarátát a felekezeti érdekek: mért nem maradt annak a szigorok keretében?

De akinek lelkére simult már egyszer az általános emberszeretet szelid anyyala; akinek szívét ez az égi szellem Istenhez, az emberi érzések és gondolatok tisztultabb, ragyogóbb világába emelte: az elborult homlokkal áll meg minden ilyen jelenés előtt.

Hát igazán hitvallás az a sokat emlegetett, apostoli hangokon hirdetett felebarátii szeretet, — vagy csak a jó Istennek hazudunk és önmagunkat csalták meg vele?

Hát caakugyan kenyérvesztetté, kitagadottá lehet tenni nyugodt lélekkel egy embert, amiért vallási türelmességében (a felekezeti érdekek szempontjából) a végletekig ment, de vallását el nem hagyta?

Gondolkodjunk ezen és tökéletesedjünk belőle!

Szerkesztőségünk Ugye.

Lapunk 54. számában egy megjelent hírközlő menyünkre *Seregély* Dezso a Keszthelyi Hirlap — ő — je, a Keszthelyi Hirlap 28. számának nyílterében a következő nyilatkozatot tette közzé:

Nyilatkozat.

A Nagy-Kanizsán megjelent „Zala” című politikai hetilap 54. számában perfd módon megtámad és azaz vádol, hogy ama tudósításokat, amelyek hotenkint a Keszthelyi Hirlapban — ő — közlésre megjelentek, én ellősom ki a Zalából. Kijelentem, miszerint a Zala című lapnak soha egy mondatát, egyetlen egy sorát át nem vettem a közleményekkel hirlapot fel nem üttem; ennél fogva a Zala roszakarant támadását alaptalan, hitvány hoholmányoknak nyilvánítom.

Továbbá tekintve, hogy a lap felelős szerkesztője Szalay Mándor a kezem közt levő leveleiben érteit, hogy a közlemény tudán kívül onnantól a lapba és a miatt sajnálattól fejteti ki, tekintve, hogy árintokai csak tisztosodnak emberekkel szoktam, — így némely egyének ostobaság melőzése anyival inkább javamra szolgál, mert Pulsaky szeriat a „Zala”-at, a karaván halad.

Nagy-Kanizsa, 1898. július 8.

Seregély Dezso.

E nyilatkozat hangjával és tartalmával foglalkozni méltóságunkon alulnak tartjuk; de mivel *Seregély* Dezso, lapunk felelős szerkesztőjének: Szalay Mándornak, egy hozzá intézett levelére hivatkozik a nyilatkozatának a levőre alapított egyéb tartalma alkalmas arra, hogy a felelős szerkesztő és a szerkesztőség tagjai közt lenálló viszonyt, — melynek kölcsönös bizalmunkon kell alapulnia — a közönség előtt hamis színben tüntesse fel: — kizárólag erre nézve kell, hogy világoztatással szolgáljunk.

Szerkesztőségünk tagjainak nemcsak a *Seregély* Dezso által említett levélről, hanem még két, vagyis összesen három levélről van tudomásuk, melyeket felelős szerkesztőnk a hírközlőmeny megjelenését követő napon bizalmasan *Seregély* Dezsohoz intézett; s nagyon jól tudjuk, hogy e leveleket Szalay Mándor a közte és *Seregély* Dezso közt tennálló szorosabb erkölcsi viszonyon alapuló álláspontja igazolására írta s remediumot ajánlott és később alkalmazott is, hogy ezen, a közönség nagy része előtt ismeretes szorosabb erkölcsi viszony a lapunkban megjelent közlemény által diszkréditálva ne legyen.

Ha *Seregély* Dezso ezen, a legnemesebb intenciók által sugalmazott és kifejezeten bizalmas leveleket arra használja fel, hogy a felelős szerkesztő által szerkesztőségének tagjait desaválni akarja: eme, nemtelen foggyverrel mért csapás nem avokat éri, a kikre irányult, hanem éri első sorban azt a szorosabb erkölcsi viszonyt, mely e leveleknek szülője volt; de visszahull leginkább magára *Seregély* Dezso, a ki e ténye által is megmutatta, hogy mikép elhelyezett bizalommal és mennyire érdemes arra.

Ezek után — úgy hiszük — bátran konstatálhatjuk, hogy felelős szerkesztőnk és a szerkesztőség tagjai közti viszonyt *Seregély* Dezsónak diszkréditálnia nem sikerült; és kijelentjük, hogy amint legutóbbi hírközlőmenyünkkel megtettük, a jövőben is mindenkor síkra fogunk szállani, ha városunk érdeke és közéletének reputációja azt megkívánja; azonban *Seregély* Dezsóval — az ő személyével kapcsolatos ügygyel, felelős szerkesztőnk tisztá elveinek megfelelőleg, foglalkozni nem fogunk.

— De igazad van Anca. Aldjon meg az Isten. Indulok.

— Most?... Rőgtön?... Hiszen máf éjeledik! Várd be a reggelt.

— Nem. A hold világít. Ha most indulok, hamarabb le-z itt a kenyerre való.

Jano megölelte feleségét, összevissza-csókolta a gyerekeket és egy hamarjában összeszedett batyujával kilépett a házból.

Ment ment. A falu elmaradt már mögötte és két oldalt a káptalan renye és fenyvesének fal álltak sorfalat. Az út kanyargós volt. Ötven lépésnyirel tovább nem nyitottak kilátást, se előtte, se utána. Szegény Jano el volt zárva a világtól, az emberektől egészen.

Jano nem sietett. Batyjáat vállára vetette. Fejét lehorgaszította, mintha keresne a köves uton és lassan, lomhán cammogott előre.

Mikor az ember egyedül gyalogol, mindenféle bolond gondolat járja át a fejét, Janonak is az jutott eszébe: „Ha ez az erdő az anyém lenne... És ezzel tag kaput nyitott a felelgváraknak.

— Ha ez az erdő anyém lenne, — gondolta Mrha Jano, — legelő-őr is kikeresném a legépebb és legvisszagabb fenyőszájakat, és új házat építenék, mert a mostani már nagyon dűledek, hasadékaik befűtyül a szél, csak egy szobája van és keménye nincs...

„E patak főle állitanék fűreszmalnot: a deszkákat letutajoznám a Garamon Esztergomig s onnan a Dunán Vácig, Pestig... Keresnék pénz sokat, sokat! Ancsanak lenne ánya, a gyerekeknek lenne kenyérkéjük... de nemcsak kenyérkéjük, de lenne az lonjuk is...

„Szegény Anyicska... Szegény gyerekek!...

„És az a kicsike!... Azt se tudom, minek fogják keresztelni?... Talán Hanna, vagy Zausza lesz a neve... éjnye! Csak eszükbe jutna Erzsának keresztelni... Szegény Istenben boldogult anyám neve volt Erzsébet...”

Még nem mondta el esti imáját. Levette széles karimájú kalapját, hōna alá csapta, áhitattal összekulcsolta kezeit és tekintetét a holdvilágba mélyesztve, rebegte a „miatyánk”-at. Mit törődött azzal Jano, hogy minduntalan meg-megbotlott, csak hallgassa meg isten-azt a könyörgést, hogy: „Add meg a mi mindennapi kenyérünket!”

Az ima végeztével Jano keresztet vetett, föl-tette kalapját és folytatta útját. A hold ezalatt eltűnt az erdő mögött és a sötétség áthalatlan lett. De Jano azért csak ment, ment és tovább tervezgetett...

„Ha ez az erdő az anyém lenne, a pongyeloki szegény tól embernek nem kene hűvös éjjel, sötétben, magasan botorkálnai az erdőkben. Nem kéne elvándorolni Amerikába, Pestre... de még csak Ujbányára se. Lenne otthon minden, miu den... Fűtőt szoba, tollas ágy, pálinka meg szalonna...”

„Ha ez az erdő az anyém lenne, mindennap mondatnék misét apamért, anyamért, öreganyamért, öregapamért... Nem! Öregapamért nem mondatnék misét, mert megkisebbitette apamat és mindenét Ondrej batyára hagyta. De Ondrej a nagy módban azt gondolta, hogy most már nem kell dolgozni, egész nap a koresmában ült és ivott. Az lett a vége, hogy meggyült benne a pálinka és meghalt. Anyyja sem maradt, hogy eltemethették volna. Apám adott papra meg korpóra. Nem volt köszönet a nagy örökségben

Szegény Ondrej batya. Az ő lelke nyugalmára ugyancsak ráter a pap imádsága... legyen meg hát az ő miséje is... meg az öregapám is, hisz ő az oka mindennek, bizonyosan ott kinődök most a purgatóriumban. Isten neki! Mondatok hát az egész anyafisagért misét, hadd jusson minden Mrha a menyországba...”

„Szegény anyicska! Szegény gyerekek! Ki fog értetek misét szolgáltatni ha én nem le-zek!...”

Virradni kezdett az erdő fal is ritkult kezdtek. Nem volt már a űkeg sorfalra, őrege, védőre. A távolban kelő nap barsonyos réteket, mosolygó mezőket, messze elterülő gazdag rónát ántűt el anyátyényének özönével.

Es mikor az erdő elmaradt, azt sutlogta: „Ez a nagy erdő van köztem és köztetek! Mikor az első pacsirta felrebbent előtte az országút porából es a magasban dicsérté az urat, utána nezett, mintha mondaná: „Szálj felejük... köszöntsé őket...” Es mikor a napkorong egészen feltűnt a láthataron, sóhajva gondola: „Mire ébrednek szegények? Mit esznek ma?...”

A réteken peirenőcbek rakták a szénát. A szőlőkben vig szűretelők daná a hangzott. A mezőkön cimeres ökrök vontak az ekét, fűlyörésző ga daemberek szőrták a vetőmagot. Asszonyok és leányok szedtek a krumplit. Törték a kukoricát... Lesz mivel biztatni a disznókat, lesz szalonna elég...

„Ha ez a kővér föld ha ez a buja rét, ha es a szőlőhegy mind az anyém lenne...”

Es Jano tervei más mederbe csaptak át, épen úgy, mint a patak, mely az országot átvágyva, kőhid alatt az országút balfe éről átcsapott a jobb oldalra

— Nemesle a honvédségnél.
Forinyák Gyula cs. és kir. lovassági tábornok, honvédségi adatus pénteken délelőtt szemlélt tartott a Nagy-Kanizsán összpontosított 20-ik honvédségvezérezred felett és úgy a legénység kiképzése, mint a tisztikar magatartása felett legnagyobb megelégedéssel nyilatkozott.

— Távozás. Tóth Antal, az osztr. magyar bank helybeli főnökjének főnök-helyettesét Budapestre, a főintézetbe helyezték át. A távozóban városunk egy kedvelt egyéniséget veszít el, ki lekötöz, fiom ur módorával a vele érintkezők tisztelét és szeretetét könnyen megtudta nyerni. Tóth Antal áthelyezésén leginkább az osztr. magyar bank hivatalnokai kara sajnálkozik, mert igazi példányképe volt a kötele-ségtudó, pontos hivatali fejebbvalónak, alár-udelljeivel mindenkor a legszébb kollegialitásban élt. Helyébe Szabadkáról Brzoboházy Ottó helyezték ide, ki e hét elején már el is foglalta a megüresedett főnök helyettesi állást.

— Anyakönyvi kinevezések. A belügy-miniszter a mura-csányi anyakönyvi kerületbe Haris Károly jegyzőt, a felső bagodiba Paulin József, a sőtörőbe pedig Tóth Gyula körjegyzőket anyakönyvvezetőkke, továbbá a hodosszina Rehdik Miklós segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv-vezetésével és a házasságtörésnél való közreműködésével bízta meg.

— Házasság. Leonard Jenő az osztrák magyar bank nagykanizsai főnökjének hivatalnokai szombat délután vésztelt oltárhoz Irmel Juliska kasszasszonyt Nagy-Kanizsán.

— Kinevezés. A zala-görnyegi pénzügyigazgatóság Hajós Ottó értszéki vizsgát tett letenei lakos a letenei adóhivatalhoz díjazlan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

— A tűzoltótestület mulatsága. A nagykanizsai önkéntes tűzoltó testület e hó 31-én nagy nyári mulatságot rendez a náci vendéglő kertjében. Az ünnepség programja igen gazdag és tartalmas lesz. A tűzoltó testület rajta zenekara és egy jónövű cigány-zenekar fog a mulatságon játszani.

— Betérés. Zalasszentbalázsi levelezőnk írja, hogy ott jul. 10-iken délelőtt isztentisztelet alatt, mikor a lakosok legnagyobb része templomban volt, ismeretlen tettes behatolt Csizmadia János lakosbájába s onnan 55 frt készpénzt elvitt.

— Tűz. Julius 10-iken éjjel Orosztonyban egy pajta kigyuladt s teljesen leégett. A kár jelentéktelen.

— Rendőrségünk butorkiállítás. Rendőri hivatalunk nagy dologra határozta el magát. Hetek óta — úgy látszik — legfőbb teendőjét a rendőrlaktanya díszítése képezi. Ezen

épület pedig magában véve oly remeke az építkezésnek, hogy minden díszítés teljesen feleslegessé válik. Van hatalmas eresse, mely a napot ugyan nem, de az esőt és havat pompásan felolja, hogy az valamikép el ne ilanhasseék a háztetőről. Az épület végébe pedig újabban régi összeakólt deszkákból egy rekesz k-rült bicikli-istálló elnevezés alatt, mert a rendőrség attól tart, hogy a bicikli kereket találnak oldani. Midőn már ez is készen volt, megkezdődött a butorkiállítás. Szép sorrendben napfényre kerültek lábtalaz asztalok — ezeket már nem félti a rendőrség — rozoga, törött szekrények, melyeket a legjobb esetben csak a széltől kell félteni, hogy elviszi őket — több rendbeli fapad, melyeket civilizáltabb helyeken — főleg szokatlan használni, de nálunk csak az a céljuk, hogy a járókelők bepiszkítsák ruhájukat, lévénk a padok trisszen befestve, de rendőrségünknek még almban sem jutott eszébe, hogy ezekre esetleg valaki le is találna ülni azon naiv hiedelemben, hogy a padok használat céljából vannak kitéve. A főkapitány ur most légmentesen elzárta ajtóit és így nem zavarja ama habota, mely felhangzik, ha valami naiv lélek, ki a rendőrségnél tisztába akarja hozni dolgát, onnét piszkosan, lesélesen távozik. Hiszük, hogy e butorkiállításnak nemsokára vége lesz.

— Rablókiadás az országban. Gertner Sándor névű veszprémi kocsis a minap nyugodtan hajtott Balatonfűrés felé, midőn egyszerre három puskákkal fellegyerezett rabló megalárra kényszerítette. A rablók a halálra rómült Gertner szeheit átküzdötték s harminc krajcárnyi pénzét elvették s megsekkették Gertner, hogy el nem árulja őket. Alig érkezett azonban a kocsis Veszprémbe, nyomban megette a jelentést. A nyomozást szeles körbebe megindították s körülbelül hetven-nyolcvan esendőrt keresi a betyárokat. Azt beszélik, hogy a rablók a hírhedt Savanyu Józsi vezette. A rettegett rabló ugyanis nemrég feltételez szabadságra bocsátották. Szülőfalujában lakott, hol mindennap jelentkeznie kellett a csendőrpáncsotoknak. Ket napig jelentkezett is, de aztán nyomtalanul eltűnt s nem-okára rá egy meggyilkolt és kirabolott ember hulláját találták meg a környéken. Azt hiszik, hogy az is Savanyu Józsi búna.

— A keszthelyi fűrdő. A míg a keszthelyi lapok célja ilyen időben a fűrdőjűk érdekében minden lehető elkövetni, addig a helyi érdekű vasutjuk elidegeníteni ügyekszik a szomszédos átrándulókat, akik egy szezon alatt tízszer, tizenötöször kénytelenek eltérni a lassan döcögő kis masina lomhaságát. A keszthelyi fűrdőben ugyanis néhány ezerre rug évente az egy-két napos látogató-vendégek száma. Az idén az arány alaposan meg fog csappanni. Azt hittük, mikor a helyi érdekű vonat személyszállítói díjat vagy 40%-kal fölemelték, ezzel az utazók kényelmét

ügyekstek előmozdítani. Korántsem. Minden a régi maradt. A fűrdők ma ép oly porosak, kényelmetlenek, mint voltak egy év előtt. Keszthelynek a révén érzékeny vesztéség fogja érni, mert a kevesebb vagonos átdűlők inkább innen maradnak a somogyi parton, minél távolabb a boszantói vicinálitól. Már pedig Keszthely ma még nem a vagonos osztály fűrdője, és így a számitat valami lendületre, ha ezek az állapotok mielőbb meg nem változnak. A Hullám-terrasznán esténként már élénk élet uralkodik, bár eddig a kedvezőtlen idő sok bosszúságot szerzett a fűrdő közönségnek, az igazi nyári napok még nem következtek el.

— Mit jései Falb. Falbának időjósaiata júliusnak hátralevő napjaira a következő: Julius 17-étől 18-ig: nagy területre kiható, bőséges esőzés kíséri a július 18-iki kritikus napot, melyet naptogyarkozás is fokoz. A hőfok általában a közepen alul marad. Több helyen földrendések várhatók. Az alsósi tajakon zivatarok. Julius 20-ától 24-ikeig: kevesebb eső, a hőfok emelkedik. Julius 25-étől 31-ikeig: újabb, sok zivatar, jelentékeny csapadék, kivált 25-én és 26-án és a hó utolsó napjaiban. A Bajor és osztrák hegyvidéken 29-ike körül friss hó várható. A hőfok, amely eleinte emelkedik, 27-től ismét erősen csökken.

— A budapesti m. kir. állami ipariskola végzett tanulói eddig visszatarított vég bizonyítványukat az igazgatóságól átvehetik személyesen, megbízottjuk által, vagy posta útján.

— Megjelentek-e a csomagokba tett levelek? Többször fordult már elő, hogy a postai csomagokba levelet is tettek és legutóbb esetben az ily leveleket tartalmazó csomagokat belyegcsonkítás miatt megjelentek. Pedig a postai csomagokba igenis szabad levelet, illetve közléseket tenni. Erre nézve hivatkozhatik mindenki a Pénzügyi Közlöny 30-ik számában (1896 évf.) megjelent pénzügyminiszteri rendeletre, melyet 51.180. szám alatt adtak ki. Kivétel képeznek oly csomagok, melyek olcsó szállításban részesülnek, mint az árumintak, kereszkötések, ezekbe írásbeli közléseket nem szabad tenni.

— Felső ipariskola az építő-ipar számára. A budapesti m. kir. állami felső ipariskola szakosztályai közül az építészeti szakosztály a az ugyanebben az intézetben szervezett építő-ipari teli tanfolyam kiválik s a VII. kerületben a Damjanich-utca 28/b. sz. a. f. évi szeptember 1-től kezdve önálló intézetet képez, mi ut m. kir. állami felső (építő) ipariskola. Az intézet rendes szakosztálya t. évi szeptember 1-én, az építő-ipari teli tanfolyam pedig, mint a megelőző években, november hó 3-án nyílik meg. Az intézet rendes szakosztályába tanulólul felvétetnek olyan 15. évet betöltött ifjak, a kik a polgári

„Ha ez az egész róna az enyém lenne... hajh beh gazdag lennék. Méltóságos báró vagy gróf lenne a titulusom...”

Erre a gondolatra mégis elnevette magát Jano. Gazdag, nagy ur, ő, a nyomorult, földhöz ragadt tót ember!... Még tréfának is ostoba. Nincs is kedve a tréfára.

Folytatja újját rónán, erdőni hegyen, völgyön, falukon. városokon, végtelen pusztákon kereszkötik. Keveset pihent, meg kevesebbet evett, csak cammogott, egyhangu, lassu léptekkel, de előre, folyton előre.

És észbe jutott, hogy Anca dűledező putriban fekszik, rothadó szalmaágyon, beteg... észbe jutott, hogy gyermekeit kinozza az éhség... észbe jutott, hogy őt magát minden lépés messzebb viszi azoktól, a kiket szeret, a kik nélkül semmit sem ér ez a szép, ez a nagy, ez a gazdag világ!

„Ej Jano! Szegyeid magad, szakítá félbe szópánkodásait. „Ha szereted őket, mutasd is meg, hogy kész vagy érettök a legnagyobb aldozatra. Hát mi bajod van, hogy lábaidat fölvezerte a kemény ut? No bizony. Egy darabig vészett, aztán belepte a por, megszűnt a vészés, és most derekasan bírod a gyaloglást. Hogy elfaradtál? Hát astán! Nem fáradsz mindennap reggeltől estig a nélkül, hogy csak a mindennapit is megtudnád keresni?... Hogy hetedik, hónapokig nem látod őket? Majd megáthatom és astán nem is megyek el tőlük többet, egy tapodtat sem... de nem am!”

És Janot ez a gondolat úgy földérite, hogy

majdnem gyorsabban, vigan, fűtőrészeve folytatta útját.

Csak akkor komorodott el ismét, mikor a fővároshoz úgy közel ért, hogy a gyárkémények fűstjét, a város utcáiból felszálló gőz és porfelhőt megpillantotta és kérdésére egy arramonó azt felelt, hogy ez Budapest.

„Megérkeztem hát! Isten elszigett idáig. De mellettem lesz-e továbbra is? Hova legyek ebben rengeteg városban? Azt mondják, hogy o nem szabad az utcán éjelezni. Hova hajtsam le fejemet? Kis pénzescském elfogyott. Miből éljek míg munkát találok? Azt mondják, hogy tilos a koldulás! Ha eltűvedek? Ha nem értem meg az emberek savát? Ha meghalok éhen... én nem látom többé őket!”

Ezen a kishitűségen Jano maga is elmosolyodott. Hiszen azt hallotta, hogy lépten-nyomon találni tót embert Budapesten. Astán, hogy hova legyen? Hát mire való Dicska Jozso adrece, a mit azóta hord a lábji zsebében, mióta Dicskáné nevében levelet ír urának. Jozso komája, nem hagyja őt elveszni az idegen városban. Ad neki kvárélyt, kenyeret, a míg munkát talál és szerez neki munkát is rövid idő alatt.

Jano beért a városba. Mellette óriás épületek emelkedtek jobbra. Sima aszfalt járdára lépett a rengeteg sárból, szinte sajnálta bemocskolni azt a tiszta lapot. Uri fogatok, terhes szekerek, villamosok, bérkocsik, targoncák robogtak az utcákou le s fel. A gyalogjárók ide-oda lökdösték a szegény Janot.

O pedig mit sem látott, mit sem érzett. Belemért számításaiába.

„Ha naponként 3 forintot keresek... annyit pedig kereshetek, ha másnak is sikerül... Nem költök belőle többet harminc krajcárnál. Annyi sem kell: tisztáz az éji szállást, tisztáz kenyér és csak nem költök tisztáz palinkára... Hohó! Gazdálkodni kell! Elegendő lesz öt krajcár is palinkára... Juhuhu! Minden héten 19—20 forintot küldhetek haza! Lesz az csak öröm! Juhuhu!”

Jano olyat ugrott és kurjantott örömben, hogy a járókelők megálltak és nevetve monták:

— Ugyancsak berugott ez a tót z'ember.
Jano észre sem vette, hogy milyen löttünést kellett. Kit könyökével utat tört magának az összecsesdült tömegben kereszköté és tovább tervezgetett.

„Husz forint hetenkint annyi mint nyolcvan forint egy hónapra. Hiszen annyija még a fűtész-telendő plebános urnak sincs. No ezért már edemes, Jano, hogy koplalj, vagy egy évig. Egy esztendő! Tyű! Tizenkét-szer nyolcvan... mennyi az?...”

Jano nem sokat értett a szorzas mesterségéhez, de azért nagy lassan és jóskára, mikor már egyptar utcán, egy pár terev végig baktatott, rájött, hogy tizenkét-szer nyolce van annyi mint kilencszázhatvan.

Kilencszázhatvan forint... Pre pána boha! Hiszen az egy egész vagon. Es a nélkül, hogy olyan bolondokat kivánnék, hogy ennyem legyen a nagy erdő, a sok rét, az óriás kőházak... vagonom lesz, gazdag leszek... Anyicskának lesz

gimnázium vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek a magyar nyelvű, számtanból, alkebrából, a mértanból és a mértani rajzból és az építő-ipar terén legalább egy lakó évi szünetben át gyakorlatilag foglalkoztak, az építő ipari szakiskolák első két évfolyamát jeles sikerrel végeztet tanulók, ha korbéli akadály nem forog fenn; építő-iparos segédek, a kik a négy középiskolai osztálynak megfelelő képzettséggel bírnak s a főtávleli vizsgálatot jó sikerrel kiállják. A felvételt szeptember hó 1-től 5-ig lehet személyesen jelentkezni; *folymomodok beküldése celtalan, mert senki sem lehet előre bejegyezni.* A jelentkezés alkalmával következő iratok szükségesek: keresztlevél vagy születési bizonyítvány, a bevezetett kösép isk. osztályokról szóló bizonyítványok, hivatalosan hitelesített gyakorlati bizonyítvány, orvosi és himlő-oltási bizonyítvány. A lakóira vonatkozólag augusztus hó végéig a m. kir. állami felső ipariskola (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) igazgatósága ad felvilágosítást; minden tudakozó levél ide címzendő.

Allatgyógyászat kiállítás. Vármezeynek területén a sertésvész egyre jobban terjed, bár mindenütt a legmesszebbre menő óvintézkedéseket megesszik. *Vezettség:* Légrád 1 udvar, Szepetnek 1 udvar, Összesen 2 község 2 udvar. *Sertésvész:* A' só Nemes-Apáthi 1 u., Alsó-Rajk 1 u., Aszóds 8 u., Bucsu-Szt.-Tamás 1 u., Dízsel 5 u., Dóbréte 16 u., Gellénháza 5 u., Gyűlevés 9 u., Hahó 1 u., Hegyesd 14 u., Hidvég 1 u., Jursevec 11 u., Kanizsa 5 u., Káptalanfa 1 u., Keszthely 3 u., Kis-Görbő 6 u., Langviz 5 u., Milej-Egyházszeg 1 u., Mura Vid 5 u., Nagy-Görbő 1 u., Nagy-Pécseley 1 u., Nagy-Horváth 6 u., Nagy-Kanizsa, Nemes-Boldogasszonyfa 5 u., Örvényes 6 u., Pacsá 1 u., Radamos 1 u., Rátka 1 u., Rödics 11 u., Rigyác 1 u., Róz-aszer 1 u., Sármellék 6 u., Tapocsa 3 u., Tihany 17 u., Tárja 5 u., Udvarnok 5 u., Vindornyaszőllős 1 u., Vincemajor 1 u., Zala-Szent-László 6 u., Zala-Szántó 1 m., Zsitkóc 1 u., Összesen 41 község.

A gabonázletről.

Nagy-Kanizsa, 1898. július 16-án.

(—*oh*) Az időjárás e hét első felében hűvös és esős volt, később ismét derült, meleg idő következett be.

E héten különösen az ó buza nagy keresletnek örvendett, minék folytán az árak intenzíven emelkedtek, ellenben az új buza ára alig változott.

Ó rozsban nem történtek kötések. Új rozs azonnali szállításra nagyon keresett és jó árak érhetőek el, augusztusi szállításra már fél forinttal olcsóbb.

Jó ágya, meleg ruhája... a gyerekek nem fognak többé sírni, hogy nincs kenyérjük. Mindennap jól laknak, pirosak, egészségesek lesznek. Iskolázathatam őket. Derék okos emberek lesznek. Jozsából papot neveltek talán még pongyelokli plebános is lehet belőle Mié-ne? A főtisztelendő plebános is szegény paraszt gyerek volt. Miséből jegyző lehet. A leányokat gazdag emberhez lehet érni és adni... módosak lesznek ok maguk is. En meg, én meg soha se mozdulok ki többé Pongyelokból, gyönyörködni fogok bennök... Any. cska-ban... bohó... hogy meg fog hizni szegény!... a gyerekekben... az unokákban... Jaj ez a boldogság!... Megüt a guta!...

Jano lerogyott! Az örömtől ájult el? Oh nem! Higgyen aki akar abban, hogy az öröm öl. Egy téglá es-ít le egy épülő házról — éppen Jano fejére és olyan jól talált, hogy rögtön szörnyet halt.

A hirszomjas városi népség szájtátva körül-fogta Rendőrbiztos kór-háza vitelle és az este megjelenő lapo ban lakonikus rövidséggel áll a nagyon is köznapi rendőri bir: "A sugárton egy épülő házról vi yázatlanságból leejtett téglá agyon-ütött egy arra ballagó részeg tót napszámot."

Soha sem tudták meg a nevét. Nem is igen firtattak. Pongyelokon pedig még most is várják Mrha Janot. Anca rég leigogyuit. Keservesen lépés magára és hat gyermekére a mindennapra valót Ha kérdezik, hogy mit tud Janoról, zokogva mondja:

— Semmit! Bizonyosan jól megy dolga. El-fejezett.

Repcében is előfordultak nagyobb kötések. Prima aru 11 frt 50—175 kr. II. rendű 10 frt 25—50 kr.

A ma érkezett távirat szerint az új buza 15—20, és ó buza 40 krral csökkent.

Határidőzlet:

Buza	őszre	frt	8.57—59
Ross			6.66—68
Tengeri	juliusra		4.26—28

Piaci árak:

Új buza	"	10.40—70
Új rozs	"	8.10—20
Tengeri	"	5.40—50
Zab	"	6.50—60

métermázsánként kanizsai paritással.

IRODALOM.

„Der Beerst“. Cinos kiállítású kis könyvecske fekszik előlünk; az izléses, aranykeretes, sötétzöld boríték találó illusztrációja, de maga a cím is azonnal elárulja, kikről esik benne szó. A katonaelet első izzású napjának nehéz küzdeseit, a regruta kiképzés leltte komoly munkáját mosolygó rózsaszín szemlívén át nézi és festi le benne a szerző, ki maga is katoná, és így éles megfigyelései közvetlenül a duzzadó humor retortáján át leszűrve vetette papírra. Vajjon ki nem mosolyodik el azokon a furcsaságokon, melyekben a katonaelet első heteiben része van az ujoncnak. Kisknaphatatlan gazdag bányá ez, hol az íróember nem sötét novellákhoz keres szöveget, hanem vidám, komikus képekhez válogatja a legkarakterisztikusabb alakokat. *Webel János* c. és kir. 48-ik gyalogezredbeli hadnagy a könyv szerzője. Könnyen, simán gördülő versekben jóízű, erőteljes humorral, kedves naivitással olyan dolgokat mond el, melylyel egy-két vidám órát szerez minden katonaviselt intelligens embernek. Mávéről a fővárosi napisajtó a legmelegebb hangon emlékeztet meg; a külföldi német lapok, [mert a mű német nyelven íródott] szintén a legnagyobb dicséretet emlékeznek meg róla. A szép kis könyv 30 sikerült illusztráció disziti. *Obmayer* hadnagy könnyű rajzolla alól a hadsereg jól ismert al: kjai kerültek ki, anélkül, hogy bármelyik is a karakterizálás karrikaturárá válnék. Az izlésesen, szépen kiállított könyvecske, kiadónk a *Fischer Fülöp* cég nyomdájából került ki, ára 1 frt. Kapható Fischer Fülöp könyvkereskedésében.

A „Magyar Könyvtár“ fennállásának rövid ideje alatt, egy létszám, tökéletesen megoldotta azt e nehéz problémát, hogyan lehet egy magyar irodalmi vállalatot igazán népszerűvé tenni. Kivált most, az utazó-időszak beköszönésével tapasztalható ez: vasuton és hajón leírtan-nyomon találkozik az ember utasokkal, kik elindulás előtt megradják az-üket csekket a pompás tisztelet krakjáros szüzekkel, mely-knek folyásma immár túl van: az ötvenen. Ha a „M. K.“ így halad, még en évben kiadhatja századik füzetét. A most megjelent 48—52. füzetek lamót számos értékes olvasmányt nyújtanak. A sort egy kis olasz regény nyitja meg: „Az erkölcsöten“, melynek szerzőjét E. A Buttit, éppen most kezdik fordítani és tisznapeni Párisban is. A következő füzet irodalmi csomago számba mehot: Petőfi sejkének Szendrey Julának, abban az időben írt naplóját és leveleit tartalmazza, amikor megismerkedett és lejegyzte Petőfivel. A kis füzet előtt Jókai előszava, végén pedig függelékül, Szendrey Julia néhány verse olvasható. Az 50. füzet a világirodalom egyik legzesebb és leghíresebb költő elbeszélését Tennyson „Arden Enoch“-ját nyújtja. A nagy angol poéta gyönyörű versét Lörinel (Lehr) Zsigmond fordította le. Az ideg-n epika e remeke után a magyar drámaíró költészet és a váló munkája következik: Mural Károly minden isében magyar jóltaljátékú a „Huszárparólem“, mely színekeltette óta állandóan műsoron maradt. Végre az 52. füzetben a legzesebb magyar néphaladakat költi bokré-tába Morvai Győző, felhasználva az őssze e téren eddig megjelent gyűjteményeket és külön: s figyelmet fordítva az iskolák szükeletére. Mindenek, mint az előbb megjelent füzetek, melyk gyűjtemél minden könyvtáros szolgáit, egyenként 16 krajczárral vehetők meg a *Lampel R.* (Vodianser F. és Fiai cégénél) Budapest, Andrássy-út 21; a könyvkereskedésben is Budapestben a nagyobb dohány; tösdékben is.

C S A R N O K

Novellák és novellairók.

Írta: **Baboss László.**

A helyzettestéstől különbözik az elbeszélés mely valamely való vagy költői esemény elbeszélése, s az elbeszéléstől a beszély, mely kerek alkotású, rövid mesejű előadása valamely egyén élettörténetéből a legérdekesebb mozzanatok. A beszély abb-n különbözik ismét a regénytől, hogy míg ez csak egy bonyodalmat ismer, egy hőse, kiter a reflexiók elői, és szerkezetben is egyszerűbb, természetesebb lefolyása, mesejében sem

teljes befejezésű, — a regény mindennek el-leszje.

A beszélyirodalom ismerete ma épp oly érdekes, számottevő, kifejelett, mint a regényirodalom; mert ha nem fog is át nagy kor-, társadalom-, irány-kérdéseket, (mint a regény, amelyben mindezek érdekesen tárgyalhatók, a mindennapi élet bejai, apró szívtörténetek, talusi történetek, episodok sehol sem dolgozhatók fel alkalmasabban, mint éppen a novellában. hol az író kedélyvilága, elbeszélő-képessége, megfigyelőtehet-sége, képzelő-ereje a kedély és képe em-lelvezetése, tárgyfestés, jellemrajz, leírás, szóképek által nemcsak megeleveníti a tárgyakat, az egészéből megfestve a legvonzóbb részleteit, de mivel a valóhoz közelebbi tárgyakat rajzol, szebbíve is a valót, figyelmüket jobban leköti, s jobban hozzásimulthat a mindennapi élethez.

A beszély azonban mindamellett, hogy ily rövid szabású, és légezetű, tes-i a cselekvéseket az állapotokat, ugy mint azok a legtitkosabb rugóiktól indítva mezenyílnak s megvilágítják a jellemet bizonyos cölöka törve — s ez az idealizálás, amely emellett feltűnteti azokat a körülményeket is, melyek a jellem kialakulására az ember elhatározására döntőleg folyának be — s ez a realizálás. Amely beszély e kettős feladatot ve-zi irányadónak, az tes: csak ránk erkölcsi hatást, az gyönyörködtet.

Az idealizmus ily nemes értelem szerint amaz irányelv, mely az általános emberiségre, az eszményre, az igazságra szépségre, erényre, az örök szépre helyezi a fősulyt, szemben a ma uralkodóvá lett cölal, a a költészet feladatának azt tartja, ami oly érzéseket tejez ki, melyek az egyetemeset érintik; míg a realismus a valósnak hű ábrázolásában látja a művész feladatát, nem zárja ki az idealizálást sem; mindegyiktől eltér a naturalizmus: a valóság szolgáló utazása: (Olas országban: — verismo) A *symbolizmus* jelképekben, symbolumokban látja a dolgok titkát és mély összefüggését s ebben is mutatja fel; az *analitik* műtétet hajtának végre a jellemeken, a szenvedélyeken, az emberi és társadalmi tényeken, ugy mint a nagy tudós, az élektan tanára.

Az *impressionisták* a gondolatokat változtatják érzékesekké, a lelki állapotot fizikai megnyilatkozásaiban adják vissza (Daudet) az idegekre hatnak s így keltenek érzést; azt akarják, hogy a szó érzést lessen.

A legujabb törekvések az individualizmus törekvései, mely terveket nélkül alkot, az író a hangulat, a személy viszi, odaengedve magát érzéseinek: nem tördőve a logika szabályait. Azért az impressionista szerint az eg-z élet hangulat sejtetem, lelket ad a tárgynak s lenzi megis a régi iskolát, mely kiseretetekbe, szellemekben hitt. Az analitikus rendszert alapít a való szertelenségeire s a természet szerelent átvizsi mint normalist a lelki életet.

Mi ezeket röviden csak felemlítjük anélkül, hogy annak ajánlóit vagy bámulóit lennénk. Az újabb elbeszélők szerintünk követhetik bátran azt az elvet, hogy semmi sem szép, ha nem igaz, s igaz csak az, ami érzéki s érkei az ami rut, s nevezékek magukat ok sincsi-ták — any-lák — symbolistáknak, és bár naturalistáknak nálunk nem találunk tetszésre. Az irodalom anarkistáit, kik az érzelmetek nem akarják elismerni s a viágmozgató eszméket érzéki jelenségeknek, a gondolatok jellemet az agy vagy a szív egy zserü vibratiónjának tartják s a becsületet, barátságot, dajkamesének; s akik az elbeszélésben a lenyegget többé nem is a tárgyra, a csele-ményre, a m-sere, vagy az erkölcsi igazsásgyaltatásra, de arra lektetik, hogy mindaz, a mi történik, mért így és nem máskép? akik ma csak a vérmérsékletre, a környezet hatására, a viszonyok fatalismusára építnek — azok nekünk (sajnáljuk) nem embereink, bár megemlíjük őket, sőt ki-ott méltányoljuk is, de nem s-erettjük.

Ami elbeszélőink az angolok, akiket minden tekintetben első helyre teszünk, nemcsak azért, mert hozzájuk még az újtanok nem hatottak el, de azért is, mivel ezek az elbeszélésben festik a cselekvéseket, állapotokat, viszonyokat, jellemeket ugy, hogy azok egy magasabb cölra törve eszményitve, mégis legelőretettebb indokaikkal együtt állítatnak élénk anélkül, hogy a tényleges viszonyokat, melyek a hő elhatározására, törekvé-ére befolyanak, me-lőzn-k. Az angol elbeszélő a költő emberen kívül ismer: egy belső embert is, akit hit, erkölcsi akarakter, költészet, lelki-ismeret vezérel, a sorssal, a külvilággal, indultáival, szenvedélyeivel, folytonos küzdelmeiben

aki mégis mindamellet ura marad tetteinek, kovácsa szerencsésének vagy előidézője boldogtalanságának; egy szóval a szivvilágát, az erkölcsi lényt, a gondolat és képelem emberét látjuk — s nem a test boncolását, a hullást, s a piszkot, mely azt körülveszi sem a betegség és kóros hajlamokat, mely lelkialapotának sorvasatója volt.

Az angol beszélyíró szerint a sziv az, ami az embert méltóvá teszi a leírásra, az teszi őket költővé, s az által adlik ki a legegyszerűbb lény is embertársai közül, a lelket, a lélek erkölcsi lélett elemzik, amelyben a kőös emberi gyöngéségeket, ferde kintőseket sem hagyják figyelmen kívül.

Az angolok legjelesebb beszélyírója Dickens Károly ma is, akinek életrajzát John Forster megírta. Ebből megtudjuk, hogy Dickens egy fénymágyarban kezdte pályafutását, apja csödbe esvén, anyja is felhagyott háztartásával, apját bezárják az adósok börtönébe, ő és Fany testvére vasárnapjaikat apjuknál a börtönben töltik.

Sivár volt gyermekkorra s már mint kis fú maga kereste meg kenyerét, de mivel szállása messze esett apja börtönétől, egy bukkot ögynök-nél vett magának szállást s a 14 éves gyermek — boldog, mint ezt a Piekwick-club Capperfield Little Dorit című regényéből olvassuk. Dickens ismeretkörét folytonos képzés s tanulás által maga ágította, s így kezdte meg hirlap-udósítói minőségben irodalmi pályáját; s a londoni alsóbb néposztály életviszonyaiból merített vázlatát: „Sketches of London” (1836—37) megalapították írói hírnevét. Az a mely lélektani összefüggés, az a nagy filantropia, mely műveiben előfordul, a jellemfestés paratlan közvetlensége, a vig és megható elemek vegyülete, minden bizarrsága mellett is Dickens drámai realitásánál fogva is az első angol beszélyíróvá teszük.

A londoni vázlatok c. elbeszéléseiből csak a „Részegség áldozata” ismertetjük, mely egyszerűsmond bizonyítéka annak is, hogy Zola Cassamoir-jánál sokkal egyszerűbb teggerekkel és erősebben szoiál a jó célnak. Master Warden va'amikor jó módu ember volt, kit szerettek ismerősei barátjai, felesége, gyermekei, de ivásnak adva magát a legnagyobb nyomorba jut, felesége meghal, gyermekei elhagyják, lányát: Marit kivéve, de mi lesz belőük? John agyonlövi egy erdőkerülő s ezt agyonlövi boszúból William testvére, üldözői eől apja házába menekül, hol a beteg Mari elrojtja, de apja borért elárulja a titkot, s a rendőrség kezébe kerül, s megátkozza apját, ki e miatt a vízbe öli magát. Mily szivrázó jelenetek s mily szenvedélyes mesészővés, s mily érezhető igazságok!

Az angolok épp oly jeles regény és beszélyírója, mint Dickens, Walter Scott, ki versben írt revényes elbeszélései által (The lady of the lake) vitta ki az örök nevet. Walter Scott 1771-ben született s 1832-ben halt meg. Ragyogó előadási tehetséggel bírt; bérnök, parasztlak, koldusok nyelvét senki még úgy nem értette, mint ő, de népszerűségét ő is szivjóságának köszönhetette, mely minden sebrét firt tudott önteni, s kedélyének és ama derültségének, mely a legegyszerűbb paraszatt szeretetre méltó vonásokkal ruházta fel. De ezek fölött emelkedik költői beszélyei által a hanyatott előlé, de minden angol költőt túlszárnyaló Byron; a kit az egész világ oszálta, s aki mellett elődje Campbell Tamás (1777—1844) bájos kisebb költői beszélyeivel teljesen elhomályosult (O commors child Gerfrud of Wyoming).

(Folytatás következik.)

NYILTTÉR. *)

Henneberg-selyem 75 krtól

4 frt 65 krtól méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárából rendeltek, — fekete, fehér és színes, — a legdivosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-forgalmazásnak postabér és vámentesen, valamint háshoz szállítva, — mintáknak pedig postafordultáva küldenek.**

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállító) **Karlsruhen.** (1) Magyarlevelen és Svájcba kútszere levélbilyog ragasztandó.

*) Az e rovatban közzétett ért nem vállal felelősséget a szerk.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FOLÓP.

Hirdetések

3746/1k. 1898.

220-1

Arverési hirdetmény,

A nkanizsai kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Remete Géza ügyvéd nkanizsai lakos végrehajthatónak özv. Szabó Antalnak szül. Tóth Juli és érdektársai orosztönyi lakos végrehajthatást szenvedettek ellen 700 frt tőke, ennek 1898. január 10-től 6% kamatai, 17 frt 60 kr. végrehajthatás kérelmi, 17 frt 95 kr. arverés kérelmi, s a még telmerülendő költségek iránti végrehajthatási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó

s az orosztönyi 22. sz. tjk. l. 131 hrsz. felv. 599 frtra	590.	l. 1-4 srz.	354
" " " " " " " " " " " "	6.	l. 1,3-7	841
" " " " " " " " " " " "	369.	+ 193c1	384
" " " " " " " " " " " "	"	+ 193c2	302
" " " " " " " " " " " "	"	+ 193c2	162
" " " " " " " " " " " "	"	+ 193c3	162

becsült ingatlanok, továbbá az orosztönyi 126. sz. tjk. 248. hrsz. alatt felvett ingatlanok Szabó Antal illető s 520 frtra becsült 1/2 része; mégis az 1881. évi LX. t. c. 156 § a pontja alapján a szabari 191. sz. tjk. 788. hrsz. alatt 1/2 részben Szabó Antal, 1/2 részben Szabó László, 1/2 részben Szabó János, Ferenc, László, Eva, György, Ádám és Sándor tulajdonul felvett s 48 frtra becsült egész ingatlan, — valamint az 1881. évi LX. t. c. 156. § a) pontja alapján a szabari 855. sz. tjk. 986. hrsz. 1/2 részben Szabó Antal, 1/2 részben Lucz Pál és neje Böszö Rozália tulajdonul felvett s 45 frtra — mégis az 1881. évi LX. t. c. 156. § a) pontja alapján a szabari 869. sz. tjk. 851. hrsz. alatt 1/2 részben Szabó Antal, 1/2 részben Tóth Dóri, István és Hajdu Katalin tulajdonul felvett s 15 frtra becsült ingatlanok és pedig az orosztönyi ingatlanok

1898. évi augusztus hó 19. napján d. e. 9 órákor

Orosztönyi község házánál; a szabari ingatlanok pedig

u. azon napon délután 4 órákor

Szabari község házánál Remete Géza ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen eladtni fognak.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi máj. hó 31. napján.

GÓZONYI kir. tszéki albiró.

3955/1k. 1898.

221-1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Münc József nkanizsai lakos végrehajthatónak, Kohn Adolf komárvárosi lakos végrehajthatást szenvedett elleni 1773 frt 93 kr. tőke, ennek 1895. február hó 1-től járó 6% kamatai, 40 frt perbeli, 22 frt 50 kr. végrehajthatás kérelmi, 18 frt 85 kr. korábbi arverés kérelmi 2 frt 31 kr. hirdetési, 7 frt 80 kr. újabb arverés kérelmi, valamint 311 frt 10 kr. tőke; továbbá Toch Lipót nkanizsai lakosnak u. azon végrehajthatást szenvedett elleni 28 frt 50 kr. tőke, ennek 1895. június 7-től 1895. évi július hó 1-ig, 6% arvontul pedig 5% kamatai, 7 frt per, 4 frt 80 kr. végrehajthatás kérelmi, — mégis Sattler Mór nkanizsai lakosnak u. azon végrehajthatást szenvedett elleni 50 frt 91 kr. tőke, ennek 1895. január 1-től járó 5% kamatai, 47 frt 65 kr. eddigi; — mégis a nemesdedi öngyelző szövetkezetnek 100 frt tőke, ennek 1896. szeptember 22-től 6% kamatai, 17 frt 12 kr. per, 9 frt 84 kr. végrehajthatás kérelmi, úgy 182 frt tőke, ennek 1896. évi szeptember hó 25-től járó 6% kamatai, 17 frt 67

kr. per, 14 frt 42 kr. végrehajthatás kérelmi és a még telmerülendő költségek iránti végrehajthatási ügyében e-en kir. törvényszék területéhez tartozó, a komárvárosi 30. sz. tjk. 45. és 47. hrsz. alatt felvett és 1942 frtra becsült, valamint a komárvárosi 230. sz. tjk. 1. 581 hrsz. alatt felvett és 108 frtra becsült ingatlanok

1898. évi szeptember hó 1-én napján d. e. 10 órákor

Komárváros község házánál dr. Schwartz Adolf és dr. Bród Tivadár, ugy László Gusztáv marcalli lakos felperesi ügyvédek vagy helyettesei közbejöttével megtartandó nyilvános arverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi június hó 10. napján.

GÓZONYI,

kir. tszéki albiró.

3109/1kv. 898.

222-1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. tvszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Böröcs Pap János pacsai lakos végrehajthatónak, Bacsics Mátyás mint kkoru Bacsics Mária és Kati t. képviselője végrehajthatást szenvedő pacsai lakos elleni 37 frt 85 kr. per, 5 frt 60 kr. végrehajthatás kérelmi, 7 frt 20 kr. jelenlegi s a még telmerülendő költségek iránti végrehajthatási ügyében a fentnevezett kir. tvszék területéhez tartozó, a pacsai 817. sz. tjk. 1-9 sorsz. alatt felvett ingatlanoknak Bacsics Mária és Kati kiskorukat illető s 813 frtra becsült fele része

1898. évi augusztus hó 8-ik napján d. e. 10 órákor

Pacsai község házánál dr. Schwartz Adolf felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános bírói arverésen eladtni fog, — még pedig tekintve, hogy a fenti ingatlanok 1/2 részére Bacsics Mátyás javára holtig tartó haszonélvesztési szolgalmijog, ezt megelőzőleg pedig jelzálogos követelések vannak bekebelezve, emellett a érintett ingatlanok a szolgalmijog fenntartásával bocsajthatnak ugyan arverés alá, de csak úgy, ha a szolgalmijogot megelőző követelések kielégítésére szükségesnek mutatózó 150 frt vételár a szolgalmijog épségben maradását mellett beérteik, ellenkező esetben az arverés hatálytalanul válik, s az ingatlanok u. azon határnapon a szolgalmijog nélkül is eladtni fognak.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint tknyvi hatóságnál 1898. évi május hó 10-én.

GÓZONYI,

kir. tszéki albiró

4313/1k. 898.

223-1

Arverési hirdetmény.

A nkanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy dr. Fülöp Kázmér nkanizsai lakos végrehajthatónak, Juhász Péter végrehajthatást szenvedett volt nkanizsai lakos elleni 40 frt 25 kr. tőke, ennek 1893. évi január hó 5-től járó 5% kamatai, 1 frt 20 kr. per, 4 frt 80 kr. végrehajthatás kérelmi, 2 frt 65 kr. végrehajthatás foganatosítási, 4 frt 80 kr. lolytatolagos végrehajthatás kérelmi, 10 frt 85 kr. jelenlegi, s még telmerülendő költségek iránti végrehajthatási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó, a habód 1382. sz. tjk. fele részben Kovács Imre és neje

Csak fiatal

embereket

érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napl használát után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, főlölegesen tehát a szantál etaj vagy copalva balzsammal ki-áratásni, mert csak csak a gyomrot rongják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1. forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerháza Budapest, V., Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerháza.

834/935 Postai megrendelések címe:

Zoltán gyógyszerháza Budapest

Főraktár Nagy-Kanizsán:

Práger Béla gyógyszerháza.

Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

As szurodóven kiállításon az arany érdemkeresztet és a millenniumi nagy érmmel kitüntetve.

WEISER J. C.

As szurodóven kiállításon az arany érdemkeresztet és a millenniumi nagy érmmel kitüntetve.

gazdasági gépgyár és vasöntődéje Nagy-Kanizsán.

Tudomására hozza a n. é. gazdaközönségnek, hogy

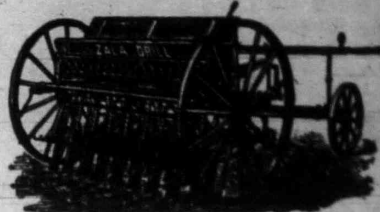
Magyarország legjobb sorvetőgépe a **Zala-Drill**

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület által 1897. október óban Klabéron rendezett nemzetközi vetőgépversenye a egyszó díjjal, az állami aranyéremmel és az 1897. szept. hóban Léván megtartott vetőgépversenye a legelső díjjal: „nagy üzemre” aranyéremmel tüntetett ki.

Ajánlja szab. kiváltható kapacuktyókkal ellátott

ZALA-DRILL és PERFECTA sorvetőgépeit

Felülmunkálatlanok az egyetemes és kétvsn acélokak, az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvények, összes talajmivelő eszközök, szénagyűjtők, darálók és egyéb gazdasági gépek.

Felhívom a n. é. gazdaközönség figyelmét

a legújabb amerikai

„Planet Jr” rendszer

egykerekű kézi répakapáló és töltőgető eszközökre,

melylyel a répakapálásnál és töltésnél óriási megtakarítás érhető el.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Különlegesség pótolka balha-, konyharovar-

moly-, és béáállatok tetre ellen.

Kapható:

Nagy-Kanizsán:

- fj Fesselhofer József
- Deutsch Lajos
- IMarton és Huber
- Neu és Klein
- Pauk Jakab
- Rosenfeld Adolf és fia
- Schlesinger Izidor
- Schwarz és Tauber
- Strém és Klein
- Weiss és Schmidt

Barev:

Dorner S.

XX

Pacea:

Schleiffer M. G.

Periak: Kramarits Victor, Sosterics Pál.

Műmeg:

Bodis Mátyás, Darnay Kálmán, Márkus Salamon fia

Barestelep:

Szabó Sándor, Weiss Sándor

Courgo:

Kreissler Géza, Schwarz R., Fischer Simon

Nagy-Bécső

Dedinszky J. gyógyszer

Zacherlin

csodálatra méltó a hatása. Megöl mindenféle rovar. Meglepő biztossággal és kirtsja a nok férget bizto-an és gyorsan úgy, hogy semmi nyoma sem marad. Azért dicsérik is az egész világon. Milliók és milliók veszik is.

Ismertető jele: 1. A lepre-ételt üveg. 2. A ZACHERLIN név.

Lampionok

mindenféle

kerti díszítések,

meghívók

mulatságokra

legjutányosabban kaphatók

Fischel Fülöp

könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischei Pállop könyv-kereskedésben.

A szerkesztővel érlekezni lehet naponta:
kint d. n. 4-5 óra közt.

Idő intézendő a lap szemléli részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatás:
Városház-épület: Fischei Pállop, könyv-kereskedésben.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (8 frt) — sz.
Félévre 6 korona (8 frt) — sz.
Negyedévre 3 korona (1 frt 80 kr).

Nyiltár pótlása 10 krajcar.

Elsőhatásként, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischei Pállop könyvkereskedésbe intézendők.

Bársonctól levelet csak azert kessék kell fogadnak el.

Egyes máss árú 10 krajcar.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Csütörtök, július 21.

A jégkárosultakért.

Az utolsó minisztertanácsnak, egyik legfontosabb tárgya az az akció volt, melyet a kormány a jégverés által meglátogatott mezőgazdák felségítése végett megindított.

Ugyanazon napon a károsult gazdák egy nagyobb küldöttsége is járt dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternél, hogy elpanaszkodják neki szomorú helyzetüket és segédelmet kérjenek, mert különben tönkre kell menniök.

A szegények igen le voltak sujtva és gyalog tették meg az utat a dunántúli megyékből, úgy hogy Budapesten más irányban is kellett róluk gondoskodni.

A minisztertanács elhatározta, hogy a kereskedelemügyi miniszter a jégverte vidékeken azonnal kezdesse meg nagyobb számba utak és vasutak építését, hogy a szűkölködő gazdák papszámmal kereshessék meg a létfenntartásukra szükségesekeket és azt is megszerezhessék, amitől az elemi kártételek megfosztották őket.

A belügyminiszter ott, a hol szükségesnek mutatkozik, pénzzel fogja segíyezni a szűkölködőket és gyámoltalanokat és e módon enyhíti a nyomort és szükségét.

A pénzügyminiszter az elemi károk felbecslését sürgeti, hogy e becslések alapján leirathassa az adókat, azonfelül azokon a jégverte vidékeken, hol legnagyobb a szükség, rögtön felfüggesztette az adóvégrehajtásokat.

A földmivelésügyi miniszter intézkedett hogy azokon a vidékeken, ahol a jég elverte a termést, nyári vetőmagot osszszanak ki a gazdáknak. Az illető megyékből bekérték a kárfelvételeket, hogy vetőmagot lehessen oda küldeni, minek folytán Veszprém- és Fehérvármegyékben már meg is kezdték a köles és muharmag szétosztását és elvetését.

Intézkedett továbbá a földmivelésügyi miniszter, hogy azokon a szerencsétlen vidékeken a szűkölködő gazdáknak vetőmag beszerzésére kölcsönt engedélyezzenek és osszszanak ki. E célra elég nagy összegek állnak a miniszter rendelkezésére, melyeket a minisztertanács engedélyezeti.

Ezenkívül elrendelte a miniszter, hogy a vizsabayozási munkálatok újból megindíttassanak s e munkálatok egy minisztertanácsi határozat folytán már tényleg meg is kezdődtek, hogy keresethez jusson a szegény nép, melyet keze munkájával sze-

rez és amely elég lesz arra, hogy jóvátége a zivatar okozta károkat.

Röviden előadva, ez a tartalma annak az akciónak, melyet a kormány a jégkárok enyhítése végett megindított.

A teljes kárt — igaz — nem lehet jóvátenni és nem lehet minden könyvet felszárítani, a melyet egész vagyonok elvesztése sajtol ki a szegény, keservesen sujtott mezőgazdák szeméből; de a szükségét enyhíteni, a nyomort csillapítani igenis lehet és a kormánynak itt elsőrendű alkalm volt bebizonyítani, hogy feladata magaslatán áll-e, és hivatva van-e rá, hogy az ország élén vezesse az ügyeket.

És ha a mondottak után szabad állítani, hogy a kormány teljesítette kötelességét, ezzel megadtuk neki a legnagyobb dicséretet, mely őt a fenforgó körülmények közt gyors és erélyes intézkedéseiért méltán megilleti.

A dicséretet és elismerést megadják neki az általa nyújtott segíyezések ellenértékül maguk a szűkölködők is, de az egész nemzet is, mely szívesen és mélyen megindult szízzel megerősíti a szűkölködők dicséretét és elismerését.

TÁRCA.

Az utolsó pillanatban ...

— A „ZALA” eredeti tárcája. —

Írta: Balgó Sándor.

I.

Szakadatlanul zuhogott, csattogott künn; sivitva tombolt, üvöltött a szél, az elkapott esőcseppeket haragosan, szilaj vadszággal verdeste az ablaktáblákhoz. Csak egy-egy pillanatig szűnelt a zugás, utána újult erővel ismét följajdult, mintha vége se akarna szakadni a bestiális dühöngésnek.

— Kegyetlen idő...

Kimondhatatlan mély szomorúság rezgett az asszony hangjában, de a tekintete mást fejezett ki.

Az a sápadt képű, horpadt mellű vézna fiú csodálkozva szegezte nagy szemeit anyjára. Szólni akart, de fogai erősen belemélyedtek remegő, vértelen, fehér alsó ajkájába, elfordította fejét s csak úgy magának mormolta alig halhatóan:

— Szegény apám...

Csend.

Olyan nyomasztó, bántó, terhes ez a némaság, megérezni benne, miut tombol, viaskodik a hallgatásra kényszerített lélek, melyben az elnyomott rejtejt tüzes gondolat nem találja meg rendes útját az ajakon keresztül, átfurja a koponya csontot és tusára kel azzal a másikkal. A némaságnak ez a kinja perzsel, emészt, éget, szak-

gatja a vért és szétlocsanással fenyegeti az agyat.

Semmi gyermekes vonás ezen a tizenöt esztendő s ovány, csontos arcon. Hatalmas aránytalanul nagy léj, mely alatt szinte roskadni látszanak a görnyedt, szűk vállak. Sötét nagy szemei megrabolták még az arcból sápadtságát is, valami szokatlan zord árnynya lepték el. Benne égtek ezekben a mély szemekben a korán érett gyermek tudatossága. a büszke érzet, a korai szenvedélyek pusztító villogó tüze, a keserű tapasztalások komoran elmosódott foltjaival. Merészen kiszögélő homloka komoly, határozott gondolkodásra vallott, csak a vékony, szabályos kicsi ajkák és a pillák kissé duzzadó, puha, finom szögletei enyhítették a kegyetlen vonásokat, sejtetni engedték a szomorú álmodozót, beteges, fejletlen teste a cselekvésre képtelent. Csunya volt és érdekes. Társai az iskolában csodálták gyors eszt, de nem szerették, féltek tőle, rettegtek érthetetlen zárkózottságától. Jól tudta ő ezt. Mégsem ügykezett jó véleményüket megnyerni, bár sokszor, nagyon sokszor hián volt egy bizalmas jó barátának, de nem egy olyan kicsinek, ki őt meg nem értené. Ez előtt nem ledheti föl tuláradó szive keserűségét, nem bizhatná rá feltett titkait, nem szabadítaná meg a lenyugzó, sorvasztó tehertől. Másnak, nem, senkinek, még ha testvére volna, annak sem mondaná el, mit érez, mit gondol néha.

Csak sokára szólt meg ismét az asszony, evésre nógatta a fiát, de az ráncokba szedett borus homlokkal tovább is csak merően bámult bele a lámpa lassan táncoló sárgásfehér fényébe.

— Mi bajod? Mért nem eszel?

Nem felelt. Eltolta maga elől tányérját és a villával idegesen kezdett dobolni az asztalon.

— Szólj már. Kiallhatatlan ez a hangtalan duruzsolás.

— Nem kell!

Kemény, rideg, durva volt a rövid válasz. Megbánta, azeliden, ellágyulva tette utána:

— Nagyon fáj a fejem.

Remegett a hangja a felindulástól.

— Valaki bántott?

Tagadólág ránta fejét. Nem mert az anyjára nézni. Azt a hosszú, széles, mozdulatlan árnyéket vizsgálta ott a falon. Nem az övé volt, az anyjéé sem, csak nézte valami engesztelhetetlen gyűlölet kéjjével és reszketeve, görcsösen szorongatta vékony ujjai között a villát.

— Bolond vagy, Desső, hallatszott a háta mögöl.

A falon megmozdult az a lomha, széles árnyék és simán, nehézkesen feluszott a padmaljra. Az asszony halkán kacagott. A fiú elpirult, ajkára szivargott a keserűség, nem bírta visszafojtani a sértő, gunyos szavakat.

— De azért pap lehetne még belőlem is?...

Indulatosan ugrott fel helyéről és anélkül hogy köszönt volna, csörömpölve csapta be maga után a szomszéd szoba ajtaját.

— Ostoba!

Elfulva rikácsolt a hangja. Pici kezeit ökölbe szoritotta, eltorzult ajkai reszkettek a dühöt. Utána szerett volna rohanni, de a hives igaztosság elzibbasztá idegeit, nem bírta felkelni helyéről. Ruhájának csipkés fodrait tépdésve, eszelősen bámult az ajtóra, mely mögött a fiú eltűnt.

A vám-enquôte.

Ha annak az enquôte-nak, melyet a kereskedelmiügyi miniszter az autonóm vám-tarifát tárgyalására hitt egybe, semmi egyéb eredménye sem lenne, mint hogy Magyarországon oly kérdések egész sorával foglalkoztak, minőkkel a magyar köznévelény évtizedek óta nem foglalkozhatott; már ez magában véve is nem kicsinylendő eredmény.

Allapotokat és viszonyokat tanultunk megismereni, melyeket eddig legfőleg miniszteri buraukban és diplomáciai körökben tárgyaltak; közelebről megismerkedtünk a Magyarország és Ausztria közt való közgazdasági szövetség előnyével és hátrányaival és végre tisztába jöttünk a felől, hogy Magyarország érdekében mit követelhetünk és miről mondhatunk le a nélkül, hogy ezt az érdeket sértendők.

Megtudtuk mindenekelőtt komoly államférfiak szájából, akik a legtisztább hazaszeretettel eltelve szolgálnak a nemzetnek, hogy nekünk vámbábot nem szabad provokálnunk és hogy az önálló vámterületet nem kell minden áron elvetnünk.

Megtudtuk, hogy a magyar közgazdaság biztonságának nagyon érdekében áll, hogy a közös vámterületet fentartsuk, de nem szabad feltétlenül ragaszkodnunk hozzá, hanem közgazdasági terményeink szabad forgalmának minden biztosítása mellett okvetlen gondoskodnunk kell arról is, hogy törekvő fiatal iparunkat védjük olyan előnyökkel nyújtunk neki, melyek élet és versenyképessé teszik. Hogy világosan beszéljünk, magyar ipart kell teremtenünk, hogy mezőgazdasági termeléseinkre vonatkozólag függetlenek lehessünk a külföldtől.

Hallottuk a legkülönfélébb közgazdasági irányok képviselőinek véleményét és hallottuk, hogy az ipar az államtól nem támogatást kér, hanem kielégítő védelmet, mert a mezőgazdasági érdekeit és annak függetlenségét hathatósan csak akkor lehet előmozdítani, ha terményeit a hazai ipar értékesíti és fogyasztja.

Hallottuk aztán az agráriusok vezetőit, akik az önálló vámterületet elvetik, melyet szívük mélyéből utálnak. Az országos fogyasztás nekik kevés, a fogyasztóképes ipar még csak most van

keletkezésben; az osztrák fogyasztóterületet, mely nekik oly kényelmes és kedvező, nem akarják elveszteni. A magyar mezőgazdaság, ha erősítve és kellőleg védve lesz, megteremti a magyar ipart, mert az a legszilárdabb alapja az iparnak és kereskedelemnek és marad a jövőben is.

Es tudomásul kell vennie az országnak, hogy az önálló vámterület felállítását következmenyeként az enquôte-en hallottak szerint minden téren általános drágaság állna be. A pénzügy és a hitel terén olyan megrázkódástól kellene tartani, amely épen nincs arányban a várható előnyökkel. Es teljes ismeretéhez jutva a tényállásnak, el kell ismernie a nemzetnek, hogy érdekei jól meg vannak védelmezve, mert hisz a kormány hivatalos nyilatkozata szerint semmi fáradságot nem kímél és minden erejét megfeszíti, hogy a közös vámterület fentartassék.

Igenis, közös vámterület fentartása a kormány programja, — de nem minden áron és nem minden feltétel mellett; hanem vámközöség, amelynél figyelembe vétetnek Magyarország összes közgazdasági tényezőinek érdekei és amelyek fentartása fejében tölünk emmi olyat nem követelnek, ami méltánytalan, de nem is adunk semmit, ami igazságtalan és viszont.

Es ezért meg lehetünk teljesen elégedve az enquôte eredményével, már amennyire az maig látható, még akkor is, ha az autonóm vám-tarifa nem emelkedik is törvényerőre.

Ezért az eredményért a nemzet elismerésére tette magát érdemessé a kormány, mely a tanácskozást egybevitte; de elismerés illeti meg azokat is, kik részint saját kényelmüket félretéve, részint a sürgős aratási munkát ott hagyva, engedtek a kormány meghívásának.

A választók névjegyzéke.

Az országgyűlési képviselők választása alkalmával gyakorolható, ugynevezett legszebb polgári jog szempontjából rendkívül nagyfontosságú dolog a választók névjegyzékének összeállítása, illetőleg évről évre történő kiigazítása.

Rendkívül nagy fontosságot azért, mert itt a legszigorubb betartással érvényesülnie kell annak a törvényes elvnek, hogy a választók névjegyzékéből egyetlen polgár ki ne maradjon, akinek választói joga van; de bele ne kerüljön a jegyzékbe senki, a kinek választói joga nincs. Ennél

fogva az összejárással megbízott küldöttségeknek ugy formailag, mint lényegileg a törvény rendelkezéseit a legszigorubbban be kell tartaniok.

Sajnos, hogy a küldöttségek nem mindegyike tekinti a dolgot ilyen nagyfontosságúnak s egyik, másik nagyon is könnyedén jár el megbízatásában. Ha aztán akad valaki, aki a küldöttség eljárása ellen a központi választmánynál felszólal, akkor még van rá kilátás, hogy a nem törvényes szigorral teljesített összejárást megsemmisítik; de ha nem szólal fel ellene senki, akkor a küldöttség összejárása érvényes lesz, ha mindjárt a legirányzatosabb módon, ha mindjárt pártterdek támogatásával foganatosították is azt.

Ugy értesültünk, hogy az idei összejárással alkalmával a sárszegi, nagybakonai, dióskali, szabari és orosztanyi körjegyzőségekben foganatosított összejárástok megsemmisítése iránt fordultak a központi választmányhoz.

Az említett körjegyzőségek területén működött küldöttség eljárását u. i. a következő okokból kifogásolják:

1-ször: Az összejárási küldöttség az 1876. évi XVIII. t. c. 1 § a szerint az elnökkel együtt háromnál sem több, sem kevesebb tagból nem állhat.

Ugy a sárszegi, mint a bakonai körjegyzőségben f. év május hó 31-én foganatosított összejárástól főtisztelendő Gyürkis Anaklet ur mint elnök és Ióth Humor János ur mint tag működött közre; tehát a törvény által megkívánt tagok száma hiányozván, az általuk foganatosított eljárás törvénytelen.

2-ször: Az adóalapnál a különböző adónemek, illetőleg különböző adók nem egyesíthetők.

A hol a földadó magában véve nem ültötte meg az állapot, ott a házadót is hozzászámította a küldöttség, nemcsak a folyó, de már a múlt összejáráskor is; mialtal számtalan adózó törvénytelenül jutott választói jogosultsághoz.

3-ször: Az 1874. évi XXXIII. t. c. 9. §-ában felsorolt honoratiorok is kötelesek mult évi adóhátralékukat április hó 15-ig lefizetni.

Ennek meg nem történte dacára: történt fölvetel.

4-ször: A családó vagyonra és ez utáni adója címén illetve alapján a családónek gyermekei, vagy épen veje a lajstromba föl nem vehetők; mert az 1874. évi XXXIII. t. c. 4. és 6. §§ ai szerint csupán a családónek számítható be a kiskorú gyermekek vagyonrésze és nem megforditva is.

Mindazonáltal a hol a családónek tulajdonát képező birtok után kirotott adó megengedte, ott a vele egy háztartásban élő, még vagyontalan és így adót sem fizető családtagok (fiú vagy vó) a lajstromba fölvetettek.

— Arcatlan — aziszegte egyre.

A fiatal pup tusakodva, bambán állt a kandalló előtt. Révedező szemei nem találtak egy biztos pontot, melyen megpihenhettek volna, nem tudta: szőljön-e, ne-e? Tétovázva, félénken közelédt az asszony felé. Szepgeve állt meg a háta mögött. Lomba nagy testével ügyetlenül, félénken hajolt át a vállán és halkán a fülebe sugdosott.

Az asszony összeresztent, arcán érezte forró leleletét, mely felszította a sápadtságát és helyette halvány pirral simogatta tele; gyönyörködve, a szomjas ember mohó kéjével itták be füle a puha hangjának légy zengését. Mosolyogva visszafordult, hanyagul, kacéron neki dült a szék támlájának, hofehér, gömbölyű nyakán meglátszóttak a vékony, kidagadó kék erek; fejét elnyenyedten simogatta a foel bársonyos puha karfája. Hátra vetette karjait és oda vonzolta maga mellé.

— Jőjben, már nem haragszom. Ne oda, erre a székre üljön. Ugy.

Hirtelen agyába villant valami az asszonynak, felkelt helyéről. Lábműhígyen odalopozott a szomszéd szobáig; hallgatózott, figyelt, benyitotta az ajtót; mozdulatlan sötétség, csend.

— Leteküdt...

Szerelmesen, zizegve suhogott rajta a selyem ruha. Az ilyen lassu, fojtott hangban van valami csodálatosan ingerlő vágy; kivált ha a megmozdult levegő arcunkba csapja a finom parfüm illatot és a ruha hullámai mögől alant kikandikál egy alig félarasztnyi kis lábfej, egy puha hajlasi formás boka, melyet olyan szépen, szerelmesen fon körül a cipő magas szára.

Könnyű ringással lépkedett és mosolyogva

nézte a szótalan papot. Ujjai idegesen babráltak puha szöke hajában, simogatta homlokát, majd egy merész mozdulattal odalált az ölébe. Hozzátapadt szorosan széles, erős mellehez, karjával átfonta nyakát, egyre hevesebben csókolta.

Incselkedett, kacérkodott, megszokott veszedelmes játékat űzte azzal a hatalmas gyerekekkel. A pap tűrte, végre durva, vad kegyetlenséggel magához szorította a csöpp, törékeny teremést, égő ajkai mohó öntudatsággal kerestek az asszony remegő, forró ajkait. Magtálalta. Fájdalmasan szisszent fel utána, szabadulni ügykezett.

— Megharapott, erőszeken el...

A zsebkendőjét kereste, de a pap erőszakosan elkapta kis kezét és még szorosabban magához ölelte, hiába vergődött, nem birt szabadulni, a hangja belefűlladt a szerelmes tusakodásba...

II.

...Szakadozott hangok dadogva, tompán folytak le ajakáról, a hogy a villámszerűen feltörő gondolatok terhes sulya alatt egy-egy találobb kifejezés nehezen bontakozott ki zavaros lelke homályából. Szinte megkönnyebbült, a hogy tovasurrant, ahogy oda temetkezett abba az ismeretlen mélységbe, hol millió és millió viharos gondolat sirja van.

Nemelyikbegöröcsösen belekapaszkodott, mintha ezzel megvilághatná tudatlansága sötét világát. Nem értette, hogy miért történt mindez így. Kereste az utvonalt, hol nincs kitérés, de mindenütt tilos, kevéssé taposott gyalogjáróra talált, Senki sem jobb az anyjánál, minden ember haluzug, de mit törődik ő másokkal, neki kell, hogy

ő jobb legyen mindenkinél. Miért nincs ez így? Égett a teste, forró tűz lobogott fáról tudejében, halotta az emberek susogását az utcán és annak a nyomorult fiúnak a pimaszságát az iskolában, ki zeme küzé vágta ma:

— Az anyád szeretőt tart!

Hogy röhögtek ezen a többiek és ő csak hallgatott, pedig torkát szerette volna megragadni, hogy kiszakíthassa undok tüdejét, hogy véreben (füröszthesse meg göröcsös ökleit. De ő csak hallgatott. Igaza volt annak a fiúnak, épp azért nem merre bántani, éppen azért utálta, mert ő is tudja. Most már mindenki tudja.

Szédülés, emélyég fogta el, nehéz volt a feje, utána éles nyilatást érzett a mellében. Azt hitte: legjobb volna (felszakítani bordái között a húst, belemélyesztene a körmeit, hogy leket vágjon ott, hogy az örületes emésztő laz elpárologjon egyszerre. De mozdítani sem birta karjait, tehetetlenül feküdt a pamlagon...

...Egy kissé még reszketett, szédült; lomba nehézkesség tartotta fogva. Üresnek, sivárnak érezte lelkét, mintha elveszített volna valamit... Kifáradt akarata fellobbanva egy-egy pillanatig lázadóan kapott bele idegeibe, hogy lerazza magáról a tompa butultság nyugét. — Felkelt, gyulát akart gyujtani. Lábai ingadoztak, támolygott, karjai ernyedten hullottak le. Botorkálva, tapogatóva keresgélte az íróasztalon. Valami hideg tárgyba ütözködtek ujjai. Jöleső érzés szaladt végig idegein. Megfogta és tüzes homlokához szorította. Ebben a pillanatban figyelmesé lett. Hallgatódzott. Elmosódott neszt, mintha beszél-

Ezek a kifogások oly alaposak s a küldöttség eljárásának törvényellenességét annyira kétség-telenné teszik, hogy a központi választmánynak az említett körjegyzések területén eszközölt csehtöréseket megsemmisítve, okvetlenül új csehtörést kell elrendelnie.

A város házából.

N.-Kanizsa város rendőrkapitányi hivatalától.

4692/1898. szám.

Hirdetmény

Felhívom a hátulajdonos urakat, hogy házaikban lévő pöccödőreteknek szükségessé váló kitisztítását mindenkor a rendőrkapitányi hivatalban (3. sz. szoba) jelentse be, hol is intézkedés történik a gyepmester ki rendelése.

Együttal felkérem a hátulajdonos urakat, hogy a teljesített gyepmesteri munkálatokért csakis a városi rendőrkapitányi hivatal által láttatott nyugtát átadása mellett fizessék meg a szabályszerű díjakat.

Nagy-Kanizsán, 1898. július hó 11-én.

DEÁK PÉTER s. k.
rendőrkapitány.

H I R E K.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Ötvös Emil nagykanizsai m. kir. adóhivatali ellenőr — jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett — I. osztályú (6) ellenőrré nevezte ki.

— **Házasságok.** **Mitzky** Henrik marburgi kereskedő folyó hó 17-én délelőtt a nagykanizsai i. r. templomban oltárhoz vezette **Pollák** Kamilla kisaszonnyal, **Pollák** Fülöp magánzó leányát. — **Klein** Mór új-gradiakai kereskedő ugyanaz nap délután tartotta esküvőjét **Wolheim** Fanni kisaszonnyal Öv. **Wolheim** Ernő leányával Nagy-Kanizsán. — **Olejnik** József nyug. honvéd-százados gráci lakos I. hó 19-én Nagy-Kanizsán házasságot kötött **Schneider** Zsuzsanna urnóval Grácból.

— **Eljegyzés.** **Rosenfeld** Miksa iparos, a nagykanizsai Munkásképző egyesület választmányának tevékeny tagja, jegyet váltott **Leitner** kisaszonnyal lávácson.

— **Új hempoigár.** **Orsera** Péter hodosáni szatócs a napokban tette le Zala-Egerszegen az alapan előt a honpolgári esküt.

getnének a szomszéd szobában. Nyugodtan, lu-tán fordult vissza. A csipkefogónyó asjtó parányi nyílásán homályosan szűrődött át a viláosság. Nem értette... Olyan kesernyén, furcsán tekintett körül, mintha kiszakadt volna agyából az idő fogalma. A hogy tétova, tudatlanul maga elé mered, a nagy papírvagyó acél hegyévei megértette a tenyerét. Ez leírta teljesen tempuságából.

— Vajjon mivel beszélgethet így későn az anyja? Csak nem jött meg az apja. Nem, hisz ő tegnap utazott el.

Lassan félrevonta kissé a függőnyt. Az a gyűlöletes ember állt ott közel az anyjához, vastag sjakán valami kifejezhetetlen buta mosolylyal. Nem hallhatta tisztán szavukat, de sejtette, hogy miről beszélgetnek. Nézte, háborgó vére valami után áhítozott, nézte undorral, megvetéssel. Megmozdult a pap. Erős karjait kinyújtotta az anyja felé, oda támasztotta a szék karjára, mindjában előre hajolt, majdnem érintkezett már arcuk. Az anyja mosolygott ezen, s mintha biztalt volna, hogy csak tegye. Meglette. A keze teje rajta pihent már anyja vállán és ujjaival simogatta puha bőrét. A szemét kigyultak és az ajkai kéjesen reszkettek.

A füa kidülleszt szemekkel eszelősen bámult előre, összelölyt előtte e szennyes, aljas képek egy apró vonása, részlete, csak két alak himbalódott előtte, eimosódottan. — A bűnnek és gyűlöletnek sötét nehéz terhével. Az elfojtott keserűség sáhláva tört ki belőle, úgy érezte, hogy most a világot ki tudná forgatni sarkából, oly erősek, acélosak izmái.

Kacagtak benn a szobában.

Ő is kacagott, de egészen másként, utána

— **Hivatalos látogatás.** **Hegedűs** Gyula nkanizsai csend. szakasparancsnok a mult hét végén és e hét elején a kirtelétbe tartozó összes csendőr-őröket felülvizsgálta és mindenütt a legnagyobb rendben talált mindent.

— **Háttérzások.** Egy általánosan ismert kedves kis ember hunyta be örökre városunkban e héten szemeit. Zajtalan, csöndes volt az élete, nem lehettek neki ellenségei, a halállal sem folytatott hosszú konverzációt, nem igen hagyta várakozni, talán még ekkor is az — udvariasságra gondolt. Ment vele ellenkezés, minden nagyobb fájdalom nélkül csöndesen. Kevesen lesznek városunkban, kik nem ismerték **Auspitz** Jakabot. Hatvanhétodik évében járt, de legény maradt, kevés beszédt, de még is vig kedélyű agglégény, csak néha tdk-rözödött szemeiben valami mély szomorúság, ilyenkor arra gondolhatott, hogy tán belőle is lett volna boldog családapa, ha a kirelhetetlen természet őt meg nem csutolja. Pupos volt. A „Centra”-kávéház törzsvendége volt a megnyitás napjától kezdve. Ez volt az egyetlen hely, a hova eljárt és a legnagyobb élvezete volt, ha megszokott partnerével néhány órán át eljázhatott. Sógora **Singer** Samu irodájában vezette a könyveket, dacára, hogy meglehetősen szép-vagyon felett rendelkezett. — Ebéd után rendszeren ott aludt el a kávéház báronyos pamlagán, kezében az újsággal. Jó vagy rossz időben este ott állt a sarok asztalánál és néhány párti tarokkot játszott végig egész éjjel. De ekkor pontosan hazament. Szerette a kártyát, de csak passzióból, ez volt egyedüli szzenvedélye, de tiszta, inkább azon boszankodott leginkább, ha mások hibáztak. Csütörtökön este még együtt állt az asztalnál, pénteken este szőpen, csöndesen kiszzenvedett. Mikor a halál sötét árnya rénehedetett kisé agyára, abban a pillanatban is a kártyák neyeit mondogatta, mintha csak játszanék. Váratlan halála mindenkit meglepett. — Egy ostoba mér ges légy a mult héten megcsipte az arcán. Fájdalmat nem okozott, csak megdagadt a helye ugyanira, hogy orvoshoz fordult. Pénteken reggel az egész lej egyszerre csak dagadni kezdett. Délután rosszul lett, és beszállították az i. r. kórházba, hol még az este meghalt. Temetése hét-olnán délután nagy részvét mellett folyt le. Koporsóját kiterjedt rokonság kísérte. Ezzel befejeződött egy kedves öreg ur élete, kinek volt egy igen szép erénye; sok jót tett a legnagyobb ti-tokban, annélkül, hogy ezt bárki is sejtette volna. Hozzá tartozói a következő gyászjelentést adták ki: „Alulírottak úgy amagunk valamit az összes rokonság nevében fájdalommal szívvvel jelentjük szereltet te-ivérünk illetve sógorunk **Auspitz** Jakab urnak folyó hó 18-án éjjeli 12 órakor, életének 66-ik évében, rövid szzenvedés után történt gyászos elhunytát s. a. t. Nagy

esztelenül belescapott öklével az egyik ablak-táblába.

Az asszony megrémülve, faldokolva kapkodott levegő után, a lélelem, a rettenés sáppadazott arcán, a hogy a hörgő, zilált, eszelős tekintetű fiut meglátta a küszöbön, vérző kezében a csillogó papírvagyókéssel.

— **Dezsol!** — tört ki belőle szakadozottan, ijedten a hang.

A pap mereven állt helyén.

A fiu nem mozdult, összezajogorodtak hirtelen izmai, számalmas alak volt. Pillái hihetetlen gyorsasággal hullámoztak, mintha szemei ki nem állhatnák a fényt. Hirtelen összeborszongott, összeroskadtt testében. Egy helyen, a szemközti falon a „szűs anyja” glóriás képen függött tekintete megadó szelidséggel. Szégyenkezve hajta le fejét és erőtellenül beteges hangon dadogta:

— **Azt hiszem, jó volna, ha azt a szent képet levonnák onnan... Ugy-e bár tisztelendő ur, jó lenne?.....**

Künn ujló erővel, hangosan, kinosan jaldult fel a szél. Egyet villant, majd iszonyatosan recscent, ropogott utána, valahol a közelben bedűlt a villám. Reszkettek a ház falai és a fiu szóltanul, hol a szent képet, hol cafrangos, vérző keze fejét nézte. Kibugygyantak könnyei, lassan végig pereregt vonalzó csontos arcán, ezeket is, a vércseppeket is egyformán beitta a bolyhos szőnyeg. Nézte megsebzett, összemarcangolt ujjait, majd maga elé meredve, sóhajtvá mondogatta:

— Fáj, nagyon fáj...

Azok csak hallgattak és nem mertek szólni, nem tudták, hogy mit is kellene most mondani...

Kanizsa, 1898. július hó 17-én. Aldás és béke drága poraira! **Auspitz** Nanetta férj. **Singer** Lázárné, **Auspitz** Helén férj. **Singer** Samuné, **Auspitz** Regina férj **Steiner** Lipótné, **Auspitz** Zoófia férj **Beck** Jakabné, **Auspitz** Fáni férj. **Berger** Janosné, **Auspitz** Samu, **Auspitz** Lipót testvérei, **Singer** László, **Singer** Samu, **Singer** Lipót, **Beck** Jakab sógorai, **Auspitz** Samuné szül. **Grünhut** Zoófia, Öv. **Auspitz** Mórné szül. **Erner** Milka sógoróné. — Öv. **Kramer** Johanna, **Schwartz** Ignácné, **Schwartz** Ignác ruhakereskedő nejeinek és anyja I. hó 18-án helyőn éjjel 79 éves korában meghalt. A boldogult hült tetemet tegnap délután 5 órakor helyezték örök nyugalomra az i. r. sarkertben. Nagy-számú rokonság siratta a halottat.

— **A dunántúli jégkorszakok érdekeiben.** Dunántúli orsz. képviselő **Meszlényi** Pál, orsz. képviselő velencei nagybirtokos vasárnap reggel Székes-Fehérvárra érkekezletre hívta össze, melyen a képviselők majdnem teljes számban megjelentek. Az értekezlet tárgya volt, hogy miként lehetne a jégverés okozta, biztosan beköszönött nyomorok eljét venni, s mit kellene a kormánytól e tekintetben kérni.

— **Rassza a Balatonmentén.** A balatonmenti csendőrség, egy a lakosság, mint a fűrdővendégek közbiztossága érdekeiben az emlűt hűt folyamán valóságos rassziát tartott. A kezeshelyi szolgabírói hivatalhoz az emlűt héten 50-nél több munkanélküli csavargót kísérték be, kiket innen illetőségi helyeikre toloncoltak.

— **A néppárt, a szocialisták és egy kis mosakodás.** Nincs az a rossz, a mivel a néppárt meg ne próbalkozzék. Mindenütt ott van, a hol csak valamelyes mozgalom megindul, előretolódik, zavart csinál, hogy aztán a tilosban könnyebben halászhasson. Ha feláll, mosakodik, mára ügyessik rákenni saját szennyét. Paktált az oiahokkal, a tótokkal, a szerbekkel, forgó szelet akart csinálni a mura-közi herválók között, hogy a zagrabi érek aspirációt előbbre segítsse. Szerenc-ére fejletlen csunya makiacidijukkal mindenütt kudarcot vallanak, ordítószük üres hang-marad csupán, minden eredmény nélkül. Legutóbb az internaciona-lista szocia istakkal barátokoztak össze, és hirtvev szónokul **Major** Ferenc a nyári üdülés h-lyeti Szombathely egyik főtérén akart összecsofókolni az „elődrakkal”. Nagy áldozat és egy honatyótt, ilyen forró nyári napon. Nagy vörö plakatokon hirdették a s-ombathelyi szocialisták, hogy népgyűlésükön **Major** Ferenc néppárti országgyűlési képviselő is fog beszédel tartani. A halóság azonban est a népgyűlést betiltotta. Erre a néppárt összes dunántúli orgonumai fordítok egyet a köpönyegben és el akarják hitetni, hogy a szocialisták visszalétek **Major** betével, mert a néppártnak eszeségében sincs a szocialistákkal kezelt fogni, sőt az ő ismert terizusokdással egyenesen a kormányt támadják, mintha ő szövetkezett volna ez esetben a szocialistákkal a néppárt ellen. A mosakodásnak az elferdítetnek ez a legnevelésesebb formája, nagyon rávell a néppártra.

A fekete hiéma könyve. A „**Süney és Vidke**” írja a következőket: „Fölhaboroda-sal írjuk e sorokat. Mert szívünknek minden érzése fölárad, utalát és megvetés tölti el egész valókat, ha csak e könyvre gondolunk is. Most fájdalom! Irnunk kell róla! Est az ocsmányi munkát, mely be akarja piszkolni a magyar nemzetnek legdrágább és legnagyobb alakját, mely a sárba akarja rántani arról a magas és fényes oszlopról, hova a nemzet halálja és szenteséges kegyelete helyezte Magyarország újáteremtőjét, **Kossuth** Lajost, mondom, est a munkát a nemzet közmegevetése máglyára itelte. Ahol csak megjelent, undorral dobták ki és égették meg. Est a könyvet valaki odacempezte a sümei polgári körnek gazdag könyvtárába. Akárki az ördög fia volt, nagyon rossz helyre adreszálta est az ocsmányi munkát. Hiszen városunkban éppen es a kör volt az, amely a nemzet nagy uapainak és **Kossuth** Lajosnak evről évre meggyújtotta a hála és hódolat szent érzelmeinek látkyját, es a kör volt az, amely szívünkbe kiirthatalanul belevésett **Kossuth** kultuszt folytonosan ápolta, fejlesztette, mag s lánggá gyújtotta es újabb nemzedék szívében is. A kör vezetőségének — határozottan írjuk — nincs tudomása arról, hogy e gyalázatos könyv ideig-óraig is meghusztatta magát a könyves szekrényben. Kérjük, vegye tudomásul es vetesse máglyára, mint mindenütt megeselekedték, ahova gonosz kezek becsempezni iparkodtak!”

Egy régi kívánság. Az anyós-viccek sorára jutott már egy rég óhajtott kívánság: oly régóta és oly sokszor kértük már, szinte nem is hisszük, hogy valami lesz belőle — *calaha*. Így is úgy is próbáltuk, fesszegettük, simogattuk, dörgöttünk, hiába minden, a világ forgott tova, vele a mi kívánságunk is, a nélkül, hogy megszűlte volna a várt eredményt. Időközönként előszedjük a régi fiókából, míg egyszer csak ránk unnak és tesznek valamit — a *koftákkal*. Anyira elszaporodott már városunkban ez a keresetforrás, hogy máholnap nem lehet a piacra menni fölök. Erőteljes pórnemecsek, kik ir óznak a munkától, fogják a kosarukat és odalének sorba a piac szélére. Kényelmes foglalkozás, lefelebb unatkozni vagy sokat imádkozni lehet mellett e. Lehetetlen ma már falusi asszonytól valamit venni. Mindent össze harcosolnak ezek a kereskedő-asszonyok, meg lehetően drágán, egymást licitálják túl a vételárban; tudják, hogy a fogyasztó közönséget a kényesség úgy is a ó kurjaik közé kergeti. Szárnyas, gyümölcs, tojás, vaj egyformán fellelhető náluk, teljesen ók uralkod a helyzetet. Más városban másként van e. Előbb jön a nagyközönség, csak azután a kofák, az idegen kereskedők, mert gyümölcsösök idejében azok is s önyven felszaporodnak nálunk. Rég igértek nálunk a piaci reformálást, hanem csak egy ígérettel leszünk mindig gazdagabbak, az erszényünkben azonban továbbra is kénye-kedve szerint kotorász a kofák túl-nagy serege. Tegyük is már valamit édes uraim, a beraktározott sok ígéretet szívesen átadjuk egy ic-pici kis cselekvésért, mely a közönség érdekét védi. A kofák foglalkozása nagyon sovány falokat szolgáltalt saját maguknak is, de mégis egyre több lesz belőlük, mert legtöbbje nemcsak gyümölcs, de egyáltalán lélekfullad, a legközönségesebb kerítendő is. Sem egyikre, sem másikra nincs szükségünk. Ha a régi kívánságunk eleget tesznek, két bajt orvosolnak meg egyszerre.

Modern Puskás Kalárl. Ugyancsak „erős természete” van *Kámán József* né udvarnok asszonynak. A múlt napok egyik délutánján vette sarlóját, kiment a mezőre s jó kedvvel neki fogott az aratásnak. Ugy négy óra tájban azonban fájdalommal lelépt meg, s nem sokára egy fucska látta meg az udvarnokot egboltot, akit azután meg egy leányka is követett. Az asszony valami gunyába belebugyolálta a kis újszülötteket s nemhogy hazament volna, hanem fogta a sarlóját s esteig tovább aratott. Volt azután álmélkodás a faluban, amikor Kámánét hazatérni látták öleiben két kis magzatával. Mikor levelezőnk tudósítását írta, akkor a kis írkek egészségesek voltak, mintha nem is a göröngyös földön, hanem pelyhes párnák között látták volna meg a napviágot.

Agyuzás a felhők ellen. A nagy jégverésnek, a mely a múlt hóban Magyarország sok vidékén a vetéseket elpusztította, ime meg van fejtve a szomorú titka. Lőni kell még pedig erősen lőni az ég felé. Ez a főtítok. A többi magyarra a tudósítás, mely így szól: Vihar és jégverés ellen már a legreggibb időkben is próbálkoztak az emberek védekezni, de eredménytelenül. Néhány év óta azonban Bajorországban és később Ausztriában egész új irányban kezdtek kísérletezni. A felhőket erős légnymást előidéző robbantásokkal és detonációkkal igyekeztek más irányba terelni. E célra 4—4 méternyi távolságra egymástól, saktábla alakban nagy kaliberű mozsarakat állítottak fel és a közeledő felhők irányába tüzelni kezdtek. A próbákat siker koronázta, minthogy a lőpor robbanása által előidézett légnymás a felhőt más irányba terelte. Legújában már komoly hasznát is vették a kísérletezésnek. A stíriai határon, Plostrau, Marburg és Radkersburg környékén 2—4 méternyi távolságra egymástól nagy kaliberű, hosszuzóvű mozsarakat állítottak fel és a felhők felé tüzelni kezdtek s a jégfelhőket, melyek azután Magyarországon oly nagy károkat okoztak, más irányba terelték. Junius 26-ikán Muraközben is nagy sikerrel alkalmazták e módszert. Az osztrák kormány, hogy a jégverés e leni védekezést lehetővé tegye, illetve megkönnyítse, a községeknek e célra a lehető legolcsóbban hocsátja a lőpor rendelkezésére.

Öngyilkos cipész úras. *Miklós János* tapolcai cipészinasat utra küldte a gazdája, hogy a közeli falukban rongyos cipket s csizmákat vásároljon össze. Adott vele 80 krt. Az úras vidáman kelt utra, de ahelyett, hogy rongyos cipök után nézett volna, Badacsonyban, a „Hab-

leány”-nál a pénzenek nyakára hágott. Kétségbeesetten gondolt ezután mámorában a lábajzira, s hogy ezt elkerülje, belédobta magát a Balatonba. Egy ót horgonyzó propeller kapitánya azonban kimentette a fiut a habokból, adott neki még 3 forintot is. A fiu újból inni kezdett, míg egyszer csak azon vette észre magát, hogy ismét nincs egy krajcárja sem. Most már több bátorsággal vetette magát a vízbe és ott is lelte halálát.

Tolvaj a postán. *Ladics Iván* felső-mihályfalvi földművelő egy 270 forintól szóló utalványt fizettek ki a *cséktornyai* postahivatalnál s míg ő a levépostánál néhány bélyeget vásárolt, a pénztár asztaláról a kifizelett utalvány összege eltűnt. A csendőrség hamarosan kézrekerítette a tolvajt *Zsvorc István* napszámos személyében, ki a pénzt gazdája *Neuman Salamon* kereskedő raktarába rejtette el, a hol azt hiánytalanul meg is találták. A tolvajt átadták a bíróságnak.

Tolvajlás. Pénteken éjjel *Pinterics Vid* felső-domborui gazda istállójából ismeretlen tolvajok elköltötték bekeszesen kérődző tehenét és szépen odébb álltak vele. A tolvajokat keresik, de eddig még semmi nyom sem vezet utánuk.

Pocsolyába fullt kislend. *Pötöske* községhez tartozó *Válicsa* pusztán *Nagy Lajos* uradalmi kocsis felesége vasár ap délután 1 és fél éves kis leányával a ház melletti pocsolyához ment libákat őrizni. Gyermekeit a pocsolya szélére tette, ő pedig a házba visszaszaladt valamit kihozni. Ez idő alatt a szerencsétlen kis gyermek a pocsolyába bukkott s a visszaérkező anya már csak a holt tetemet húzta ki a vízből.

Állategy-zségügyi kimutatás. A nyári uspok fokozódó hőségével arányosan emelkedik vármegyénk területén az állatok között a ragályos betegség, ugyannyira, hogy már igen sok községben zárlatot hirdettek. Leginkább a sertésvész harapódik erősen, más állati betegség csak szórányosan lép fel. *Lépfene:* Vindornyalék 1 u. *Veszeltőség:* Légrád 1 u., Szepetk 1 u., összesen 2 község 2 udvar, *Sertésvész:* Alsó-Dörgicse 1 u., Alsó-Nemes Apáthi 1 u., Alsó-Rajk 11, Aszófő 8 u., Besenyő 1 u., Bucauszent Tamás 1 u., Diszel 5 u., Döbréte 16 u., Gellénháza 5 u., Hahot 1 u., Hegyesd 14 u., Hettyelő 1 u., Hídvég 1 u., Jurszevecz 11 u., Kanizsa 5 u., Káptalanja 1 u., Keszthely 3 u., Kis-Görbő 6 u., Komárvaros 1 u., Langviz 5 u., Lesence-istván 1 u., Letyeny 1 u., Magyar-Szerdahely 1 u., Milej-Egyházasgy 1 u., Mura-Vid 5 u., Nagy-Görbő 1 u., Rédcis 11 u., Rigyác 1 u., Rózsaszeg 1 u., Sármellék 6 u., Sőjtör 1 u., Tapolca 3 u., Tihany 17 u., Túrje 5 u., Udvarnok 5 u., Vidornyaszőllős 1 u., Vincemajor 1 u., Zala-Szent László 6 u., Zala-Szántó 1 m., Zsitkóc 1 u., összesen 50 község.

TANÜGY.

— Hivatalos. —

A „Zalamegyei Ált. Tanítótestület” elnökétől.
100/898. sz.

A Zalamegyei Ált. Tanítótestület járási köre
Tekintetes Elnökeihez.

Igen tisztelt Elnök Ur!

Az alábbi meghívó szerint a Magyarországi Tanitók Országos Bizottsága augusztus 20-ikán tartja nyári közgyűlését, melyre tantestületünk mindegyik járási köre egy-egy képviselőt küldhet, és pedig az alapszabályok értelmében ez uttal ugyanazt, akit a tavaszi közgyűlésre kiküldött, mivel a kiküldöttek mandátuma egyévi időtartamra terjed. Méltóztatnék erre nézve saját hatáskörében intézkedni.

Nagy-Kanizsán, 1898. jul. 20.

Tisztelő kartársai:

Szalay Sándor
megyei tant. elnök.

Meghívó.

A Magyarországi Tanitók Országos Bizottsága nyári közgyűlését f. e. augusztus hó 20-án, Szent-István napján, d. e. 8 órakor a Magyar Tudományos Akadémia I. emeleti leolvasó termében tartja, melyre az egyesületek képviselőit, az egyetemgyűlés kiküldötteit és minden érdeklődőt tisztelettel meghívunk.

Tárgyak:

1. Elnöki megnyitó és elnöki előterjesztések.
2. Titkári jelentés.
3. A tanítóegyesületi élet fejlesztése. Előadó: Nagy László.
4. Tanítói (tanítónői) oklevél és az egyetem. Előadó: Volenszky Gyula.
5. A nyugdíjszabályzat revíziója. Előadó: Ember János.
6. A felvételi vizsgák előírása a képzőkben. Előadó: Peres Sándor.
7. Pénztárosi jelentés.
8. Esetleges indítványok.

Vasuti kedvezményes jegyekért az Orsz. Biz. folyamodni fog a magyar államvasutak és a cs. és kir. déli vasut igazgalóságához; hibetől, hogy mint eddig, most is megkapjuk. (III. oszt. m-net-jegygyel II. osztályon, II. oszt. féljegygyel III. osztályon lehet ut-zni.) Kérjük az egyesületeket, hogy képviselőiket az alkalommal értesíteni sziveskedjenek a gyűlés idejéről.

A kik ily kedvezményes utazási jegyre igényt tartanak, azt sziveskedjenek a titkárnál augusztus hó 5-ig bejelenteni.

A ki kedvezményes lakást óhaj, azt is augusztus 5-ig szivesk djék bejelenteni, hogy ha egyáltalán lehetséges lesz, idejekorán intézkedhessünk.

Augusztus 21-én a népoktatási törvény életbe lépítésének évfordulója alkalmából az Eötvös-alap országos egyesülettel egyetemben fog az Orsz. Bizottság tisztelettel Ercsibe zárandokolni br. Eötvös József sirjához. Kérjük kartársainkat, hogy ezen kegyeletet aktuson minél többen sziveskedjenek résztvenni.

Kartársi szives üdvözl-ttel

Budapest, 1898. június 29.

Lakits Vendel,

Hajós Mihály

elnök.

titkár.

A gabonázletről.

Nagy-Kanizsa, 1898. július 20-án.

A budapesti tőzsdén a nagy kínálat következtében a buza árlományok három nap alatt 1 frt 50—75 krral hanyatlottak. A ma érkezett távirat szerint a buza lemet 15 krral csökkent.

Fiaci áraink:

Uj buza	9.25—50
Uj rozs	7.50—75
Tengeri	5.40—60
Zab	6.40—80
Repcz	11.25—40

meiermázsánként kanizsai paritással.

Közgazdaság.

Miért trágyát használjunk kultur-növényeinknél?

Gabonafelünk nagyon hiálások a nitrogén trágyázás iránt, feltéve, hogy a többi fontos növényi tápanyagok, minők a foszforosav és káli, elégtelen mennyiségben vannak a talajban jelen. Egyáltalán a műtrágya-felék alkalmazásánál mindig szem előtt kell tartani azon körülményt, miszerint növényeink nem éleak egyes növény-tápanyagból, hanem különféle anyagokból össze-tett táplálékot kívánnak, s ha azt akarjuk, hogy kultur-növényeink gyarapodjanak, kell hogy azon tápanyagokat nyujtsuk nekik, melyekre szükségük van. Megfelelő mennyiségű szuperfoszfáttal és kalitrágyával bensőleg összekevert nitrogén trágyát igényelnek a tavaszi gabonafelék, a kapás-növények, burgonya, dohány, takarmányrépa és mások; e célra legalkalmasabb a saétromány, kivéve árpa alá, miután az ammoniak nitrogén, káli és foszforosavas trágyázás mellett sőrőségre alkalmasabb termést szolgáltat. A hüvelyes nö-

vények trágyázásánál (borsó, lenese, bükköny, bab stb.) valamint az őszon heretéléknél a nitrogéntrágyázás jóformán tekintetbe sem jön, mert minden növények u. n. „légenyűjűk”, vagyis táplálkozásuk alkalmával nincsenek a talaj nitrogénjére utalva, a mennyiben azon tulajdonsággal bírnak, hogy a levegő nitrogénjéből képeznek táplálkozni.

Már a régi időkben is megfigyelték, hogy a heretélék vagy hüvelyesek után következő gabona a legszebb fejlődést volt, de elődeink természetesen nem ismerték ennek magyarázatát. Ezen növények nagy gyökérzet-maradványukban valamint lehullott levelükben nitrogént hagynak a szántóföldön, mint igen hathatós nitrogéntrágyát. A rétek trágyázására a nitrogén szintén nem ajánlatos. A rétek mindezenekeltől elegendő mennyiségű foszforavát kívánunk elegendő mennyiségű káliummal egyetemben. Szaraz réteken hektáronként ajánlatos 6 métermázsas jó minőségű káli-szuperfoszfát, nedves, tőzeges és savanyú réteken ellenben 8 métermázsas; a trágya elhínese előtt nagyon célszerű a rétet jól megboronálni. Epen így van ez a here, bükköny és csillagfűrt termelésénél, melyek három évenként gabona közé, vagy mindjárt a gabona learatása után vehetőek, igen jól díszlenek s ha megnöttek, vagy feltakarmanyozhatók vagy pedig iszálótárgya helyett alászanthatók, ez esetben az iszálótárgyánál olcsóbb trágyázást érünk el. Számos termékeny homok- és nehéz vízobcsátó képességgel bíró agyagtalaj vált ily háromszor-négyezer megámetelt szőlőtágyázás következtében termékeny talajjává. Általánosságban a trágyázás foszforavával és pedig különösen szuperfoszfátokkal, a legnagyobb jelentőséggel bír különösen az olyan gazdaságok üzemeiben, melyek mindeddig műtrágyahasználatlaltól idegenkedtek. Különösen a kizsáradás üzemeiben a szántóföld ezeltől sohasem kapott elegendő pótlást az elszállított foszforavért, a mint az iszálótárgya magában erre nem volna képes, természetes, hogy a szem- és lőhere termések csökkentek. Ez okból — a mint azt már többször hangoztattuk — a talaj a leg több esetben foszforavban szegény, mely állítást a gyakorlat azzal igazol, hogy egyzseri 4-6 métermázsas szuperfoszfát elhínésnél hektáronként minduntán igen jelentékeny természetbületet értek el. Minden trágyázás alap- elemét kell hogy a foszforav képezze, s csak másodikban az egyes növények szükséglete szerint szükséges a nitrogén és a kálium. A foszforav, mely könnyen oldható, tehát a növények által közvetlenül felvehető alakban van a jól készített szuperfoszfátokban, a fiatal vetés legfontosabb táplálékát képezi, megkésztetési a termést és javítja az egész gazdasági üzemet, Tavaszrak alá alkalmazva epoly gyors és biztos hatásu. A gazdák feladatát képezi, hogy a folyton szaporodó népesség számára szükséges táplálékot magából a földből kinyerjék. Az ezen cél elérésére szükséges eszközök meg vannak adva az olcsó termésközpontú trágyafélékben, hogy kétszeres mennyiségű réti és lőhere szénát, kétszeres mennyiségű iszálótárgyát és jelentékenyen nagyobb szemterméseket biztosan hozhasson létre; kicsiny a kiasadás, csekély a munkatöbblet, de nagyobb az öröm, látva a szépen díszlő szántóföldeket és nagy terméseredményeket; felannyi vetőmaggal, kevesebb csapadékkal díszlenek kultúrövényeink. A talaj nitrogénirtartalma humuszképzők és pillangósok által gyarsodik s ezáltal megfelelő utótrágyázással nagyobb terméshozamokat biztosítunk.

CSARNOK

Novellák és novellairók.

Írta: Babosa László.

A novellát a jelenkorban is kitünő erők képviselik, Wilkie Collins, Norris, Bradden, Ouida. Anglia gyarmati elbeszélői között csakhamar nagyírvé vált Bret Harte, aki kezdetben csak San-Franciskóban volt mint lapszerkesztő, ismeretes, de a ki később a californiai élet hű festése által egész új világot ismertette — magára vonta a közönség érdeklődését. Bret Harte a szív örvényeinek kutatója, feltárja a a bűnös lélek életét, de a még létező nemes érzelmeket is, s bár ellentéteket állít elé, azokat meg is oldja. Elbeszélő modora kitünő, sokszor egy vonással is kidomborítja a jellemet.

„Az ordító-tanya szerencséje” c. elbeszélés ragyogó humorával ékeszölő tanuja költői lelkületének, érző szívének. Mily kárvíz, szedertevő korcsamatölték e tanya népe, s mily ércszívű, istentől elrugaskodott emberek, de egy szülés a tanyán, s az egyedüli nő halála, és kis fia: a Szerencse Tamás felnevelése, gondozása megváltoztatja őket, jellemüket, szívüket, még házuk táját is. Hogy gondezzák, hogy ápolják, hogy védik a kis Tamást s valóságos pástorias boldogságot élveznek, még daljaik közben is, ha mellettük van, érte bevásárlásokat tesznek, tengerész dalt dudolnak, 90 versszakot is, s a a tanyának arany-nyár nyilik, nemcsak mivel az erék jobban döntik, de mivel Tamás mindent megaranyoz, a semmisségeknek szépségek, jelentőségek lesz, — s mindezt elsodorja Tamással együtt a rohanó vízár. Nem emlékeztet-e mindezt Mikszáthunk Lupujára, a híres dudásra; s maga Bret Harte Mikszáthunkra?

Jeles elbeszélők még Bayley Aldrick amerikai költő, kinek Mlle Olympe Zabriski, Saba királynője, Ont of his head érdemelnek megemlést, és Mark Twaine, a humorista, ki Floridában született, ki szedőből kitudtote fel magát lapszerkesztővé s íróvá; kitűnnek még Berges Fülöp, Rudiard Kipling, ki 1865-ben született s indiai életviszonyokat és Wickde, Alcott Lujza, ki massachusettsi tárgyakat dolgoz fel.

Az angol elbeszélők között feltűnnek még Ouida, az Egyipár kis facipő, „Orgona-virág” s több elbeszélések jeles szerzője, finom megfigyelés s érdekes meseszövegű különös sajátja, ezt érezzük a Pihenő c. elbeszélésében, hol egy édes anyának, — kinek a fia katona, s kit már másfél év óta nem látott — öröme van elbeszélve, aki fia élet siet a Belva szorosba, hol a katonák átvonulnak, s hol örömet a legnagyobb anyai fájdalom éri, midőn a szorosba ér, s fiát nem találva kötözköd, a földön leterítették lép s midőn a lepedőt felhajítja — fiát ismeri fel a halottban.

Nem áll hátrább Ouidánál Mrs. Forrester, ki elragadó, egyszerű, mesterkedetlen elbeszéléseivel óriási hatást tud keltetni, aki „Corisande” c. elbeszélését olvassa, nem győz csudálkozni a folytonos érdekes látságon, az invention, az egyenlőség érdekességein s a csattanós fordulaton, amelylyel a beszélyke végződik. Roger helyzete bizony furcsa lehet, midőn megtudja éppen magától Corisandétól, hogy jegyese Roger őcsce: Tom.

Tom! Melyik Tom? — kérdi Roger.

Furcsa kérdés! Ki más, mint Tom őcséd, — felelé a pajzán Corisande.

Miss Aguilar (Egilar) The Mathers Recompense, Home influence c. elbeszéléseivel, melyekben vallásos érzésének ad kifejezést; Auld Hamilton, aki a modern, ársadalmi élet hű festését adja elbeszéléseiben; Barker Henrik Mattheir a „Grinwich prisoners” elbeszélője, Brante Sarolta a The professor c. elbeszélés szerzője; Besant Walter, A revolt of men, All sorts und conditions of man, An impossible storg c. novellák szerzője. Black Vilmos a „Love Od maoriage”, The maid of Killeena and other stories, — Broughton Rhoda a „Tales for Christmas Eve”, Burnett Eliza: a Vagabondia novellagyűjtemény stbbi jeles novella szerzői, a kiket mind itt felsorolni s ismertetni nem lehet, kiemeljük még Hawthorn Nataniel amerikai beszélyíró, (1804—1864) ki majd a postánál, majd a vámnál volt alkalmazva, s később egészen az irodalomnak élt s bizarrnak, borzalmasnak feldolgozása s jellemzésének kitünő ereje által emelendő ki. A „Násztuzás”, „Annácska első utazása”, „A mérgekverő leánya”, „A hó leány”, „A gyémánt király” c. elbeszélése közl csak a Násztuzatást ismertettük, amely azon kezdődik, hogy mily ostobak a legokosabb emberek is, mikor házasodnak, mint fürkészik oldalbordájuknál, meg lesz-e a társadalmi tehetség s ezer apró előny s mily keptelenséget csinál az ily tökélyre éhez s mint kap Rullfoog ur a tapasztalatlan náivnak hitt leány helyett egy ügyes praktikus nőt. Valóban méltó az elolvasásra. Bezárjuk az angol beszélyírók sorát Gasskelnével, ki fényes elmelléli tehetségeivel, alkotó leleményességével, a személyek és állapotok hű s teljes rajza által válik ki. Stevensohn Erzsébet 1822-ben született s férjhez ment Gas kell lelkészhez, kivel boldog családi életet élt, amig egyik gyermeke halála által ért fájdalmas csapás a muzsák karjaiba hajtotta. Beszélyei

„Round the sofa”, „Rigth at last” c. alatt 1869-ben jelentek meg. Ga-skelné 1865-ben hunyt el. Eletiről azt mondják, hogy egyike volt a legnemesebb költői szellemeknek — kit nem a csillogás, de a szép és jó eszményeérti lelkésülés vezetett. „A mély titok” c. elbeszélése, a melyben egy nő Sir Thomas Dighont megfogja, hogy zsarnokától megszabaduljon, s régi kedvesével egyesülhessen és aki tettének tanuját, a 12 éves kis Vilson Grace-t 7 évig elzárja s táplálja s emiatt nem lehet Sinclairé, hogy új gyilkosnagot el ne kövessen, ha a kis Grace magának marad: — egyike a legérdekesebb angol beszélyeknek.

Goldschmitt Olivér Wakfieldi lelkész, s családások éjje Detap Daniel világhírdő Robinsonja Collins Vilmos „Név nélkül” Ouida „Egyipár kis facipő”, Lira hercegnő, Wanda Sivita, Gulliver utazásai méltók a megemléstére s nagy olvasóságnak örvendenek.

(Folytatása következik.)

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becsés lapjának e hó 9-iki számában megjelent az itt dühöngött tüzeseiről hí, mely azzal saródik, hogy egy kiskanizsai városi képviselő a tüzshelyétől vagy száz lépésnyire, nyugodtan kaszálgatott, nem törődve azzal, hogy városa s annak lakosai nagy veszélyben lorognak. Minthogy pedig ezen hí a kiskanizsai képviselők mindegyikére az inhumanitás gyanuját harithatná, listelettel kijelentjük, hogy azon nyugodtlelkű kaszás Szedmajer Ferenc városi tanácsos volt, mit is becsés lapjának legközelebbi számában ekként helyreigazítani sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel:

Hegedüs László.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. május 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Irány	Indulás				Erkezés			
	Kanizsáról				Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Péregtel	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	32	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	09	d. u.
	gy. v.	12	17	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	33	este	v. v.	7	59	regg.
	gy. v.	12	10	délb.	gy. v.	4	53	d. u.
Szombh Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	11	01	este
	gy. v.	12	20	d. u.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	sz. v.	7	05	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	52	regg.
	v. v.	9	30	regg.	sz. v.	1	40	d. u.
	sz. v.	12	15	d. u.	v. v.	8	50	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	17	éjjel
B.-Szt.-Gy.	gy. v.	5	03	d. u.	sz. v.	11	55	d. e.
	sz. v.	8	9	regg.	sz. v.	8	9	regg.
Barcs Gyékény	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	41	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	regg.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések

4744/tkv. 898

225-3

Hirdetmény.

A kanizsai kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Alsó Orosztony község telekkönyve a volt urbérnek részére közösen kiadott legelő és erdő illetőség egyénekenkénti felosztása folytán az 1869. évi 2579/I. M. szabályrendelet értelmében részben átalakították, s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX; az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekbejegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésének kapcsolatban fogantatottak.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítésre és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1898. évi szeptember hó 19-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1) az összes érdekelték, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkv végleges átalakítása után a téves átvzetésből eredhető kifogásokat jöhíszemű harmadik személyek irányában többé nem érvenyosíthetik.

2) mindazok, kik a telekjavkben előforduló bejegyzésekre nézve akadályt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitézött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel;

3) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az 1886. XXIX. t. c. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megnevezni iparkodjanak s azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy átruházó tkönvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogalkat ezen az uton nem érvenyosíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

4) és azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyazintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmeznek, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezménytől is elesnek.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

N.-Kanizsán, 1898. július 14.

GÓZONY,

kir. tszéki albró.

V. I. 93/2. sz. 1898.

224-1

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági vjható az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósg 1895. évi 11542. számú végzése következtében dr. Rotschild Samu ügyvéd által képviselt Hirschler & Fehér cég javára Paulusz György kiskanizsai lakos ellen 30 frt s jár. erejeig 1896. évi január hó 20-án fogantatosított kielegítés végrehajtás utján felülfgalt és 620 frtra becsült loconobil cséplő gép és kocsiából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. íbíróság V. I. 93/2 1898. sz. végzése folytán 30 frt tőkekövetelés, ennek 1895. évi január hó 1 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 23 frt 80 krban

bíróilag már megállapított költségek erejéig Kis-Kanizsán alperes lakasan leendő eszközösére

1898. évi augusztus hó 4-ik napjának d. n. 2 órája

határidőül kitzetetik s ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbit ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előrverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. évi július — napján.

BARTS GYÖRGY,
kir. bir. végrehajtó.

Phönix-Kenőcs

a stuttgarteri közegészségügyi és betegápolási kiállításán 1890-ben érdemet nyert, orvosi véleményezés és a községi levelek ezrei szerint kiállónak elismerve. Az egyedül létező, kipróbált és ártalmatlan szer, sürfi és gazdag hajnövelő előmozdítására hölgyeknél és uraknál, a haj kihullása és a korpa képződés megállítására; egészen fiatal embereknek erőteljes bajust létesít. — Jótállás az eredmény- és ártalmatlanságot. Tégely 80 kr., postán küldve vagy utánvétellel 90 kr. K. Hoppe Wien. I. Wipplingerstrasse 14. 185-96

187721898.

226-1

Hirdetmény.

Nagy Kanizsa r. t. város képviselőtestületének f. évi június hó 27-én tartott közgyűlésében hozott határozata alapján ezenel közhírré tétetik, hogy az új vágóhid belső berendezése, a szuró helyiség megépítése, a pacalmosó épület berendezése a vágányok építése, mégis a forrázó épület berendezése tárgyában az összes munkálatoknak együttes vállalatba adása végett 7403 frt 85 kr. kikiáltási ár mellett a f. évi július hó 25-én d. e. 10 órakor a városház tanács-termben szóbeli árlejtéssel és összekötött zárt írásbeli versenytárgyalás fog a megállapított terv, költségvetés és feltételek alapján tartatni. Az árlejtésen résztvevők tartoznak 370 frt 85 kr. bántarpenzt készpénzben, vagy helybeli takarékpénztári illetve bank beféti könyvecskében esetleg a benyújtást megelőző napi budapesti tőzsde árfoylam szerint számítandó óvadékképes érték papirosban, szóbeli árlejtők az árlejtést vezető bizottság kezéhez, a zárt írásbeli ajánlatot tevők pedig ajánlatukhoz mellékelve letenni.

A zárt írásbeli ajánlatok az árlejtési nap d. e. 10 órájáig vagyis az árlejtés megkezdéseig a v. iktatóba annál is inkább beadandók, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A tervek, költségvetési és árlejtési feltételek a v. tanácsstermben a hivatalos órák alatt a v. levéltárnoknál betekintheők.

Nagy-Kanizsán, 1898. július 8.

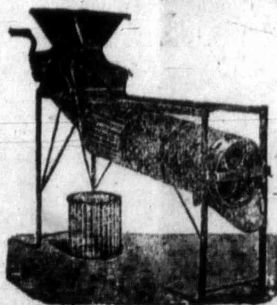
A városi tanács.

Millenniumi kiállítás 1896. Nagy millenniumi érem.

STABEL és LENNER Budapest,

Trieur és lemezlyukasztó-gyár.

GYÁR: Katona József-utca 8. szám, Margithíd és nyugati pályaudvar közt.

Ajanljak az általunk gyártott legjobb minőségű Trieurök: a konkoly és búkkönynek a busa, árpa vagy rozs kóstali kiválasztására.

Trieurök: a sábnak vagy árpnak a busa kóstali és a gumbólyu magvak kiválasztására.

Lemenestisztító és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és leance osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden gabonafaj tisztítására és telésze szerinti osztályozására.

— Elvállalunk Guthjar és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur béküldése mellett ezen szabadalmazott trieuröké átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek telésze szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

HIRDETÉSEK

felvételnek e lap kiadóhivatalában

NAGY-KANIZSÁN.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Két évre 12 koron (6 forint) — kr.
Félévre 6 korona (3 forint) — kr.
Negyedévre 3 korona (1 forint 50 krajár).

Nyitár díj minden 10 krajár.

Kidőveljáró, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischer Fülöp könyvkereskedésbe ismétlődik.

Bármentesen jövelnek csak ismert kassából fogadnak el.

Egyes szám ára 10 krajár.

Szerkesztőség:
Városház-épület Fischer Fülöp könyvkereskedésben.
A szerkesztővel áralkalmi lehet napankint d. u. 4—5 óra közt.
Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischer Fülöp könyvkereskedés.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Vasárnap, július 24.

A mérleg.

Folyó hó 14-én nyitotta meg báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter azt a tanácskozást, amely hat ülésben tárgyalta a magyar autonom vámtarifát és 19-én bebeszélte a miniszter e tárgyalásokat egy beszéddel, melyet bizonyos mértékben az egész tanácskozás mérlegének lehet tekinteni.

Amit báró Dániel kereskedelemügyi miniszter megnyitó és bezáró beszéde közt mondtak, bár sok kitűnőt, sok ékes szólást, sok fényes szellem megnyilatkozását és hatalmas szaktudást hallottunk, kevés kivétellel nem volt képes felemelkedni arra a magaslatra, amelyen a kereskedelemügyi miniszter beszéde mozgott.

Megnyitó beszédében hangsúlyozta a miniszter a helyzet komolyságát és a nagy súlyt, melyet a kormány arra fektet, hogy minden eshetőségre legyünk készülvé. Egyben nyíltan kijelentette a miniszter, hogy a magyar autonom vámtarifa tárgyalása még nem jelenti az önálló vámterületet; hogy a kormány a képviselőház határozatának tett eleget, midőn a tervezetet kidolgoztatta, de minden eszközt meg fog

mozdítani és minden erélyét, amelyre csak képes, arra fogja fordítani, hogy Ausztriával a közgazdasági kiegyezést létrehozva mivel az önálló vámterület oly megrázkódásokat hoz magával, melyeket, ha csak lehet, el kell kerülni.

A közös vámterületen belül is és Ausztriával a közgazdasági szerződés megkötése esetén igen jó hasznát fogja venni a kormány azoknak a tapasztalatoknak, melyeket e tanácskozásokból merít.

Nagyszabásu valóban államférfiui beszédében felhívta a miniszter a tanácskozás tagjait, hogy nem törődve társadalmi és politikai meggyőződésükkel és a kormány kérdőpontjai által nem akadályozva, bátran mondják ki véleményüket és világosság nyíltság és őszinteség által járuljanak hozzá a haza javának előmozdításához.

És e felhívásnak teljes mértékben eleget tettek az enquete tagjai. Mindaz, ami Magyarország politikai életében szerepet játszik, ami a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem terén mértékadó, kész volt becsületes meggyőződéssel hozzájárulni a nagy célhoz, és volt miniszterek, mint Wekerle Sándor, Lukács Béla és Hieronymi

Károly; Miklós Ödön volt államtitkár; Lánzy Leó országgyűlési képviselő, a kereskedelem első képviselője; gróf Károlyi Sándor, gróf Desseffy Aurél, az agrárius irány képviselői és sok más őriása a szellemnek és portálói a közvéleménynek, összejöttek, nem azért, hogy problémák felett folytatott harcban egymást támadják, hanem hogy megadják a kormánynak az irányt, amelyben közgazdasági politikáknak mozogni kell, hogy az érdekelteknek ipar és mezőgazdaság közt kigyenlitéssenek, és hogy mind a két gazdasági tényező érdekeinek megadassék az a határozó egyenlő védelem, amely teljesen kizárja egy az egyoldalú kedvezést, mint a mellőzést.

Felette becses észrevételeket hallottunk a pénzügyi vámkor tervezett felmeléséről, az ipari munkások ellátásáról, érdekeiről és képzéséről és ha azoknak az eszméknek, melyek e szaktanácskozmány tárgyalásai folyamán kifejezésre jutottak, csak egy kis töredéke megvalósul idővel, akkor a magyar autonom vámtarifa felett folyt tárgyalások mérlegét a legmagasabb fokban pozitívnek és aktívnek kell megjelölnünk. Szónoki lendülettel eladott záróbeszéd.

TÁRCA.

A mai Bécs.

V. Nyár és nyaralás.

Nyilván meghibbant valami odafönn a planéták közt, hogy már a második nyár válik poccsékká. A profíták közé teljes joggal fogja illeszteni Falbot a halás utókor, mely nem fogja ismerni az izzadást, sőt inkább a didergést a mindennapi kenyérért. A hőmérőket jóval alacsonyabb fokokra fogják gyártani, maximum 90 fokra, hisz már az idén a higany hiába kapaszkodott, hogy azt a tropikus magasságot elérje. Julius közepét írjuk, s diderege fogjuk a tollat, — biz! Isten diderege és sóhajtozva idézzük Petőfi — *valaha őszi, s ma nyári dalát* — „hol a boldogság mostanában barátságos meleg szobában” — vagy kávéházban.

Egykoron, midőn még melegebb nyarakat éltünk, a kávéháztól irtóztunk ilyenkor. Ma jó meleg kávét parancsolunk, s kezeinket dörzsölgetjük melegebbre.

Itt Bécsben legjobb is kávéháztávtól nézni a világot, — mert szagos lesz az utca merre, merre járunk — de nem rozsmarintól, hanem aszfaltkizsákoló fűtőgőztől és föltűrt utcasorok földalatti pársaitól. Olyan a város jórésze, mintha a 48 barrikádjai ölnék 50 éves jubileumukat. Hosszu sorokban magaslanak a földhányások s

elállják a járótutakat; alattuk árkok húzódnak embrenyi mélységben. Roppant ágyuk gyanánt iromba vascsövek sorakoznak melléjük. Egy-egy regiment munkás, kalapál, forraszt, ás, váj, köröltöttük mind szűkebbre szorul az utca; összetorlódnak a járművek, szűk átjárókon tolonganak a járókelők és nagy vargabetűkben tévelyegnek a keréppárosok, hogy némi jártányi utra vergődhesse nek De azért ne tessék hinni, hogy Ausztriában forradalom ütött ki. Ha csak ez volna! De a város új gázhalozatát rakják le, s ezért nyujtanak az érrejáró idegennek a 48 félszázados fordulóján ilyen torlaszpanoramát.

Hova meneküljön hát az ember egy-egy nyári estén, ha k. b. 15 foknyi hőség elől akar enyhülést találni, s ha már unta van a kávéházzal?

Utolsó menedék — a kiállítás, ez a jubileuminak kereszttel nagy kirakat-gyűjtemény. Valóban csodálatreméltó építészeti „leistung”-ok azok a modern stytlemségben összetapasztott gyps és „papirmaché” csudák, melyeket ott pavilonoknak neveznek. Jórészt olyanok, mintha valami ambiciós cukrászregény cifra fagyalkastélyai és báb-palotái. De a kiállítás mégis nagyon népszerű. Aki ismeri a bécsiek gyomorbeli érényeit, az föl fogja, miért. Egész hosszú „avenue” van ott csupa sörház, kolbászgyár, borkóstoló étel-ital-automata, harapnáló pincériányok és minden — ami a földi lét legfőbb mozgató okát és legalacsonyabb tehát legnépszerűbb ideálját a „Teli Gyomor” növelheti és megőrvendeztetethi.

Nem csoda, ha ezen banális kérdésre: hogy leteztet a kiállítás? a következő paradox itéletet halljuk: „ó kitanóben, fölséges guyláshust ettem.”

Hej te Bécs, melyet egykoron a „sene és színművészet városának” neveztek! Ma bizony inkább „ad ilienék” a vendéglők és kávéházak városa” cím. Mert, kérem, horribile dictu, a jelen hónapban még annyi színház sincs itt, mint akár Piriópson. 6 színház versenyes a nyári alvásában. A lapok színi rovatában nap-nap után olvassuk: Theater für heute: Urania Theater, és „Der schöne Rigo”

Az egyik vásári bódé en gros a kiállításban van, hol a naiv közönség felül holmi nagyobb-szerű „laterna magica” látványosságoknak; s a másik a bécsi Óbudában ékeskedik „Venedig in Wien”-ben. Midőn ezt a pappendekli-város 4 éve először láttam, tollat ragadtam és elköttem — első hírlapi cikkemet. Szégyenlem ma már bevallani, hogy ez lelkesített löl. Ma már az al-Canalgrandeben nem látok egyebet poshadt csatornának, a füstölt deszkabödekekben már nem találom föl azokat a megújított középkori palotákat, a gajdoló talján muzsikuskban néptáncok helyett immár afféle cigánynépdalt láok. De a bécsi, — ha „Venedig”-jéről beszél, érzékenesen csucsorítja ajkát, pislogat a szemével, s csettint a nyelvvel, mint valami vén inyenc, ki elő bomladozó penészes saji-delikateszt hoznak. Kicsit ...romlott de mégis jó. A civilizáció nagy vívmányai közt helyet foglalhat az is

Plüss-Staufer-Ragasz és Üvegekben.
Arany és ezüst áron nál többször — Tíz év óta elismert legtartósabb kiűntetve. ENNÉLFOLVA ragasztóanyag.
Törött edények ragasztására a legújantatosabb.
Kapható Alt és Böhm oégnél Nagy-Kanizsán.

GRAPHIE IRÓGÉP
a legjobb, legegyszerűbb, legtartósabb és legkönnyebben kezelhető. Ára 55 forint egy fényezett dobozban. — Kizárólagos képviselő és őrtakár: Fischer Fülöp könyvkereskedésében N. Kanizsán.
Prospectussal szivesen szolgálók.

dében erőteljes vonásokkal vázolta a miniszter ezt a mérleget; midőn egyuttal az őszinte köszönet szavait intézte az értekezlet tagjaihoz, akik egyenkint és összesen legjobb erejükkel járultak a közjó szolgálatához.

A köszönet azonban, melyet báró Dániel Ernő az értekezlet tagjaihoz intézett, első sorban a kormányt illeti, mert a kormány a vámtarifatervezettel olyan témát bocsátott nyilvános megvitatás alá, mely immár kell, hogy szakadatlanul napirenden maradjon és remélhetőleg maradni is fog.

A gazdaközönség érdekében.

(K. H.) Még ugyasólván be sem hegedtek azok a sebek, melyeket az 1896. év borzalmas elemi csapásai ütöttek gazdasági életünkön; a kiabirtokos még ki sem pihente azokat a szenvedéseket, s még el sem felejtette azokat a nagy veszteségeket, melyeket a csapások okoztak; a fogyasztó közönség pedig a múlt évi gabonának robusos emelkedése után a megelhetés biztosabb, kedvezőbb jövődjének kecsesgétől képtelenséggel felfedezni az ideit követő, gazdag termést ígérő kalaszokban: s ime újra felnyílnak a sebek, megújulnak a szenvedések és ködpáraként ellillannak, szétfoszlanak a szép, a boldog jövőndőt hirdető remények. A rossz időjárás, a folytonos esőzés, a viharok, a jégesó megynék több határában újra elpusztított minden terményt, s a kiszáradt ismét súlyos, nehéz aggodalmak közt, mint szárnyaszegett madár, tehetetlenül vergődik a múlt évek kedvezőlen gazdasági viszonyai közt szinte iszonyatosan felszaporodott váltók halmazai közt.

Tudvalevőleg nem egy helyt gabonát, kukoricát, szőlőt és szénát, minden, de minden élő növényt elpusztított a bőséges elem, ugyanígy, hogy sem családjának, sem barmainak számára nem takaríthatott be a szorgalmas gazda semmit sem telire.

Vetőmagja nincs, hitele csökkent, napszámba nem mehet, mert hát sok helyütt még a nagybirtokosoknak sincs mit aratni, kapálni és kaszálni.

Szóval, a kedvezőtlen időjárás és elemi csapások következtében több község jutott olyan inségre, melyeknek enyhítése a társadalmi kívüli első sorban az intéző köröknek áll kötelességében.

Az adóleírás illető bizton reméljük, hogy az állam megteszi a maga kötelességét; a pénz-

intézetek és bankok pedig, ha a szolid humanus irányt követik, mindenesetre kevés aggodalmat okoznak majd a gazdaközönségnek; s valószínűleg a megye vezető emberei is figyelmét fordítanak végre az általunk már oly gyakran hangoztatott házi ipar fejlesztésére és ezáltal a csapásjutott nép hasznát hajtó foglalkoztatására; ámde mind ezen jogosan várható kedvezmények mellett a biztosító társulatok vannak leginkább hivatalos igazságos kárbecslések által a gazdaközönségen momentán segíteni.

Részünkről ugyan, néhány jelentéktelenebb esetet kivéve, nem hallottunk még valami sürű panaszt a jégbiztosító társulatokra, azonban a csapásjutott gazdaközönség érdekében kötelességünknek ismerjük a megye több részében épp most folyó kárbecslések alkalmából nem annyira a mellényos, mint inkább a tényleges körülményeknek megfelelő igazságos kárbecslésre felhívni ezen társulatok figyelmét; mert mindenesetre csak a bizalmat fogják mindjobban megerősíteni intézeteik iránt, ha a károsítást megállapításában nem az üzleti haszon és nem a részvényesek érdeke, hanem főképpen és kizárólagosan az igazság vezérli őket.

Igaz, hogy az utóbbi évek gyakori és általánosabb keretben mozgó elemi csapásai nem kis mértékben támadták meg a biztosító-társulatok kasszáit, ámde azon százezrek és milliók, melyeket a hosszantartó kedvező múltakban biztosítási díjakban fizetett ki a gazdaközönség; még mindig hasznát hajtó módon egyenlítik ki azt a veszteséget, mely a két utolsó évben érte esetleg a biztosító társulatokat.

A közönségi eljárásságok az eddiginél éberebb figyelemmel kísérik tehát azon kárbecsléseket, melyeket a biztosító társulatok kiküldöttjei nem egy esetben felületesen s az érdekelteket illetőleg inkább talán csak egyoldalú módon teljesítenek, maguk a biztosító társulatok pedig teljesen megbízható korrekt számközegek kiküldése által mozdítsák elő a károsítást igazságos megállapítását.

Csakis ily eljárás mellett pótolhatják a mai biztosító intézetek a modern haladás által mintegy megkövetelt és már rég óhajtott állami vagy megyei biztosítási rendszert, és csakis ily körülmények között lesz alkalom és segítség minden biztosítás a gazdaközönségnek!

Magyar képzőművészeti akadémia.

Rég feledésbe ment, elsárgult papircsomag került napvilágra, mely egy képzőművészeti akadémia tervezetét tartalmazza. Hesz János Mihály írta, ki Egerben született 1768-ban, s a század elején mint jól dollalt egyházi festő dolgozott az osztrák fővárosban. A mai nemzedék

hírebből is alig ismeri, pedig nem egy szép egyházi festménye van az országban, köztük az egri templomban is. Készített arcképeket és részmeiszertet is, — de ezek is elmerültek a múltban. Munkái nagyobb nyomokat nem hagytak, újabb nemzedék tört magának utat, s elnyomta a régit. Van azonban Hesz Jánosnak egy munka-tervezete, mely maradandó becső alkotás marad, mivel uttóró munka.

E század elején már annyira megindult nálunk a művészet iránti hajlam, hogy ifjaink közül többen keresték fel a külföldi akadémiaikat. S mikor Hesz Bécsben a mérnökari akadémia rajztanára volt, hajtandó lett volna állását egy szerényebb jóvelmélvel is felcserélni, ha munkásságát a hazai művészet szolgálatába állíthatja. 1820-ban elkészült a tervezet, s párhuzamot von a bécsi és prágai képzőművészeti akadémiaik között, melyek virágoznak. Ezzel bizonyítványt nem akar párhuzamot vonni a gazdag császárváros és a magyar főváros között, hanem ki akarja mutatni, hogy az akadémia nálunk legalább is olyan életrevaló intézet lenne, mint Prágában.

Tervezetében kimutatja, miként kellene az akadémia felállításához szükséges anyagiságot megteremteni, milyen épület lenne az akadémia-céljaira nézve a legalkalmasabb, kimutatja a tananyag beosztását, mely a képzőművészet minden ágára kiterjedne, gondoskodik díjak és kitüntetések megteremtéséről, hogy az akadémia teljes felszereléssel kezdje meg funkcióját.

Arról természetesen szólni sem lehet, hogy a tervezet több pontja ma már túlhaladott álláspont, — mer hisz ha létrejött volna is a Hesz János akadémiaja, azt már több tekintetben át kellett volna alakítani, miként a Cornelius düsseldorfi és müncheni akadémiaját, hogy a kor szellemével lépést tudjon tartani. A Hesz-tervezet azonban csak tervezet maradt, s csak a 30-as években alapította a velencei származású Marastoni azt a festészeti iskolát, egy magánintézetet, mely minden későbbi tömörebb fejlődésnek megvetette alapját.

Az akadémiaival, mint nemzeti intézménnyel, komolyabban csak báró Eötvös József foglalkozott, ki megbízta Keleti Gusztávot, hogy tegyen neki jelentést az európai képzőművészeti akadémiaik rendszeréről, s Keleti ezt 1870-iki tanulmányában ki is adta. A Keleti jelentése is ott aluszassa örök álmát valamelyik levéltárban, s a kérdést 1880-ban a magyar írók és művészek társasága nevében Jókai Mór vette keszébe, minek folytán Trefort két évvel később megalakítja a festészeti mesteriskolát, melynek igazgatója Bencur-Gyula lett.

A Hesz János tervezetét Ernst Lajos adta ki, egy fiatal, lelkes gyűjtő, kinek nagyszámú gyűjteménye tele van becses, magyar vonatkozású műemlékekkel és a magyar művészetre vonatkozó adatokkal. Ernst Lajos idejét és vagyona tetemes részét erre a magyar gyűjteményre, annak gyarapítására fordítja, s szerezte meg Hesz János iratit, s nyomatait és adta ki, s ezen első munkájában is fontos ígéretet tesz. Azt ígéri, hogy kiadja legközelebb Izsó Miklós hátrahagyott iratit, s másokét is, mi által elhalt művészeink irásbeli hagyatékát, melyekben nem ritkán megnyilatkozik a művész lelke, a nyilvánosság szolgálatába bocsátja. Tagadhatatlan, hogy Ernst Lajos gyűjteményével és ennek közreboosztásával nagy szolgálatokat tesz a hazai művészetnek és műtörténeti irodalomnak, s kétségtelen, hogy ezért osztrácon elismerés illeti őt.

Hogy azonban visszatérjünk a már említett tervezetre, látjuk, hogy Hesz János nagyobb szabású tervezetét Jókai nagy befolyása volt csak képes megvalósítani. Hisz amit kaptunk, az is

hogy itt éjjel felegykor pezsgő és bordozója mellett, szabadban élvezheti az ember a nyílt színpadon táncolt balletet.

Nem a *mordál* buzdul föl bennünk ezeknek láttán, (oh ahhoz túlságosan moderneknek merjük vallani magunkat!) hanem megint a műziesbe hitünk, melyet ép e város táplál.

De ugy kell nekünk, — mért nem megyünk nyaralni. Hisz lám, alig van tisztességes ház, melynek papírral letapasztott ablakablái ne tanuskodnának a lakók kiróppendéséről, alig van fer, ki a nap fáradsáimait városi lakása nyoszolyájában heverné ki! A gyöngébbek és prűdebbek kedvéért utóbbi szavaimat rögtön kimagyarázom. T. i. kirobognak este a vidékre családjaikhoz, a környék nyári lakjaiba, hol 3—4 család talál „enyhet” a város nyári kalamitáisi elől. És itt élvezik a drága pénzen megfizeltet friss levegőt és egymással patkarkodnak egy kis árnyas helyért. Vagy pedig távolabb a „Süd-vagy Westbahn” erdősvölgyes nyári fészekében tanúznak, hogy a satnya gyerekek egy kis vért szerezzenek öszre, s asszony negligében fumigálja a társasági kötelemekeket.

No hiszen befűtöttek — azaz brrr! behűtöttek az idén! Eső, eső, — és eső, mely a nyárias vidéket sáros létekké csuítja és a nyaralók ebleiből vagyakosó sóhajokat csalogat ki a városi kályhasugok felé.

Az ik Bécs nyári fővárosában Badenben töltik a *Kalendárius* nyarát, azoknak még hagyján! Ha a parkban nem is, de a Cursalonban megvétel-

tathatják a nyári ruhákat s üzhetik a mamák a házasság-börzét. Meg aztán annyi ott a jó ismerős, hogy elpokereshetik a hosszú borus delutánokat.

Ámde jaj azoknak, kik valami fűrdőhelyen nyaralnak *fűrdőnői* s hova mentek; jó lesz, ha augusztusra kocsnyalokról gondoskodnak, mert Falb nem nyugszik. Kritikusnál kritikusabb napokról ábrándozik és — hogy a föld nyelne el — irgalmatlanul igazza van.

Bárcsak ne főtöttem volna az ördögöt a falra ezen profeciáimmal! Bárcsak meghazudtolna az a csapodár istennő az „Idő” és mosolyogni kéde, midőn szemére hányom durcasságát!

Ki tudja azonban, nem panaszkodnánk-e akkor a hősegről? Az ember retentő elégedetlen és hálátlan, azért is pártolt el tőle fentirt szézesélyes dáma. De édes Hölgy, csak egyszer engedj még az idén hősegről panasszkodnunk, mert ha így megy tovább is — elköltözünk a Holdba, ott kétségkívül melegebb van ilyenkor. Nem kell hozzá kormányozható léghajó. Egyszer csak megjósolja Falb, hogy holnap a Holdban ébredünk, s meglátsátok igazza lesz! Foppant respektusom van prófétai szavai iránt, amióta tökrejósolta egy szép kirándulásomat.

.....Ódakinn megint megeredt az eső és én pontot tesztek..... mégis csak ott az ördög a falon! Félek tovább kísérni.

XIIef.

tízta nyereség, s ha Trefort lelkesedése nem találkozik a Jókaiéval, bizony kétséges, vajjon még ma is lehetséges volna-e itthon művészijakat nevelni. De itt nekünk megállapodnunk nem szabad, nem lehet. Minden apró államnak megvan a maga képzőművészeti akadémiaja, hol a nemzet művészei ifjait nevelik. Minden nemzet lelki énjé mintájára képes alkotásait megformálni, s ez jól van így, — mert a művészi pályán megnyilatkozó jellemvonásokat csak ott lehet nevelni, fejleszteni. Az idegennek a miénk idegen, nem éri meg, s innét van, hogy sok talentum kallódik el idegen akadémiákon, mert ott nem képesek ők megérteni, tehetségeiket fejleszteni. Nekünk van festészeti mesteriskolánk, melyet ezuttal nem akarunk kritika tárgyává tenni. Ez az iskola mintegy negyedszázad óta áll fenn, s még mindig nem kavart fel nagyobb vizet. Nehány tehetség került ki ugyan innét, de nagy talentum még nem. Jó, közepes iskola, mely továbbra is a zsinormértékkel megszaabott uton, aztán megáll. Elvégre ez is valami, ha tudunk elég szerénynek lenni. De az iskolát magát nem szabad hibáztatnunk, hibás ott a rendszer. Okvetlen ki kell azt az iskolát egészíteni, ha nagyobb fejlődésre akarunk számítani. A festészeti iskola csonka intézmény, mely mellé fel kell állítani a szobrászati, az építészetit és a grafikai is. A képzőművészetek egyes ágai csak így képesek egymást kiegészíteni, csakis így képes a lehetőleg teljes egész létrejönni.

Nincs állam Európában, mely évente annyit áldozna művészeti célokra, mint a magyar. Rövidesen megépítik a képzőművészeti muzeumot is, oda helyezik a művészek kincseit, — van díszes műcsarnokunk, csak arra való iskolánk nincs, hogy újabb művészi nemzedéket neveljünk. Lehetetlen már most sokáig tétlenül nézni a dolgot, az akadémia felállítását nálunk művészi létkérdés. Az utóbbi évek kiállítására nagyon gyatra volt, bizonyítékul annak, hogy az idegen akadémiák sem állanak már azon magaslapon, mint hajdan. Es nem mindig hibás a növendék sem, ha nem tud, — hibás lehet ott a rendszer is, gyenge lehet a tanár is. De mindezt nem tekintve, ma már elég erőnk van egy akadémia felállításához és mindenekelőtt ne feledjük, hogy addig magyar művészetről, magyar iskoláról, magyar szellemről ne beszéljünk, míg ifjainkat a külföldi akadémiákon neveltetjük.

Nyári Sándor dr.

Az 1869. évi első sorozat egyéves önkénteséhez!

Bajtársak!

Nemsokára harminc éve, hogy az új véderőtörvények életbe léptek; ha minc éve, hogy Ausztria és Magyarország népei először küldték a hadkötelezettségtől addig ment legderékabb ifjajkat a hadsereghez, amely őket nem mint idegen csallakozást, hanem mint odatarozókat fogadta, akiknek vezetése és kiképzése legjelesebb, legképesebbeknek bizonyult tisztjeit rendelte ki.

Ezén te talán nem volt mindegyikünk tisztában aziránt, mit jelent az: katona lenni! De az eskü letételével jöttünk tudatára annak, hogy azon utra kell lépünk, melyen szavajai Jenő, Károly és Albrecht főhercegek, Radetzky és Tegethoff voltak a jelkövek: a kötelesség és munka becsületteljes örvényére!

Ezen kötelességünket teljesítettük, ezen munkánkat elvégeztük mindnyájan; legjobb, erőnkkel; legjobb akaratral béke idejében; sokan hadjártaiban is.

Karddal kezünkben haladtunk Filipovich, Jovanovich, Würtemberg, Szapary és Kaiffel alatt, vállelve tényleges szolgálatban levő bajtársainkkal, ha hangzott a parancs: előre!

Ok voltak mestereink és előképeink, mi voltunk utánok törekvő tanítványaik; más különbség közöttünk nem volt.

Akár észak, akár dél felől, akár keletről,

akár nyugatról jövének: testvérek voltunk, egy aya fia; egy zámoló lobogott feletünk, egy név ragyogott előttünk Ferenc József császáruk és királyunk!

Bajtársak! Tudjuk mi azt, hogy 68 éves monarchiánkban sokféle szép, nagy és jó nem lesz megünnepelve, nem vétetik figyelembe: talán azért, mert magától érthetőnek tartjuk, hogy mindenki képessége szerint cselekedje a legjobbat.

Azonban véderőnk történelmére, a nemzetekre, családokra és minden egyesre nézve jelentékeny volt ezen korzak. mindnyájunknak pedig felejtethetlen korszak!

Részévé váltunk a hadseregnek, ezen hatalmas egységnek, amelyben egyik a másikért, valamennyien minden egyesért, minden talpalattnyi földért és az osztrák-magyar monarchia minden egyes hajlékáért karoltva küzdeni készek!

Bajtársak! Hadd érezzük ezt át még egyszer a visszaemlékezés ezen esztendejében! Jöjünk össze egyszerű lakomára, igénytelen polgári öltönytünkben, pompa és fény nélkül üdvözöljük egymást visszaemlékezés azon ifjúsó, és ifju öröme, amelyvel legyvert ragadtunk! Búskeséggel és örömteljesen megújított fogadalommal ünnepeljük feladásunkat, kinek megesküdünk és eskünket hűségesen megtartottuk; őr, aki magasztos példája a polgárnak, mintaképe a katonának. Rójuk le halánkat a hadsereg iránt, amelynek valódi őserényű bajtársi szeretete minket is átkarol!

Rátok van bízva, hol és mikor találkozunk, Bécsben-e, vagy Budapesten, vagy a monarchia egyéb szép pontján, augusztusban-e vagy szeptemberben? Talán alakulnak majd bizottságok nagyobb központokon, hogy megfontolják ezen ügyünket.

Mindaddig, míg végleges megállapodás létre nem jött, küldjétek indítványaitokat és közleményeiket hozzám nevétek és címetek világos megjelölése mellett.

Dolgra szaporán! Első sorozatbeliek, bajtársi üdvözlétemet!

Bécsben, I., Schultergasse 5, 1898. július hó.

Dr. Schimank Agost,
 városi és törvényességi ügyvéd,
 asztali ügyész inkabent és 64. gyűlésvezetőben,
 s 4. gyűlésvezető hadsereg, s 6. gyűlésvezető és
 titkarsági fővezér (hadnagy).

A város házából.

1883/1898.

Hirdetmény.

Nagy-Kanisza város tanácsa részéről közhírré tételik, hogy Nagy-Kanisza város 1898. évi általános jövedelmi pótdadó kivétési lajstroma az 1883. évi 44. t. c. 36. §§ értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetett oly célból, hogy a hivatalos órák belül bárki által betekinthető, hogy az ellen észrevételit megtehesse és pedig:

a) azon adózók, kik az illető lajstromban megállapított adónemmel már a múlt évben is megváltak róva, a lajstrom közszemlére kiállításának napját,

b) azon adózók, kik a kivétési lajstromban megállapított adóval folyó évben először rovatlak meg, adótarozásuknak az adókönyvecskeben történt bejegyzését követő 15 nap alatt írásban a városi tanácsnál benyújthassák.

Nagy-Kanisán 1898. július hó 20.

Neu Albert
 ellenőr.

Lengyel Lajos
 h. polgármester.

Hirdetmény.

A Zalamegyei m. kir. pénzügyigazgatóság 1897. év végével fenmaradt úgy a folyó év II. negyed végével már esedékes adótarozások behajtására nézve a legszigorúbb végrehajtás azonnal folyamataiba vételti rendelte el, felhívjuk Nagy-Kanisza város adósz

községeit, hogy adótarozásuknak mihamarabb leendő lefizetésére annyiaval is inkább törekedjenek, mert ellenkező esetben a II. és III. fokú végrehajtás fogna ellenük fogantatni.

A városi adóhivatal.

Nagy-Kanisán, 1898. július 23.

NEU ALBERT, HALVAX GYULA,
 ellenőr. pénztárnok.

H I R E K.

— A dunántúli ág. h. ev. egyházközségek közgyűlése az idén Sopronban lesz és pedig augusztus hó 17-ik és következő napjain. Az ülést istentisztelet előzi meg offer-toriummal, az első nap a templomban, a következő napok az ev. népiskola dísztermében folynak le. A tanácskozásokat Gyuráts Ferenc püspök és Radó Kálmán v. h. t. t. felügyelők vezetik. — Ugyancsak Sopronban tartják meg f. é. szeptember hó 25-én a hazai evangélikusok egyetemes gyűlésének idei közgyűlést is, melyet nyomban a Luther-társaság (evang. irodalmi társaság) közgyűlése követ. Ez utóbbit, melyre Zallinszky Mihály is előző, Pozsek Sándor ev. főisk. igazgató fog felolvasást tartani.

— Halálhíradék. Kovács Mihály (ehidai r. kath. tanító, e hó 14-én, hosszas szenvedés után, 64 éves korában elhalálozott. Temetése e hó 16-án a községbeliek általános részvete mellett történt. A boldogult 35 évig működött Kehidán, jó tanító és példás családapa volt. Ö. vegyét és 10 élő-gyermekeket hagyott hátra.

Özv. Koller Károlyné szül. Fuss Amália, mint özvegy, Koller Ágnes és férje Kattaner Pál, Koller S., Koller N. és neje Kis Ilonka, Koller Imre és neje Kovács Katinka mintgyermekéi, vője, illetve menyei fájdalomtól megtört szívvel jelenik, a felejtethen férj, a legjobb édes aya, illetve após Koller Károly uradalmi előző urnak folyó hó 22-én dében 12 órakor hosszas szenvedés és a halál szentségének ajtatos felvétele után 62-ik évében történt gyászos elhunyt. A boldogultnak hült tetemei folyó évi július hó 24. d. u. fel 5 ór. kor az iharosi r. k. temetőben fognak örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-mise áldozat július 25-én d. e. 9 órakor fog az iharosi plebiánia templomában a Mindenhatóknak bemutatattani. Iharos, 1898. július 22-én. Áldás és béke hamvaira!

— Zászlószentelés. A szigetvári Önk. tüzoltó-egylet fényes ünnepélyességgel f. gja augusztus hó 20-án felavatni egyélt zászlóját, melyet Biedermann Ottóné, Tüköry Margit urnó ajándékozott az egyesületnek.

— Csányi László két levele. Újabbban Csányi Lászlónak két levele jutott nyilvánosságra. Ezeket a népfőlkész gyors szervezése tárgyában írta a főlzolgabírákhoz. A kéziratok eredetijét a még élő rokon-családoknál őrzik. Az egyik, mely Varga Lajos tapolcai főlzolgabírnak szól, így hangzik:

Minél inkább követelik hazánk sorsát körülményei a nemzeti őrseregnek gyors egymásutánban történendő felállítását, annál aggasztóbban hatunk reám szeretet hazám némely közírók viselőjének kö-zönyös és lanyha eljárása, a jelentéseiknek felelőtlensége, melyekből csak azt tapasztalom, hogy a vármegyénk nagy részében a mielőbbi szervezkedés iránt itt ott még ellenszenv is mutatkozik. Minthogy fogalmam szerint mi sem lehetne károsabb a honra és vármegyénk szellemére nézve annál, mintha a jelentésekben foglalt ellenszenv köztudomásra juna; azért szükségesnek s elkerülhetetlenül szükségesnek tartom e tekintetben a megye jelszavával való érintkezést, mihez képest hivatalosan, de barátságosan is feltekerm főlzolgabíró urat, hogy folyó hó 27 ik napján kölcsönös tanácskozást vegyet a Kanisán megjelenni sziveskedjek. Honunk percsi drágák, drágábbak, mint valaha; a késedekem a hon iránti vétek, azért bizalmas! Liszák öné

bazai buxgalmában, hogy a kitelt napon okvetlenül találkozzunk, — magával elhozván e tárgyra szükséges irományokat.

Kelt Kanizsán, június 25-én, 1848.

Csányi László s. k.
kir. biztos

A kéziratához csatolva olvasatlan aláírással egy jegyzet is van, melynek sok latin szavakkal kevert magyarázatából azt vehetni ki, hogy az a gyűlés 1848. június 27-én Csányi János elnöke alatt Nagy-Kanizsán csakugyan megtörtént, még pedig óriási horderejű hatással. A megyének főszolgabírái és egyéb tisztviselői elragadtatva Csányi László szónoklata által, a gyűlés tagjai felállottak s harsány hangon ezt kiáltották oda elnököknek: »Megteszünk mindent, parancsaidat vakon követjük. Éljen Csányi László, a mi szeretett kormánybiztosunk! — Nem kevésbé érdekes Csányinak a novai járás főszolgabírájához a már megindult népfelkelő seregek menetelési irányát és élelmézését tárgyaló rendelete is, mely így hangzik:

»A rendeltség eltávolítása tekintetéből szükséges, hogy az átkelésben egyik járás a másikkal össze ne keveredjen, azért a holnapni napon azaz folyó hó 7-én a Kis-Komaromban megjelenendő szántói járásnak helyt adva, a tapolcai járás ide jövend. A körülményektől akadályozott késő jelentése miatt, a szállásainálók csak este indulhatnak el, de minden esetre megkivántatik, hogy ez éjjel bejőjenek, az elszállásolás és élelmézés kellő elintézésé végett. — Jelenték magukat a városházánál, a hol az elszállásolás és élelmézés tekintetében további utasítást szerzendnek.

Kelt Nagy-Kanizsán, július 6-án 1848.

Csányi László s. k.
kir. biztos

— **Népművelés.** Kis-Récske közég a tulajdonát képező erdőterület, éjszaki részén népművelés, illetőleg júlusi rendezet június hó 31-én. Kezdeté delután 2 órakor. *Belepdőj, valami zenédj nem lesz.* Jó ételkről, italokról a helybeli vendéglős gondoskodik, Vendégeket szivesen lát a rendezőség. Utirány: a Nagy-Récske felé vezet állami ut mentén levő *Buday-féle gómalom mellett balra* vezet ut, Csapi felé, a temető irányában.

— **Köszönetvétel adomány.** F. hó 18-án elhunyt Krámer Johanna iránti kérelmi jelölő adakoztak: Krámer S. és H. urak 100 frt, Krámer Regina urnó 20 frt és Fischl Romeo ur 10 frt, összesen 130 frt. *A kanizsai Chorra Kadisa.*

— **Hirtelen halt el egy püspöki rezidenciában.** Báró Hornig Károly veszprémi püspök sógora, Riesenr Antal, m. államvasuti felügyelő, a ki már hetek óta nyaral a sümei püspöki rezidenciában, váratlanul meghalt. Az elhunyt sűrűn látogatta a ferenczrendi szerzetesek szomszédos kolostorát, a hol egész delutánokat töltött kedélyes beszélgetés mellett. Július 20. — jeleni levelezünk — nagy előkészületeket tett, hogy Karisbadba megy, s ruháit már utnak indította. Az éjjel hirtelen üdövézés támadta meg, a melyet az orvosok nem tudtak ellátni, s a püspök sógora reggel 5 órakor kiszenvedett. A holttestet a család Kőszegre szállította.

— **A felfáradt halott.** Balaton-Edericsen a múlt hét egyik napján ritka eset történt. Kiss József felső-edericsi lakos már régóta betegeskedett. Egyszer aztán oly mélyen el a ut, hogy hozzátartozói azt hitték, hogy meghalt. Rögön jelentést tettek a némesviti plebánosnál. A halottat már fel is öltöztették s a szoba tele volt siránkozókkal. Azonban egyszerre csak felül a halott ágyában és érthetetlen hangokat hallatott. A szobában levők megrémültek és azt hitték, valami csoda történt. De voltak köztük értelmes férfiak is, a kik mindjárt rájöttek, hogy a halottnak vélt ember nem halt meg, hanem csak mélyen elaludt.

— **Húscs Humnia.** Reggeltől estig alig működik el egy negyedóra, melyben ne bosszantnak mostanában a trafikosok. »Van Hunnia?« — »Húscs!« — Ez járja örökké. A dohánygyárak oly ki mennyiségben kezdtek meg a hirtelen nép-

szerlővé vált cigaretta gyártást, hogy már az első napokban elfogyt mind. A közönség türelmetlenül keresi mindenütt ezt a divatba jött új szivarkát, míg a többi újakból alig fogy egy ki mennyiség.

— **Nyári táncmulatság.** A nagykanizsai ált. munkásképző egyesület a létesítendő dalárda alapja javára folyó évi augusztus hó 7-én a Polgári Egylet kerthelyiségében Horváth Laci zenekara közreműködésével tüzijátékokkal egybekötte zárkóról nyári mulatságot rendez. Beleptéig személyenként 60 kr. Csaldéjegy 1 frt 20 kr. Kezdeté este 8 órakor. Feldíjazások köszönettel fogadtatnak és hírlápirag nyugtáztatnak. Rossz idő esetén a táncmulatság a teremben tartatik meg.

— **Műtött rablólét.** A múlt vasárnap számunkban megírtuk, hogy Gertner Sebestyén veszprémi kocsis, véres ábrázattal, megtépett ruhában érkezett Veszprémbe, s a csendőrségen elmondta, hogy a b. t. úrdíjban öt három legyeres rabló megtámadta, kocsiját feldöntötték és összetörték, tőle 30 kr. kézpénzét elvették és megekettek, hogy senkinek sem fog szólni a dologról. A csendőrség rögtön nyomozást indított s kiderült, hogy a jó ember maga fundálta ki az egész rablói historiat, a mennyiben egy utszéli csárdában jól beborozva, kocsiával nekiment egy kavicsrakásnak, feldől, s mivel a kocsi összetörtött, félt, hogy a gazdája megtéretteti vele az okozott kárt. Ezért eszelte ki ezt a rémes historiat, számítva arra, hogy az utóbbi időkben véletlenül egy-két rablói eset hatása miatt elhiszik azt neki. — Így tehát nem áll még az a gyanúsítás sem, hogy a merényletet — Savanyu Józsi követte el. Egészen nyugodt lehet Veszprém, Zala, az egész Dunántul, minden vármegyéje, mert Savanyu Józsiát nem bocsajtották szabadon sem föltétlenül, sem föltétlenül. Savanyu Józsi most is a rabság nehéz kenyérét eszi Illyaván. Nem jól tudják a dologot azok, a kik a kiszabadulás hírével rémítgették egy-héttel ezelőtt a közönséget.

— **Virágok a szobákban.** Általában elterjedt ama vélemény, hogy virágokat, különösen azoknak némely fajait éjjelen át a hálószobában tartani nem tanácsos. Ez a hit teljesen jogosult is, mert tagadhatatlan az, hogy kivált azon virágok, melyek kisebb-nagyobb mennyiségű erős illó olajok tartalmaznak, a hálószoba levegőjét illatukkal annyira eltolthetik, hogy a benne halók reggel agyvértődulás tüneteivel, főfájással, általános levertséggel, hányási ingerrel stb. kelnek föl. Kérdés már most, hogy a kőrszobákban szabad e virágokat tartani? Erre vonatkozólag különböző körházaiban statisztikát állítottak össze mely szerint bizonyos virágfajták, vagy bizonyos állapotban levő virágok, ha huzamosabb időn át a kőrszobában maradnak, oly befolyást gyakorolhatnak a betegre, melyet az orvosnak számolni kell vetni. Mindenek előtt azt ajánljuk, hogy lementzett virágokat oly szobában, melyben beteg fekszik, ne tartanak. Magában véve ugyan az ily virág nem ártalmas; de a víz, melyben ezt tartjuk, ha igen gyakran meg nem újítjuk, könnyen megromlik, s így alkalmat adhat a betegre nézve ártalmas csirák képződésére is. Az ily lementzett virágokat tehát semmi esetre sem szabad egy napnál tovább a szobában tartani. Művirágok egészen ellátandók, mert eltekintve attól, hogy sok por ragad rájuk, mérges festékanyagot is tartalmaznak, minek folytán veszélyesekké válhatnak. A virágokat különben illatuk szerint is ki kell válogatni s e tekintetben nem illatos vagy gyenge illatu virágok föltétlen előnyt érdemlnek; erős, csipősa illatu, idegizgató virágokat a beteg szohájából teljesen ki kell tiltani. Másrészt a virágok t a kőrszobából nem szabad teljesen eltüntetni, mert tény az, hogy emely virág, például róza, ibolya vagy nelelejt-csokor szemlélese igen jótékonyan hat a beteg kedély hangulatára.

— **Meteorhullás.** Sümegről írják, hogy é hó 19-én este háromnegyed tízkor gyönyörű meteorhullásban gyönyörködtek az emberek. A déli égbolton indult meg a csillag s kékeszöld fényásvot hagyva maga után, úgy tűnt el. A szep látvány mintegy 20 másodpercig tartott, s igen sok bámuloja akadt.

— **A kúrtósók.** A múlt évben újítás történt egy a közös, mint a m. kir. hovárd gyalogezredéknél. Felsőbb rendeltre err-d kúrtósókról gondoskodtak, melyeket lovasítottak is. A manőverek alkalmával roppant hosszú egy ezred. Ha valami jelt adnak, meg sem hallja azt még a második zászlóalj sem. Hát még a vége? Azért

volt szükség az ezred kúrtósókat lovasítani, hogy a menet közben az egyik helyről a másikra vágatva, azonnal megadhassák a jeleket. Most ismét érkezett az ezredhez egy-egy rendelet. Ezekben meghagyják, hogy a zászlóalj kúrtósókat is lovasítani kell. Az idej manővereken már a zászlóalj kúrtósók is lóhátról lojgák kúrtjeiket fujni.

— **Gyilkosság.** Petes István hedrahelyi lakos (Somogy m.) régóta ágyban fekvő beteg volt; felesége megunta férje halálát vagy gyógyulását várni, bűnös viszonyított sógorával. Ketten aztán elhatározták, hogy a tehetetlen Petes Istvánt meggyilkolják. Gonosz tervüket a mult csütörtökön végre is hajtották: megöltötték a nagy beteg férjét, aztán felakasztották, hogy a gyilkosságnak az öngyilkosság látszatát adják. A kadarkuti csendőrök azonban gyanusnak találták a dolgot, vallatón fogták a bűnös asszonyt, ki bűnlátásával együtt beismerte és ma már a kaposvári törvényszék fogházában várják méltó büntetésüket.

A czokiliszkak Göcsejben.

Írta: KATA PÁL.

Az t. cz. toéns főbíró urnak, essög az magas törvénynek szöröncseje vót hozzam; eddigleg azár nem jelöntököttem.

Az puphátán Tót Anti sógorral tanalkoztam nem régeben a kanizsai piharcon. Ferde képpel cztalogatta Görbeszöget; aszonta: ködis népség vágtyok, még czokiliszkakot sincs. Nálunk man vót ribilló, eret is vágty az aftyáságot, Naot büffen; az kebelem ezen küssölláson. Hát mink maraggyunk el a kortul?

— Maj fabrikállok én cokiliszkat, amennyi kölletik: tudom ollanokat még nem öttötök.

Mikor hava vetemödtem Görbeszögge, öszütöboroztam az község öszlopjait az Wejsbergöhlöl.

— Veszöttül vónánk t. cz. atyámiai; na szájell pólyög az puphátán Anti sógor, hogy nálik kübüjait az tojásbul a czokiliszkak; illetöleg mög egy sincs. Cseleködünk meg mink is ögypart az híréert.

Helöslöleg böllingattak a zaryafiak.

Delután kö lött álltava az munkából mindön szolga, mög mindön ökr. En az emberek réssire szöltam kü, az Czopák sógor által essög az marhaknak lött kübesséd tartava.

— Szüntessék be kendök az munkát: lögyenek czokiliszkak. Mönjenek az Wejsbergörhöl, öszy kifának, mög szidgyanak minket, az gazdáika. Küfzetjük az bort aprópénzzel, az szidalmat össög ögy-két képenkapással!

Nagy előjzés köst homlott mög az czokiliszkakcsorda; az ökrök is bögtek. Nyilván tetszött nekik az czokiliszakaság.

Az csárdában is ma zsinat esetközött mög. Estére kölve man nagyon bé volt nyalva az helybeli czokilismus, velünk öszütt. Haza felé mönva küört belülem az ér-elöm; öszy egy pár ablak betöröddött. A csendör urak karultak föl az főbíró urig. — Szap szavakkal üdöözött az teósur, öszy ablakbetörési érdömeimet, nagyhangu kübessédömet jegyzökönyvben örökítötte mög. Fölkért, hogy ezön czokiliszakai esetköszébül kilöölög lögyek 10 lörent alapítványt az sögényalpra, amit nagyilekden meg köllettet igernöm, ambátor tuttam, hogy két malacs-növendéköm bánja mög. — Az köcsöndháborítás érdökiben össög két hétig az magas törvény épölettyibe vótam békekebelezval. Jelönleg ezt hevertefem kö; ma kaptam mög az kükeblezö irást.

Különben helösen mönt mindön. Most man mögtudi Hétretháton az puphátán Tót Anti sógor is, hogy nálunk is vótak czokiliszkak.

A gabonázletről.

Nagy-Kanizsa, 1898. július 23-án.

(-oán.) A szép időjárás az aratási munkálatok gyors előrehaladásában nagy előnnyel volt és most már a gabonabehozatal megkezdődik. Az aratási eredmény nálunk kielégítőnek mondható. A buza, rozs és árpa átlag 5-6 mm. hoz holdankint, csak repetermes nagyon silány és és többnyire rossz minőségű. Az eddig beérkezett minták szerint az árpa minősége is gyenge, mert eltekintve a sárga színétől a szeme sem olyan mint tavaly volt. A buza igen szép és többnyire 77-78 kilót nyom hectoliterenkint; vannak azonban 80-81 kilós buzák.

A gabonázletben e héten nagy baisse - áramlat uralkodott különösen búzában, melynek ára 2 frittal csökkent. A rozs ára 60-70 kr. vesztéseget szenvedett. O zab áru hiánya miatt igen emelkedett. A repce változatlan. Új piaci árpát 6 fritt 50-75 krezt vásárolnak. O tengerit Barcon 5 fritt 35 kr.

Könnyebb áttekintés végett itt közöljük a múlt és e heti árakat.

Gabonák	július 16-án	július 23-án.
O buza	11.65-75	9.50-60
Uj buza	11.20-30	9.10-25
O rozs	8.25-50	7.50-60
Uj rozs	8.20-30	7.40-50
Lj zab aug. elejére	6.10-20	6.30-30
O zab	7.75-80	8.10-20
Tengeri	5.70-80	5.70-80
Repce	11.40-50	
Uj árpa (mercantil)	6.50-75	

Az árak métermázsánként kanizsai paritással értendők.

Budapest, 1898. július 23-án.

(Távirati tudósítás.)

A buza készáru 30 krral olcsóbban adott el.

Határidőszlet:

Buza	őszre	fritt	7.98-99
Ros	"	"	6.24-26
Tengeri júliusra	"	"	5.14-16
Tengeri május júniusra 1898.	"	"	4.28-30
Zab	őszre	"	5.39-41
Repce	"	"	12. -

Közigazgatás.

Gyümölcsfáink veszedelme.

Hazánk sok vidékén, de különösen oly helyeken, ahol a lakosság a gyümölcstermelést nagyban űzi, a vértetű nagyban elszaporodott s a gyümölcstermést elpusztítással fenyegeti s most a legnagyobb energiával iparkodnak azt kirtani.

A vértetű főleg az almafák törzsén jelenik meg; s a fa levelei érintetlenek maradnak tőle, azonban az új hajtások és a fák rügyei, s hol sebesebb, vannak leginkább megtámadva. Ilyen helyeken kisebb-nagyobb csoportokban találhatók, s mint a fa nedvét kiszívják s a sebet bebegedni nem engedik; s folytonos szívás által görnyögő kinövésnek támadnak s az elleteti ág csakhamar elszárad.

A vértetű főleg az almafák törzsén jelenik meg; s a fa levelei érintetlenek maradnak tőle, azonban az új hajtások és a fák rügyei, s hol sebesebb, vannak leginkább megtámadva. Ilyen helyeken kisebb-nagyobb csoportokban találhatók, s mint a fa nedvét kiszívják s a sebet bebegedni nem engedik; s folytonos szívás által görnyögő kinövésnek támadnak s az elleteti ág csakhamar elszárad.

A vértetű főleg az almafák törzsén jelenik meg; s a fa levelei érintetlenek maradnak tőle, azonban az új hajtások és a fák rügyei, s hol sebesebb, vannak leginkább megtámadva. Ilyen helyeken kisebb-nagyobb csoportokban találhatók, s mint a fa nedvét kiszívják s a sebet bebegedni nem engedik; s folytonos szívás által görnyögő kinövésnek támadnak s az elleteti ág csakhamar elszárad.

A vértetű hideg és nedvesség iránt egyaránt érzékeny ugyan, de az őszi hideg beálltakor mégis a fák gyökereinek vonul vissza átfelélni.

Az őszi védekezés úgy történik, hogy a fák ágai és törzsai felülről lefelé szappan-oldattal erősen megkefélődnek, különösen a sebeket és a szakadékokat kell tisztára kimosni. Oly fákra, amelyeknek héja egészen sima, szappanoldattal helyett mészsódat is alkalmazhatjuk. Ha az egész fa ilyen formán megtisztul, a törzs körüli föld egy méter mélyen a gyökértől kiemelendő és a gödörbe két nagy kanna hig mészsódat öntendő s a föld ismét ráterítendő. E munkát száraz időben egész telel át tavaszig tarthat, de a melegebb idő bekövetkeztéig okvetlenül befejezendő, mert különben a rovar újabb erővel megkezdí pusztítását.

Ha e védekezés két éven át gondosan teljesítetik, a vértetű egészen ki fog pusztulni, mind azonnalilag vizgálni kell továbbra is, főképp a más vidékekről szállított csemefákat kell gondosan átkutatni, nehogy a netán ezzel hozott vértetű ismét átterjedjen a már megtisztított fákra.

Azon nagyfontosságúnál fogva, melylyel egyes vidék lakóira nézve a gyümölcstermelés jár, ahol ugyasólván a gyümölcstermelés képezi a lakosság egyedüli keresetforrását, mindenesetre ajánlható ezzen, a gyümölcsfákkal szemben követendő eljárás, mert kevés költséggel és még kevesebb fáradsággal jár.

CSARNOK

Novellák és novelláiról.

Irtá: Baboss László.

(8)

(Folytatás.)

II.

Ha az angolok beszélyirodalmát érintetlennek jeleztük, hova még nem tört be az analitika, verismus, symbolismus s más efféle jelszavak, a francia beszélyirodalom jó része csak látszik keresni a mi igaz, és jelszava: semmi sem szép, ha nem igaz, s igaz, ami szeretetreméltó. A materialisták, sinceristák, az ember egyéniségét, személyiségét megtagadva, legnagyobb részben a naturalismuskak hódolnak. A franciák ma jellem helyett, akaraterő kötelesség, erkölcsi beszámítás helyett a vérmérséklet, a környezet hatását, a viszonyok fatalismusat ismerik el, az embert, az emberi érzelmeket pedig ki akarják tőkeletesen irtani az emberből, személyiség helyett természetrajzi alanyok hirdetik, s a tettek rugóit nem a jellem, a lélekben, hanem az érzékekben, az anyagban keresik, s az eszméket, az eszményeket, a milyen a művészetben a szépség, az erkölcsben a hit és hagyomány, a logikában az igazság - dajkamesének, agy-rémnek tartják. Szeretet, becsület, lelkiismeret, hazaság vissza nem adhatók tanaik szerint, csak az, ami kézzel fogható, a külsőből érzékelhető, azért az elbeszélés meséje se legyen más, mint múlté, mely feltünteteli betegségeink, sérünk bomlasztó hatásait. Az okokat, melyek megőrizték lényünket, kísérletezés ez tehát testünkön, boncolása egy fölvetett kóros állapotnak, bármily, tán nem is finom módon, s finom eszközökkel.

De mért kezdenék éppen Zolával, Chamofleuryvel, Flauberttel vagy ehez hasonlókkal? Nincsenek-e jeles francia elbeszélők, kik ettől távol állnak, vagy nem közel ez irányhoz?

Chateaubriand Atalája, Renéeje bizonyára más viszonyok alatt születtek, de nem is fogható rájuk, hogy a materialismus szelleményei. Atala egy fogadással, melyet anyjának teit a szerelemről, sorvadva, de fogadását megtartva, hal meg René karjai között.

Feuillet "Trecoeur Juliája" mostoha apját Lucan-t szeretve s ennek barátjához menve férjhez, a halálba rohan, midőn látja, hogy szerelme anyját, apját, őt magát bűnbe, romlásba döntené.

Theuriel felemeljük e még s ama aszamosokat, akik mint Sand, a szerelem állították a legfőbb jónak s a szenvedély hatalmas festésével, vagy idylli jeleneteikkel költőitök varázsai. Vagy a nagy elbeszélő Dumas-t, kitűnő elbeszélő képességével, leleményével, nem meséinek köszönhető e nagy népszerűségét? vagy ifjabb Dumas nem-e annak, hogy a nagyvárosi romlottság ellen az igazi morált védelmezte, nem keresi-e a realis, az idealist, lelket

anyagban, alakot a szellemekben? Érdekesebb novelláit Hang fordításában, Kalocsa 1861.

Amde a francia beszélyírók sem mind csupa realisták, csupa idealisták, hogy est bebizonyítsuk, hivatkozunk Anatól France-nak csak egy kis elbeszélésére, a „szeretőre”, amely a rémes forradalom egy kedves epizódját tárja fel előttünk, midőn egy kedves alak, Pauline de Lury, az éhes sansculottok elől csak úgy képes megmenteni a derék Planchounet-et, hogy szeretőjének kell lenni egy órára imádójának s egy kényes helyzettel megmenteni az ágy alatt levő őreget. Finomsággal, s kellő szeméremmel adja elő France a történetet, mely pikáns ugyan, de nem bántja érzékünket. Armand Silvestre „levelezése a mennyországgal”, Coppee elbeszélései (Az oroszlan köröm), Jules Lemaitre, Catulle Mendès is nem mindig s nem mindentűt érzékcsiklandozás, csáp a realis naturalisba. Musset „utolsó tündér” c. elbeszélése oly írora val, aki a civilizáció hatalmas haladásával a költészetet bár, veszendőnek látja, de azért valamit a költők, úgy a tünderek se hallnak ki, mert helyet talál-nak a női szeretetben, a mosolygó arcokban - ahol csak úgy vesznek el, ha a szerelmet a gazdagság, az önzés fojtja el.

Bernardin de Saint Pierre (1787-1814) világhírű idyll elbeszélése Paul et Virginia is a francia elbeszélések remeke, azt igazolja, hogy Zola festői nyelve, a Moutret abbe paragonja mind nem új dolog, mert az érzelmek, kedélyállapotok finom tolmácsolása, még az érzékenység mellett is többet ér, mint az érzékies szerelem festése. Ez az elbeszélés, melyben két barátán gyermekek tudatlan életet él a természet ős-ólen, ártatlanságban, testvéri szeretetben, mely szerelme is fejlődik, és amelyet Virginia visszatért Euro-pába, majd halála a sziget előtt szakít meg a tengerbe fulva, hajótörést szenvedve a kikötés előtt; - valamint a másik elbeszélése is a „Chauvière dienne” azt bizonyítja, hogy a boldogság föltétele a tisztaság, egyszerű szív.

Ezekkel szemben állanak azok az elbeszélők, akik naturalisták, akik szerint minden tárgy feldolgozható, a rut is; mert abban rejlik a művészet: akik szerint körvonalazhatunk, részletesebbé, csak a természeti, ne a társadalmi embert rajzoljuk.

Zolaisták név alatt ismerjük ezeket sőtét társadalmi képeikkel, tulzott érzékenységükkel, erkölcsi szörnyetegeikkel, a legszűz fokon Zola-Goncourtakkal, közepen mintegy két iskola sajátos vegyülete Merineé-vel, ezek között Sandeaux-val, Souvestre, Ercmou-Chatrian, Cherbulier, Claretievel - Merimlén ismét a fenti idealistákkal, ha lehet, őket így vezetni.

Zola és Goncourték azonban - szerintük - a mai irodalmi világ matadorjai; szőlünk hát mindenekelőtt ő róluk.

A jó - szerintük - az író egyénisége, magnyilatkozása szellemének: műveltsége s az a modernismus az elbeszélésben; s a további kellék: tanulmányozás az ember természetrajzának, fizikumának, benső szerkezetének, szenvedélyes anyagának, vérmérsékletének, aztán jó még csak az élet, a környezet, a történet, az életviszonyok, - a darab-történet tanulmányozása, elbeszélés, amely esetleg megtörténhetett volna, amiből kitetszik, hogy ők nem az eszményt beszélik el, hanem annak indítékait s alakjait nem moznokan, hanem mozgattatnak egy realis mechanismus által, mely azokat nem nézi embereknek, hanem csak a körülmények eszközének, s nem ismeri benne a erkölcsi szabadságot, csak a fizikai lényt, a melyre a viszonyok oly kényszerítőleg folynak be, hogy szervezetükből fejlődött hajlamaiknál fogva csak a betegség állapot állhatott elő-e rája történet külső hatás alatt. Így látunk egy-egy elbeszélésben egy-egy bomlasztó, őrlő folyamatot, egy állatot, melyet ez a vágy, az a kór tesz lökre.

Az író legyen tudós, természettudós, orvos, keresse ehez illő módon az igazat, mert erkölcsös csak az lehet, ami igaz, s az erkölcs az erkölcs-telenség festése, a kor jellemzése, a történeti igazság: életigazság, ha ez megilleti a tudóst, a tudományt, kell, hogy megillessen az író is.

A naturalista hitelvek e szerint röviden s következők: Erkölcsi és anyagi világ közt nincs különbség, a jó és rossz viszonylagos fogalmak, melyek a véralkotástól függnek, szenvedélyek szerint változnak s így erkölcsi beszámíthatóság se lehet, az erény más környezetben vétek s viszont ez erény lehet. (Környezet hatása) Az em-

ber tehát csak mint fizikai lény, jöhet tekintetbe az irónál, kinek a lelkiismerethez, erkölcséhez semmi köze, csak az ember-életteni, egészségteni oldalához: a testhez s az abban gyökerező vértől. Ideg s izomtól függő szenvedélyekhez, amiből folyik, hogy az író feladata azt kifejezni, bizonyos környezetben, viszonyok közt működve, ez vagy ama szenvedély mit vitt végbe, egyesén vagy társadalmon (Physiologia) náluk a szerelem, convulzió görcsroham, a fajtentartás eszköze (Haraszty Gyula: a naturalizmus).

Egy példa azonban sokkal jobban megvilágítja a modernizmust.

Germinie Lacartoux, nyílt szívű parasztleány, tele érzékeséggel, gyöngye agygyal, Párisba jó s egy piszócér kegyvágyának lesz erőszakosan áldozata: szolgálatba lép, de kitér rajt a nemi szenvedély, és így ifjú karjaiba veti magát, majd érzékesége fokozódik és szerelmi düh fogja el, szive jó marad, de szenvedélye, a hysteria megöli s kórházban pusztul el a beteg szervezete.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenet.

Sok újságolvasó. Csodáljuk, hogy önök, — akik újságolvasóknak vallják magukat — meglepte az a hírközlés. Hírszórás a lapok mindig szoktak egymástól átvenni híreket; de nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy az ilyesmi plagium, mint a mielőre önk hivatkoznak. Szó sincs róla. Mertőtint már, hogy a „ZALA” egy híre a „PESTER LOYD” útján a berlini lapokba is eljutott olyképpen, mintha az berlini csemény volt volna; de eszünk ágában sem volt onan megbotrányozni. Hírsz. a lapok között fennálló cseréviszonyok egyik célja éppen az, hogy az érdekesebb hírközlésekkel egymásnak szolgáljanak.

VASUTI MENETREND.

Kértyvea 1898. május 1-től.

KANIZSA állomás.

Irány	Indulás				Érkezés			
	Kanizsáról				Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pécsfelé	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	32	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	09	d. u.
	gy. v.	12	17	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	33	este	v. v.	7	59	regg.
	gy. v.	12	10	délt.	gy. v.	4	53	d. u.
Szombh Hécs Zala-Eg.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	11	01	este
	gy. v.	12	20	d. u.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest	gy. v.	5	47	regg.	sz. v.	3	52	regg.
	v. v.	9	30	regg.	sz. v.	1	40	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u.	v. v.	8	50	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	17	éjjel
	gy. v.	5	03	d. u.	gy. v.	11	55	d. e.
	sz. v.	8	—	—	sz. v.	8	—	—
Bárcs Gyékény	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	41	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	regg.

NYILTÉR. *)

Kérdezzük meg a háziorvost!

KRONDORFI SAVANYÚVIZ

mint

GYÓGYITAL
minden hurutos bántalmaknál
legjobb ajánlva.

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

Selyem damaszt 75 krtól
14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér s színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdrágább szövés. Min és mintájában **Privát-fegyverek**nek postabír és vámmentesen, valamint hához szállítva, — mintákat pedig postafordulattal küldünk.

HENNEBERG G. selyemgyárál
(sz. és kir. udvari szállító) Kärlichben. (6)
Magyar levelezés. Srájoba katasztróf levélbőlyeg ragasztand.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Phönix-Kenőcs

a stuttgarteri közegészségügyi és betegápolási kiállításán 1890-ben érdemet nyert, orvosi véleményezés és a közönség levelei ezrei szerint kitűnőnek elismerve. Az egyedül létező, kipróbált és ártalmatlan szer, sűrű és gazdag hajnöves előmozdítására bőlyeknek és uraknál, a haj kihullása és a korpa képződés meggátál-ára; egészen fiatal embereknek erőteljes bajszot létesít. — Jótállás az eredmény- és ártalmatlanságért. Tégely 80 kr., postán küldve vagy utánvétellel 90 kr. **K. Heppé Wien. I. Wipplingerstrasse 14.** 165—26

Építésszek, építőmesterek, és háztulajdonosok
figyelmébe ajánlja gyártmányát az
ELSŐ MAGYAR
„SCAGLIOL” építő lemez-gyár
TATA-TÓVÁROS.

A szabadalmazott építőlemez, nyaralók, lakóházak, gazdasági és gyári épületekhez vagy ezek átalakításánál kiválóan alkalmas.
Tűs és fagymentes, teljesen száraz mennyességek, boltozatok, kerítésfalak rálassz falak, kémény és szellőztető csövekhez alkalmas, gomba féreg és szélrom mentes anyag.
Uj, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer. Magyarizáló fűzetek és egyes anyagok árai díjtalanul küldetnek.
102—4 **Szaboda Gyula, építész.**

Hirdetések
felvételnek
FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

Millenniumi kiállítás 1896: Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,
Trieur és lemezlyukasztó gyár.

GYÁR: Katona József-utca 8. szám, Margithíd és nyugoti pályaudvar közt.

Ajanljak az általam gyártott legjobb minőségű
Trieurök: a konkoly és hátkönynek a buza, árpa vagy rozs kőszűli kiválasztására.
Trieurök: a búzának vagy árpának a buza kőszűli és a gomboly magvak kiválasztására.
Lencsetisztító és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és lencse osztályozására.
Osztályozó-Trieurök.
Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden gabonafaj tisztítására és tiszta szorított osztályozására. — Elvállalnak Guthjar és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett nem szabadalmazott trieurökbe átalakítását.
Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.
Lyukasztott vagy hasított lemezek tiszta szorított nagyvágnak ipari vagy gazdasági célokra
Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Tüdőbetegségek
(chronikus katarrhusok és tüdősorvadás)
gyógyíthatók
a kitűnő hatású és teljesen ártalmatlan
„GLANDULEN” használata által

Glandulen a legjobb szer bármilyen nemű tüdőbetegségeknek. Bámulatos síke rt régebb és előrehaladottabb tüdőbetegségeknek; bizonyítottan gyógyulni be ogek és hírneves orvosok által.
Glandulen a megbízhatóbb ismert szer, minek segítségével a természet a testben gyógyítja a tüdőbetegségeket. — A szervezet Glandulen hiányával megbetegszik. Glandulen csekély használatával fokozza a természetes gyógyulást.
Glandulen nem mesterségesen uton előállított vagyis szer, melyeknek többnyire nem kívánat kellemtelen mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan, huzamosabb használatnál is.
Glandulen előállítatik Dr. Hoffmann utóda által Moerans (1/8) vegyi gyárában egészséges állatoknak tüdőmirigyéből. Tablettákban, Kollense és alkalmas alak bevétele. Minden egyes tablettát tartalmaz 0.25 Glandulen-vek megfelelő 0.05 bestrített mirigyanyagot és 0.20 lajavító tejsavakat.
Glandulen törvényileg védve és szabadalmavva van, másuttól óvakodjék. — Változatlan alakban minden gyógyszeranyagot tartalmazó Glandulen kapható minden gyógyszerárban: 1 üveg 2 frt 75 kr. (100 db.) és 1 frt 50 kr. (50 db.). — Ott, hol nem kapható, forduljék a főraktárhoz:

Diana gyógyszerár,
BUDAPEST, Károly-körut 5-ik szám,
honnan kívánatra terjedelmű ismertetés és használati utasítás orvosoknak, valamint betegeknek bérmentve küldetnek.

4744/útv. 898

225-3

Hirdetmény.

A nkanizsai kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Alsó Orosztony község telekkönyve a volt urbéreszek részére közösen kiadott legelő és erdő illetőség egyéneknél felosztása folytán az 1869. évi 25791. M. szabályrendelet értelmében részben átalakították, s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX.; az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikke a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1898. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekbejegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésének kapcsolatosan fogantatottatik.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1898. évi szeptember hó 19-én fog kezdődni.

Ennél fogva felhivatnak:

1) az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen neta'ani észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2) mindazok, kik a telekjavukban előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztési kívának tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kiűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel;

3) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az 1886. XXIX. t. c. 15-18. és az 1889. XXXVIII. tc. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megnevezni iparkodjanak s azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahaassanak, hogy átruházó tkönvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat esen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is esznek;

4) és azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa véget a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

N.-Kanizsán, 1898. július 14.

GÓZONY,
kir. tszéki albiró.

Győr sz. kir. város felső keresk. iskolája.

A Győr szab. kir. város által fentartott felső kereskedelmi iskola igazgatósága az 1898/99. iskolai évre jelentkező tanulókat f. évi július és szeptember három első napján veszi fel, de előjegyzéseket időközben is ellátad.

A tandíjmentes-égre igényt formáló tanulók kérvényeiket aug. 20-ig tartoznak beadni.

A győri felső kereskedelmi iskola, mely végzett növendékeinek az egyévi önkéntesség kedvezményét biztosítja, teljesen egyenrangú a volt s a miniszteri rendelet által egyöntetűen „felső keresk. iskolák”-nak elnevezett, „kereskedelmi akadémiák”-kal és azonos a külföldi keresk. akadémiákkal is.

A tanulóknak tisztességes családoknál, mérsékelt díjazás mellett való elhelyezésében szívesen közre jár a szülőknek, és bővebb felvilágosítást is kész-éggel ad

Győr, 1898. június 10-én.

Matavevsky Béla
igazgató.

A világhírű Steyeri

WAFENRAD

KÉPVISELETE ÉS RAKTÁRA

Nagy-Kanizsa, Csáktornya és Zala-Egerszeg területére:

Unger Ullmann Elek-nél N.-Kanizsán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát kerékpárcsik-kekben.

Az amerikai pneumatik védőanyag „SENSELESS” raktára. Nélkülözhetetlen minden kerékpárnál, miután szegek által támadt lyukakat azonnal beragasztja.

Kerékpár-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Arverési hirdetmény.

Meszes-Győrök község (Zalam.) tulajdonát képező koresma épület és hozzátartozói a község birónál mindennap a dél-előtti órákban megtekinthető feltételek mellett 1899. január 1-étől 3 évre, 1898. július 31-én d. u. 3 órakor a község biróházánál bérbe adatik. (Az eddigi évi bér 140 frt volt).

Meszes-Győrök, 1898. július 10-én

Az előjáróság.

Az országos kiállításon az arany érdemkereszttel és a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

WEISER J. C.

Az országos kiállításon az arany érdemkereszttel és a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

gazdasági gépgyár és vasöntődéje Nagy-Kanizsán.

Tudomására hozza a n. é. gazdaközönségnek, hogy

Magyarország legjobb sorvetőgépe a Zala-Drill

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület által 1897. október ében Kiebszen rendezett nemzetközi vetőgépversenyen a legjobb díjjal, az állami aranyéremmel és az 1897. azept. hóban Léván megtartott vetőgépversenyen a legjobb díjjal: „nagy üzemre” aranyéremmel tüntettetett ki.

Ajánlja szab. kiváltható kapacuklyókkal ellátott

ZALA-DRILL és PERFECTA sorvetőgépeit

Felmutathatának az egytetemes és kétfasú szelvények, az egytetemes okékban alkalmazható keszes felszerelvények, keszes talajmívaló eszközök, szénagyűjtők, áradók és egyéb gazdasági gépek.

Felhivom a n. é. gazdaközönség figyelmét a legjobb amerikai „Planet Jr” rendszer egykereklü kézi répakapáló és töltőgető eszközökre, melyvel a répakapálással és töltéssel óriási megtakarítás érhető el.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Lampionok

mindenféle

kerti díszítések

meghívók

mulatságokra

legjutányosabban kaphatók

Fischel Fülöp

könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — 42.
Félévre 6 korona (3 frt — 21.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyiltárát pótlásra 10 krajcár.

Előfizetők, valamint a hirdetésre
vonalkozók Fiechel Fülöp könyv-
kereskedésbe tartoznak.

Házasított levelet csak ismert kősz-
ből fogadjunk el.

Egyes szám ára 10 krajcár.

Szerkesztőség:
Városház-épület Fiechel Fülöp könyv-
kereskedésében.

A szerkesztővel ártakanni lehet napon-
ként d. n. 4—6 óra közt.

de intéseknél a lap szerkesztőjéhez
Fiechel Fülöp könyvkereskedésben.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fiechel Fülöp könyv-
kereskedésében.

Nagy-Kanizsa. 1898.

Felolós szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Csütörtök, július 28.

Az osztrák akció.

A helyzet komoly voltát kezdik már Ausztriában is jobban hinni, mint eddig és kezdik belátni, hogy a kiegyezés válságának államválság lehetne a következménye. A közgazdasági különválást, melyet Ausztriában évek óta minden párt hangoztatott és kívánt, fenyegető veszedelemnek tartják, melyet minden áron el kell kerülni, ha azt nem akarják, hogy Ausztria Magyarország nagyhatalmi állása jóvá nem tehető rázkódást szenvedjen.

Nem a nyelvkérdés és nem a békeséges megegyezés az, ami körül ama tárgyalások forogtak, melyeket gróf Thun osztrák minisztereinek a német pártok elnökeivel, később az alkotmánybirtokosok képviselőivel, majd a kieriálissal folytatott. Ez a kérdés háttérbe lépett és alárendelt fontosságúvá lett. Az osztrák akció előterében a kiegyezés sans phrase áll, — nyelvtörvényei vagy a nélkül.

Tekintettel a magatartásra, amelyet e kérdésben Magyarország követ, az osztrák ijesztgetések és harci riadók egész ellenkező hatást értek el, mintsem elérni akartak.

Magyarország nem ijedt meg az osztrák iparegyesületek és a német-nemzetiek kifakadásaitól, és az oly nagy garral csapott lármát csak olyan üres hadi lármának tartotta, a melytől az utolsó órában maguk a lármázók ijedtek meg legjobban; legnagyobb idelműkre azt kelle látniok, hogy Magyarország az ő kiabálásukra az önálló vámterület előkészítésével felel és most tisztességes visszavonulást iparkodnak keresni és a lármázóknak arany-hidat építenek. Hiszen nem is gondolták odaát komolyan a dolgot, pedig könnyen megeshett volna velük, hogy nagyon is komolyan kell venniök.

Magyarország az autonóm vámtarifa tárgyában tartott értekezlet megnyitása alkalmával kereskedelemügyi miniszterének ajkain át tudtára adatta az osztrákoknak, hogy e közös vámterületet igenis fenn kívánja tartani, de nem minden áron. A szerződésben, melyet kötni szándékoznak s melynek létrejöttét a magyar kormány iparkodik előmozdítani, jobban meg kell védeni a magyar közgazdaság érdekeit, mint ahogy eddig voltak és a külön vámterület felállításához és egy kereskedelmi szerződés kötéséhez csak akkor folyamod-

nék Magyarország, ha becsületes, igazságos és megfelelő kiegyezést nem lehetne létrehozni. Magyarország nem csapott lármát és a komoly intelem — úgy látszik — nem tévesztette el hatását. Ausztriában, ha a látszat nem csal, elálltak attól, hogy üres harci lármával csikarjanak ki Magyarországtól anyagi előnyöket.

Erre enged következtetni az osztrák kereskedelemügyi miniszter, Baernreither beszéde, melyet az imént tartott az osztrák ipartügyi tanács ülésén s a melynek tenorja odalyukad ki, hogy az osztrák ipart kell ugyan védeni, erősíteni és támogatni, de nem belföldi vámok által, hanem belső kormányintézkedések által. Ilyen intézkedéseket és rendszabályokat kielégítő mértékben fog alkotni a kormány, de a közgazdasági szerződésnek létre kell jönnie és az osztrák minisztérium rendelkezéseinek e keretben kell mozogniok.

Ha egybevetjük a két kereskedelemügyi miniszter kijelentéseit, azt a következtetést lehet belőlük levonni, hogy végre mégis csak létrejöhét egy igazságos közgazdasági szerződés békeséges megkötése a monarchia két állama közt.

TÁRCA.

A bolondos pap.

— **Miviel J. n.** beszélje. —

Fordította: Sarkady Elemér.

I.

Az első vasárnapon Trandafir atya Szegényházban beszédel a riott hívői előtt, kik nagy számmal gyűltek össze látni az új papot. Nincs nagyobb elégtétele az olyan embernek, si masok javát akarja, mintha látja, hogy meghallgatják és szavai gyökeret vernek. Trandafir atya boldog volt e napon. Még sohasem halgattak annyi figyelemmel. Ugy tetszett, hogy ezek az emberek teljesen megértették aokat a gyorsan folyó szavakat és a talaj termékenynek ígérkezett.

Az elveszett f uról szóló részt olvasták föl az evangéliumból. Trandafir atya elmondta, hogy Isten vegnekül jóságában boldogságra teremtette az embert. A mindenható azt akarja, hogy a világra jött ember érezze az élet tiszta gyönyöreit, mert csak így sz retheti a világot és nyer ösztönt a jóra. A ki akar saját, akár mások hibájából csak keserűséget és bajt ismér e földön, nem szereli az életet és ezért bűnds módon megveti ezt az isteni adományt.

Mit tesznek azonban a lusta emberek, kik kez-

ket sem nyujtják az isteni adományok után? Bűnt követnek el. Az ember munkára van teremtve, a ki nem dolgozik, nagy bűnds.

Ezúttan beszélt az éhező ember nyomoru életéről, tanácsokat adott hiveinek, mit kellene nekik csinálni tavasszal, nyáron, őszszel és télen. Az emberek halgattak; arcukon visszatükröződött a pap beszédenek hatása és otthon is csak erről beszélgettek. Sokan talán atig várták a holnapot, hogy megkezdhesék a munkát.

— Ilyen pap meg nem volt Szegényházán! — szolt Marku, elva va szomszédjától.

— Pap, — olyan pap akár valami tisztelt falu; — felelt Mitru, mintha ér-zné, hogy az ő faluja nem éppen tisztelt.

Es jött a többi vasárnap. Trandafir atya azonban nem prédikált többé oly buzgón. Hiszen a második vasárnapon nem volt kinek beszélni. Esős idő volt és az emberek otthon maradtak. A következő vasárnapon verőfenyes nap volt, de a hivek mégis elmaradtak. Egy egy vénasszony, törődött öreg ember, ennyiből állt a halgatósság. Gyakran csak ő a pap és a harangozó látogattak a templomba. Így nem megy a dolog.

Ha közönséges ember lett volna, hát itt megállapodik. De Trandafir atya olyan, mint a kecske a káposztás kertben. Ha kikérgetik az ajtón, a sövényen buvik be; ha a sövényen, nem talál lyukat, átugrik és csak a kár nagyobb, mert össze-tapossa a veteményes ágyakat.

— Várjatok csak, — szolt — ha ti nem jöttök hozzám, emegyek én hozzátok! Nyakába vette a

falut. Szája nem szünetel egész nap. Ahol emberekkel találkozott, elkezdett nekik tanácsokat adni. A mezőn találkozol a pappal; a hegyen a pap találkozik veled; ha a patak felé jársz, a papot is arra látod; az erdőn is eiedbe kerül. A pap mindenütt ott van és a hol read talál, megől tanácsival.

— Valami egy évig tanácsolt hiveinek Trandafir atya. Az emberek szivesen halgatták; tetszett nekik elbeszélgetni vele, de azért maradt minden a régiiben. A pap bosszankodni kezdett és megszűnt tanácsolni. A faluban nem volt ember, kire rá nem pazarolta volna összes tudományát; nem volt a it mondia.

— Ej, így nem jó van. A tanács nem elég, erősebben kell hozzáfogni! gondolta magában.

A guny legyereh-e nyult. A hol emberre talált Trandafir atya, elkezdte neveltségessé tenni minden módon. Elmegy egy ház előtt, mely nem éppen tegnap óta van befedve. „Te! ügyes ember vagy te mégis! — szolt a gazdához, — a házad fedele is tele van ablakkal. Nagyon szereted a világosságot és az áldott napsugárt!”

Pizkos szoknyájú asszonyra talál. „Nézd csak, de hát mióta viseltek ti posztó szoknyát? Mosdatlan gyermeket lát. Halld-e menyecske, sok lekvart lözöttek, hogy a gyerekek úgy bemázolják magukat!”

Lát egy embert, ki az árnyékban hever; megszólítja: „Jó munkálkodást! — Ha az ember fölkel, kéri, ne hagyja félbe munkáját, hiszen gyermekei vátnak.

Bicykli

Bambus, és eredeti angol

ugyszintén

16 karban levő

használt

Kerékpárok

legújtanosabban

kaphatók:

Friedman K. és Günsberger

butergyárában

Nagy-Kanizsán, Német-utca.

Az alakoskodás.

A társadalmi morálnak talán «ohasem volt annyi predikátora, mint napjainkban. Körülbelül ott vagyunk, hogy most már mindenki predikátor és így nincs publikum...

Tárgyat találni nem nehéz, mert a társadalmi élet a mai finomított megnyilatkozásában is lépén, nyomon tár élénk olyan mozzanatokot, amikből azt látjuk, hogy az úgynevezett társadalmi morál most sem nyugszik valami egészséges alapokon.

Igaz, hogy azok a szembeütköző kinövészek, azok a régiön szemet szuró élességek, a mik régebben oly gyakran foglalkoztatták a finomultabb izlésű egyéneket, ma már nem fordulnak elő; de annál több a sima felszín alatt rejtőzö baj, melyek megbizhatatlanná teszik az előttünk fekvő látszatot.

Ma már az emberek nem rontanak egymásra kiméletlen gorombasággal, nyersséggel, mint annak előtte létkék; nem intézik el a személyes ügyeket aféle vastag-öszinteségű kijelentésekkel. Mindez azonban nem j lenti a társadalmi érintkezésnek lényegében teljes megtökélyesülését. Az egykori érdesség, nyers öszinteség, a modorban nyilvánuló darabosság talán kellemetlenül érintette a finomabb, gyöngédebb érzésű szemlélt, de meg is nyugtathatta, mert bizonyos lehetett arra nézve, hogy az alatt semmi, de semmi nem lappang. A mostani simaság megbizhatatlan, gyanút keltő; bizonytalanságban hagy.

Hogy gyakorlati példát is alkalmazzunk, vegyünk egy képet a multból és egyet a jelenből.

Régebben, ha a társaságban két egyén között bizonyos nézetkülönbségek vagy differenciák merültek fel, nem egyszer igen éles szóváltás fejlődött ki; a szem- és fültanuk már-már attól tartottak, hogy tettegességre kerül a sor. Nyelvel, szóval hatalmasan elverték egymáson a port. Elmondta mindegyik a lelkén fekvőt. A vége az lett, hogy békéségen váltak el egymástól. Mindegyik kifizette a másikat öreg vagy apró pénzzel, ahogy tőle telett, s egyik sem gondolt arra, de a tanukat

Igy kezdte és folytatta. «dág jutott, hogy az emberek kezdtek elkerülni a pappal való találkozásat. És a gyönyölöd papot elneveztek: bolondos papnak. Bolondos p-p is maradt.

Egy nem tetszett a híveknek. Mindegyik szívesen kinevelte társait, de egyik sem látta örömet, hogy őt nevetik, ilyen az emberi természet. Nem telt bele egy év és a faluban minden ember a kigunyoltak közt szerepelt; nem volt már kit gunyolni, mert egy időtől fogva még a kigunyoltak is nevettek. Most már csak az volt hátra, hogy a falu gunyolja a papot.

Két év alatt Trandafir atya nem tudot sem mire menni. Hát ne busítsa a dolog? De bizony meg is haragudott. Elkezdte ócsárolni az embereket. A mint annak idején tanácsolt, majd gunyólódott, most az ócsárláshoz folyamodott. De nem sokra ment. Kezdetben az emberek vállalt vontak. Kesőbb vissza is mormoltak valamit. Vegre pedig elkezték ők is szidni a papot.

Ettől kezdve a dolog bonyolódott lett. Az emberek tiltakozni kezdtek a szidalmazás ellen és kikelték, hogy elmennek a püspökhöz és majd kikergetik a faluból a bolondos papot.

No hiszen ez kellett csak. Eltalálták. Hogy elkergetik? Csak most kezdte igazán ócsárolni őket.

Igy történt, hogy a falu bölesei kocsiira ütek. Elmentek az espereshez és onnan a püspökhöz.

A püspök áldott jó ember volt. Megsánta a szegény papot és igazat adott neki hűveivel szemben.

sem nyugtalanította az a gondolat, hogy majd máskor is történhetik lerovás. A dolgok teljes öszinteséggel, minden adóssághátrahagyása nélkül lettek kiegyenlítve. Ez egy kép a régebbi társadalmi életből.

Most, ha valamely társaságban két egyén között ellentétek jönnek létre, nem igen erdnek szóváltásba, a nyelv segítségével nem verik el egymáson a port, hanem bizonyos sima mosolygással napirendre térnek a kínos kimenetelűnek ígérkezett ügy fölött, mivel figyelmetlenség volna azzal a társaságot utatni. A felek a konvencionális formák legszigorubb szabályai szerint válnak el egymástól, de azért magában mindegyik a megtorlásra gondol; a jelenltek pedig azon tündönek, hogy mi fog ezek után következni? Ez egy kép a mai társadalmi életből.

Régebben: a nyers, érdes, de megbizható, őszinte, nyílt elintézés. Ma: a simaság mosolygó álarcaival járó fondorlat megbizhatatlan békéje.

Tehát a sima felszín, a tetszetős látszat alatt ott lappang a társadalmi élet örök beltegsége. Ugy látszik, mintha társadalmi életünknek mai békés viszonyaiban a morális erő és egészség duzzadozna; semmi szimptomája nem mutatkozik külsőleg a rejtőzö bajnak, de azért a mélyebben kutató és figyelő tudja, hogy a társadalmi érintkezés jelenlegi simasága alatt egy nagyon erős baj lappang. Az alakoskodás

A nagy társadalombau forgódó ember már szinte a művészetig vitte az alakoskodást. Páncélok alatt tartani a gondolatokat és érzelmeiket; mondani és mutatni azt, ami minden ízében hazugság, mert ellenmondásban van belső világunkkal: ez a mai társadalmi érintkezés művészete.

Közönséges nyelven ezt alakoskodásnak, képinutatásnak hívjuk, de a finomult társadalmi erkölcs konvencionális simaságnak keresztelte el.

Elszomorítón nagy dimenziókban hódított ez az alakoskodás.

Ha egy befolyásosabb vagy egy magasabb állású egyénnek valami kellemetlensége

van, és az illető esetleg személyi tulajdonosságai miatt agyáltalán nem áll közszereteten: akkor belsejében majdnem minden ember örül az őt ért kellemetlenségnek; de ha társaságban vannak, mind-nki mellére fektetett kezekkel, szomorú arccal és reszkető hanggal fejezi ki mély megilletődését, mert mindegyik abban a hitben van, hogy a társaságban lesz olyan is, aki ezt a mély megilletődést el fogja juttatni oda, a hova adresszálva van.

Ha a társadalmi élet egyik hatalmasa valami módon megsérti a másik hatalmasa, ennek a megsértettnék rögtön toborozdik tábora, a mely mindenre kész, hogy a másik, — a ki a méltatlanságot elkövette, — erkölcsileg lehetetlenné tétessék. Üvöltönek fejére rettenetes társadalmi anathémát.

De a harag és felháborodás első hullámainak elsimulása után valahogyan eszébe ne jusson annak a kiátkozott társadalmi előkelőségnek azt a tréfát elkövetni, hogy az ellene üvöltötteket valami barátságos pusztai kirándulásra, sokat ígérő traktamentumra meghívja, mert bizonyos lehet benne, hogy azok a lehető legkomolyabban megjelennek valamennyien és a lehető legnagyobb komolysággal fognak tésztozni az őszinte, megingathatatlan barátságra.

Tessék azután ilyen viszonyok között tisztába jönni az emberekkel! Tessék megállapítani valakinek, hogy kinek-kinek modorában, szavaiban mi az igazság és mi a hazugság?

De azért nem kell, kérjük, megjedni, hogy ez a folytonozó alakoskodás valami rettenetes vihart szül majd, mely megzavarja az egész világrendet! Oh nem! Az emberek nagyon szépen fenn tudják tartani a harmoniát hazugságok mellett is. Mikor a társadalmi erkölcs nyíltságot, őszinteséget kívánt: akkor az őszinteség adta meg a harmoniát és ezt nem zavarták meg a kivételesen előforduló hazugságok. Most a hazugságban, az alakoskodásban van a harmonia és ezt nem zavarja meg a kivételesen előforduló őszinteség.

A föld azért szép renndel tovább forog.

Szegényházaan maradt Trandafir atya továbbra is.

A szerencsétlenség rendszeresen nem jár egyedül. Egyik baj szüli a másikat. Trandafir atyának már három gyermeke volt. Mikor bazaarkeztek a püspöktől, a leleséget ágyba talalta. A negyedik örömu volt meg.

Beteg feleség, három kis gyermek, a negyedik szopós, roskadozó lakház, a falakon bezsallingózik a hópehely, a kemence üstől, a lakház telede reptüni készül: a hombár üres, az erszény még üresebb, a lelek nagyon szomorú.

Trandafir atya nem volt az az ember, kiilyen helyzetben meg tudta találni a kivezető utat. Másoknak tudott volna tanácsot adni, de önmagát nem tudta vigasztalni. Sokáig tündödtött magában a halvány mécs világánál: körülötte mindnyájann aludtak. A beteg is aludt. És semmi sem kelt szomorubb hangulatot, mint a virasztás az alvók közt. Ezek az alvók az ő szeretettjei voltak, kiknek boldogságáról ő felelős, kiknek szeretete kölcsön: az ő életének értékét. Gondolat gondolatot kerget agyában. Lelke a multban és a jövőben révedez és a jövőt jelen helyzetében nagyon szomorú színekkel festi. Gyermekei! neje! mi lesz belőlük? Azon veszi észre magát, hogy könnyei végig peregnek arcán, alig tudja elfojtani zokogását. Nem talál menő gondolatot, nem lát menekülést: nincs semmi a világon, a miben reménykedhetnék.

Másnap vasárnap volt, elment az omladozó templomba. Mint az emberek rendszeren, Trandafir atya ohasem adott magának számot arról, a mit tett. Pap volt és szívesen volt az. Szeretett énekelni, szerette olvasni az evangéliumot, oktatni a

hívőket, vigasztalni és lelki segílyt nyújtani az eltévedteknék. Tovább nem gondolt. Ha megkérdezte volna magát valaha, hogy érz-e magasztos és nemes hivatását, talán nevetett volna mindenen, a mit az ember csak a nehéz pillanatban fog fel.

Trandafir atya belépett a templomba. Hány-szor tette már ezt! De mindig úgy jött, mint a kovács mülhelyébe. Hanem most valami ismeretlen félelem fogta el, pár lépést teti előre, megállott, kezeibe rejté arcát és zokogni kezdett. Miért sirt? Ki előtt sirt? Ajkát csak pár szó hagyta el. «Hatalmas isten! segits meg!... És vajjon hitte-e, hogy e főház kétségbeesésében anyi hévvel kiejtve megmenti? Ó nem hitt semmit, nem gondolt semmit; miutha nem is élne a földön.

II.

A szentírás tanítja, hogy a mint a földmivelő munkájának gyümölcséből él, úgy a lelki atya, ki az oltárnak szolgálja, ezen szolgálata után kell hogy éljen. És Trandafir atya ebben is hű volt a szentírásához: ő mindig híveinek lelki ádvösségéért dolgozott, a t remélve, hogy ezek viszontszolgálat fejében gondoskodni fognak az ő napi kenyerezéről. De hát a világ nem mindenben úgy van berendezve, a mint azt az irás parancsolja; a pap meg volt, hanem a hívek, minőket a szentírás kíván, hiányoztak. Szolgálata után kevés jövedelme volt. Trandafir atyának, nagyon elégtelen a megélhetésre. Négy kis darab szántóföld, pár véka gabona és a stólk összevéve is csékélységet tettek ki. M-rt a szántóföldön úgy szolván semmi sem termelt, a pár véka gabonával a hívek ádások maradtak.

A különbség csupán az, hogy mikor az őszinték szerepeltek, a hazugoknak bujkálni kellett; most pedig, hogy az alakoskodók a szinpad, az őszinték zárkóznak el majdnem teljesen.

Kétségtelen, hogy ebből az elzárkózásból valami nagy előnye nincs a társadalomnak; ellenben a helyes egészséges kifejlődés szempontjából annál több hátránnyal jár az elharapódzott és uralkodóvá lett alakoskodás. De ezt az áramlatot most hiába akarnók megállítani és a társadalmi életet más mederbe terelni. Be kell várni türelmesen azt az időt, mikor a társadalom maga fog undorral elfordulni az alakoskodástól.

A Zalavármegyében alakított borellenőrző bizottságok szervezeti szabályai és ügyrendje.

1. §. A mesterséges borok készítőinek és forgalomba hozatalának tilalmazásáról 1897. XXIII. t. c. végrehajtása tárgyában 1897. évi augusztus hó 28-án 53860. sz. a. kiadott kereskedelemügyi m. kir. miniszteri rendelet alapján Zalavármegye területén Z.-Egerseg és N.-Kanissa r. t. városokban s a sümei, zala-szent-gróthi, keszthelyi, pacsai, nagykanizsai, csáktornyai, perlaki, letenyai, alsó lendvai, novai és z.-egersegzi járásokban 1-1, a tapolcai járásban pedig 3 borellenőrző bizottság alakítottatik.

A tapolcai járás 3 borellenőrző bizottságának működési területe a következő:

- a) Tapolca vidéke, mely magában foglalja Tapolca nagyközséget s a diszei, gulacsi, tomaji, nemes-vitai, t.-dörögdi, tördemeci, és m.-apáti községeket;
- b) Kovágó-Órs vidéke, mely a kállai, kékkuli, és szent antalfai községekből áll;
- c) B.-Füred vidéke, mely B.-Füred nagyközségre s a csopaki, f.-órsi, nemes-pécselyi, és órvényesi községekre terjed ki.

II. §. Minden bizottság egy elnökből, 8 tagból áll. A bizottság elnökét és tagjainak felet a főispán nevezi ki, a tagok másik felet pedig a törvényhatósági közgyűlés választja.

A bizottságba mindazok kinevezendők és megválaszthatók, akik annak működési területén laknak.

A ki az 1898. 26. t.-cikkbe vagy az annak végrehajtása tárgyában kibocsátott miniszteri rendeletbe átköző kihágásért büntetve volt, bizottsági tag nem lehet.

Minden bizottság maga választja és a szükséghez képest esetről-esetre meg-helyettesíti jegyzőjét tagjai sorából; de jogában áll a bizottságnek a székhelyén vagy üléshelyén (VII) székelő községi vagy körjegyzői is a jegyzői teendőkkől megbízni a ki ezen megbízásnak pontosan megtelelni köteles; a r. t. városok és nagyközségek azonban magok jelölhetik ki tagjaik sorából azt, a ki a jegyzői teendőkkel megbízható.

Az irodai teendőkkel az a község bízható meg, a mely a bizottság székhelyét képezi, vagy amelyben a bizottság ülészik. Ezen községek ama teendőket pontosan ellátni tartoznak.

III. §. A bizottsági elnök és a bizottsági tagok kinevezése, illetőleg megválasztása három három évre terjed; ugyanazok az egyének azonban újra kinevezendők, illetőleg megválaszthatók.

Ha valamelyik bizottsági tag ezen állásáról lemond, továbbá ha meghal, vagy más ok miatt a bizottsági tagokra bízott teendők ellátására képtelenné válik; a bizottság elnöke tartozik ezen körülményt a törvényhatóság első tisztviselőjének (alispán) azonnal bejelenteni.

IV. §. A bizottsági elnök és a bizottsági tagok ezen állása tisztelbeli, tehát sem fizetéssel, sem díjazással (napidíj, utazási vagy ügyviteli költség megtérítésével stb) nem jár.

A bizottságok és tagjaik azonban egymásközt és a hatóságokkal díjmentesen levelezhetnek, ha a levél borítéka, (esetleg távirat) a következő jelzővel van: „borellenőrző bizottsági ügyben díjmentes” elítva és azon a címládó megnevezve van.

V. §. A borellenőrző bizottság megalakuló ülését ezen szervezeti szabályzat és ügyrend megállapításától számítva harminc napon belül tartozik megtartani s azon elnökhelyettest választani köteles.

Ezenkívül a bizottság negyedévenként legalább egy ülést tartani köteles, amelyen az elnök vagy helyettese a lefolyt időben tett intézkedésekről a bortörvénybe átköző kihágások gyanúja miatt tett feljelentésekről, az ezek ellen történt feleltetésekről jelentést tesz s az elnök, valamint az egyes bizottsági tagok általában előadják a bortörvény végrehajtása körüli szerzett tapasztalataikat és erre vonatkozó esetleges javaslatukat.

VI. §. Az V §-ban említett negyedéves üléseken kívül a borellenőrző bizottság annyis or (tári) ülést, ahányszor ennek szüksége felmerül. Az ülések napját az elnök vagy ennek helyett se jelöli ki s az ülést ő hívja egybe. Két bizottsági tag kiváságára az elnök vagy helyettese köteles a bizottságot üléssre egybehívni. Az üléseket sürgős esetek kivételével 3 nappal előbb kell összehívni.

VII. §. A r. t. városi bizottságok az illető város, a járások az illető járás, a vidékiek pedig

az illető vidék székhelyén (I. §.) tartják rendezéseiket, azonban kivételes esetekben más helyen is ülésezhetnek.

Az üléseket az elnök vagy helyettese, ezeknek akadályoztatása esetén pedig a jelenlevők által maguk közül erre felkért bizottsági tagok vezetik.

A bizottsági ülések határozatképes, ha ezen az elnökön kívül legalább két tag jelen van.

A határozatok szövegszerűen hozatnak és jegyzőkönyvbe foglalandók.

Szavaik egyenlősége esetén az a vélemény tekinthető a bizottság határozatának, amelyre az elnök szavazott.

VIII § Minden borellenőrző bizottság tartozik a törvényhatóság első tisztviselőjének évenként január hónapban irasbeli jelentést tenni a bizottság előző évi működéséről; a jelentésben a bizottságok a bortörvény sikeres végrehajtása céljából szükségesnek tartott javaslatokat is megtehetik.

Az alispán a jelentések beérkezése után összehívja a bizottságokat együttes üléssre, mely a jelentéseket kiosztja és javaslatokat az illetékes hatóságokhoz terjeszt.

IX. A borellenőrző bizottságok feladata általában véve a bortörvénynek az 1893. XXIII. t.-cikk szempontjából való megfigyelése; a működésük tekintetében az illetékes hatóságok és a jogaikban érintett érdeklődők nyolcavizetése s a kihágások kiderítésére irányuló eljárásnak megkönyvítése.

E célból a borellenőrző bizottságnak, valamint a bizottság minden egyes tagjának egyenként is feladata, hogy azon területen, a melyre a bizottság működése kiterjed, állandóan eber figyelemmel kísérje a b. r. termelési és bortörvényi viszonyokat abból a szempontból, hogy vajon ott nem keletkeznek-e, illetőleg nem hoztak-e forgalomba olyan italok, a melyek az 1893. XXIII. t.-cikkbe illetőleg a törvény végrehajtása tárgyában 1897. évi a. u. sz. utasítás hó 23-án 53860. sz. a. kiadott kereskedelemügyi miniszteri rendeletbe átköznek és nem követeltetik-e el más oly cselekmények, a melyek az idezett törvényben és rendeletekben irrvannak.

Mihelyt a bizottság bármely tagja e tekintetben alapos gyanúra okot szolgáltatható körülményeket észlel, vagy epen valamely tiltott cselekmény elkövetéséről tudomást szerez: tartozik erre a bizottság elnökét, vagy ennél helyettesét figyelmeztetni.

Ha az elnök vagy helyettese a bizottsági taggal egy véleményben van, illetőleg az egy bizottsági tagtól vett figyelmeztetéshez hozzájárul, azt az illetékes hatóságok hatóságának akar szóval, akár irásban azonnal bejelenteni köteles. Ha az elnök a bizottsági taggal az ettől vett figyelmeztetésre

A templom közelében volt egy puszta ház: csak neve után volt bizony az laképület. A ház gazdaja istállóknak használta volna, de nem volt bele való jószág. A ház mellett kertnek való hely is volt, de azért nem volt kert, mert hiszen Szegényháznak nem voltak bekerített helyek. Trandafir atya megvásárolta ezt a házat és telkét be is költöztet. Mióta az övé volt, nem sokat javított rajta, neki a mások házaira volt gondja.

Bizony a pap asztala nem volt külső a hívekkel. Szerencséje volt, hogy feleségének volt csekély hozománya, de hát ez is nagyon megspadrt és a bőjti napok nem voltak messze.

— Nem megy! szóló Trandafir atya. Így nem lehet! — es elkezdett olyan ember lenni, mint a többi, mindenképpén önmagára gondolt.

A mint beköszöntött a tavasz, magához hivott egy cigányt. agyagot gyuratott vele és betapasztatta házat. Per nap alatt mind a négy fal rendbe jött. Most már szivesebben ült a ház előtt mint a házban benn, mert kívülről jobban szemügyre vehette, milyen jól veszi ki magát egy betapasztott épület. Valami rendkívüli dolog volt a Szegényháznak betapasztott épületet látni, különösen ha az ember elmondhatta: „Ez az enyém”.

De volt egy dolog, a mi nem egészen illett az új állapotához. Valahányszor a falakról a tetőre nézett, sokat látott. A tető átkozottul meg volt rongálva. Nem maradhatott ilyen. Amarra lenn, ahol a sok mocsár van, nemcsak fűzek tenyésztek, hanem itt-ott a sás, sőt a nád is megteremt. Ugy tetézik! gondolta. Magához vett egy embert,

sást és nádot gyűjtöttek. Szombaton a ház tájéka mindenütt sás, nád hevert csomóba köve, a következő szombaton pedig kesz új tetővel büszkélkedett a pap háza. Derék munka volt és olcsó. Az emberek elhaladtak a pap háza mellett, csóváltak fejüket és mondogatták: eredeti ember ez a pap!

És még mindig volt valami bánta. A pap nagyon a mezőn érezte magát. Olyan ház, mint a övé, nem volt több a faluban; illett volna, hogy valamiképpen el is legyen választva a falutól. Trandafir atya még nem igen mondhatta: „otthon nálam”, mert „nálam” még „nyí” volt, mint a „faluban”. Kerítésre volt szükség s egy kis kapura, melyen bejárnak, a kik a paphoz jönnek, bármilyen kerítés és bármilyen kapu is legyen az, legalább tudják, hogy mielőtt a pap házába juthatnak, előbb a pap udvarán kell áthaladni.

Ismét embert fogadott, elküldte karókat és veszőket vágni, a karókat beverte a földbe, a veszőket összefonta és készen volt a kerítés. A ház előtt, a templom oldalán mintegy 400 öl területet kerített be; kaput pedig szintén karókból csinált.

Különösen a papné örült meg a dolognak és a papnak felette jó kedve volt, midőn látta felesége örömet. Nem mult el egy nap, hogy vagy a pap, vagy a papné-tiszter ne mondják a gyermekeknek: „Halljátok: ki ne menjete az udvarból! játszatok szépen itthon.”

Ha megvan a kezdet, jön utána a többi. Egyik vagy szűli a másikat. Most a papnénak jutott valami eszébe.

— Tudod mit barátom? Ugy gondoltam,

jó volna, ha pár veteményes ágyat csinálnék a kerítés mentén.

— Veteményes ágy?
— Igen. Veteményeságy nének hagymát, répát, babot, kaposzát! A pap elb. mult. Szegényháznak veteményes ágy? Lehetőség? Par napig tartott a dolog, a nagy munka végbement. Minden nap ellátogattak a szépen elválasztott ágyhelyekhez nézni, nem kell-e már ki valami. Egy napon nagy volt az öröm. A korábban fölkelet pap felb. szette a papnét. — Feleség, kejtől! — Mi az? — Kikelt! Vig órák voltak azok. Az egész család gyomláta a gázt, hogy mielőbb kihajtsa minden m. g.

A falusiak pedig elhaladva a pap háza mellett, nézdegelték a pap veteményes ágyait és újra mondogatták: „Istencs ember ez a pap”.

— Hallod-e asszony? Vajjon nem volna jó kukoricát vetni a kerítés mentén a veteményes ágyak közt?

— De bizony. En szeretem a zöld kukoricát.

— En is parázson sütvé.

Uj do og. A pap kukoricával ve-zit magát körül. Ugy örült csak a gondolatra is, hogy a kukorica szemek ki fognak kelni és magára nő majd a kóró. Még egy új gondolat. A ház mögött is volt még üres he y. Mintegy öt-zór akkora, mint a bekerített rész. Miért volna az üresen? Hat ide nem lehetne kukoricát vetni?

A szántóföldet munkálták ugyan az emberek, de a faluban érintetlen volt a föld, mert hat a faluban feküdt.

Markuok, a pap szomszédjának volt egy ekeje ha nem is valami rendez. de mégis eke volt; Mitrunak, a ki Marku szomszédja volt, két

néve nem értené egyet, tartozik erről az illető bizottsági tagot azonnal értesíteni. Ellenben ha ily figyelmeztetést nem valamely bizottsági tag egymagában, hanem legalább két bizottsági tag együttes megállapodás alapján tesz, akkor az előző a bejelentést az illetékes elsőfokú hatóságnál azonnal, még akkor is megteenni tartozik, ha a figyelmeztetéssel nem értené egyet.

X. §. A IX. §. második bekezdésében említett feljelentéseket előzetesen a bizottsági ülés elé terjeszteni nem szükséges, sőt a dolog gyorsabb elintéztetése végett, valamint azért is, hogy a gyanúsított felek figyelmét föl ne kelessék, a feljelentés rendszerint bizottsági ülés összehívásánálkint a IX. §-ban előírt módon haladéktalanul megteendő az illetékes hatóságnál; utólagosan azonban a feljelentések a legközelebbi bizottsági ülésen bejelentendők.

XI. §. A feljelentésnél, valamint általában mindenkor kellő óvatossággal és tapintatossággal kell a bizottságnak valamint az egyes bizottsági tagoknak is eljárniuk, egyrészt azért, hogy a gyanúsított egyének az ellenük tervezett eljárásnak hírére ne vegyék s azt még ne hiszithassák, de másrészt azért is, hogy alaptalanul senki se gyanúsítsassék.

XII. §. Az 1893. XXIII. t. c. végrehajtási tárgyában 1897. évi 53850. szám alatt kiadott kereskedelemügyi miniszteri rendelet 34. §-a értelmében a borellenőrző bizottság, illetőleg ennek elnöke vagy helyettese által tett feljentes alapján az illetékes I. fokú hatóság — anélkül, hogy a feljelentésre okot szolgáltató körülményeknek a gyanu alaposágának előzetes mérlegelésébe bocsátkoznék, köteles azonnal, mielőtt a feljelentés megtörtént a kihágási eljárást a gyanúsított fel ellen megindítani.

XIII. §. Ha a borellenőrző bizottság vagy annak bármely tagja a hatóság által gyanúsított fél pincéjében, elárúsított vagy más helyiségeiben fogatosítandó helyszíni szemlénél vagy a későbbi tárgyalásoknál jelen lenni kíván, ezt a hatóság meg nem tagadhatja.

Ily esetben az előző §-ban említett végrehajtási rendelet 34. §-a értelmében köteles a hatóság a bizottságot, vagy az illető bizottsági tagot a helyszíni szemle, illetőleg a tárgyalás magatartásának idejéről előzetesen értesíteni; köteles továbbá a hatóság a szemle magatartásánál, valamint a későbbi eljárás folyamán is mindig tekintetbe venni azokat a körülményeket, a melyekre figyelmét a bizottság vagy egyes bizottsági tag felhívja. Így különösen a gyanúsított boraiból eszközleendő mintavétel alkalmával azokból a borkedvből (vagy más edényekből), a melyeket, mint gyanúsakat, a borellenőrző bizottság vagy annak egyik tagja megjelöl, az eljáró hatóság közzel mindenesetre köteles mintát venni (az előírt mennyiségben, t. i. minden egyes fajta borból 4—4 félliteres palackban).

XIV. §. Ugyancsak az említett végrehajtási rendelet szerint az I., II., és III. fokú ítéletek az illetékes borellenőrző bizottsággal, mint az 1893. XXIII. t. cikkbe ütköző kihágások által jogaikban sértett érdekkörök állandó képviselőjével, írásban minden esetben közlendők, tehát akkor is, ha az eljárás nem a bizottságnak, illetőleg a bizottság elnökének vagy helyettesének feljelentése alapján tetetett is folyamathoz.

XV. §. Arra az esetre, ha a bizottság az I. vagy II. fokú ítéletet nem tartaná elég szigorúnak, joga van a bizottságnak, illetőleg a bizottság elnökének vagy helyettesének az ellen — a szabályszerű három napi határidő alatt — a II., illetőleg a III. fokú hatóságnak felebbezni.

A felebbezést indokolni nem szükséges, hanem elegendő, ha a bizottság elnöke vagy helyettese az ítélet kézbesítéséből számított 3 napi felebbezési határidő alatt egyszerűen bejelenti, hogy az ítélet ellen felebbez.

XVI. §. A bizottságnak és tagjainak a IX—XV. szakaszokban általánosságban körülírt feladatait és eljárásán kívül különösen a következőkre is kiterjed feladata és eljárása:

1. ellenőrzi és a szükségeshez képest felülvizsgálja a községi eljárásának a szőlő törvénykönyv összeírására és felhatalásának felügyeletére nézve az idézett rendelet 5 §-ában előírt eljárását, mely célból:

a, a községi eljárások az összeírás alapján készített kimutatás egy példányban a bizottsághoz is beértesíteni kötelesek;

b, az elsőfokú hatóságok a közlekedési intézetektől a törkölybor szállításhoz beérkezett jelentéseket hivatalos másolatban a bizottsággal közölni tartoznak;

2. ellenőrzi a bortermelést és a borkforgalmat s e célból:

a, a bortermelőket, Lorkereskedőket, vendég-lősöket, korcsmárosokat és általában véve mind azokat, a kik akár csak kicsiben is borelhasználással vagy kiméréssel foglalkoznak, folytonosan figyelemmel kíséri;

b, az előző pontban megnevezettek kivéve azon bortermelőket, a kik borkor vételével és eladásával rendszeresen hemfoglalkoznak, kötelesek mindazon helyiségeiket, a melyekben boraikat és az idézett végrehajtási rendelemben felsorolt mindazon anyagokat tartják, a melyek a must és bor okszerű kezeléséhez használtatnak, a bizottságnak a szabályzat életbe lépte után 15 nap mulva, a később netán bekövetkező változásokat pedig 8 nappal előre bejelenteni;

c, a b pontban megnevezettek kötelesek a szabályzat életbe lépte után egy hó alatt összes borkor és anyagkészletüket mennyiség, a borsal pedig egyuttal a minőség, (fehér, siller, vörös, asztali, pusagabor, aszu, törkölybor), származási hely és lehetőleg a faj (kadarka, riszling, stb.) feltüntetése mellett írásban bevallani a

községi eljárásának, a mely a bevallási ívet a borellenőrző bizottsághoz beértesíteni tartozik; d, a b. pontban megnevezettek tartoznak az általuk termelt, vásárolt, eladott, elfogyasztott és a pincekezelésnél apadásba ment borból s a b. pontban említett általuk beszerzett és felhasználott avagy eladott anyagokról, az előző pontban felsorolt adatok feltüntetése s az eladó vagy vevő megnevezése mellett külön bevételi és kiadási könyvet vezetni legalább öt évig megőrizni, évenként lezárni és a zárlat eredményét (beveteli és kiadási összeg s a maradvány) a bizottságnak 15 nap alatt bemutatni;

e, a közlekedési intézetek arról, hogy náluk ki mennyi bort, vagy any gszert (b. pont) kinek a címére, mennyi bor vagy anya szer érkezett, azon borkor, melynek működési területén felküznek, azonnal értesíteni s a bizottságnak vagy egyes tagjainak e részben szóbeli megkezdésre is fölvilágosítást adni tartoznak;

f, a bizottság vagy bármely tagja jogosítva van bármikor megvizsgálni, valjon a b. pontban megnevezettek főntebb felsorolt kötelezettségeiknek pontosan megfelelnek-e? azonban ilyenkor az illető községi eljárásának egálabb egy tagja meghívandó és jelen lenni köteles;

g, a bizottság késletellenőrzést rendelhet el és fogatosíthatat a b) pontban megnevezetteknek bármely tagjával, mely esetekben azonban a községi eljárás megkötéséig az annak legálabb egy tagja jelen lenni tartozik;

h, a bizottság vagy bármely tagja alapos gyanu és sürűség esetén, ha t. i. a késedelem addig is, amíg a hatóság intézkedhetneik, veselylyel járhatna a tekintetben, hogy az idézett törvénybe és rendeletebe ütköző tiltott cselekmény nyomai vagy annak fölledezése vezető nyomok eltávolítottak a b. pontban megnevezettek üzleti helyiségeit pincéit és raktárát, valamint az általuk feladott vagy részre érkezett szállítmányokat is megvizsgálhatja s ilyenkor azok könyveit, iratait is betekinthei, vagy pedig a körülményekhez képest azokról a bor- és anyagkezelésre a közölkökre, feladott vagy beérkezett szállítmányokra, vagy ezek részére nézve a tényleges állapot fentartása érdekében zárlatot a kalmazhat, de a hatóság erről a vizsgálat megkezdése előtt értesítendő s a községi eljárás megkötéséig rendőrség támogatása előzetesen kikérndő, a mely a közbenjárást meg nem tagadhatja, az eljárás pedig, a mint a hatóság megérkezik, annak azonnal átengedendő.

XVII. §. Kihágást követnek el és amennyiben cselekményük az idézett törvény vagy rendeletet, avagy más törvény vagy szabály alapján súlyosabb büntetés alá nem esik, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlés esetén ezenfelül 5 napi terjedhető elzárással is büntetendők az előző szakasz b. pontjában megnevezettek:

— Vannak, akiknek nincsen.

Husvét után Kozonak elkezdte a mocsárokat tisztítani a fűzavesszőktől, a pap pedig fonta a szekéroladalkat. És egyre szebbeket. Márku, a szomszéd, una omból segített neki, nem látta más dolgot. Pünkösöd táján egész szekeret raktak meg a készletből és a pap telt erszenyleny jött meg a vásárról. Markunak is jutott belőle.

Pünkösöd napja jó nap volt. A papné új ruhát kapott, a három nagyobb gyerek cipője és a kis Mariaka szalmakalapot két piros virággal. A ház falai fehérre voltak meszelve, világosak az ablakok, és a szűz anya képe virágokkal megkoszorúva az ablakban tündökölt szép keretben. Fehér liszt, hus, vaj, sőt cukor is került a városból. Könyveztek mind a ketten. Ő, a bolondos pap és a felesége. Megcsókolták egymást és az emberek úgy mondják, hogy az ő papjuk soha sem énekelt szebben és meghatóbban az Isten házában, mint e napon.

A nép eljárt a paphoz, bementek a kiskapun; mielőtt az ajtó küszöbét átlépték, botjukra támaszták kalapjukat, a botot a fal mellé helyezték, csavargatták bajuszukat és úgy léptek a szobába. És ha kijöttek, szótnezték, csóválták fejüket és nem szóltak semmit.

Napok jönnek, napok telnek: a világ halad és az ember hol a világgal tart, hol ellentétben van vele.

III.

Az országot a város fölött kigyózik erre, elhalad a Száraz ér mellett és a másik völgy felé

gyeoge ökrök és egy kiállott ló voltak tulajdonában. A pap, Mitru és Marku, az ökrök és a ló együttesen dolgoztak egy egész napot át s a kiállott helyet bevetették kukoricával.

A pap ez időtől fogva szívesen időzött a ház mögötti tájon. Szépek voltak azok a barázdák! A papnak mintha még valami volna szívében. Nehéz dolog volt, nem mert belefogni: a mező földekre. Szerette volna azokat is maga munkálni és nem kiadni részben, mint eddig. Hogy láthassa vetéseit, hogy őszszel a papnéval a takarításról gondoskodjanak... Csábító valami!

Tanakodtak is e fölött. De ahhoz kellett volna sok minden. Lovak, szekér, eke, szolga, istálló. És azután a pap nem igen értett a gazdálkodásához... Pedig olyan szépen zó deltek azok a veteményes ágyak és a kukorica kezdett kikelni. Trandafir atya elhatározta magát, ne hoz hománynának megmaradt részét magához vette és hozzá látott a dologhoz.

A Márku ekeje jó volt kezdetnek. Egy lovat Mitrutól vásárolt a pap, másikat a szomszéd faluból. A sánta Sztánnak volt egy szekere három kerekkel. A pap megvette, mert negyedik kerek is akadt Mitrunál. Kozonak, a harangozó, beállott a paphoz szolgának, mert ugyanis közel lakott. A pap azután a ház végén négy karót vert a földbe, kettő magasabb, kettő alacsonyabb, gerendákat fektetett rajjuk és fonadék falal egészítette ki a sossal befedett alkotmányt. Készen volt az istálló.

E közben tíz évvel lett öregebb Trandafir atya, de ifjunak érezte magát, ha feleségével és

gyermekével kocsijába ült és kihajtottak nézni a vetéseket. A hívek pedig egyre mondogatták: „furcsa ember ez a pap!”

A papnénak azonban még voltak igényei. Volt egy szép képe, hajdan kapta emlékü egy fiatal paptól. És ez a szép kép a láda fenekén fektött begöngyölvé. Nagyon szeretete volna kitenni az ablakba és körül díszíteni virágokkal, hogy minél gyakrabban láthassa, mert a szűz anyát ábrázolta, kinek neve Mária, mint a papné De mikor olyan furcsa volt a papissal beragasztott abak és a csak betapasztott fal!

Közeledt a husvét. Csak öt nap még a nagyhétig. Ha a pap békeségen akart maradni, három dolgot kellett megszereznie: meszet a falaknak, ablakokat és keretet a Mária képnek. Vásárra kellett mennie.

Volt a papnak kocsija, voltak lovai, de hiányoztak a kocsik-oldalak. Oldalak nélkül nem mehetett a vásárra?! Kőcsön nem kérhette, mert Szegényháza volt pap, hol az embereknek semmi jök sincs.

A szükség legjobb mester. A pap vesszők után küldte szolgáját, két karó közt arassanyi távolságra egy vékonyabb pálcát szurt a földbe és azután ő, a felesége, a gyermekek és Kozonak elkezdtek fogni. Készen lett a vendégoldal. Nem volt valami finom munka, de jó volt. A vásáron látta, hogy van rosszabb szekéroladalk is, mint az övé, sőt rosszabbakat is vásárolnak pénzen az övénél,

— Mit csinálisz tisztelendő atya?

— Szekéroladalkat.

— De hiszen van már!

ha a jelen szabályzatban előírt kötelességeket nem teljesítik;

ha a bizottságot, vagy annak egyes tagjait az előző szakaszokban előírt feladatuk gyakorlásában akadályozzák.

A pénzbüntetés az illető község szegényalapja javára fordítandó.

A községi elöljárók mulasztása feyelmi uton torlandó meg.

XVIII. §. Ezen kihágások elbírálására az idézett törvény 7. §-ában kijelölt hatóságok illetékesek.

XIX. §. Ezen szabályzat hatálya a vármegye egész területére kiterjed.

Tollfuttában.

— Bámulatos csendesség van most nálunk! — mondod a napokban.

— Nyaralni mentek a nők! — vágja oda nyomban egy csipőnyelvű agglegény.

A nők iránt (hogy úgy mondjam) örökös tiszteléssel viseltetem. Ez a tisztelés tiltja, hogy felőlük agglegényekkel vitatkozzam.

Az agglegényeket tudniillik házasságkerülőknél tartom, de nem olyan értelemben, mint ahogy dologkerülőknél mondjuk azt, aki elkertüli a dolgot, hanem olyan értelemben, mint ahogy erdőkerülőknél nevezük azt, aki szakadatlanul járja az erdőt, hogy megőrizze azt és teljesen magának biztosítsa a szabad-lopást.

Az ilyen házasságkerülőkkel nem tanácsos vitatkozni a nők felől.

Azért hat azt a csipős megjegyzés is hallatlanba vettem és elmelkedtem kissé fölötte.

„Nyaralni mentek a nők!”

Ebben a rövidke mondatban igen mély tartalom rejlik; ha nem abban az értelemben vesszük, hogy azért van csendesség Nagy-Kanizsán, mert nyaralni mentek a nők.

Ha kissé mélyebben gondolkodunk és komoly tartalmat adunk ennek a rövidke mondatnak, elmelkedésünk onnan megint csak visszavezet bennünket a házasságkerülőkhöz.

— De hát minő kapcsolat lehet a nők nyaralása és az agglegények között? — kérdik önök.

tér el. A hol a két út találkozik, két patak egyesülésénél malom zakatol, a malom mellett kereszt díszlik, a kereszt mellett bugyogó forrás, melyet nyolc sudár fenylő tart árnyékban. Ezt a helyet úgy hívják: „a szegényházi keresztinél.”

Ha a szegényházi ember a városból jön, itt rövid időre megáll, megitatja lovait és vár: vajjon nem jön-e utas, ki megkérdezné: „Micsoda falu az ott, a hol a szép templom látszik fehér falával és fénylő tornyával?” Ha kérni valaki, előbb megimítja bajuszát és büszkén mutat arra a helyre: „Ott fenn a halmon? Az a mi falunk, Szegényháza. Hát még ha a harangokat hallaná? Micsoda harangok vannak abban a toronyban!... Harom órai járásra hallani őket, ha megkondulják.”

Minden megváltozott; csak Trandafir atya a régi: egészséges, vig és derék. Ha ősz haja és szakállja nem hirdetné éveit, úgy azt hinnék, hogy az apró gyermekek, kikkel esténként a ház előtti lócán játszik, az ő gyermekei. Az apróságok egyike, ki fölemelt, hogy megcsókolja, lekajja fejről kalapját és eliramodik vele. Az egykori kis Mariska kinyitja az ablakot és kiszól: „Kis fiacskám édes, ne hagyj nagyapót fedetlen fölül élni!” Azután elszalad az ablaktól, hogy a kis leánától elvegye a főkötőt, melyet birtokába kerített, hogy nagyapának vigye. A nagyapó egé z sziveből nevet, szereti a tréfét. Az esteli imáról éppen most jön Koszta atya a fiatal pap, megcsókja gyermekeit és azután leül a lócára apósa mellé. Márku, a szomszéd, a régi barát. Mariska apósa meglátja őket és átjön ő is. „Apám itt van a kalap, nem jó fedetlen fölül kion lenni!” szól ki az ablakon a menyecske és kinyújtja a kalapot.

A falubeliek egyike halad el előttük, „nyugodalmass jójzusukat” kíván és magában mondja: „Tartd meg uram sokáig Trandafir atyát, mert ő a te embered.”

Nagyon erős!

Ahogy ezek a házasságkerülők százelede sugarzó szemekkel tapossák, járják a házaseletnek úgynevezett paradicsomkertjét: talán akárhányszor szinte irigykedve látják, hogy egy-egy férfi milyet boldogságtól ragyogó arccal rakja meg az állandó otthon édes fészket. (Es a him munkája!) Irigykedve látják: miként száll bele a szerető pár; miként húzódnak meg abban az egymásért verő szivek mindenről lemondó világelelédésével. A him ha kiszáll is az élet nagy nyűgös kenyérmezejére, a nő ott marad és őral a fészket, azt a kis mindenséget. (Es a nő kötelessége!) Irigy vágyakozással nézik a fészkeletnek ezt a paradicsomi boldogságát. Talán már ki is nyujtják kezüket azok után a szálak után, melyeknek delejes ereje oda vezet rendszeren a fészkekrakás csendes, szelid, boldogító világába.

Hanem egyszerre megpillantják, hogy hol itt, hol ott rebben ki a fészkekből egy-egy nőgalamb. A fészkek őrizetlenül áll. Elvesszi boldogító melegségét. Csak hideg szalmája marad. Egyedül gubbaszt benne a szalma-özyegy. Hyankor a házasságkerülők idegein valami lehűtő hideg áram fut keresztül, megrázkódnak és a fészkekrakáshoz vezető delejes szálak kibullanak kezökből.

Ime: itt van az összefüggés a nők nyaralása és az agglegénység között!

Valami sajátságos idegbetegséggé fajult már a nyaralás.

Előbb csak szörványosan mutatkozott; most már ragadás jellegű.

Fölötte veszedelmessé lett azaz, hogy álcáspolt azok közé a fészkeklakók közé is, akiknél a fészkek jól megőrizeti nyugalma, csendje, harmóniája az egyedül boldogság; akiknél a fészkeknek mindent pótolnia kell, mert ők azt nem pótolhatják semmivel.

Miért magyarázgatnák bővebben? Ugy is jól értik önök, hogy mire célozok, mit akarok mondani!

Ha valaki bővebb magyarázatot óhajti, kérje meg a takarékpénztári igazgató urak valamelyikét.

Erdő a „ha kell, ha nem” fele lukszus-nyaralásról nagyon jó lesz idejében lemondani először: az édes otthon, a fészkek érdekében; másodszor: hogy ne szaporodják ez által is olyan ijesztő módon az a gárda, amely meghal, de meg nem házasodik.

H I R E K.

— **A bíróság köréből.** A király Bereczky Viktor dr. nagykanizsai járásbírószághoz, Tülekés Dezso zala-egerszei törvényszéki aljegyzőt pedig az alsó-lendvai járásbírószághoz albirákká nevezte ki, — és Dreven Lajos kaposvári törvényszéki albirónak saját kérelmére Nagy-Kanizsára leendő áthelyezését megengedte.

— **Halálozások.** A nagykanizsai kir. törvényszék elnöke, **Tóth László**, súlyos veszteg érte nővére halálával. A család által kiadott gyászjelentés ez: **Tóth Isabella**, Janka, Berta, **Tóth László** nagykanizsai kir. törvényszéki elnök és neje szül. **Békássy Laura** s ezek gyermekei: **Tóth Camilla** férjhezett **Dezsenyi Béláné** és **Tóth Mariska**, továbbá **Sarkány Cornelia**, az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik teletiheltlen testvérüknek, sózónője, nagyanyjuk, illetve unokahúgának **Tóth Gizellának** f. é. július hó 25-én délután 3 órakor, életének 49-ik évében, a halotti szentségek ájlatos felvétele után történt csendes elhunytát sat. Veszprém, 1898. évi július hó 25. Adás és béke poraira!

Berényi Jenőné született **szaturosi Zathureczky Margit** Zala-Szent-Gróton 24 esztendőskorában meghalt.

— **Házasság.** **Hajnali Ignác** fővárosi tanító aug. 7-iken köt házasságot **Bun Szabina** kisasszonnyal. **Bun Samu** felsőkereskedelmi iskolai igazgató leányával. Az egyházi kötés ugyanaz

nap délelőtt 11 órakor lesz a nagykanizsai isz. templomban.

— **Városi közgyűlés.** Nagy-Kanizsa város képviselőtestülete ma csütörtökön délután 3 órakor a város ház nagyertermében közgyűlést tart. Tárty: A városi közvághid belső berendezés tárgyában megtartott árlejtés eredményének bejelentése.

— **Velencei est a Balatonon.** A keszthelyi csónakázó és korcsolyázó egyesület vígalmi bizottsága 1898. évi július hó 31-én (vasárnap) ünnepélyt rendez, melyre Nagy-Kanizsa és vidéke közönségét külön meghívóval hívja meg. Este fél kilenc órakor: Velencei est a Balatonon. Lampionos diszcsónakázás. Tűzijáték. Jambó társaság. Szóló énekesek. Confetti. Serpentin. Holdvilágos est saját holdjaikkal biztosítva van! Belépti jegy 1 kor., gyermekjegy 40 fillér. (Bérléjtgy nem érvényes). Zártkörű tánc a »Hullám« mulatóban külön belépti jeggyel. A tiszta jövedelem részben a keszthelyi önkéntes tűzoltó egyesület javára fordítatik.

— **Ideglátás kerületi esperes A szombathegyi megyei püspök, Laskovics Ferenc** szentszéki ülnök, letenyei plébánosnak a letenyei kerületi alesperesi tisztségről való lemondását elfogadván, a nevezett püspöki kerület esperesi hivatalának vezetésével **Eberhardt Gyula** bánok-szent-györgyi plébánost bizta meg.

— **A zala-egerszei felsőkereskedelmi iskola.** Május hóban **Botfy Lajos** zala-egerszei polgármester egy küldöttég elén tisztelettel **Wlaciass Gyula** vallás- és közoktatásügyi miniszternél. Arra kérték, hogy a beszünetelt polgári iskolával kapcsolatosan fenállott felső kereskedelmi iskolát az állam költségén továbbra is tartassa. A kérelem teljesítését kilatásba helyezte a miniszter. Ez ügyben megjött már a végleges döntés. A közoktatásügyi miniszter ugyanis rendezel utján értesítette az egerszegieket, hogy az ottani felsőkereskedelmi iskola beszünetését nem kívánja, míg a jelenleghez hasonló látogatottságnak örvend.

— **Irkóti jubileum.** A dunántúli ref. egyházkerület naggyűlésevel kapcsolatosan száz éves jubileumát ünnepli f. é. szeptember 20-án a **csurgói** ref. főgimnázium. Az iskola ünnepesét megszabásának tervezik és a rendezőség már is nagy előkészülettel kezdte meg működését. Ez alkalommal avatják fel a főgimnázium új épületét, mely igen szép.

— **Keszthely, mint fürdőhely.** A nagykanizsaiak eddig előszeretettel rándultak át Keszthelyre, mert azon véleményben voltak, hogy ez a legközelebbi és legkevesebb költséggel elérhető fürdőhely. De a kirándulóknak sajnálattal kell arról meggyőződni, hogy ez nem úgy van, mert míg a Déli Vasut a közönség iránti előzetesnyeségből a zonatarifa mellett is a fürdő-évad alatt mérsékeltáru menetérti jegyeket ad ki, addig a balaton-szent-györgyi-keszthelyi helyi érdekű vasut jónak látta a menetárát felemelni; még pedig olyképen, hogy az utas a 10 kilométernyi utéri fizet az 1-50 osztályban 60, a II-ikban 48, a III-ikban 35 krajczár, tehát a menetjövét körül 120, 96, illetve 70 krajczárba A Déli-Vasut 41 kilométernyi, tehát négy-seres utért csak 3 frt 20, 2 frt 40, illetve 1 frt 80 krt fizettet. — Ilyen körülmények közt nem osodáljuk, ha egyik másik jószáon gondolkozó keszthelyi polgár attól tart, hogy a horribilis helyi érdekű árak el fogják riasztani a kirándulókat és ennek megállítására külön mérsékelt áru kjonatok indítását tervezik Kanizsáról-Keszthelyre és vissza. Igen szép terv, csak attól tartunk, hogy nem igen lesz realizálható. Mert feltéve, hogy a Déli Vasutal — mint mindenkor előzetesny tarsasággal — tényleg egyesység jönne létre és az utazók, kiknek számát tegyük 200-ra, csakhamar meg is érkeznek Balaton-Szent-Györggyig. De már most innét tovább? Ez a kérdés foglalkoztat bennünket, és kell, hogy foglalkoztassa a külön vonatu utazás tervezőit is. Mit csinál a helyi érdekű vasut 200 utas-al? Hogyan szállítja ezeket három kocsiával Keszthelyre? De feltéve, hogy majd oda is eljutnak, akkor mi tevők legyenek ottan? Mint tapasztaltuk: a délutáni órákban a Hullám nagyertermében zongorázni és énekelni nem szabad — mert az emeleti lakások egyik-másik vendége

a helyett, hogy megjavította volna ezeket egész egyszerűen ellírt velük. A napokban elfogták őt Kis Komáromban és vi-szakiserték Lelenyére. Az óráknak persze se bíre se hamva. Itt Kanizsán eladogatta valamennyit, a pénzt pedig ellírta ő persze nem emlé-zik semmire, nem tudja, hogy vándoroltak el tőle az órák. A járás-bírósg fogságban éleg időt engednek neki, hogy fogyatékos memóriáját egy kissé megjavíthassa.

— Éjjeli dorbézolás. Tudjukkal éjjel nyilvános helyeken az énekés tilos. De rendőr-ségünk nem vet nagy ügyet ennek szigorú be-tartására, bár a polgárság nyugalmá megérdem-lene egy kis figyelmet. A Király u-ca egyik ósmertebb vendéglőjében éjjelről/éjjelre nagy zenebona, de különö-en vasárnaponként türhetet-len a nekibuzdult rezeg műtatók dorbézolása. Most vasárnap is oly éktelen zivajjt, éneklést vittek véghez ebben a vendéglőben, hogy a batodik szomszédságban is elkerülte az álom a pillá-kat. Egy óra felé pedig befeje-sül egy kis u-ca koncertet rendeztek botokkal és síttyókóssal spékelve. A botok persze a fejeken toppan-ak, nehogy a lábakon törtenjék baj. Fellarmásták ezzel az egész utcat. A verekedés a legszebb rendben folyt le, mert rendőrt pénzért sem lehet-telt látni.

— Illatos utcák. Téved, a ki azt hiszi, hogy talán annak a bizonyos legénynek a ka-lapja-mellé tűzött rozsmaringióll illatosak a falusi utcák, a merre ő jár. Nem ezekről van szó, hanem városunk néhány utcájáról, melyek csoda-latosképen szintén illatosak a nyári hónapok alatt, csakhogy nem a virágok leheletétől. Oh nem. A mi utcáink illata nem mámorosítja el a lelket, hanem halmi kellemetlen érzéseket sug-gerál belénk. A mi utcáink ugyanis a hűtől illatosak, a mi a csatornákból árad szét. Régi panasz ez már, csakhogy dugult tölekre talál mindig. A Zarda-utca fedetlen csatornájában a kátyu büzhödít szaga ehetőtlenné teszi, hogy a lakosok szobájuk ablakait szelőztetés végett ki-nyíthassák. Ebben az utcában különösen figye-lemreméltó az, hogy itt áll a katonai gyongéke-dők-háza. A labbadó katonák, ha egy kis üde levegőre kíváncznak a kertbe, kénytelenek a fertőzött, undok levegőt magukba szívni. A kis német utca hasonló csatornákkal díszel. A zöld pocsolgyaból füllasztó parák terjednek szét estelenként. A Király utca fedett csatornáján némely helyen régi vasrács fekszik: eze-ből szintén undok forró bűz csap fel. A kö-egészség-ügyi intézkedések első kérdése itt kezdődik az utcán, de nálunk erre kevés súlyt fektetnek, úgy látszik: ez teljesen elkerül az intéző körök figyelmét.

A gabonaüzletről.

Nagy-Kanizsa, 1898. július 27-én.

A múlt heti rendkívüli árhanatlás e hét első felében folytatódott; két nap alatt a buza ára 60—70 krral hanyatlott. Rozsban szintén oly aranyú áresés mutatkozik, a többi gabonane-műekben rézint olcsóbb, részint változatlan jegyzések ezeketek.

Piaci áraink:

Buza	frt	8.25—35
Rozs	"	6.50—75
Tengeri	"	5.40—60
Zab	"	7.60—75
Arpa	"	6.75—7—

CSARNOK

Novellák és novellairók.

Irta: Baboss László.

(4) (Folytatás.)

Ez a modernismus "élet-igazság elve" — mit Balsac, Stendhal, Flaubert nemcsak Gon-courték és Zola tudtak kifejteni; aki különben kíváncsi, amint írja Zola, miként fajul el idővel egy család, azoknak ajánljuk, olvassák el a Rougon-Maquart regény-cyklust a naturalistikus irodalom kvalifikáhatatlan termékeit, a Pot-bouille-t, a Campardonok társaságából bizonyára

sokat, de ha többet nem is, annyit megtanul, hogy e társadgban, minék meggyőződés, becsület, jellem, eszmény, mindenki hazudik, lop, csal, vét-kezik: vélt a 10 parancz alatt minden ágazata ellen; a fiatal emberek közömség után szaladgálnak, a férfiak a pénz, a költény a rang után, a lányok, különö-en a szegények be akarják tolni a férfiakat, hogy nőül vételessék velök magukat, s azután tiltott élvezeteket üzhessenek, a nők hivalkodni akarnak, mulatni, a férj homlokára szavakat rakni. De mi a regény-irodalmat nem akarjuk ismertetni, a b-szélyirő. Zola más ember, lás-uk őt az „Elbeszélések Ninonhoz" c. beszélykötetből.

A Fürdő c csinos kis elbeszélést, amelyben, ha a helyzetek egy kissé kényesek is, de oly discret vannak előadva, hogy bátran elolvashat-juk. Adeline övegye anyja férjhez men s ha a találkozás és ismerkedés van benne lefestve, a hogy Octavió megkérte őt, a ki gyűlölt minden férfit. Adeline vesélyes egy nőcske s ez viszi nagynénje odon kastélyába éjjel, a júliusi napot. A fürdöste és érkeke csillapítására is. A barlang forrása s fürdője azonban esetleg a kas-tély más lakóját, Octaviót mar magába fogadta. Adeline levetkőzik a hold fényénél s midőn beleveti magát, látja Octaviót, ez távozni akar de szemérme nem engedi, míg a hold a lomb mögé nem bujik. A felóra alatt jó barátok lesznek, a gróf terden csuszava a vízben, vall szerelmét. „Hallgasson rossz ember, ne mozduljon — szól a kis grótné. Erről akkor beszélhetünk, ha be-sötétül. Várjunk, míg a hold a fák mögé bujik"

A hold félenken bujt a fák mögé.

Mindzekekből levonjuk a tanulságot, hogy a viszonyok és körülmények hatalmának nem szabad túl befolyást gyakorolni, mert ha igazis, hogy azok megtörik az embert, s ha az ino ezt teszi, az igazságtól nem ter el, de küzdelmet is, szen-vedélyt is fessen hozzá, mert különben érdekes alakok helyett állatoknak vagy báb-embereket tes, kik sokkal göngebbek, minisem érdekesek lehet-nének; ne legyenek az egyének mindig a körülmények, szervezetük átd-zatai, s tévedéseikert botlásaikért ne a tarsadalmat, — szervezetüket, hanem magukat tegyék felelőssé

A francia elbeszélők közül kiemeljük még About Odóit, a Csonkaifüli ember szerzőjét; Balzacot, aki a sok között, mint a naturalizmus kezdője s alapítója szerepel. „A vérboszu", A 30 év előtti nő", Honorine, Goriot apja c. mű-veiből megismerhetjük. Belot Adolf „Calon bu-kása, a bűnügyi beszélyek szerzőjét ismerteti meg velünk. Cherbuliez Victor Kostia grófia, Teterol eszménye, Daudet Alfonz Akadály, Tartarin kalandjai, érdekesítő mesékkel, Erczman, Chat-rrian Frisz barátom, Teréz asszony, a Ranczauk Waterlő, az elzászi szerzők hazafias szívét, lel-ket tüntetik elénk.

III.

A német platonismus s angol romantika ha-tásisa alul felszabadult orosz beszélyirodalom a realismus talaján, Puskin beszélyeinek még nem érzik a hatás, az inkább Byront követi az an-gol romantikát, de Turgenjev ugy kisebb elbe-széléseiben, mint a nagyobakban, melyeket re-gényeknek neveznek, csupán annak hódol, ez azonban nem zolaismus vagy natura ismus tele érzékiséggel, habár ez is belejártsk történeteibe, mint rugó — de semmi löbb, egyszóval eszköz nála, de nem cél, egy syrén, mely kísért, csáhit, veszélybe sodor, de nem érzékiséget fejleszt, ha-nem megmutatja eredményében, mit képes előidézni, szóval erkölcsi lényünk, nemes indulataink felkel-téshez szolgáttat anyagot, bebizonyítva, hogy kell leküzdeni.

Szerlem és házasság foglalkoztatja különösen s a nő az, ki állat ezeket megoldásra vihetné, de nem viszi, mert a női természetek nála he-vesek, fektelnek.

A világtájdalom és pessimismus által áthatott Turgenjev azonban ismeri az orosz várost, fa-vakat, kis hivatalnokot, parasztot földesurát, ő az orosz élet legjelésebb leírója, alakjain saját-ságos mélabu ömlik el s bizonyos elégedetlenség; olyanok, mint ő maga, ki nemzete javára szabad-ságot, népe javára boldogságot óhajt, mert szereti őket nyerségükben, elnyomatusukban.

Ha az újabb elbeszélők jelszava ma az érző és gondolkozó ember életrajza festeni, megfigyelés, szemlélődés, tapasztalat utján és nem mint eddig,

csupán képze-etből, az orosz beszélyirők rendszeren követik e szabályt, elkezdve Goncarov „egy kö-zönseges történet"-étől Gregorovits „menekültjei", Pirszesky „pétervárija", Dosztojevskzi „szegény emberek" c. beszélyei mind megfelelnek a sza-bálynak. Gogol 1809 Korolenko (syberiai bossó-lyei) s köztölt az „Alom" s a „karácsonyi éj" mind azt igazolják költői feldolgozásban és különösen Dosztojevskzi.

Lássunk azonban közölük kivonatban néhány beszélyt. Puskin a „Hözivatarban" elbeszéli, hogy Mária Gravrolyna aki francia regényeken nevelődött, mily szerelmes természetű, és hogy beleszeret egy katonatisztbe Vladimirba. A sze-relmes párok a lenyvesben tartják légyotjaitkat, s örökszerelmet is fogadnak — a szőlőknek azonban beleegyezésüket nem remélvén, titkos beleegyezésüket nem remélvén, titkos egybekelés-ben egyeznek meg egy kis faluhelyen. A lány megerkezik a templomba, de jegyesét a vihar távol tartja, de egy másik huszártiszt, aki éppen Vilnába utazik, szintén a hóvihar által utat téveszt, s ahol világot lát, betér ez a templom mely előtt megált, a násznép kéri, hogy jöjjön már, eleget várták; ez leszáll s az esketés meg-történik. A nő aztán Wladimirt igazi jegyesét értesíti, hogy atya meghalt s boldogságukat mi sem gátolja, de a levelből látja, hogy az többé hazukba lépni sem akar. A vége, hogy a huszárt-iszt Burmin véletlenül megtetszik Mária-nak s kiderül, hogy ő volt, aki vele megeakdótt s így ők férj és feleség.

Turgenjev Faustja egyszerű történet, Werának megillja anyja költői művek olvasását, midőn az meghal, ismerkedik meg Alexandris Callal, aki bevezeti az irodalom költői világába, együtt ol-vassák Fausztot, s Wera megszere: Call, s mi-ként Tabjanu Eugenának, Wera szerelmét vall Calonk. E vallomásra találka, és csók követke-zik és Wera; ki már más neje s 3 gyermek anyja — meghal. W-ra Turgenjev igazi lenséges tiszta, megévedt, de bűnét megbánt nő alakja.

(Folytatás következik.)

VASUTI MENETREND.

Értékes 1898. május 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Irány	Indulás Kanizsáról				Erkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Prágából	sz. v.	4 42	regg.		gy. v.	5 32	regg.	
	sz. v.	2 35	d. u.		sz. v.	12 09	d. u.	
	gy. v.	12 17	este		sz. v.	11 22	éjjel	
	v. v.	7 33	este		v. v.	7 59	regg.	
Szombh Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6 05	regg.		sz. v.	11 01	este	
	gy. v.	12 20	d. u.		sz. v.	3 42	regg.	
	v. v.	5 15	d. u.		v. v.	8 04	regg.	
	sz. v.	2 06	d. u.		sz. v.	1 35	d. u.	
Budapest	sz. v.	12 45	éjjel		gy. v.	7 06	este	
	gy. v.	5 47	regg.		sz. v.	3 52	regg.	
	v. v.	9 30	regg.		sz. v.	1 40	d. u.	
	sz. v.	2 —	d. u.		v. v.	8 50	este	
B.-Sat.-Gy.	sz. v.	12 15	éjjel		gy. v.	12 17	éjjel	
	gy. v.	5 03	d. u.		gy. v.	11 55	d. e.	
Baros Gyékény	sz. v.	8 —	regg.		sz. v.	8 —	regg.	
	sz. v.	4 57	regg.		sz. v.	1 29	d. u.	
	sz. v.	2 26	d. u.		sz. v.	11 41	éjjel	
	sz. v.	7 25	este		sz. v.	11 14	regg.	

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

2977/1kv. 898.

229-1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. tsvszék tkvi osztálya részéről közzhírré tételik, hogy dr. Dick József nagykanizsai lakos végrehajtónak Szűcs Mihály végrehajtást szennvedő z.-szent-balácsi lakos elleni 63 lrt 70 kr. tóké, ennek 1896. évi december hó 2-től járó 5 százalék kamatai 11 lrt 20 kr. per, 6 lrt 65 kr. végrehajtás kérelmi, 16 lrt 10 kr. végrehajtás fogantatóiási, 13 lrt 61 kr. árverés megkísérlési, 7 lrt 40 kr. folytatólagos végrehajtás kérelmi, 8 lrt 75 kr. jelenlegi s a megfelemlendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvény-zék területehez tartozó, a szent-balácsi 87. sz. tkvben 1. 1-9. sor-sz. 1405 lrt-ra becsült 1/2 u bértelek, továbbá + 1550/b. hrsz. 516 lrt-ra becsült szőlő

1898. évi augusztus hó 5-ik napján
d. e. 10 órakor

Szt. Balázs község házában dr. Dick József feperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttelével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tsvszék mint tknyi hatóságnál 1898. évi május hó 2-án.

GÓZONY,
kir. tszéki albiró

4744/1kv. 898

225-3

Hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvény-zék mint tkvi hatóság részéről közzhírré tételik, hogy Alsó Orosztony község telekkönyve a volt urbarok részére közösen kiadott legelő és erdő illetőség egyenkénti felosztása folytán az 1869. évi 2679/L.M. szabályrendelet értelmében részben átalakítottik, s ezee egyide üleg mindazon ingatlanokra nevez a melyekre az 1886. XXIX.; az 1889 XXXVIII. és az 1891 XVI. t. cikke a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekgyzökönyvi bejegyzések helyesbítésének kapcsolatosan fogana osztatik.

E celből az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszini eljárás a nevezett községben 1898. évi szeptember hó 19-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1) az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy megbatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen neta áni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkv végleges átalakítása utan a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem erve nyeshethetik.

2) mindazok, kik a telekgyzokban előforduló bejegyzésekre nézve akadályt előterjesztést kívának tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel;

3) mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekeblezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az 1886. XXIX. t. c. 15-18 és az 1889. XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megnevezni parokodjanak s azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy áruhához tkönyvi tulajdonos az áruházas létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekeblezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az utón nem érvényesithetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

4) és azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyazint az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől e esnek.

A kir. törvyszék mint tkvi hatóság.

N.-Kanizsán, 1898. július 14.

GÓZONY,
kir. tszéki albiró

Győr sz. kir. város felső keresk. iskolája.

A Győr szab. kir. város által fentartott felső kereskedelmi iskola igazgatósága az 1898/99. iskola évre jelenkorba tanulókat f. évi július és szeptember három első napján veszi fel, de előgyezéseket idoközben is el fogad.

A tandíjmentesekre igényt formáló tanulók kérvényeiket aug. 20-ig tartoznak beadni.

A győri felső kereskedelmi iskola, mely végzett növendékeinek az egyévi önkéntesség kedvezményét biztosítja, teljesen egyenrangú a volt s a miniszteri rendelet által egyöntetűen „felső keresk. iskolák”-nak elnevezett, „kereskedelmi akadémiák”-kal és azonos a külföldi keresk. akadémiákkal is.

A tanulóknak tisztességes családoknál, mérésékel díjazás mellett való elhelyezésében szivesen kezeire jár a szülőknek, és bővebb felvilágosítást is kész-éggel ad.

Győr, 1898. június 10-én.

Matavovszky Béla
igazgató.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON Injeccio Orientalis már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, főlegesen tobat szantaj olaj vagy oopálva balzsammal kíséret-szal, mert csak a gyomorot rontják és a bajt nem gyótyítják meg.

1 üveg Boiton Injeccio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerértára Budapest, V., Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-lér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerárban.

324/325 Postai megrendelések címe: Zoltán Gyógyszerár Budapest Főraktár Nagy-Kanizsa: Práger Béla gyógyszerárban.

Phönix-Kenőcs

a stuttgarteri közegészségügyi és betegápolási kiállításán 1890-ben érdemet nyert, orvosi véleményezés és a közszó levelek ezrei szerint kitűnőnek elismerve. Az egyedül létező, kiprobált és ártalmatlan szer, sürű és gazdag hajnöves előmozdítására hölgyeknél és uraknál, a haj kihullása és a korpa képződés megkátárára; egészen fiatal embereknél erőteljes bajszot léteit. — Jótállás az eredmény- és ártalmatlanságért. Tégely 80 kr., postán küldve vagy utánvétellel 90 kr. K. Hoppe Wien. I. Wipplingerstrasse 14. 165-26

A világhírű Steyeri

Waffenfabrik

PEGYVERGYAR KERÉKPÁRJAINAK

képviselete és raktára

Nagy-Kanizsa, Csáktornya és Zala-Egerszeg területére:

Unger Ullmann Eleknél N.-Kanizsán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát kerékpárcsik-kekben.

Az amerikai pneumatik védőanyag „SENSLESS” raktára. Nelkülözhetetlen minden kerékpárnál, miután szegek által támadt lyukakat azonnal beragasztja.

Kerékpár-szjergyzékek ingyen és bérmentve.

HIRDETÉSEK

felvételnek e lap kiadohivatalában

NAGY-KANIZSÁN.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésben.
A szerkesztővel írtakoni lehet naponta délután 4-5 óra közt.
Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal:
Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésben.
Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ZALA

Politikai lap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 12 korona (6 frt — 12),
Félévre 6 korona (3 frt — 6),
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr).
Nyilatkozó példány 10 krajcár.
Előfizetők, valamint a hirdetésre és vaslatások Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.
Béremelésre levelet csak ismeri azokról fogadják el.
Egyes szám ára 10 krajcár.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Vasárnap, július 31.

Egy kis szilencium.

Az osztrák reichsrathot császári kéziratlan berekesztette Öfelsége.

Immár harmadszor történik olyan esemény, melyet mindenki előrelátott, minden józan politikusnak látnia kellett és mégis minő lármát csapnak e berekesztés miatt, minő kombinációkat fűznek hozzá.

Innen is, túl is elszabadult a politikai csizmadiák fantáziája és a legeslegfeketebb ördögök egész seregét festik a falra, hogy a népet izgassák és nyugtalanítsák. Ebben az áldástalan, nemzetiségi visszavonásban Ausztria és Magyarország népeinek nem szabad nyugalomhoz jutniok.

A császári elhatározás következményei imigyen mutatkoznak: ami a nyelvkérdésben, a kiegyezés ügyében eddig történt, azt mind semminek kell tekinteni, a reichsrath elé terjesztett kiegyezési javaslatokat visszavontaknak kell tekinteni, s azokat esetleg újból kellene betereszteni.

Valjon újra megnyitják-e ezt a reichsrathot, vagy másikat hívnak össze, — az a jövő kérdése, melynek végleges megoldásáig az osztrák alkotmány 14. §-ával kell a Thun-minisztériumnak magán segíteni.

A berekesztés további következménye az, hogy sokan a magyar országgyűlés elé terjesztett kiegyezési javaslatokat is visszavonandóknak mondják.

Valjon ez fog-e történni, a valjon a javaslatok a mostani, vagy más formában kerülnek-e a magyar parlament elé; ez e pillanatban alárendelt fontosságú kérdés, mert most, miután nyilvánvaló lett, hogy a közgazdasági kérdést Ausztriában alkotmányos uton nem lehet megoldani, az a kérdés lépett előtérbe: mit kell Magyarországnak tenni vagy kerülni közgazdasága érdekében?

Magyarország 1898. év január 1-e óta az önálló vámterület alapján áll és a viszonyok rendezése végett egy évig tartó provizoriumot fogadott el és szavazott meg. Fog-e Magyarország végleges szerződést kötni Ausztriával a 14. szakasz alapján?

Erre a kérdésre báró Bánffy miniszterelnök már határozott feleletet adott. A miniszterelnök minden irányban megőrizte szabad kezét, a magyar parlamentet egy irányban sem kötötte le, csak abban az egyben, hogy elhatározásaiban nem vezeteti magát más indokok, mint csakis az ország valódi érdekei által.

A szabad önrendelkezési jog határozott alapján, az 1867-iki törvény talaján állva, megóvhatja a magyar parlament az ország érdekeit s megteheti mindama lépéseket, melyeket amaz érdekek megvédelmezésére alkalmasaknak tart.

Ez az a magas politika, az a nagy bölcsesség, mely a magyar kormány akciójában csak most tűnik ki teljes világossággal és az a hazafias felfogás, melyet egy erősen és majdnem teljesen demoralizált ellenféllel szemben méltósággal és erélyvel kellett megvédelmezni.

Akár kereskedelmi szerződés, akár önálló vámterület: minden ut nyitva áll az országnak; kezünkben az egyensúlyzó s úgy határozhatunk, a hogy az ország érdeke, a magyar közgazdaság megköveteli. Ausztriának okvetlen alá kell vetnie magát a mi szándékainknak, mert minden elhatározásunkban kivezető utat kell látnia a zsákutcából, melybe föderálistikus törekvései által jutott.

De Magyarországnak az osztrák szétválasztással szemben egyetértőnek, erősnek kell lennie és mindenképpen bizalommal kell ragaszkodnia Szt István koránájának viselőjéhez és a korona hivatott és felelős tanácsosaihoz.

TÁRCA.

A kibékülés.

— A „ZALA” eredeti tárcája —

Gyűlöltém őt.

Házuk előtt állt egy akácia alatt. A júliusi szellő meg-meglengelte az ezüstös virágfürtöket barna tejeskéje fölött. Elfordult, hogy csak pompás profíliát láthattam, mindamellet észrevettem, hogy sötét szemöldökei közt, cseresznye piros ajkai szögletében harag borongott. A lanyka 16 éves volt, én meg 21. Csak egy-két perce, hogy komolyan össze-ördültünk, csupán azért, mert kis kacér és szívtelen jelzővel illettem. De megérdemelte.

Tegnap egész este a szomszédban lakó Selley Gusztávvall nevetélt, csak vele mulatozt, engem pedig nem is vett semmibe. — Kértem tőle a szegfűt, melyet kezében tartott, — de megtagadta. — és nemskóra Gu-zti gomblujukában volt, sőt még az általam kapott karperecet is neki adta. Eszeveszletten lufoltam ki a szobából, a vér fejembe szállott, féltem, hogy még valami botrányt csinálnak, mert e-ész magamon kívül voltam. Almat anul töltöttem az éjszakát.

Kora reggel óta keresem az alkalmat, hogy keserű szemrehányásokat tegyek a kacér Ilonkának és végre is csak sikerült. De bizony ő-dőlytősen azt válaszolta, hogy ő azt teszi, a mi neki tetszik, s nekem semmi közöm sincs hozzá...

Ezután elhallgatott. Sokaig bámultam őt; oly szép volt, hogy megszállott a vágy, hogy felkapjam a hűtelent és elvigyem messzire, oda, a hol nincsenek ilyen veszélyes szomszédok.

Ezalatt ő az övébe dugott akáclevirágbokréját kikapta övéből és pici ujjaival kezdte tedpsni. Lopva nyújtottam ki kezem egy virág után, de a kis gonosz észrevette, elkapta és eldobta messzire, összegyűrve az ártatlan virágot.

Rajtam erőt vett a bosszúság.
— Miért tépi szét a szegény virágokat? Miért nem használ csalánt az ilyen mulatsághoz? — mondom Ilonkának.

— Mert nincs kéznél.
— Csak azon mulik?

Felugrottam és hoztam egy óriási csalánszarat.
— Tessék — mondam gunyosan — majd meglátom, ha bátorsága nem fog-e elve-zni.

Láttam, hogy haboz, de azután mégis megragadta és elkezdte tépni leveleit. Finom kis ujjai önkentelenül rángá őziak a szurás miatt. Igazán kegyetlen öröm érzete tombolt bennem. Jól van! hadd fájjon...

— Úgy-e, — kiáltottam — maga fél. Csak rajta, csak tovább.

Sötét szeméi szikrázt szórtak. Válasz helyett végig vágott borsony puha kacsóján a csalánnal, a hol vérvörös sav keletkezett.

A vér fejembe szállott, szédülttem.
— Helyes — kiáltottam — csak folytassa.

Ismét végig vág kacsóján.
— Jó lesz így? — kérde izgatottságtól remegő hangon.

— Igen, — mondam határozatlanul.
A hatást rögtön észrevette rajtam; megragadta erősen a csalánt és összeszakította, miközben kegyetlenül összeszurta magát.

— Mit csinál? dobja el azt a csalánt, Ilonka. Izgatottságom szerfelett erőt vett rajtam; azt az ő bogár szeméi észrevelték s csak azért is még nagyobb erővel nyomkodta össze-vissza.

Azok a csodaszép kacók már el voltak borítva haragosvörös hólyagokkal. Tovább már nem bírtam állni. Megragadtam mindkét kezemmel, elvettem tőle erővel a csalánt és eldobtam.

— Ereszsen el! — kiáltá dühösen s igyekezett kezeim közül szabadulni.

— Nem, nem és nem! Nem eresztem el addig, míg meg nem ígéri, hogy nem nyul többet ahhoz a csunya gazhoz.

— Ahoz magának semmi köze. Ereszsen el!

— Deho,gy eresztem.

— Mit jelentsen ez? — monda komolyan. — Ha el nem ereszt, örökre megharagszom.

— De Ilonka, — a jó kienre kérem — ne csináljon ilyen gyerekségeket.

— Micsoda jögon beszél maga így horzám?

— Az majd elvalik; ha még nincsenek is jogaim, de rajta leszek, hogy legyenek.

— No, azt csakugyan meglátjuk. Ezek nem a maga kezei, hanem az enyéim...

— Egyáltalán nem az önei; ellenkezőleg: az enyéim és azok is fognak maradni, még ha husz is elienáll, nem mint tegnap egy, — arra becslétszavamat adom.

Bicykli

Bambus, és eredeti angol

használt

legintányosabban

Friedman K. és Günsberger

ugyszintén

Kerékpárok

kaphatók:

butorgyárában

jó karban levő

Nagy-Kanizsán, Német-utca

Éz a bizalom kétségteletlenül létezik, mert Magyarország nyugalommal, hidegvérrel tekint a dolgok fejlődése elé. A nemzet pulzusa ma sem ver hevesebben, mint tegnap és az ideges nyugtalanságnak itt a legkisebb nyoma sincs.

Vallási türelem.

A „Zala“ ez évi 57. számában ily címen megjelent vezércikkünkre a következő választ kaptuk:

„Vallási türelem“ cím alatt a Zala f. évi 57. száma egy cikket közölt, melyben vallási türelmetlenséggel, fanatizmussal vádolja a békési evang. esperességet, illetőleg ennek egyházi törvényszékét azon tényeért, mivel egy Raksányi Árpád nevű tanítót, ki kath. leányt vett nőül és rezervist adott az iránt, hogy összes gyermekeit a r. kath. vallásban fogja nevelni, hivatalától elmozdított és minden egyházi hivatalra képtelennek ítéli.

Nem ismerjük a Zala cikkezését sem kívül, sem belülről. De azért egész jóhiszeműleg igaznak vesszük, a mit magágaról állít, hogy t. i. „lelkére simult az általános emberszeretet szelid anyala. Szívét az égi szellem Istenhez, az emberi érzések és gondolatok tisztább és ragyogóbb világába emelte“. S elhiszük neki azt is: „hogy elborult homlokkal áll meg minden ily jelenség előtt“. S ép, mivel ezt elhiszük neki, azért engedje meg, hogy mi is hozzájárjunk ez ügyhöz.

Egyházi jogi vonatkozásban egész más helyzet van a protestáns, mint a r. kath. tanítónak.

A r. kath. tanító a többi hívőkkel együtt a laikusok közé tartozik, s nem az egyházi rendhez — ordo — s habár az isteni-tiszteletnél mint zene- s énekvezér szerepel is, ez ép oly kevésbé teszi őt egyháza benső emberévé, mint az, hogy egyháza kiskoru tagjainak oktatója.

A protestáns egyház az evangélium szellemében az egyházi életben nem ismer külön rendet — ordo — de vannak egyházi hivatalnokai. Ezek pedig a lelkész és

igazgatósgomban végre kimondtam azt, a mit már két hónapja mejdnem, hogy magamban tartogattam.

Ijedten elhallgattam, haragom eltűnt. De a bájos gyermek is megijedt. Szegény kis kacsó! igazgatótan remegtek.

Tekinteteink találkoztak egymással s egy pillanat múlva már ott térdeltem lábai előtt s a ajkambhoz szoritottam kedves kacsóit és szerelmes szavakat sugdostam neki. Ő pedig elpirult egyre-másra és szemrehányóan kérde: miért viselkedtem úgy, hogy nem akart hinni igaz szerelmemben?

— Maga a hibás — sottogta a bájos leányka, csak maga.....

— Bocsásson meg! esdekeltem térden állva, nem csak egyszer, hanem százszor, ezerszer.....

— Megbocsájtok s igérem, hogy a karperceit is visszakérem s legközelebb megmutatom magának. Kibékülünk.

Fejünk fölött zümmögtek a legyek, surrogtak a cserebogarak, az enyhe szellő meg felkapta a hangokat és elvitte a Balaton felé, honnan a halk visszhang ismét visszahozta hozzánk.

Oh, de mily boldogok is voltunk!

Mihók Sándor.

a tanító. A lelkész mint az Isten igéjének hirdetője s a szentségek kiszolgáltatója, a tanító pedig, mint az isten-tiszteletnél segédkező, s az egyházi élettel szoros összefüggésben levő s attól el nem választható oktatás vezetője.

Tehát lelkész és tanító, mindketten az egyháznak hivatalnokai, benső emberei.

Az egyházi életben tehát a protestáns egyházban a lelkész mellett a tanítónak is vezérszerepe van. Együtt emelik, együtt hordják azt a zászlót, melynek felirata: „Evangélium“. Becsületszóval, sőt esküvel fogadta nemcsak a lelkész, de a tanító is, „hogy e zászló alatt harcol, az alatt győz vagy bukik, de soha azt el nem hagyja, meg nem tagadja, — mindhalálig“.

Tekintsünk már most az életbe, mi a sorsa annak a harcosnak, ki a zászlót, melyre esküdött, bármilyen okból is elhagyja, megtagadja, gyáván, hűtlenül, elárulja? Nemde az ily vezérnek fejéhez verik a zászlót, vagy mondjuk inkább az árulónak golyó jut osztályrészül. Ez lett jutalma Raksányi Árpádnak is, miután a zászlót, a mit emelt s melyet győzelemre kellett volna segíteni, gyáván, hűtlenül elhagyta — természetes, mint arra méltatlant kigolyózták a vezérek sorából s kimondották bírái, hogy ő soha többé zászlóvivő nem lehet.

A sebet, mely egy élő organismus létét veszélyezteti, iniciaisól tulajdonosságánál fogva el szokták távolítani, ha másként nem lehet, operáció útján is. Ilyen operációt hajtott végre a békési evang. egyház-megye törvényszéke, midőn Raksányi Árpádot, ki vészthozó fekély volt az egyház élő organismusán, onnan egy operatio segítségével eltávolította.

Már hogy az az operatio fájdalmas: . . . sajnos, arról tenni nem lehet; az operációk mindig fájdalmasak szoktak lenni. S ha cikkiről elborult homlokkal áll meg minden ily jelenség előtt, legyen meggyőződve, hogy Raksányi bíráinak homloka még 100-szor inkább elborult az ő jellemének felismerésekor.

Szűkebbül felekezeti érdek, vallási-fanatizmus hozta azt az ítéletet?

A pápa ő-szentsége bizonyára a Szt. Gergely renddel tüntetné ki azt a r. kath. felekezeti tanítót, a ki gyermekeiről rezervist adva, azokat a protestáns egyháznak engedné át; pedig a r. kath. tanító egyháznak nem is benső embere.

Kinek-kinek tehát a magáét. A hű vezérnek borostyánt, azt árulónak pelengért — így kívánja azt a földi igazságszolgáltatás.

S mégis mozog — akarjuk mondani, mégis igazán hitvallás az a sokat emlegett felebaráti szeretet. Nem hazudunk a jó Istennek, s önmagunkat sem csaljuk meg, hanem midőn e földön, mint embereknek, azt az önmagáról s hivatásáról megelégedett tanítót el kellett itélnünk: emberbaráti szeretetünk a vallásos áhitat igaz érzésével emelkedett az egek Urához, így sóhajtván: „Uram, te pedig bocsásson meg neki, hisz nem tudta, mit cselekszik.“

Készséggel adtunk helyet e válasznak, melyhez éppen a mi vezér-cikkünkben hirdett vallási türelem érdekében semmi megjegyzést nem fűzünk. Csupán azt jelentjük ki, hogy mi a békési evangélikus esperesség egyházi törvényszékének ítéletével direkt nem foglalkoztunk, csak konkrét példaként hoztuk föl annak bizonyítására,

hogy a vallási türelemnek krisztusi színvonalára emelkedni eddig még nem bírtunk. Mi csak általánosságban szólunk a vallási türelemről, mely első tényezője az általános emberszeretet hódításának. Az csak a vélellem dolga volt, hogy az éppen akkor történt békési esetet vettük konkrét példaként. Ezzel éppenséggel nem akartuk a vallási türelmetlenség vádjával egyenesen a protestáns felekezettel illetni; mert (fájdalom!) a vallási türelem magasról elve még a többi vonalon sem érvényesült a maga eszményi fenségében. Éppen azt akartuk kimutatni abban a cikkünkben, hogy milyen messze vagyunk még a krisztusi szeretetnek ettől a tisztultabb, ragyogóbb világtól!

Jó cselédek.

(R. U.) Szolgálni, vagyis a más kenyereit enni régen sem volt boldogság, ma sem valami nagy szerencse. De ma már a parancsolás is nehezebbé vált. A helyes parancsolás művészet, a melyet épp úgy el kell sajátítani, mint más művészetet. S ez épp olyan ritka, mint a helyes szolgálás. Ur és szolgáló ma két külön pártot tartozik, mely gyakran nyílt ellenségeskedést folytat, de még gyakrabban titokban harcol egymás ellen. A család, a ház jóéte pedig mind a két esetben kárt vall.

Persze, hogy a régi jó időkben sem volt e téren minden úgy, a hogy kellett volna, hanem azért cselédkérdés még sem volt. Ez a kérdés sokkal szorosabb kapcsolatban van a mi modern világnézetünkkel, semhogy régebbi keletű lehetne ennél. Ez is, mint minden más szociális baj, korunk urhatnásának a szülötje, a mely épp úgy meggyökeresedett a nép felső, mint alsó régeiben.

Legyünk őszinték. Kortársaink legtöbbje, akik abban a helyzetben vannak, hogy parancsolhatnak, nem találják illőnek alárendeltjeikkel más hangon beszélni, mint a legridegebb büszkeség hangján. Igaz, hogy Isten előtt minden ember egyenlő, de a modern társadalom a maga találékonyságával a megkülönböztetés annyira árnyalatát állapította meg, hogy egész rendszer lett belőle s minél buzóbb a törekvés egyes osztályok és koteriák határainak megállapítása, körvonalozása tekintetében, annál inkább veszi ki azon igaz és egyetlen mérték iránti érzék, a mely az emberek csak két osztályra osztja: a jók és a rosszak osztályára. Hízen a koszellem annyira megy már az emberek elkülönítésében, hogy a hintó bakján ülő kocsis és a teherkocsik kocsis közt is rangkülönbséget állapít meg, még pedig nem az illetők belső értéke szerint, hanem foglalkozásuk némely napszainak különbsége alapján.

Már pedig a hol ilyen szellem turakodik az emberek közé, ott a legjobb erkölcsök is veszedelemben forognak s az ur és szolgáló közötti viszonyt pedig határozottan pokollá teszi.

Azt állítják, hogy az ur és a szolgáló között sincs már helye a patriarchális viszonynak. Igaz, hogy a nagyiparban a gyáros és munkások között ilyen viszony csak nehezen volna helyreállítható, de az egy házban, egy fedél alatt élő ur és szolgáló között feltétlenül megteremthető még a patriarchális szellem, mi több, ennek kell uralkodnia, hogy a közösség elviselhető legyen.

A baj itt az, hogy ma az egyik nagyon sokat akar parancsolni, a másik meg nagyon keveset szolgálni.

De vannak kivételes esetek is, a melyek mind azt bizonyítják, hogy csak a patriarchális viszony vezet jóra.

Gotthel Jeremiás társadalmi író azt mondja, hogy a cselédnek éreznie kell, hogy nemcsak munkagépnek tekintetik, a melyet ki akarunk aknázni.

Legyen az ur a szolgálóknak olyanféle támasza, a milyen a kertből a messzetávolba kültetőit fának a karó, a melyhez hozzákötözik, de csak azért, hogy a viharokat kiálja s hogy magára hagyatva, gyöngesége folytán el ne vesszen.

A gazdak és cselédek panaszai egymás ellen sokkal fontosabbak, semhogy napirendre lehetne térni fölöttük.

Igen sok társadalmi tudós foglalkozik ezzel a kérdéssel s majdnem mindnyájan abban a véle-

ményben vannak, hogy a gazdának kell kitalálnia és megállapítania, mivel jártható a cselédség szeleme. A legtöbb esetben már a cseléd felvételénél követelik el a legnagyobb hibát, a menyinyben sok gazda még a tiszparancolatot is figyelmen kívül hagyja, vagy néhány garas megtakarítása kedvéért nem adja meg a cselédnek az őt megillető helyet és állást akkor, a mikor őt lakóársul fogadják.

Az ur és szolga közötti viszony legnagyobb veszedelme azonban a könnyű válás, illetőleg a szolgaiati viszonyok könnyű felbonása. Sokszor a leghaszontalanabb csekélység is elgondó, hogy a cseléd elkergettesék, vagy hogy felmondjon. Pedig ezen csak a gazda segíthet, ha azt igyekszik megérteni a cseléddel, hogy mintegy családja kültárgjának tekinti, a kitől elvárja, hogy bele illeszkedjék a ház szokásaiba és viszonyaiba, de a kinek megadja azt, a mi őt megilleti azaz legalább is ugyanabban az ellátásban részesíti, a mely az ő asztalára kerül.

Természetes, hogy főleg városokban, a hol a lakások olyan megregrágak, nagyon takarékoskodnak a cselédnek szánt szobával. Mindazonáltal nagy hiba, ha a gazda cselédjének nem ad oly kamarát, a hol az jól érezheti magát, a mely a házhoz kötné. Bizonyos mértéken túl a cselédség megakartarításokat ne akarjunk csaközölni, méltó annak magviseletétől függ a mi jöletünk, kényelmünk.

A cselédkérdés annyira fontos, hogy annak megjeléséhez és rendezéséhez nioelőbb komolyan hozzá kell fogni. Eddig egy kis élcéldésen és a rendőrség igénybevételén kívül alig történt egyéb.

Pedig ha csak egy kis pondot fordítana is a gazda cselédje nevelésére, az is levetné rossz szokásait s ürne, ha ürni kell, velünk együtt. Előbb azonban látni akarja a cseléd, hogy viszont ha örülnék, nem vesszük-e rossz néven tőle, ha ő is velünk örül.

A ferencrendiek reformja.

Több ízben szó volt, a lapokban, hogy a ferencrendi szerzetesek rendjében válság van, mert Rómából a rend szabályait szigoritani akarják s a rend tagjainak egy része inkább kilép a szerzoból, minthogy az új szabályokat elfogadják.

Ezek a hírek részben tévesek, részben pedig tulszottak, mint a hogy most azt a legkompetensebb forrás, egy ferencrendi házfőnök, leírja.

A levélből közöljük a következőket:

a) nem igaz, hogy fehér ruhát viselni nem szabad;

b) nem igaz, hogy télviz idején mezitiláb kell járni, mert haringyandéküli saruban csak nyáron járunk, a mi mellesleg mondva nagy kényelem s egészségi szempontból a kneippisták is gyakorolják;

c) nem igaz, hogy a fejét meg kell borotválni, hanem csak apróra nyírni, a mint más emberek is megteszik egészségi tekintetből;

d) nem igaz, hogy éjféltör fel kell k-inai a szolozsma végzésére; de

1. igaz, hogy ő Szentsége határozott parancsára a ruha színe megváltozik;

2. igaz, hogy ha télviz idején egyik-másiknak a tanyára beteghez, vagy a vidékre kell menni, nemcsak hogy harisnyva nélküli saruban nem megy, hanem téli coizmában és a közös ruhatarból elő hozott bundában;

3. igaz, hogy rövidre való nyírás mellett hajkoronát, vagy legalább klerikalis tonzurát kell viselni;

4. igaz, hogy a szolozsmát, akik azon időben nincsenek hivatalosan elfoglalva, — közösen végzik;

5. igaz, hogy a klauzurát meg kell tartani, de azért a séta meg van engedve;

6. igaz végre, hogy jövedelme senkinek sincs, de kiadása sem, mert minden a közös pénztárba megy s abból minden fedeztetik.

Ily alakban kívánja Róma a reformot. Ezt hallotta P. Fleming Dávid szájából minden ferencrendi szerzetes. Ezt, a mit tőlünk kívánnak, t. i.

a vita communist, a klauzurát, a szolozsma közösvégzését, mi már akkor hallottuk magyarul, mikor növendékek voltunk. Avagy melyik ferencrendi szerzetes az, a kinek másképp értelmeztek a regulát? És így is tettünk fogadalmat.

Ezekből kitűnik, hogy a szentszek nem új szabályokat akar, hanem az eredetiek betartását.

A város házából.

Nagy-Kanizsa képviselőtestülete július 28-án közgyűlést tartott, kánikulai látogatottsággal.

Vécsey Zsigmond polgármester szabadságon lévén, a közgyűlést Lengyel Lajos h. polgármester vezette. Egyetlen tárgya volt a vághidú belső berendezése tárgyában megtartott árlejtés eredményének bejelentése.

Nagy Dezső városi előadótanácsosnak e tárgyban előterjesztett jelentéséből kitűnik, hogy az egyedüli ajánlatot (8% árfelemelés) Sallér Lajos nagykanizsai építőmester tette. Ennek alapján 2997 forint 15 krajárjallal Sallér Lajost bízták meg a vághidú belső berendezésével.

Eperjessy Sándor ügyvéd, v. képviselő a vághidúhoz vezető út elkészítése tárgyában szólalt föl. A h. polgármesternek ez iránti megnyugtató kijelentése után az ülés befejeződött.

H I R E K.

— **Nemzeti hír.** Kránitz János altábornagy, az V-ik honvédkerület parancsnoka városunkban időzik az összpontosított 20-ik honvéd gyalogezred megszámolása végett. — Villabrucci Mathes Károly tábornok, dandárparancsnok Pozsonyból, a c. és kir. 48-ik gyalogezred itteni zászlóalja fölött szombaton f. hó 30-án szemlélt tartott.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Fehér József kecskeméti m. kir. adóhivatali adólistát a nagykanizsai kir. törvényszékhez átjegyzővé nevezte ki. — A vallás és közoktatásügyi miniszter Kiss Lajos zalaegerszegi polgári iskolai tanítót az ottani felső-kereskedelmi iskola-hoz a IX. fizetési osztály második fokozatának megfelelő illetményekkel rendszeresített felső-kereskedelmi iskolai tanárrá nevezte ki. — Kintner Róza okleveles polgári iskolai tanítónő a csáktornyai állami polgári leányiskolához a XI. fizetési osztály harmadik fokozatába segéditanónővé nevezte ki.

— **Ferenc-rendiek ünnep.** Kedden augusztus 2-án lesz Porciunkula-ünnep, a melyet a ferencrendiek templomában istentisztelettel fognak megülni. Ez a nap a ferenciek bucsuja.

— **Kanonokjelölt.** Papi körökben emlegetik, hogy a Pribek István halálával megüresedett veszprémi kanonokságra Kránitz Kálmán alsópáhoki esperes-plebánusot szemlélt ki.

— **Hugonai (Hukstedt) Irén hangversenye.** Hugonai (Hukstedt) Irén Keszthelyen hangversenyt rendez. Ami szép hangú földünk kevés szerencsével indult meg művészi pályáján, mert alig mosolygott feléje ragyogó arcával a siker, már is kénytelen volt egy időre távozni a színpadtól. Hosszas betegsége azonban nem hogy ártott volna hangjának, sőt ellenkezőleg: érességben sokat nyert, teljesen megúszult. Erről már legutolsó fellépte alkalomával megemlékeztünk, de ő a nyári szezonra mégsem irta alá szerződését, bár ilyenkor több oldalról megkínálták. Az őszszel Székes-Fehérvárról és Sopronban fog járjanszi, hova szerződése köti. — A keszthelyi közönség előtt ösmerős már Hugonai Irén, mert nem most hangversenyez ott először.

— **Új tanárok.** A nagykanizsai főgymnázium tanári karából Jávors Mihályt Kecskemétre, Simonides Istvánt Szegedre, Boross Antal Sátoralja-Ujhelyre, Sédány Károlyt Vácra helyezte

át a kegyesrendiek kormánytanácsa. Helyettük jönnek: Peryer József Lévárol, Mondik Pál Kolozsvárról, Tubán Tibor és Sallér János Budapestről.

— **Övödák megnyitása.** A Kisdnevelevő Egyesület belvárosi övödái augusztus hó 1-én ismét megnyitnak. A beiratások a fizető növendékek részére az illető övönöknel csaközölnökök. — Díjmentes növendékek csapás hatósági szegénységi bizonyítvány alapján, a Nádor-utcai övoda helyiségében naponként délután 2-3 óra közt az egyesületi titkár által vétetnek fel.

— **Posta és távirdatamfolyam.** A posta- és távirdatai kezelési szolgálatra alkalmazandó és a XI-ik fizetési osztályban 500 forintól 700 forintig emelkedő évi fizetésben, továbbá az 1898. évi IV. t.-c. által megállapított lakpénzilletményekkel javadalmazott posta- és távirdatai segéd-tisztek kiképzésére, f. évi szeptember hó 15-étől kezdve, hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyamot nyit a kereskedelmi miniszter a következő posta- és távirdatai hivataloknál:

1. a budapesti posta- és távirdataigazgatóság kerületében: Vácot és Zólyomban;
2. a kassai posta- és távirdataigazgatóság kerületében: Iglón és Sátor-Alja-Ujhelyen;
3. a kolozsvári posta- és távirdataigazgatóság kerületében: Brassóban és Maros-Vásárhelyen;
4. a nagyváradi posta- és távirdataigazgatóság kerületében: Aradon és Debrecenben;
5. a pécsi posta- és távirdataigazgatóság kerületében: Kaposvárott és Nagy-Kanizsán;
6. a pozsonyi posta- és távirdataigazgatóság kerületében: Győrött és Szombathelyen;
7. a temesvári posta- és távirdataigazgatóság kerületében: Szabadkán és Pancsován és végül
8. a zágrábi posta- és távirdataigazgatóság kerületében: Eszéken.

A kik ezen tanfolyamokba belépni óhajtanak, sajtóközleg irt. szűtési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket f. év augusztus hó 31-ig és pedig a már közszolgálatban állók rendes előjárásuk után, a többiek pedig az illető szolgabíró vagy polgármester közvetítésével, a fentebb említett és a tanfolyam helyére nézve ítételes posta- és távirdataigazgatóság-hoz nyujtsák be.

— **A katonaságról.** A c. és kir. 48. gyalogezred helyben állomásozó 4. zászlóalja augusztus hó 4-én indul a nagygyakorlatra, de ezzel végkép elhagyja városunkat. — A manőverek befejezésével az itteni 4. zászlóalj szeptember 10-én új állomáshelyére Sopronba kerül. Kanizsára vezényelték helyette ugyancsak sept. 10-én a 2. zászlóaljat. — Jövő hó 28-án 800 kősdő hadseregbeli póttartalékosat hívnak be nálunk fegyvergyakorlatra. — Október hó 3-ára 450 kősdő közóshadseregbeli póttartalékosat hívnak be az első nyolc heti fegyverképzésre. — Eredő összpontosítás végett július hó 10-ikétől időzik városunkban a 20. honvédgyalogezred 3. zászlóalja Körmentő és a fiumei század. Jövő hó 3-án visszamennek állomáshelyeikre. — Augusztus hó 13-án fegyvergyakorlatra városunkba 18 tiszt, 7 tisztjeltes 700 fonyi legénység fog bevonulni a 20. honvéd gyalogezredtől.

— **Női kereskedelmi tanfolyam Zala-Egerszeg.** A vallás-és közoktatásügyi Miniszter ur ő nagyméltósága f. évi július hó 20-án 47758. szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy Zala-Egerszegben az 1898/99-ik tanévben is női keresk. tanfolyam szerveztesék. A tanfolyamba oly leánynövendékek vétetnek fel, kik a polgári iskola 4. osztályát sikerrel végezték, vagy pedig, kik a magyar nyelv, földrajz és számtanból leteendő felvételi vizsgálaton igazolják, hogy a tanfolyam sikeres befejezéséhez szükséges előtanulmányokkal rendelkeznek. A felvételi vizsgálatért 5 forint díj fizetendő. Tandíj egész évre 50 forint, mely havi 5 forint részletekben előre fizetendő. Szegénysorsu tanulók fel — esetleg egész tandíjmentességben részesülhetnek. Az erre vonatkozó kérvények a tanfolyam igazgatóságához címezve szeptember 7-ig benyujtandók. A szabály-szerű beiratások szeptember 5-én d. u. 3-5-ig és 8-án d. e. 9-12-ig csaközölnökök a felső keresk. isk. földszinten levő közepő osztályában. Ugyanezok tartatnak a felvételi vizsgálatok is. A szölköket érdeklő bármiféle felvilágosítást készséggel ad az intézet igazgatósága. Zala-Egerszeg, 1898. július hó 28-án Balassa Benő igazgató.

— **Itabbi-gyűlés.** A nemrég alakult dunántúli rabbi egyesület augusztus 28-án Szekesfehérvárott tartja idei rendes közgyűlését. A napirend két legfontosabb tárgya: a hitoktatás részletes

tantervönök és a bibliai tanításnál megtartandó irányelvnek megállapítása lesz.

— **Előmozdítási engedély.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter előmozdítási engedélyt adott *Hajós Mihály* kisdérvai ügyvédnek, a dunántúli helyiérdekű vasutak *Aló Lendva* állomásától Cseny. Becsehely és Török Kanizsa irányában a cs. kir. szab. déli vaspálya *Nagy-Kanizsa* állomásáig, valamint folytatásig Somogy-Szent-Miklós, Surd és Zákány irányában a magyar kir. államvasutak *Gyékényes* állomásáig vezetendő gőzmozdonyú helyiérdekű vasútvonalra.

— **Kerékpárok kirándulása.** A nagykanizsai Hungaria kerékpározó Sport Egyesület ma vasárnap *Zákányba* rándul ki indulás: délután 9 órakor.

— **A balatoni múzeum-egyesület,** melynek célja a balatoni múzeum megerősítése, a végrehajtó-bizottság által készített alapszabálytervezet elfogadása s a tisztviselők megválasztása céljából, augusztus 7-én, délután 2 órakor a kezei helyi városház nagyerkében tartja első közgyűlést, a melyre az egyesület tagjai, valamint az egyesület iránt érdeklődőket ez uton is meghívja az egyesület végrehajtó bizottsága.

— **A buza.** Pár héten keresztül az a hír volt elterjedve, hogy az idei termést elverte a jég. Mindenfelé azt rebesgették, hogy vége a gabonatermésnek. A jég elverte és a merre a szem ellát őrés, lecsépell szalma all a földet mindenfelé. Azután egyszerre egész uj hir keletkezett. Szembe nevettek annak, a ki rossz termésről beszélt. Azt mondták, hogy oly bő, oly szép a gabonatermés, a milyen már hosszú éveken keresztül nem volt. És e hir egyre terjedt és még ma is tartja magát. *A buza ára hirtelen ujjból lecsúszott és nagy a kárta belőle.* A termés lényeg jó, de nem annyira, miként terjesztik, aminek csapán csak az a célja, hogy a gabona ára lecsúszjon. Ezt az alkalmat sokan, de különösen a budapesti lelketlen buzaspekulánsok arra használják fel, hogy megtöltsék a raktárakat olcsó gabonával és ha majd kiderül a turpisság, beigazolást nyer, hogy a jó termésről szóló hírek mestersegesen lógtattak, akkor drága pénzen fizetessék meg a most bőségesen beszerzett, beraktározott gabonát. A gabona termelőkét éppen azért a legnagyobb óvatosságra figyelmeztetik. Akinek nincsen okvetlenül pénze szükségére, tartózkodjék az eladástól, mert alig hisseljük, hogy a gabona a mai börzei értékénél drágább nem lesz.

— **As orsz. m. kir. színművészeti akadémia** 1898/99. tanévre a beiratkozások I. évi szeptember hó 9., 10., és 11-ik napján (d. u. 3-5 óráig) lesznek; a felvételi vizsgálat pedig szeptember hó 12-én fog megtartatni. A színművészeti akadémia tanárai: dr. Alexander Bernát (dramaturgia, aesthetika és lélektan), Berecsényi Béla (dramai gyakorlat), Caszár Imre (dramai gyakorlat, színészet elmélete), Fodor Károly (viva), Kobler Ferenc (tánc, testtartás és mozgástan), gróf Festetics Andor (szaválás), Isoz Sideon (francia nyelv), Ujházi Ede (dramai gyakorlat), dr. Váradi Antal igazgató, (költészet, irodalom, művelődéslélektan). Az orsz. m. kir. színművészeti akadémia való felvételhez megkívánlatnak: a) színpadias, csinos alak; b) tiszta kiejtésű csengő hang; c) kifejtett testi alkotás. (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hitelen okirattal bebizonyítandó. d) Anyai műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, a mennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni. különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyami megegyezés. Amely jelentkezéssel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) a jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes családi nevével irathatja meg magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatlanul igazolandó. h) Minden ujonnan jelentkező az első osztályba csak próbaidőre vétetik fel, ennek letelével újabb vizsgálatnak vetetik alá. A fölvetel tehát nem végleges, a letelt próbaidő után a tehetségtelen vagy hanyag növendék elbocsátatik. Ha a fölvetel növendék tehetséget, szorgalmat, haladást nem tanúsít, bármely évben időközben is elbocsátandó. i) A belépő új növendék 1 fnt beiratási díjat s 5 fnt felvételi díjat, va amennyi növendék pedig 1 fnt beiratási díjat, azonkívül 30 fnt tandíjt tartozik 3 részletben, u. m. szeptember

15-én és február 1-én előre fizetni. j) Minden fölvetel növendék tartozik szüleiével vagy gyámjával együtt az előlők terjesztendő kötelezvényt aláírni. Szegénysorsu, kiváló tehetségű s szorgalmu második- és harmadéves növendékek tandíjmentességet élvezhetnek és ösztöndíjban is részesülhetnek. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Kerepesi ut. szám III. emelet) készségeggel ad. Budapest, 1898. évi augusztus hóban. Az igazgatóság.

— **Iskolaszéki ülés.** A nagykanizsai községi iskolaszék júli 28-ikán ülést tartott *Eperjesy Sándor* elnökölete mellett. Ebben az ülésben tárgyalták meg a *Faisz Lajos* iskolaszéki gondnok által 1898/9 iskolai évre betervezett költségvetést. A költségvetés tételai között szerepel a VI. és VII. kerületi elemi iskolák vezető tanítójának tiszteletdíja is, miből kiténik, hogy a kiskanisai iskolák élére egy külön vezetőtanítót állítanak. Az iskolaszék ezzel ismét egy údvös reformot fog életbe léptetni. — Az előterjesztett költségvetést egész terjedelmében elfogadták és az évi szubvenció tárgyában a közoktatásügyi miniszteriumhoz terjesztik föl.

— **Ménelelvezés.** A pallini méntelepen megtörtént a szokásos ménelelvezés. Parcsutich Ottó századoson, a méntelep-osztály vezetőjén kívül ott voltak: *Losonczy Mihály* min. tanácsos, a földművelésügyi miniszterium részéről, továbbá: *Composcht Alfonz* ezredes, *Kiss Gyula* a vármegyei, és *Koller István* a vármegyei lötenyészési bizottság elnöke; *Csertán Károly* alispán, *Hertelendy Ferenc*, *Kemény Andor*, *Bogyay Máté*, *Hácky Kálmán*, *Hajós Mihály*, *Viczay Ferenc*, *Gyömörey János*, *Ebenspanger Ernő*, *Somogyi Gyula*, *ifj. Koller István*, *Koller Ferenc*, *Lóczy Miksa* és több zalai és somogyi érdeklődő. Kiselejtezték 13 mént.

— **Hamis buzá.** Szerdán este letartóztatott városunkban *Nagy József* rőtőskereskedő, ki csődöt kért maga ellen, s kiről a csődnyitás után három nappal kiderült, hogy több kereskedő közé négyezer forint erejű megkötött, buzája pedig hamis volt. Csődeljárásakor *Nagy József* vagyoná alig tett ki egy-kétszáz forintot. *Cohn* Zsigmond bécsi nagykereskedő, kinek helyben fióküzete is van, midőn a eltárolt tudomást szerzett, bűnvádi feljelentést adott be *Nagy József* ellen, mert ez alig néhány nappal a csődnyitás előtt több, mint 2000 forint értékű árut vásárolt nála hitellel. A bűnvizsgálatot megindították és kiderült, hogy *Nagy* több helyen vásárolt árut, az utóbbi időben azonban a vasutórtól mindent egyenesen néhány helybeli ismerőséhez szállított, sőt még vidékre is elrejtett. A portékák nagy része megkerült. Két kocsi rakomány egy szabari parasztagdánál volt elrejtve. Kanizsán özv. *Spákiné* lakmárjában több száz forint értékű árut lettek ezenkívül *Nagynak* még három ismerőse adott helyet az elrejtett portékának. *Nagy* csak két év óta kereskedő, azelőtt vidéken a lakácsmesterséget űzte, ezt a módot eszelte ki a legkönnyebb boldogulásra. A nyomozások megkezdésekor *Nagy József*lel azonnal letartóztatott. A vizsgálat tovább folyik, mert még több gazdát sejtének, kik ebben a csalsáiban segédkeztek uyujtottak a bűnös kereskedőnek.

— **Az igazságosztó rendőr.** Megbotránkozta ő jelenetét rögzítő: csülörtökön délben egy rendőr a Fő-utcán a felső-templom közelében, ép mikor legelőben jártak az utcán. Nehány rakoncátlankodó inasgyerek az ő megszokott arcafényességük gonyották azt a szerencsétlen embert, kik mind-nki ismer városunkban „*Süthal! Süthal!*” — ordították végig az utcán és kaviccsokkal hajigáltak utónna. Addig ingereltek, míg a szerencsétlen ember vad dühebe éktelen káromkodásban tört ki. Sokan összeszaladtak erre. A csődületet észrevette egy közeli rendőr, ki sebbel lobbalt sietett most oda. Az inasok s étrebben ek, csak az a szegény ember toporzékolt tehetetlenül, majdnem sirva. A rendnek e derek óre páratlan igazságérzetével — azonnal helyre ütötte a zavart, mert egész egyszerűen kikapta *Pista* kezéből botját és alaposan fejbe vágta vele, egyet meg taszított rajta, hogy most már kotródjék is. Az összeseregelt emberek a rendőr e brutális eljárása felől méltatlankodásuknak hangos szóval

adtak kifejezést, de a rendőr loma nemörődőséggel szépen hátrafordult és lassan elsompolygott. — Ez talán mégsem rend? —

— **Lelelt-meretlen esővz.** A meleg nyári hónapokban szegény és gazdag mind a víz után eped. A teh főszelők a fürdőhelyeket keresik fel, a szegények megelégszenek a kanállal is. Több százán fürdőzők naponta a Principális csatorna vizében, különösen a villaművek gátjánál, mert ott legmelyebb. A gőzmalom-tulajdonosok j-voltáért halás a közönség, ha tettel nem is, de szóval sok dicsérettel halmozak el őket. Ehhez a helyhez a hercegi birtok-nyalogvezet keresztül a vagóhídi szakutót. Időakar-tásból kezdtek ki ezt a fürdőzők már évről-évezt. Nem igen nehezelt ezért az akkori berő, hisz az egész alig hosszabb 200 lépéssel, ha tilos volt is, kárt nem tettek vele. A közönség már teljesen megszokta ezt mint szabad utat, mert soha ellenvetést ezért nem tettek. Az idén is így volt, mi denki erre járt, de a héten fürangos ötlete támadt a csőznek, üzlet-óhajlott csinálni az ő kezébe lelett hatalomból, melyet a kirján pihenő csillógó balta szörnyű módon fo-oz a közönség szemében. Ott dőngött délu-anonként a fürdő körül és néha félelmetes-jeleneteket rögzőzött, mert e rövid utat tilalom-ával lezarta. Parányi kis keresztbe tett g-lyácska az egész, melynek jelentését sokan nem is értik tan, sokaknak megéppenséggel nem imponált. Ebből támadtak a galibák és mosdatlan száju csősz durvasággal. Különösen a kisebb fiúk föléit rázták meg legjobban. A közönség azért sem bírta respektálni a csősz ur hatalmát, mert ez nagyon igazságtalan. Szép szóért és egy kevés borra-ért sokaknak készséggel utat engedett. Ettől aztán vér-zemet kaptak sokan és a veszekedés, táрма egész délutanonkint tartott. Ajánljuk ezt a hercegi birtok berlőnek szives figyelmébe, mert a csőszat bizonynyal nem azért állítják a kazalóba, hogy veszekedjék, hanem hogy feldyjen. Már pedig ha ez rendes helyen állna, a tilos gyalogjáró k-zdetenél, ugy mindenki elkerülne intő szavára az utat. Hogy pedig ebből üzletet csináljon, azzal szívesre sem bízik meg.

— **Végre!** A n-kanizsai képviselőtesület millennáriusz-közgyűlése többek között a tisztviselő-fizetés-emelését is elhatározta. A multévi költségvetés keretében fogantatosították is ezt a határozatot, de *Diek József* dr. ügyvéd és társai „egelőbbet” a vármegyei közgyűléshez; majd — mivel a képviselőtestület határozatát ez is jóváhagyta — a belügyminiszterhez. De sikertelenül, mert a belügyminiszter is a városi képviselőtestület határozatát hagyta jóvá. Így sok huzavona után végre városi tisztviselőink megkapják az igen-igen megérdemelt fizetés-emelést.

— **A Jékkáro-utakért.** A dunántúli képviselők údvös akcióját *Veszprémmegye* alispánja támogatja legelő sorban. Összeírta ugyanis azon kis gazdákat, kik ötven p-ronentnél nagyobb árokat szüvetek s így adó-tenge-désre s vetőmag egélyre szbrulnak. Az összeírás már javában folyik. Ezt a példát a károsult s a tönkszélén álló kisgazdák érdekében bizonynyal a többi vármegyék is követik.

— **Toronyóra.** A szent-ferenczi templomán az óra mutatója állhatatos közönynyel már évök óta egy helyben áll, és a legmagasabb vendég láttára sem mozdulna ki helyéből. All merve-n, mintha a csökönyös konzervativizmus hive volna, halgatja a nehez kalapács-ütéseket, a harangok zúgását, de ki nem lép pozából. — A városi felső-templom a héten ruhat cserélt. A régi, kopott falakat, a magas, karcsu tornyot szép fehérre meszelték. A torony óráját is restaurálták és most éppenséggel nem tudjuk, hogy hányat ütöt náunk. Az ujonnan festett óra-lap alapszíne teljesen beleolvad a torony vakító fehérségébe és ebben-összeolvajk, elmosódik a kiev római számok letekesége. Kevésbé jó szem tisztán meglátja eddig a postától: mennyi időt mutat az óra, most a városháza épületétől a legelősebb szem sem tudná kivenni, mert az aranyozott mutató színe majdnem teljesen fehér. A templomtornyokra az órat nem fényűzős vagy pompa céljából helyezik, hanem hogy az idő haladásáról tudomást szerezzünk. Most egyformán rosszak városunkban a torony-órák.

— **Megörült.** Egy még fiatal, szorgalmas ember örült meg a héten Kis-Kanizsán. *Horedtá* (Bacon) József az illeti neve, jómódu 13 éves s több kiasi gyermek atyja. Dacára jómódjának, gazdag, igen gazdag szeretne lennie, és a máni-

ája. Csöndes természetű, békés, józan embernek ismertem eddig mindenki. Az örültség első jeleit azzal adta, hogy a napokban egy és egy negyed ól fát rakott fel kocsijára, meg elé csak két ó volt fogva. Hiába marasztalták, hogy ne dolgozzék, ezzel csak felerregették, mert ő gazdag akar lenni. El is megy naponként az erdőre és a szerencsétlen ember idegen tulajdonosok fáját rakja fel szekerére, a melyeket aztán szépen lopva vissza kell szállítania. Pénteken reggel, mikor az erdőre ment, egy sereg vidéki asszonyt, férfit szedett fel kocsijára, kik a letenyei vásárra ügykeztek. A rigyáci majornál egész véletlenül letért az országútról és az utszeli árkon át befordult az utatlan mezőkre. Szekere felborult. Szerencsére senkiben sem esett kár. Szekerét megrakva jött este felé vissza és ekkor a nagy teherrel a gyaloguton tartott felfelé a meredek Imre-hegynél. Az elcsúszott lovak alig bírtak már mozogni, mert szenát, abrakot sehoval sem viz magával és egész nap élen, szomjan dolgoztak. Mikor vissza akart térni a rendes útra, ez alkalommal szintén feldől. Nehány kiskanizsai ember segített neki és elvették tőle a gyepő szarát, nehogy valamiként magára borítsa a kocsit. Hír szerint hétfőn délután Horváthot behozták a városházára, de innen egy óra múltán elbocsátották, mert nagy zajt csinált, hogy ő nem örült.

A gabonaüzletről.

Nagy-Kanizsa, 1898. július 30-án.

A hét második felében az irányzat megszilárdult. Az áremelkedés annak tulajdonítható, hogy a termelők a jelentékenyen alább szállt árak mellett az eladást nem forszirozzák oly mérvben, mint azt közvetlen az aratás után jelentékenyen magasabb árak mellett tették. — Hetivásárainkra a hozatal még igen jellegtelen, mert a kiszáradt még a behordással vannak elfoglalva.

Piaci áraknak :

Buza	írt	8.50—60
Rozs	"	6.80—75
Tengeri	"	5.40—60
Zab	"	7.40—50
Arpa	"	6.50—7.—

Budapest, 1898. július 30-án.

(Távirati tudósítás.)

A buza készáru 10—15 krral szilárdabb.

Határidőszület :

Buza	szept—okt.	írt	8.16—18
"	márc—ápr.	"	8.35—37
Rozs	szept.—okt.	"	6.53—55
Tengeri	jul—aug.	"	5.—02
"	május júniusra	"	4.17—19
Zab	szept—okt.	"	5.42—44
Repece	aug—szept	"	12.80

Esetközés.

Irtá : **Kala Pál.**

Aszondik : huncut a némót. No, hát én mégis becsaptam ögyet.

Az ferdefai vásárban tanálkoztam az Csuka komáve. Naot örvendőtünk egymásnak, oszt beálltunk bormatérium tündetőnek. Picire szabványozták a zurak az litört, mér nem Cinkotán vöttek mértéköt; az mi testületünk belső vilá-gossági essög nagy léven : így hát nem csuda, ha az falaskók számát kitüntetésbe nem hozom. Ölégséges az hozzá, hogy ittuk a bort; szidtuk az némötöt.

— Az Csuka koma mondi :

- Kala Pál koma, huncut eszűs az némöt,
- Mely érdömben? mondom én.
- Mér mindétig küfog az magyaron.

Ogyet intettem az füstös Rigó-ivadékoknak, oszt neki hasaltam az gondolkodásnak. Külfü vesztötül esöt az esö, fujt a szél. Na köllemet-ség vót az égben, mér ott fölülj jobban dörömböltek, mint itt lent a nagybögövel. Alighanem kvótapecsenyét nyársaltak a zördögök. Egyször csak kiderült az képestelem. Az Csuka köhécselt, mint valamelyes Tarócy-vizipixis, mér

hogy a sidö kiderüljön, arra semmi reménység sem vót.

— Hogyan gyutunk Görbeszögre? szölt ki nagy kösörvel.

— Az az én gondom leszön, röföktállók aggságaira. Hintö-igyekezetön megyünk haza. Hétrét görbüljek, ha nem üllösz.

— Még tiz pöngör se fognak be ebben a vihederben.

— Csak bízzék kend bennem, noszogatom belé az bizodalmat szövel.

Mikor mán az bormatéria az asztaldeszkán is hencögött, mint az filác-ministör papirosán az fölösleg, az utolsó lötytenteésre mögbozdultunk. Fölzörgettem a ferdefai némöt felcsert, aki valahunnán Stájer tájkáruul gyütt ide magyaröpé-rióra. Elvaszakteroztam bajunkat, hogy nagy beteg az Csukáné komaasszonyom; nám az folyosón bömböl az Csuka koma, szánja mög a szögényt. — Itt mögjegyzöm, hogy tudok ám én svábul is. Mikor az mult esztendőben Buda-Örsön létözttem, ippeg akkor dobulta az sováb kislirö: »Attatik tuttára mintenkineknek neki hoty aki matyar-petyárt mekfox itt, Buda-Örsön, azok a nimet-szöt neki a fejedpe peleverik. — Lefogott éngöm is vagy két tucait csámánk, oszt puhéjtották az fejezetemet a némöt szóra. Egy hónapig nyögtem is belé.)

Három foréntot kért befogatás előtt. A zorvos mellé helyözköztünk; Cuka koma el is alutt az sok könyvezéstül. Otthon ebredözött föl. Csukáné komaasszony várt az vacsorável; nem eresztöttük az némötöt se. Jajgatott az rossz idő miánt, mög az betegöt akarta látni; de hamar ött termöt az kulacsötleték abbul a fain görbeszögi tüke-termisbül: oszt belediktáltuk az felcserbe a bánatöblögetöt. Jöködvi kereködött; az Csukáné pesztonkájára rábösölte, hogy indiánus kolerában létözik, aki ragadó. Az Miska béröst rögvest el-távolította melüle az padkárul, aki ezér olyan szömüket vetögetött rá, mint az vasvella.

Hajnaban fölhelyöztük az hintö-igyeközetre, oszt elküldtük haza.

Így hunculkodtam gyöngédedön a nemötöl: möghintöztattam ollan időben, mikor jaz magyar az kutyját sem veri ki.

CSARNOK

Novellák és novellairók.

Irtá : **Babosa László.**

(b) (Folytatás.)

Korolenkö „Az álomban” egy Makár nevü parasztot rajzol, ki mig magának fészket teremt, irt és kapál, hogy megélhessen, napról napra jobban elvadul. A leglenségesebb s igazi természetes hűséggel az van visszaadva Makár álmá-han, hogy midön a mennybe kerül és büneit az Ur mérlegre teszi, leakarja nyomni az ártatlanság mérlegét ott is, csalni akar, mire az Ur elíteli, hogy a kertületi főnök rabszolgája legyen, mig csak még nem hal, de ekkor megjelenik a meg-váltó, aki a földön jár és ismeri az orosz sorsát, kimentti. Makár erre bátorságot nyer, s elbeszéli mint életörténét az Urnak : hogy ki-nozta pap, bírö, hogy szenvedett tüzeleget, hideget; ivott, mert lelke bánata hajtotta rá, a 400 itcéből azonban, amit megivott, 300 tör-lendö, mert viz volt. Fát lopott, de azért tette, mert feleségét nem volt min eltemetni. És Makár az Ur előtt igazságot talált és nyert, a mely a földön meg volt vonva tőle, jó lehet : Isten min-denkit egyenlően teremtett.

Az oroszok legjeleesebb beszélyírója azonban Tolsztoj Leo gróf, — ki lángelméjéről s különöcségéről egyaránt híres, s kinek alapvelei a socialismusra, a szentírás szá-vaira, a nép és sorsa javítására vannak fek-

lelve. Tolsztoj már bevieszi beszélyeiben a modern theoriákat is, s az emberre gyakorolt hatását a környezetnek, söt a változatokat is, amelyeket ezek különböző idökben s helyeken gyakorolnak, szereli rajzolni. Beállítja a katonai életbe, s talu osendes világába, a nagyváros tömkelegébe és azután lefesti az erkölcsi változásokat, melyen az illetök lénye átment. A *családi boldogság* c. beszélyéböl megörtjük, hogy a szerelem, mely iga, mely, bensö nem emelkedhetik, s há mégis elkövetkezhetnek, hogy ki nem elégít, a családi csendes, senkitöl sem látott s irigylett boldogság — s arra vágyánk, hogy ezt mindenki tudja, lássa, irigyelje, úgy járunk ve'e, mint a gyémánt-tal, mely maga is lényt ször, de ha tüzbe tesszük, megemmisztjük, és ha átakarjuk élvezni az életet, azt csak boldogságunk feloldozása árán tehetjük; az élet harad, de nem ismétli magát; aki egyszer boldog volt, elégedjek meg, s adjon halat sorsának és ne zúgolódjek afölött, hogy elmúlt. Más az ifju nő — s az anya, más a férj s atya szereleme.

Tolsztojnal a szeretet melegét érezzük, mintha csak ő lenne arra hivatva, hogy behoznyítsa, miszerint a nihilismus, pessimismus bölcsészeti elvek nem adnak békét, nem adnak nyugalmat, csak keserüséget; a legmagasabb ideál mégis s a legföb igazság a szeretet marad, ez az ut, mely kivezet a tévelyből, ez a cél, melyre törekednie kell mindenben s ez az eszköz, mely az emberiség boldogságát eszközi.

Gyönyörűen világítja ő meg e tételt a „Miböl élnek az emberek” c. elbeszélésében, ahol a sze-gény varga és neje, bár inséggel küdenek, oly jó szívvel bírnak, hogy a szegénnyel megosztják falatjukat, ruhájukat, de meg is jutalmaztatnak érte, mert akit megsegítenek, az ég anyyala, aki-töl megtudják: mi lakik az emberben, mi nincs megadva az embernek, s miböl él az ember.

Oly evangéliumi szeretet vonul át e kis beszélyben, oly tartalmas és felemelő, hogy össze-olvashatunk egész könyvtárakat, mig hozzá hasonlóra akadunk.

Turgenjevnek, Tolsztojnak méltó versenytársá Dosztojevsky, ki Moszkvában 1821-ben született 1843-ban mérnökari tiszt lett, de rangját letette s az irodalommal kezdett foglalkozni. 1849-ben titkos társulatban való részvétel miatt deportatúra ítéltet-tel, hol 4-5 évet töltött Sziberiában, de mielött megörlült volna — amnesztiát kapott és hazatérve Szentpétervárt telepedett meg.

Dosztojevsky műveiben az összes betegségek rajzát, leírását megtaláljuk, bizonyos mystikus theoriák kiseretében s az elmebetegségek analízisét, miben különös ügyességet fejt ki. Figye filosofál s keresi: miben nyilatkozik meg s m által a betegség; ő nem a szokások s erkölcsökre fekteti a fő súlyt, de az örökéletnyögre, részeg-ségre, örültségre — s ezekböl állítja elő a látha-tatlan emberi lelket cselekedéseiben és indokai-ban. *A testböl a lelket, a test betegségeiböl a lélek beteg-segét fejt ki s analysis folytán teremt alakjal? betegsögböl lelkületüket rajzolja; — bár e mel-lett arra is megtanítana; hogy kell az akaratnak erősnök lenni, a környezetet, vérmérsékletét öröklött betegségeket legyözni és mint kell meg-menekülni a hydráktöl, úgy legalább az ily beteg ember tanulmányozása másoknak eröt, ösztönt adna, szenvedelyeik legyözésére, betegségeik ki-irtására, egyzöval az egészséges való élethez — tetthez, a boldogító, tevékeny munkássághoz.*

Dosztojevsky után bátran sorolhatjuk a híres beszélyírók közé Gogolj Miklóst (1809—1852) ki bevégezve tanulmányait, kis idejü hivatalnokosko-dás után Romába ment, hol elméjében meghá-borodott. Gogolj kitünö elbeszélö, amint ezt Ara-beszkij Povjeszti c. csinos elbeszélései mu-tatják.

A modern orosz irodalomnak azonban, amely 1840-töl kezdödik, Gogol a megteremtöje, s ő a nyelvet ujja, irodalmivá téve, az orosz realismus uttöröje.

(Folytatása következik.)

Szerkesztöl Híret.

— **Anyakönyvezetök** figyelmébe ajánljuk, hogy ha valamely igyben hoznák fordálnak felviláposítást vagy utbalgaitást végett, levelüket a „Zala” szerkesztöséghez címeznek és ha válaszüleget csatolnak, küldö feljünk; ellenkezöleg itt e helyen.

NYILTTÉR.*)

Menyasszony-ruha 65 krtól

14 fti 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és más HENNEBERG-selyem 45 krtól 14 fti 65 krig méterenként — a legdivatosaabb, szabva, min és mintázatban. **Privát fogvatartókunk** postabőr és vámmentesen valamit házhoz szállítva, — mintáikat pedig postafordulattal küldenek

HENNEBERG G. selyemgyáral

(a. és kir. udvari szállító) Zrínekben. (6)

Magyar levelezés. Svájca kétszeres levélbíróg ragasztandó

*)Az e rovatban közzétett nem vállal felelősséget a szerk-

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL-FÜLÖP.

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál borait

Sherry

Portbor

Malaga

Madeira

Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharaként

az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: *Budapest*
Isakis: *IV Kossuth-Lajos és Ujvilág utca sarkán, a Genjy-Casinoval szemben.*

Kapható

NEU és KLEIN

fűszerkereskedésben

NAGY-KANIZSÁN.

Aszerződés kiállításán az arany érdemkeresztrel és a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

WEISER J. C.

Aszerződés kiállításán az arany érdemkeresztrel és a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

gazdasági gépgyár és vasöntődéje Nagy-Kanizsán.

Tudomására hozza a n. é. gazdaközönségnek, hogy

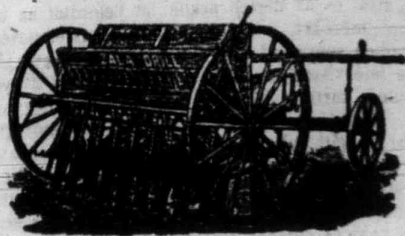
Magyarország legjobb sorvetőgépe a Zala-Drill

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület által 1897. október óban Keszthelyen rendezett nemzetközi vetőgépversenyezen a legjobb díjjal, az állami aranyéremmel és az 1897. szept. hóban Léván megtartott vetőgépversenyezen a legjobb díjjal: „nagy úzomra” aranyéremmel tüntetett ki.

Ajánlja szab. kiváltható kapcsoltyókkal ellátott

ZALA-DRILL és PERFECTA sorvetőgépeit

Felülmúlhatatlanok az egytemes és kétvasú acélekék, az egytemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvények, összes talajmívelő eszközök, szénagyítók, darálók és egyéb gazdasági gépek.

Felhívom a n. é. gazdaközönség figyelmét

a legújabb amerikai

„Planet jr” rendszer

egykerékű kézi répakapáló és töltőgető eszközökre,

melyely a répakapálásnál és töltésnél óriási megtakarítás érhető el.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetések

felvetetnek

e lap kladóhivatalában

Nagy-Kanizsán

HIRDET M É N Y.

Alulírott Eszteregnye község előjárósága által a község képviselőtestületének folyó évi július hó 24-én 7/898. szám alatt hozott határozata folytán ezennel köz-hírré tétetik, hogy Eszteregnye község vadászterülete **1898. évi augusztus 25-én d. e. 8 órakor, Eszteregnyén,** a községibő házánál nyilvános árverés útján **1898. évi augusztus 1 től 1904. évi július 31** ideig terjedő időre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek Sormáson, a jegyzői irodában megtekinthetők.

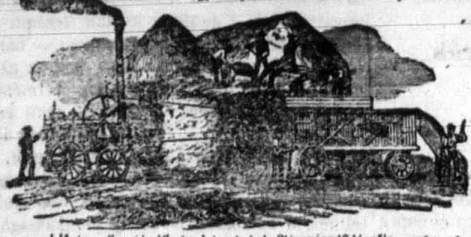
Eszteregnyén, 1898 évi július 24-én.

Grünfeld József,
jegyző.

Simon János,
bíró.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárossok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsaplógép-készletek 2/3, egész 12 lóerős, szalma-kazaluzók, továbbá járgány-cseplógépek, here-cseplők, tisztító-resták, kaszálószők, kaszáló- és aratógépek, szénagyítók,

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemes acélekék, két- és háromtemes acélekék, két- és háromtemes ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadásra ingyen és bérmentve küldetnek.

Nagyobb és kisebb fajtájú szabad.

kénfuvót a liszttharmat ellen permetezőt a szőlőmoly ellen

legelőcsőbb gyári áron szállít

Ig. Heller

Bécs, II. Praterstrasse 49.

